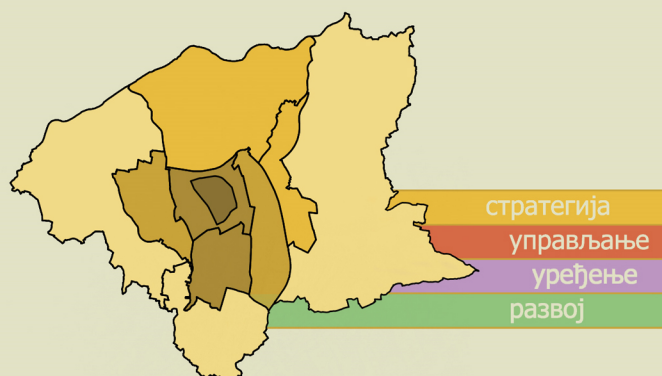

Г Р А Д К Р У Ш Е В А Ц

Република Србија

**ГЕНЕРАЛНИ
УРБАНИСТИЧКИ
ПЛАН
2025**

**СВЕСКА 1
ТЕКСТУАЛНИ ДЕО**

јун, 2015.г.

Г Р А Д К Р У Ш Е В А Ц

**ГЕНЕРАЛНИ
УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН
2025**

СВЕСКА 1 - ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

ДИРЕКЦИЈА ЗА УРБАНИЗАМ И ИЗГРАДЊУ ЈП
Крушевац

НАЗИВ:	ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН КРУШЕВЦА 2014-2025 ::: ПРЕДЛОГ :::
НАРУЧИЛАЦ:	ГРАД КРУШЕВАЦ
ОБРАЂИВАЧ:	ДИРЕКЦИЈА ЗА УРБАНИЗАМ И ИЗГРАДЊУ ЈП КРУШЕВАЦ Косанчићева 5, 37000 Крушевац
ДИРЕКТОР:	ВОЈКАН ТУТУЛИЋ, дипл.инж.арх.
РУКОВОДИЛАЦ ИЗРАДЕ:	БИЉАНА ТИМОТИЈЕВИЋ АРСИЋ, дипл.инж.арх.
СИНТЕЗНИ ТИМ:	АНА ПЕТРОВИЋ, дипл.инж.арх. МАРИНА РАДОВАНОВИЋ, дипл.инж.арх. СЛАВИЦА ВАЉАРЕВИЋ, дипл.п.п. МИРОСЛАВ ПЕТРОВИЋ, дипл.инж.арх. БИЉАНА ТИМОТИЈЕВИЋ АРСИЋ , дипл.инж.арх.
СТРУЧНИ ТИМ:	АНА ПЕТРОВИЋ, дипл.инж.арх. МАРИНА РАДОВАНОВИЋ, дипл.инж.арх. СЛАВИЦА ВАЉАРЕВИЋ, дипл.п.п. МИРОСЛАВ ПЕТРОВИЋ, дипл.инж.арх. БИЉАНА ТИМОТИЈЕВИЋ АРСИЋ, дипл.инж.арх. РАДМИЛО НИКОЛИЋ, дипл.инж.арх. ГОРДАНА НЕДЕЉКОВИЋ, дипл.инж.арх. ЛИДИЈА БОГИЋЕВИЋ, дипл.инж.арх. ДАНИЦА ДЕЉАНИН, дипл.инж.арх. ЗВОНИМИР ИГЊАТОВИЋ, дипл.инж.грађ. ПРЕДРАГ АРСИЋ, дипл.инж.саоб. АЛЕКСАНДАР ЦЕКИЋ, дипл.хидрограђ.инж. СЛАВИЦА НИКОЛИЋ, дипл.инж.грађ. ЗДРАВКО ЈОВАНОВИЋ, дипл.инж.грађ. АЛЕКСАНДАР ЦВЕТКОВИЋ, дипл.инж.ел. МИОДРАГ ШЉИВИЋ, дипл.маш.инж. БОБАН ПЕТРОВИЋ, дипл.маш.инж. ДЕЈАН МАРКОВИЋ, дипл.маш.инж. ЈАСМИНА МИЈАТОВИЋ, дипл.инж.пејз.арх. АСЕН МАНОИЛОВ, дипл.инж. з.н.р. МИЛИЦА ДИВАЦ, дипл.инж.геод. НЕБОЈША ЖУЈИЋ, инж.геод. ДЕЈАН ТЕРЗИЋ, инж.геод.
„САД“ ТИМ:	МИРОСЛАВ ПЕТРОВИЋ, дипл.инж.арх. МАРИЈА МИХАИЛОВИЋ, грађ.тех. МИЉАН МАРКОВИЋ, инж.маш. СЛОБОДАН НИКОЛИЋ, дипл.инж.ел.
САРАДНИЦИ:	ЛИДИЈА ВЕЉКОВИЋ, тех.цртач РАДИЦА СТАМЕНКОВИЋ, грађ.тех. ЖАРКО МИХАИЛОВИЋ, копирант СНЕЖАНА РАДОЈКОВИЋ, тех.цртач СЛАВИЦА СТАНКОВИЋ, тех.цртач

На основу члана 35, став 7, Закона о планирању и изградњи („Сл. Гласник РС“, бр. 72/09, 81/09, 64/10, 24/11, 121/12, 42/13 - Одлука УС, 50/13 - Одлука УС, 54/13 - Решење УС и 98/13 - Одлука УС, 132/14 и 145/14), члана 32 Закона о локалној самоуправи („Сл.гласник РС“, бр. 129/07) и члана 19 Статута Града Крушевца („Сл.лист Града Крушевац“, бр. 8/08).

Скупштина Града Крушевца на седници одржаној дана 25.06.2015.г. донела је:

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН КРУШЕВАЦ 2025

САДРЖАЈ

ДЕО I – ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

1. ОПШТИ ДЕО	1
1.1. Правни и плански основ за израду плана	1
1.2. Положај планског подручја и историјски осврт	1
1.3. Опис граница подручја које се уређује планом	3
1.4. Опис граница грађевинског подручја	10
2. ИЗВОД ИЗ ТЕКСТУАЛНОГ ДЕЛА КОНЦЕПТА ПЛАНА	28
2.1. Природне карактеристике подручја	28
2.2. Социо-економски аспект становништва	31
2.3. Основна намена земљишта са билансом површина	35
2.4. Грађевинско подручје	36
2.5. Претежна намена површина у оквиру грађевинског земљишта	37
2.6. Инфраструктурни системи	46
2.7. Стратешки циљеви уређења и правци урбаног развоја	59

ДЕО II – ПЛАНСКИ ДЕО

3. ПОДЕЛА НА ПРОСТОРНЕ ЗОНЕ	65
3.1. Централна градска зона	65
3.2. Стамбено-мешовита зона	66
3.3. Општа стамбена зона «ИСТОК»	67
3.4. Стамбено-мешовита зона «ЈУГ»	67
3.5. Општа стамбена зона «ЗАПАД»	68
3.6. Привредно–радна зона «СЕВЕР»	69
3.7. Привредно–радна зона «ИСТОК»	69
3.8. Рубна зона «ИСТОК»	69
3.9. Рубна зона «ЈУГ»	70
3.10. Рубна зона «ЗАПАД»	70
4. ГЕНЕРАЛНА УРБАНИСТИЧКА РЕШЕЊА	72
4.1. Основна намена земљишта	72
4.2. Грађевинско подручје	75
4.3. Намене површина које су претежно планиране у грађевинском подручју	76
5. ОПШТИ УРБАНИСТИЧКИ УСЛОВИ	92
5.1. Општи урбанистички услови	92
5.2. Општи урбанистички услови по претежним наменама површина	101
5.3. Преглед претежних, допунских и пратећих намена по урбанистичким целинама	120
6. СТРАТЕШКА УРБАНИСТИЧКА РЕШЕЊА И ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗГРАДЊУ ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА	132
6.1. Саобраћај	132
6.2. Хидротехничка и водопривредна инфраструктура	142
6.3. Електроенергетика	152
6.4. Телекомуникациона инфраструктура	153
6.5. Енергофлуиди	155
7. ПОДЕЛА НА ЦЕЛИНЕ ЗА ДАЉУ ПЛАНСКУ РАЗРАДУ	158
7.1. Планови генералне регулације	158
7.2. Опис граница планова генералне регулације	159
8. ОПШТИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПЛАНСКОГ ПОДРУЧЈА	164
8.1. Општи услови заштите природе и природних добара	164
8.2. Општи услови заштите непокретних културних добара и амбијенталних целина	166
8.3. Заштита животне средине	176
8.4. Општи услови и мере заштите од пожара	208
8.5. Општи услови и мере заштите од елементарних непогода	210

8.6. Општи услови и мере заштите од техничко-технолошких несрећа.....	211
8.7. Општи услови и мере заштите од ратних дејстава.....	212
8.8. Општи услови прилагођавања стандардима приступачности.....	212
9. МЕРЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ИЗГРАДЊЕ.....	213
10. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА.....	216
10.1. Даља планска разрада.....	216
10.2. Реализација плана.....	216
10.3. Повољност терена за изградњу.....	216
10.4. Изградња у зонама заштите.....	217
10.5. Енклаве грађевинског подручја.....	217
10.6. Урбана обнова.....	217
10.7. Праћење промена у простору.....	217

01 | Орто-фото снимак (илустрација)

1. ОПШТИ ДЕО

1.1. Правни и плански основ за израду плана

Правни основ за израду Генералног урбанистичког плана Крушевца 2025:

- Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09, 64/10, 24/11, 121/12, 42/13 - Одлука УС, 50/13 - Одлука УС, 54/13 - Решење УС и 98/13 - Одлука УС, 132/14 и 145/14);
- Правилник о садржини, начину и поступку израде планских докумената („Службени гласник РС“, бр.31/10, 69/10 и 16/11);
- Одлука о изради Генералног урбанистичког плана Крушевац 2025 бр. 350-371/2014 од 18.06.2014.г. („Службени лист града Крушевца“, бр. 3/14).

Плански основ за израду Генералног урбанистичког плана Крушевца 2025:

- Просторни план Републике Србије („Сл. гласник РС“, бр. 88/10);
- Просторни план Града Крушевца („Сл. лист града Крушевца“, бр. 4/11);
- Регионални просторни план за подручје Шумадијског, Поморавског, Рашког и Расинског управног округа („Сл. гласник РС“, бр. 39/14);
- Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора Е-761, деоница Појате - Прељина („Сл. гласник РС“, бр. 98/13).

1.2. Положај планског подручја и историјски осврт

Подручје Крушевца налази се у централном делу Републике Србије на ширем подручју улива реке Расине у Западну Мораву. По свом географском положају и економском значају чини део западно-моравске осовине развоја.

Територија Крушевца захвата најјужнији део панонског обода и перипанонске Србије, између $43^{\circ} 22' 29''$ и $43^{\circ} 42' 17''$ северне географске ширине и $21^{\circ} 9'$ и $21^{\circ} 34' 8''$ источне географске дужине. Апсолутна надморска висина креће од 140 до 432m, а већи део гра-

дског подручја простире се на равном терену са благим падом према Западној Морави и Расини и мањим делом на падинама Мојсињских планина са источне стране.

Долина Западне Мораве је једна од важнијих долина у Србији. Ова долина упоредничког правца је важна трансферзала западне Србије. Као западни огранак моравско-вардарске удолине, она везује источну Србију и Босну и зато се кроз њу одвија саобраћај у оба правца. Најважнија и највећа котлина у композитној долини З. Мораве је крушевачка котлина. Град је смештен у потолини између Јастребачког и Јухорског планинског масива. Географске карактеристике и положај Крушевца на раскрсници државних путева утичу на добру повезаност града са окружењем и мрежом државних путева и имају значај за развој града.

У погледу историјског развоја, подручје Крушевца одликује се траговима два културна слоја, старијег неолита, који припада Старчевачкој култури и млађег, који је повезан са налазиштима Винчанске групе. Најстарији остаци праисторијских насеља у крушевачком крају потичу из IV миленијума п.н.е.

Записаних података о настанку града има тек из периода 1371.г. (препис раваничке повеље из 1376.г.) када се помиње сазидани град на садашњем простору Археолошког парка, односно Лазарев град, у препису Болоњске повеље.

Када је кнез Лазар, прешавши из Новог Брда основао своју престоницу у Крушевцу, град је постао привредно и културно средиште Србије и остаје српска престоница све до 1402.г. када деспот Стефан Лазаревић премешта седиште државе у Београд.

Крушевац је у XV веку често био рушен као поприште борбе Угара, Срба и Турака. Први пут је разорен 1413.г., а затим следе разарања 1425. и 1427.г. После похода из 1427.г. Турци Крушевац називају Алаца Хисар (Шарен град). Године 1516.г. крушевачки санџак је имао 155 села и преко 40.000 домаћинстава са око 320.000 становника.

Почетком XIX века, у Првом и Другом српском устанку, био је на кратко ослобођен, да би коначно ослобођење било 1833.г., тако да од 1834.г. Крушевац постаје средиште окружја са 234 села која се деле на три среза. Већ неколико првих година после ослобођења од Турака Крушевац, међу првим градовима и насељима добија регулациони план, који је за непуне две године и извршен - до 1836.г. Овај урбанистички план урадио је инжењер Франц Јанке. Од овог плана до данашњег дана одржале су се улице које се секу у оси Споменика косовским јунацима.

У културној историји Крушевца посебну улогу има обележавање 500 г. од Косовског боја, када је 1899.г. постављен камен темељац за Споменик косовским јунацима и војне фабрике Обилићево. У току 1899.г. урађен је и Генерални план града Крушевца, са основном тенденцијом да се центар града и сам град помера дуж главне улице према југоистоку. Почетком 1900.г. формирано је данашње градско језгро. Већ у то време, дуж главне улице изграђене су претежно трговачке и занатлијске радње, док су стамбене зоне формиране дуж важнијих улица у близини центра.

Развој Крушевца прекинут је Балканским ратовима и Првим светским ратом. Време између два светска рата је било време великих економских криза које су протресле читаву Европу и заустављале развој. После II светског рата Крушевац је се интензивно развијао и постао индустријски, културни и административни центар ове регије (седиште Расинског округа са шест општина и око 270.000 становника).

У наредном периоду развој града пратила је урбанистичка документација, од које је најважнија:

- ГУП из 1953.г., Атеље "Србија", Јованка Јефтановић, дипл.инг.арх.;
- ГУП из 1974.г., Завод за урбанизам и комуналну делатност – Крушевац;

- ГУП из 1983.г., Завод за урбанизам – Крушевац;
- ГУП Крушевца из 1990.г., Завод за урбанизам и комуналну делатност – Крушевац;
- Равизија ГУП-а из 1994.г., Завод за урбанизам и изградњу – Крушевац;
- Генерални план Крушевца 2021. г. из 2005.г., Дирекција за урбанизам и изградњу ЈП Крушевац.

1.3. Опис граница подручја које се уређује планом

План обухвата градско насеље Крушевац и 11 приградских насеља (Бивоље, Бегово Брдо, Дедина, Мало Головоде, Мудраковац, Макрешане, Пакашница, Паруновац, Капиција, Лазарица и Читлук) укупне површине 75,4км² са 81.399 становника. У административној организацији, простор Плана обухвата 18 месних заједница.

Подручје Плана укупне површине од 7.537ха, састоји се од пет целих катастарских општина и делова петнаест катастарских општина.

Катастарске општине које су целокупном својом површином обухваћене Генералним планом су:

- Крушевац – 1.137ха 01а 77м²;
- Мудраковац – 517ха 83а 42м²;
- Мало Головоде – 78ха 44а 88м²;
- Паруновац – 820ха 59а 25м²;
- Пакашница – 315ха 15а 49м².

Њихова укупна површина је 2.869ха 04а 81м².

Катастарске општине које су једним својим делом обухваћене Генералним планом су:

- Липовац – 50ха 99а 37м²;
- Велико Головоде – 1ха 50а 97м²;
- Капиција – 440ха 71а 77м²;
- Текије – 274ха 19а 48м²;
- Дедина – 533ха 27а 64м²;
- Макрешане – 807ха 52а 27м²;
- Шанац – 85ха 05а 89м²;
- Бивоље – 733ха 08а 21м²;
- Лазарица – 700ха 74а 96м²;
- Гавез – 3ха 35а 71м²;
- Јасика – 100ха 52а 85м²;
- Читлук – 520ха 64а 74м²;
- Кукљин – 19ха 94а 36м²;
- Пепељевац – 261ха 35а 75м²;
- Вучак – 154ха 93а 02м²;

Њихова укупна површина је 4.667ха 86а 99м².

Граница ГУП-а, у овом опису, почиње у северном делу комплекса, у смеру казальке сата, од пресека десне обале Западне Мораве (корито у 2013.г.) са северном границом к.п.бр. 1454/1 КО Макрешане.

Том границом иде према истоку до пута к.п.бр.7175 (државни пут Iб реда бр.22-Појате-Краљево), који пресеца, пресецајући и к.п.бр.7140 (државни пут Iб реда бр.37 - Појате - Крушевац) и к.п.бр.7129 (железничка пруга Чачак – Сталаћ) до тромеђе к.п.бр. 7129; 1598 и 1597, све КО Макрешане.

На том месту граница ГУП-а се ломи према југу, источном границом к.п.бр.7129 (железничка пруга Чачак – Сталаћ) и источном границом к.п.бр.1588 (државни пут Iб реда бр.37- Појате -Крушевац) до пресека тог пута са потоком Раковцем (к.п.бр.7123/2) па према истоку северном границом потока Раковца до тромеђе к.п.бр.7123/2 (поток); 1682/4 и 1683/5. Ту сече поток Раковац према тромеђи к.п.бр.968; 2054 и 7123/2 (поток) и наставља према југу источном границом следећих к.п.бр.: 2054; 2052/1; 7155 (некатегорисани пут); 1721; 1729 и 1732 до некатегорисаног пута к.п.бр.7156. Даље се ломи према истоку северном границом к.п.бр.7156 (некатегорисани пут) до к.п.бр. 3222, коју оставља у реону ГУП-а и даље северном границом к.п.бр.7156 (некатегорисани пут) према истоку. У истом правцу наставља северном границом к.п.бр.3214; 3213 и 3212 до некатегорисаног пута к.п.бр.7152, све КО Макрешане.

Граница ГУП-а наставља северозападном границом к.п.бр.7152 (некатегорисани пут) према североистоку до тромеђе к.п.бр. 7152 (пут); 3298 и 3303/3, где пресеца к.п.бр.7152 (пут) и наставља према југоистоку североисточном границом к.п.бр.3421 до пута к.п.бр.7146, све КО Макрешане.

Наставља северном границом тог пута (к.п.бр.7146), према истоку, до раскрснице са некатегорисаним путем к.п.бр.7144, па се ломи према југу, источном границом тог пута, до раскрснице тог пута (к.п.бр.7144) са некатегорисаним путем к.п.бр.3523, па даље у истом правцу источном границом до раскрснице са некатегорисаним путем к.п.бр.3541 и даље до раскрснице са некатегорисаним путем к.п.бр.3549, све КО Макрешане. Од те раскрснице граница ГУП-а наставља такође истом источном границом к.п.бр.7144 (пут), према југу до раскрснице тог пута са некатегорисаним путем к.п.бр.7157 КО Макрешане.

Граница наставља према југоистоку, североисточном границом пута к.п.бр.7157, до раскрснице са некатегорисаним путем к.п.бр.3812, и даље према југу, источном границом пута к.п.бр.7157 до раскрснице са некатегорисаним путем к.п.бр.4099 т.ј. до некатегорисаног пута к.п.бр.7162 и даље према југу, источном границом к.п.бр.7162 (пут) до раскрснице са некатегорисаним путем к.п.бр.4573. Од тромеђе к.п.бр.4573 (пут); 4574 и 4571 граница ГУП-а наставља према југу источном границом следећих к.п.бр.:4574; 4575; 4830; 4831; 4847; 4848/1; 4848/2; 4849; 4950; 4951; 4952; 4965; 4966 и 4970 до некатегорисаног пута к.п.бр.4971. Наставља, северном границом тог пута, до четворомеђе к.п.бр. 4971(пут); 4555(пут); 4559 и 4560, па скреће, према југу, границом к.п.бр.4971(пут) и 4555(пут), и даље према југу, пресецајући к.п.бр.4554 и 7172(поток велики Биљевац)-заједнички за две катастарске општине, све КО Макрешане. Ту граница ГУП-а долази до границе КО Макрешане-КО Дедина.

Кроз КО Дедина граница ГУП-а скреће према западу јужном границом потока Велики Биљевац к.п.бр.2845-заједнички за две катастарске општине, и даље према западу јужном границом к.п.бр.696 до раскрснице некатегорисаних путева к.п.бр.698 и 2831, све КО Дедина.

Наставља према југозападу и југу источном границом к.п.бр.2831(пут) до тромеђе к.п.бр.2831(пут); 674 и 726. Даље иде такође према југу источном границом к.п.бр.726 до некатегорисаног пута к.п.бр.2830/2, који пресеца, према тромеђи к.п.бр.2830/2(пут); 2650 и 2652, све КО Дедина.

Од те тромеђе граница ГУП-а иде према југу источним границама следећих к.п.бр.: 2650; 2651; 2679/1 и 2679/2 КО Дедина до границе КО Дедина и КО Текија.

Граница ГУП-а скреће према југозападу поклапајући се са границом КО Дедина – КО Текија до потока Дединца к.п.бр.4212 и даље тим потоком (заједнички за две катастарске општине), који је такође граница КО Дедина – КО Текија, према западу, до тромеђе к.п.бр.4212(поток); 1031/1 и 1028 КО Текија.

На том месту граница ГУП-а скреће према југу у КО Текија. Наставља источном границом следећих к.п.бр.:1028; 1029; 1030; 1019 и 961 до некатегорисаног пута к.п.бр.4201 т.ј.тромеђе к.п.бр.4201(пут); 961 и 1032/2, који пресеца, до тромеђе к.п.бр.4201(пут); 2222/1 и 2221, све КО Текија. Од те тромеђе граница ГУП-а наставља према југу источном границом следећих к.п.бр.: 2222/1; 2222/3; 2224; 2225; 2226/1; 2228; 2229/1; 2229/2; 2230/1; 2230/2; 2234/1; 2234/2; 2249 и 2248/1 до раскрснице са некатегорисаним путем к.п.бр.2258,све КО Текија. Наставља према југу источном границом к.п.бр.2258(пут) до раскрснице са некатегорисаним путем к.п.бр.4199, где скреће према истоку северном границом тог пута до раскрснице са некатегорисаним путем к.п.бр.3648. Од те раскрснице граница ГУП-а иде према југоистоку североисточном границом к.п.бр.3648(пут) до раскрснице са некатегорисаним путем к.п.бр.3645, и даље у истом правцу, североисточном границом тог пута (к.п.бр.3645) до раскрснице са некатегорисаним путем к.п.бр.4210,све КО Текија.

На том месту граница ГУП-а пресеца тај пут и наставља, према југу, источном границом тог пута(к.п.бр.4210) до раскрснице са некатегорисаним путем к.п.бр.4209, који у истом смеру пресеца, и његовом југоисточном границом иде према југозападу до тромеђек.п.бр.4209(пут) КО Текија и к.п.бр.440 и 3539 КО Капиџија т.ј. до границе КО Текија-КО Капиџија.

Том границом катастарских општина (КО Текија-КО Капиџија) наставља према југу пресецајући улицу Добромирску (пут за Добромир), и даље до потока Добромира, који је уједно и граница КО Текија-КО Капиџија. Наставља том границом катастарских општина (поток Добромир), према југозападу, до тромеђе к.п.бр.1515(некатегорисани пут); 486/2 и 486/1 КО Капиџија т.ј.места где улази у КО Капиџија.

Кроз КО Капиџија граница ГУП-а иде према југозападу, југоисточном границом к.п.бр.486/2, и даље према југу источном границом к.п.бр.1496(поток Добромир) до тромеђе к.п.бр.1496(поток); 467/2 и 488, све КО Капиџија. На том месту се ломи према југоистоку, североисточном границом к.п.бр.467/2 и 466/2 до некатегорисаног пута к.п.бр.1505 КО Капиџија. Затим, граница ГУП-а, скреће према североистоку, северозападном границом тог пута(к.п.бр.1505), до кривине наспрам тромеђе к.п.бр.1505(пут); 591/2 и 502. На том месту пресеца к.п.бр.1505(пут) управно, до напред наведене тромеђе и од ње наставља према истоку северном границом следећих к.п.бр.:

591/2 ;585/1; 585/2; 584; 583; 582; 581/2; 581/1; 568/1; 567; 566; 561; 551/1 и 560 до некатегорисаног пута к.п.бр.1506. У истом правцу наставља јужном границом тог пута до кривине наспрам тромеђе к.п.бр.1506(пут); 545/1 и 544. На том месту пресеца к.п.бр.1506 (пут), управно до напред наведене тромеђе, и даље према истоку северном границом к.п.бр.545/1 и 545/2, све КО Капиџија, до границе КО Капиџија и КО Гаглово.

Граница ГУП-а наставља границом КО Капиџија - КО Гаглово према југу, пресецајући државни пут II а реда бр.215 – Крушевац-Ђунис, и Гагловску реку. Наставља, према југу и југоистоку, границом КО Капиџија и КО Гаглово до тромеђе КО Капиџија; КО Гаглово и КО Паруновац. Границом КО Паруновац-КО Гаглово иде, према југоистоку, до тромеђе КО Паруновац; КО Гаглово и КО Пајсак. Од те тромеђе наставља границом КО Паруновац-КО Пајсак, према западу, до тромеђе КО Паруновац; КО Пајсак и КО Кобиље. Граница ГУП-а наставља границом КО Паруновац-КО Кобиље, према западу, до тромеђе КО Паруновац;

КО Кобилџе и КО Велико Головоде. Наставља, према северозападу и западу, границом КО Паруновац-КО Велико Головоде до тромеђе КО Паруновац; КО Велико Головоде и КО Мало Головоде, и даље, према југозападу, границом КО Велико Головоде-КО Мало Головоде до пресека те границе са линијом експропријације са источну обилазницу око Крушевца т.ј.четворомеђе к.п.бр.266/2 и 266/3 КО Мало Головоде и 26/1 и 26/2 КО Велико Головоде, где скреће према југозападу у КО Велико Головоде.

Кроз КО Велико Головоде, граница ГУП-а иде према југозападу, линијом експропријације за источну обилазницу око Крушевца, задржавајући у рејону ГУП-а парцеле предвиђене за изузимање, и пресецајући државни пут II б реда бр.415 – Крушевац-Велики Јастребац, до границе КО Велико Головоде-КО Мудраковац т.ј. до к.п.бр.571/2 КО Мудраковац.

Граница ГУП-а наставља границом КО Велико Головоде-КО Мудраковац, према југу и југозападу, до тромеђе КО Велико Головоде; КО Мудраковац и КО Модрица. Од те тромеђе иде даље, према западу, границом КО Мудраковац-КО Модрица, до средине старог корита реке Расине и том средином која је уједно и граница КО Мудраковац-КО Модрица, наставља према југозападу до тромеђе КО Мудраковац; КО Модрица и КО Липовац. У том делу пресеца постојеће корито реке Расине(2013.г.). Од те тромеђе граница ГУП-а иде према југу, границом КО Липовац-КО Модрица, односно источном границом к.п.бр.547 (старо корито реке Расине), до четворомеђе к.п.бр.535 (старо корито реке Расине); 547(старо корито рекеРасине); 545(река Бистрица) и 319, све КО Липовац, где такође пресеца постојеће корито реке Расине(2013.г.), и у правцу запада улази у КО Липовац.

Кроз КО Липовац, граница ГУП-а иде према западу јужном границом к.п.бр.547(старо корито реке Расине), источном границом к.п.бр.304; 305/1; 305/2 и 305/3, па јужном границом к.п.бр.306; 295/4; 294 и 292/16, све КО Липовац, и у том делу опет пресеца постојеће корито реке Расине(2013.г.), до тромеђе к.п.бр.292/16; 292/17 и 291. Од тог места, граница ГУП-а, пресеца према северу, к.п.бр.291 и к.п.бр.537 до тромеђе к.п.бр.537; 289 и 290, све КО Липовац. Наставља према западу, јужном границом к.п.бр.289 до некатегорисаног пута к.п.бр.541 т.ј. тромеђе к.п.бр. 289; 290 и 541(пут), па јужном границом тог пута, према западу, до места наспрам тромеђе к.п.бр.541(пут); 227 и 228, где га пресеца до те тромеђе. Даље иде према северозападу, југозападном границом к.п.бр.228, до тромеђе к.п.бр.227; 228 и 229, где се ломи према југозападу, југоисточном границом к.п.бр.229 до тромеђе к.п.бр.229; 227 и 221/3, па се опет ломи према северозападу, југозападном границом к.п.бр.229 и 216/2 до тромеђе к.п.бр. 216/2; 218/2 и 217/3. Ту се опет ломи према југозападу, југоисточном границом к.п.бр.217/3 и 204/3, до некатегорисаног пута к.п.бр.220 т.ј.трмомеђе к.п.бр.220(пут); 204/3 и 219/2.Од те тромеђе, граница ГУП-а, иде према северозападу, североисточном границом пута к.п.бр.220 до тромеђе к.п.бр. 220(пут); 205 и 206/3, све КО Липовац, и на том месту пресеца пут(к.п.бр.220), па његовом јужном границом наставља, према западу, до државног пута Iб реда бр.37, Крушевац – Брус – к.п.бр.538 КО Липовац.

Граница ГУП-а пресеца државни пут и наставља према северозападу, југозападном границом некатегорисаног пута к.п.бр.540 до кривине наспрам к.п.бр.26/2, где пресеца пут к.п.бр.540 до к.п.бр.26/2 и наставља према северу, западном границом следећих к.п.бр.: 26/2; 17/2; 17/1; 19/1 и 16/1, све КО Липовац, до границе К.ОЛиповац – КО Мудраковац.

Том границом катастарских општина иде према северозападу до тромеђе КО Липовац; КО Мудраковац и КО Гари.

Граница ГУП-а наставља, према северу, границом КО Мудраковац - КО Гари, до тромеђе КО Мудраковац;КО Гари и КО Пакашница,

Наставља, према северозападу, границом КО Пакашница-КО Гари, до тромеђе КО Пакашница; КО Гари и КО Лазарица.

Граница ГУП-а, даље иде према југозападу, границом КО Гари-КО Лазарица, до тромеђе КО Лазарица; КО Гари и КО Вучак.

Од те тромеђе се ломи, према северу, границом КО Лазарица-КО Вучак, т.ј. источном границом потока к.п.бр.1415 КО Вучак, до места наспрам четворомеђе к.п.бр.1415(поток); 724/2; 720 и 719 КО Вучак, где пресеца поток (к.п.бр.1415) до те четворомеђе, и улази у КО Вучак.

Кроз КО Вучак, граница ГУП-а, иде према западу, јужном границом к.п.бр.719, до некатегорисаног пута к.п.бр.1423 КО Вучак, па скреће према југозападу, југоисточном границом к.п.бр.1423(пут), до места наспрам тромеђе к.п.бр.1423(пут); 697 и 696, где пресеца к.п.бр.1423(пут), до те тромеђе. Даље наставља према северозападу, југозападном границом к.п.бр.697, до некатегорисаног пута к.п.бр.691, т.ј. тромеђе к.п.бр.691(пут); 697 и 692, све КО Вучак. На том месту пресеца некатегорисани пут(к.п.бр.691) до тромеђе к.п.бр.691(пут); 681 и 683(некатегорисани пут). Југозападном границом тог некатегорисаног пута(к.п.бр.683) наставља према северозападу, до некатегорисаног пута к.п.бр.1419, који у том правцу пресеца, па, његовом западном границом, иде према северу до тромеђе к.п.бр.1419(пут); 657/4 и 341/4, све КО Вучак. Од те тромеђе граница скреће према западу, јужном границом следећих к.п.бр.:341/4; 341/2 и 342, до јаруге-потока к.п.бр.646, па се ломи према северу, источном границом истога, до четворомеђе к.п.бр.646(поток); 346/2; 335 и 334, и даље у истом правцу, према северу, западном границом следећих к.п.бр.:335; 310/1; 310/2; 243/1; 243/2; 243/3; 243/4; 242; 238; 234/3 и 232/1, до тромеђе к.п.бр.232/1; 233 и 239/1, све КО Вучак. На том месту, граница ГУП-а, скреће према западу, јужном границом к.п.бр.233, пресецајући у том правцу некатегорисани пут к.п.бр.1418 и настављајући, такође према западу, јужном границом к.п.бр.223/2, до некатегорисаног пута к.п.бр.1417, који пресеца до тромеђе к.п.бр. 1417(пут); 215/2 и 217/2, све КО Вучак. Од те тромеђе, граница ГУП-а, наставља према западу, јужном границом следећих к.п.бр.:215/2; 208/1; 208/2; 207/1; 207/2; 206; 200/2; 200/1 и 199, до Гарског потока-к.п.бр.1416, који пресеца и наставља, такође према западу, јужном границом следећих к.п.бр.:409; 413/2; 413/1; 414 и 415, до некатегорисаног пута к.п.бр. 1421, који пресеца, и даље према западу, јужном границом к.п.бр.167/1, до некатегорисаног пута к.п.бр.424 т.ј.трмомеђе к.п.бр.424(пут);167/1 и 167/2, све КО Вучак. Граница ГУП-а наставља према западу, северном границом к.п.бр.424(пут) КО Вучак, до потока Грабака-к.п.бр.1432 КО Вучак(који је заједнички за КО Вучак и КО Пепељевац), т.ј. до границе катастарских општина КО Вучак – КО Пепељевац.

На том месту, граница ГУП-а, пресеца заједнички поток к.п.бр.4074 КО Пепељевац, и иде границом КО Вучак – КО Пепељевац, према југозападу, северозападном границом к.п.бр.4074(поток), до тромеђе к.п.бр.4074(поток);2660/1 и 472, све КО Пепељевац, где скреће у КО Пепељевац.

Кроз КО Пепељевац, од те тромеђе, граница ГУП-а, иде према западу, јужном границом следећих к.п.бр.:472; 473/2 и 473/1, па пресеца некатегорисани пут к.п.бр.2657, и скреће према северу, његовом западном границом, до тромеђе к.п.бр. 2657(пут); 2649/1 и 2649, све КО Пепељевац. Од те тромеђе, граница ГУП-а, скреће према западу, јужном границом к.п.бр. 2649/1 и 2647/1, до некатегорисаног пута к.п.бр.4064, који пресеца, и наставља према северозападу, његовом југозападном страном, до државног пута II а реда бр.207, Крушевац – Александровац, к.п.бр.4050, све КО Пепељевац.

Пресеца тај државни пут до тромеђе к.п.бр. 4050(државни пут II а реда бр.207, Крушевац – Александровац); 2642/1 и 1189 КО Пепељевац, и северозападном границом тог пута иде, према североистоку, до некатегорисаног пута к.п.бр.4053 КО Пепељевац.

Наставља према северу, западном границом к.п.бр.4053(пут), до тромеђе к.п.бр.4053(пут); 1183/2 и 1182/1 КО Пепељевац, где скреће према западу, јужном границом следећих

к.п.бр.:1182/1; 1181 и 1180/5, па опет скреће према северу, западном границом следећих к.п.бр.:1180/5; 1180/4; 1180/3; 1180/4; 1180/5; 1179/1; 1179/3; 1179/2; 1178/2; 1178/1; 1163; 1162; 1161; 1160/2; 1160/1; 1157/2 и 1157/4, до некатегорисаног пута к.п.бр.1156, све КО Пепељевац. Граница ГУП-а наставља такође према северу, западном границом следећих к.п.бр.1156(пут); 1121/2; 1121/1; 1129/1; 1129/4; 1129/2; 1129/3; 1130/2; 1130/1; 1130/3 и 1134/2, до некатегорисаног пута к.п.бр. 4051, све КО Пепељевац. Од тог пута скреће према западу, јужном границом следећих к.п.бр.:4051(пут); 753/3; 753/2; 753/1 и 751, па скреће према северу, западном границом следећих к.п.бр.:751; 750/2; 750/1 и 747, све КО Пепељевац. Поново скреће према западу, јужном границом к.п.бр.475/2; 744/2 и 778, па према југу, источном границом к.п.бр.756 и 777, па према западу, јужном границом к.п.бр.777, па према југозападу, југоисточном границом к.п.бр. 781/1 и према северозападу, југозападном границом к.п.бр.781/1, 781/2 и 782/2, све КО Пепељевац. Граница ГУП-а наставља према западу, јужном границом к.п.бр.782/2 и 797(некатегорисани пут), па према северу, западном границом следећих к.п.бр.:797(пут) и 799, па јужном страном некатегорисаног пута к.п.бр.4054, до места наспрам тромеђе к.п.бр.4054(пут); 814/3 и 816, где пресеца пут(к.п.бр.4054) до те тромеђе, и од ње иде према северозападу, југозападном границом следећих к.п.бр.814/3; 814/4 и 814/5, до старог корита реке Пепељуше(к.п.бр.4038), све КО Пепељевац.

Граница ГУП-а даље пресеца старо корито реке Пепељуше (к.п.бр.4038), и наставља, такође, према северозападу, југозападном границом к.п.бр.819/4, па скреће према североистоку, северозападном границом следећих к.п.бр.:819/4; 819/3; 819/2; 819/1; 820/2; 820/2; 821 и 4044(стара пруга), пресецајући у том делу стару железничку пругу Чачак – Сталаћ (к.п.бр.4044). Наставља према северу, западном границом к.п.бр.822/1; 822/3 и 822/4, пресецајући у том делу нову железничку пругу Чачак – Сталаћ, а затим и државни пут II б реда бр.22, Крушевац – Краљево(к.п.бр.4048), и даље према истоку, северном границом к.п.бр.228 ;227; 4048(државни пут) и 226, све КО Пепељевац, до границе КО Пепељевац – КО Читлук, према северу, западном границом заједничког некатегорисаног пута к.п.бр.2055 КО Читлук, до тромеђе КО Пепељевац; КО Читлук и КО Кукљин.

Од те тромеђе, граница ГУП-а иде према североистоку и северу, границом КО Читлук – КО Кукљин, т.ј. северозападном и западном границом заједничког старог корита реке Пепељуше, до ушћа реке Пепељуше у реку Западну Мораву, т.ј.њене десне обале.На том месту улази у КО Кукљин.

Кроз КО Кукљин, граница ГУП-а иде, према североистоку, десном обалом реке Западне Мораве (постојећи ток 2013.г.), од ушћа реке Пепељуше, пресецајући следеће к.п.бр.:6930/3; 6929/2; 6927/3; 6926/1; 6925/1; 6924/3; 6924/2; 6924/1; 6921; 6920; 6901/3; 6901/2; 6900; 6898; 6897; 9316/278; 9316/335; 9316/334; 9316/276; 6428; 6427/1; 6426/2; 6425; 6419; 6418; 6413; 6412/2; 6409/2; 6408/2; 6405; 6403; 6404; 6393/1; 6394; 6395; 6396; 6391/3 и 9357/1, све КО Кукљин, до границе КО Кукљин – КО Читлук.

Граница ГУП-а наставља према североистоку, десном обалом реке Западне Мораве (постојећи ток 2013.г.), т.ј.границом КО Кукљин – КО Читлук и КО Кукљин – КО Јасика, пресецајући к.п.бр.2061/1 КО Читлук (заједничко старо корито реке Западне Мораве за две катастарске општине), и улазећи у КО Јасика код к.п.бр.3263/1 (старо корито реке Западне Мораве) КО Јасика.

Кроз КО Јасика, граница ГУП-а, наставља према североистоку, десном обалом реке Западне Мораве(постојећи ток 2013.г.), пресецајући к.п.бр.3263/1; 3231 и 3262/1 КО Јасика (све старо корито реке Западне Мораве), до границе КО Јасика –КО Лазарица, и улази у КО Лазарица.

Кроз КО Лазарица, граница ГУП-а, наставља према североистоку, десном обалом реке Западне Мораве (постојећи ток 2013.г.), пресецајући к.п.бр.2103/1 КО Лазарица (старо корито реке Западне Мораве) и државни пут II а реда бр.183, Крушевац – Крагујевац (к.п.бр.2076/2 КО Лазарица).Наставља даље према североистоку, пресецајући к.п.бр.2103/1 КО Лазарица (старо корито реке Западне Мораве), до некатегорисаног пута к.п.бр.2080/2, који пресеца као и следеће к.п.бр.:245; 244; 243; 242; 241; 240; 239; 235; 234; 232; 230; 229; 226; 224; 223; 218; 219; 211; 206; 198; 197/2; 197/3; 196; 194/1; 193; 189; 187; 186; 2081/1 (некатегорисани пут); 23; 24; 25; 26; 27; 28; 29; 30; 63/1; 64; 65; 81/2; 2080/4(некатегорисани пут); и 2104/1(старо корито реке Западне Мораве), све КО Лазарица, до границе КО Лазарица – КО Гавез, т.ј.места где улази у КО Гавез.

Кроз КО Гавез, граница ГУП-а наставља према истоку, десном обалом реке Западне Мораве(постојећи ток 2013.г.), пресецајући к.п.бр.582 КО Гавез (старо корито реке Западне Мораве), до границе КО Гавез – КО Лазарица.

Поново пресеца КО Лазарица и то к.п.бр.2106 КО Лазарица (старо корито реке Западне Мораве), до границе КО Лазарица – КО Бивоље, т.ј. места где улази у КО Бивоље.

Кроз КО Бивоље, граница ГУП-а наставља према истоку, десном обалом реке Западне Мораве (постојећи ток 2013.г.), пресецајући следеће к.п.бр.:3418/125 (старо корито реке Западне Мораве); 2; 1; 41; 42; 43; 44; 45/2; 47; 48; 51/1; 52; 53/2; 55; 54; 137; 145/3; 138/1; 139; 142/3; 141/1; 140; 3412/2 (некатегорисани пут); 134; 130/5; 131/3; 130/4; 129/1; 128/1; 127/1; 126/1; 125/1; 124; 121/2; 116/1; 115/1; 114/3; 113/3; 106; 101; 98/2; 180/1; 96/2; 94/3; 93; 92; 80; 3418/318; 3418/29 и 3418/28, све КО Бивоље, до границе КО Бивоље – КО Шанац, т.ј. места где улази у КО Шанац.

Кроз КО Шанац, граница ГУП-а наставља према истоку, десном обалом реке Западне Мораве(постојећи ток 2013.г.), пресецајући следеће к.п.бр.:4808/113; 4808/115; 4808/116; 3884; 3885; 3886; 3887/1; 3888; 3889; 3890; 3894; 3896; 3897; 3900; 3901; 3902; 4335/1; 4334/1; 4333/1; 4332; 4328/1; 4326/1; 4309; 4297; 4285; 4284; 4283; 4282; 4278; 4279; 4276; 4275; 4783/1; 4783/60; 4783/59; 4783/56; 4783/55; 4783/52; 4783/51; 4453; 4783/39; 4430/1; 4431; 4432; 4783/23 и 4807/86 (старо корито реке Западне Мораве), све КО Шанац, до границе КО Шанац – КО Бивоље, т.ј.места где поново улази у КО Бивоље.

Кроз КО Бивоље, граница ГУП-а наставља према североистоку, десном обалом реке Западне Мораве (постојећи ток 2013.г.), пресецајући следеће к.п.бр.:3419/72 (старо корито реке Западне Мораве); 3410/6 (некатегорисани пут) и 590, све КО Бивоље, до ушћа реке Расине (регулисано корито) у реку Западну Мораву, чијом десном обалом пресеца постојећи ток реке Расине. Наставља према североистоку, пресецајући следеће к.п.бр.:589; 587; 586; 588 и 3419/1(старо корито реке Западне Мораве), све КО Бивоље, до границе КО Бивоље – КО Шанац, где поново улази у КО Шанац.

Кроз КО Шанац, граница ГУП-а наставља према североистоку, десном обалом реке Западне Мораве (постојећи ток 2013.г.), пресецајући следеће к.п.бр.: 4782 (старо корито реке Западне Мораве); 4700; 4701; 4702; 4711; поново 4782 (старо корито реке Западне Мораве) и 4806/180 (старо корито реке Западне Мораве) све КО Шанац, до границе КО Шанац – КО Макрешане, т.ј. места где улази у КО Макрешане.

Кроз КО Макрешане, граница ГУП-а наставља према североистоку, десном обалом реке Западне Мораве (постојећи ток 2013.г.), пресецајући следеће к.п.бр.:7168/1 (старо корито реке Западне Мораве); 2142/2; 2141/2; 2140/2; 2133/1; 2131; 2132; 2128/2; 2127; 2126; 2125/1; 2124/1; 2123/1; 1548; 1546; 1544; 1543; 1540; 1539; 1536/2; 1536/3; 7123/1 (поток Раковац); 1510/2; 1510/1; 1496; 1495; 1494; 1493; 1492; 1491; 1490; 1467/3; 1462/1; 1462/2; 1462/3; 1462/4 и 1454/1, све КО Макрешане, до пресека десне обале реке Западне Мораве (постојећи ток 2013.г.) са северном границом к.п.бр. 1454/1 КО Макрешане, т.ј. места одакле је и почела.

У односу на границу Генералног плана из 2005.-те године дошло је до незнатних промена пошто је предложени Концепт плана рађен, између осталог, на дигиталном катастарском плану, па је било могуће тачније сагледати границе катастарских општина и катастарских парцела, тако да, где год је то било могуће, границе катастарских општина или границе катастарских парцела су усвојене као границе Генералног урбанистичког плана.

Уколико је у међувремену дошло до промене у катастарском оперативном плану, за границу обухвата плана важиће стање дато у графичком делу Плана.

1.4. Опис граница грађевинског подручја

Граница грађевинског подручја у оквиру Генералног урбанистичког плана (у даљем тексту: граница) биће описана у смеру казаљке на сату, тако да парцеле које буду наведене у овом опису остају са десне стране, односно у грађевинском подручју.

Граница је описана по катастарским општинама, ободом јединственог дела грађевинског подручја, који обухвата целу КО Крушевац и делове катастарских општина које се наслањају на КО Крушевац и које су описане, изузимајући посебно издвојене делове, који не припадају грађевинском подручју, а у оквиру су јединственог дела грађевинског подручја по КО.

У оквиру грађевинског подручја су и енклаве (у графичком прилогу нумерисане по зонама) које су описане, односно пописане катастарске парцеле у оквиру еклава у другом делу овог описа.

КО ЛИПОВАЦ

Граница почиње у јужном делу ГУП-а од пресека границе ГУП-а и државног пута Ib реда бр.38 Крушевац-Брус (к.п.538 КО Липовац).

Граница иде према северозападу, југозападном границом некатегорисаног пута к.п.540, до кривине наспрам к.п.26/2 и наставља према северу границом следећих к.п.26/2, 17/2, 17/1, 19/1 и 16/1, све КО Липовац (остају у грађевинском подручју) до границе КО Липовац и КО Мудраковац. Овај део границе се поклапа са границом ГУП-а.

КО МУДРАКОВАЦ

Граница наставља према северу, границом следећих к.п.1338/5, 1338/4, 1338/3, 1338/50, 1340/8, 1340/7, 1340/5, 1340/6 (остају у грађевинском подручју) до к.п.1340/2, коју пресеца до источне границе к.п.1303/2 и 1303/27. Даље граница пресеца к.п.1303/3 и наставља јужном границом к.п.1303/42, до места где пресеца к.п.1303/24(пут) и 1303/43(пут). Даље граница наставља према северозападу и северу обухватајући парцеле: 1303/37, 1303/30, 1303/39, 1303/38, 1303/25, 1284/1, 1284/2, 1284/3, 1285/2, 1287/17, 1287/19, 1287/23, 1287/22, 1287/18, 1287/3, 1287/20, 1287/21, 1287/4, 1287/27, 1297/1, 1294/1, 1294/4, 1297/4, 1313/1(пут), 1313/2(пут) и 1173/1, до пута к.п.1185/7, који пресеца и наставља границом тог пута према северу, остављајући у грађевинском подручју следеће к.п.1185/7(пут), 1186/3, 1201/7 и 1201/5, до пута к.п.1203/1, који пресеца према северу границом следећих к.п.265/1, 266/1, 264, па према југу границом к.п.268 и 1203/1(пут), где се граница ломи према северу границом парцела 293/1, 292/1, 270/2, даље пресеца катастарске парцеле број: 271/2, 271/3 (пут), 272/2, 272/1, 273/2, 279/2, 279/1 и 280/2, све КО Мудраковац, наставља кат.парцелама: 291/2, 287/2(пут), 279/2, 280/3, 286/2, 1307/2(пут), 1307/3, 97/2, 98/2, 10521, 101/1, 99/1, 99/3, 91/1, 92/2, 85/4, 85/5, 84/6, 84/5, 83/2, 83/1, 82/2 и 80, до границе КО Мудраковац и КО Крушевац, обухватајући трасу планиране западне обилазнице.

Граница наставља према југу границом КО Мудрковац и КО Крушевац обухватајући к.п.2617 КО Крушевац до тромеђе КО МУдраковац, КО Крушевац и КО Пакашница.

КО ПАКАШНИЦА

Од тромеђе КО Мудраковац, КО Крушевац и КО Пакашница, граница грађевинског подручја иде према северу границом КО Крушевац и КО Пакашница, обухватајући к.п.2611 КО Крушевац, к.п.841/1 КО Пакашница и наставља границом поменутих катастарских општина, затим даље граница обухвата к.п. 825 и део к.п.819/1, па се враћа до границе катастарских општина, којом наставља према северу до к.п.820 (пут) и 483/4 чије делове обухвата, као и делове к.п. 483/2, 483/3, 484/2, 484/3, 487 (пут), 493, 489, 490, 491/1, 495/1, 497, 496, 499/3, 499/1, 499/6, 500, 488/2, 407/2, 407/1 и 363 у ширини постојеће (евентуално пројектоване) саобраћајнице, затим граница наставља границом поменутих катастарских општина до к.п. 481/2, коју обухвата, као и к.п. 481/2 и 480 КО Пакашница, које такође обухвата целе и наставља границом поменутих КО до к.п. 478, где улази у КО Пакашница.

Граница наставља према северу, обухватајући следеће парцеле у грађевинском подручју: к.п. 478, 475, 487(пут)- део, 472/1, 473, 471/2, 469/2, 466/3, 466/2, 466/1, 415, 416/1-део, 416/2-део, 419-део, 421/34(пут), 421/35, 421/22, 421/33, 421/32, 421/31, 421/26, 421/16, 421/15, 421/14, 421/13, 421/12, 421/11, 421/10, 421/9, 421/8, као и део к.п.421/1 до к.п. 230/2, која је обухваћена, као и делове к.п. 229/2, 229/1 и 228/4, затим скреће према југозападу границом к.п. 232/6, 232/7 и 232/9, где граница скреће према северозападу, обухватајући целу к.п. 232/8, као и делове к.п.232/5 и 232/4.

Граница даље обухвата целу к.п. 232/10 и наставља према северу границом к.п. 226/1, 134, 133/8, 133/9(пут), 132/4, 132/5 и 233/5, затим скреће према југу границом к.п. 233/5, 233/11, 233/4, 233/6, 233/7, 233/9, 232/3, 232/1(пут-део), 231/3, 231/4 и обухватајући к.п. 231/11, заокреће према североистоку границом парцеле 231/11, 231/12, 232/1(пут), 233/10 и 233/8(пут).

Наставља према западу и југозападу границом следећих к.п. 237/9, 237/1-део, 236/4, 237/2-део, па границом к.п.238/2, 238/1, 389, 391 и 392, до парцеле 394, затим граница иде према југу обухватајући к.п. 394, 365/2, 365/1, пресеца катастарске парцеле број: 363, 364, 362 и наставља границом катастарске парцеле број 365/1 и 365/3, као и трасу западне обилазнице, која пролази кроз к.п. 361, 360, 359 и 358.

Граница даље наставља према северу границом к.п.365/2, 365/3 и 394 (које остају у грађевинском подручју) до к.п.382, обухватајући је и ломи се према југу пресецајући к.п.378 и даље границом к.п.377, 374/3 и 374/1, пресеца к.п.372. Даље граница обухвата к.п. 368/2, па сече к.п.369, 370 и 366(пут), настављајући према југу границом к.п.367/1, 367/2, 367/3 и 367/4, где јужном границом ове парцеле скреће према западу, пресецајући Гарски поток (к.п.864/1), као и к.п.347/2 и наставља према југу границом следећих к.п.348/4, 348/7, 348/1, 348/8, 348/5, 348/3, 350/2, 350/4, 350/1, 350/3, 351/2, 351/7, 351/1, 351/4, 351/6 и 351/8.

На том месту граница пресеца Гарски поток (к.п. 864/1) и наставља према југу границом следећих к.п. 528, 526, 536, пресеца 556/2, 556/1 и 555. Пресецајући к.п.554, 552 и 870 (пут) обухвата к.п. 560/1 и 559. Даље пресеца к.п. 562 и обухвата к.п. 561/2, 562, 557, 565, 580, 581, 582, 583 и 584. наставља према југу пресецајући к.п. 579/1, 734/1, 735/3 и 735/2 и целу к.п.738. Пресецајући к.п.739 и 745, граница се ломи према западу границом к.п.745 и 730/1, пресеца Гарски поток скреће даље према југу обухватајући следеће к.п. 717, 718/4, 718/5, 718/1, 716/1 и 714/1, где се граница поклапа са границом ГУП-а, обухватајући к.п. 594/3 (пут), 714/2 и 716/2.

Даље наставља прма северу границом к.п. 718/2, 718/6, 718/7, 718/8, 719/1, 722/2 -део, 722/1 -део 724/2 -део, 724/1, 726, 594/3 (пут) 597/1, 597/3 и 597/2. Даље граница пресеца

к.п. 600/1 и 867 (пут), затим иде западном границом пута до к.п. 648, где се ломи према југозападу обухватајући следеће к.п. 648, 647, 693, 697, 679, 664/3(пут) и пресеца к.п.692 (пут) и према северу обухвата следеће к.п. 659, 654, 645/2, 629, 635-део, 633, 612, 608, 607/2, 605/1, 325/1, 325/2, 327/12, 327/13 и 327/14 (пут). Северном границом пута граница се ломи према истоку обухватајући следеће к.п. 326/5, 327/4, 327/3 и 327/2, наставља према северу границом к.п.334/2 до постојеће саобраћајнице (евентуално пројектоване) која пролази кроз делове к.п. 334/1, 332/4, 333, 331, 332/3, 332/6 (цела пут), 332/1, 332/2, 869, 304, 305, 306/3, 306/2, 307, 308, 309, 310, 299, 298, 296 и 311, до границе КО Пакашница и КО Лазарица.

Граница даље наставља према северу обухватајући следеће к.п.334/3, 336 - део, 343/3, 342/1-део, 342/2, 343/1, 341, 278/3 (пут), 278/31, 278/32, 278/1, 277/3, 277/1, 274, 273/1, 272/1, 272/2, 271/4, 271/3, 271/2, 271/1, 270, 265/2 и 283/2. Затим наставља према западу пресецајући следеће к.п.283/1, 869(пут), 284, 286, 287/1 и 287/2, где долази до границе КО Пакашница и КО Лазарица. Све парцеле обухваћене овим описом припадају КО Пакашница и остају са десне стране, тј. у грађевинском подручју.

КО ЛАЗАРИЦА

Кроз КО Лазарицу граница грађевинског подручја пресеца следеће к.п. 1785/51, 1785/37, 1785/46, 1785/45, 1785/50(пут), 1785/20, 1785/78, 1785/19, 1785/15, 1785/51 до к.п. 1785/16, затим скреће према југу у ширини постојеће - евентуално пројектоване саобраћајнице, која обухвата делове к.п. 1785/16, 1785/51, 1785/54, 1785/17, 1785/53, 1785/18 и 1785/52, до границе КО Лазарица и К.О. Пакашница.

Даље граница наставља према северу пресецајући следеће к.п.1785/51, 1810, 1808, 1789/1, 2079 (пут), 1812/52, 1812/51, 1812/53, 1812/61, 1813/1, 1812/63 (пут) и 1813/1-поново, до пута к.п.2078. Граница даље наставља према југу обухватајући к.п. 2078 (пут), 1960,1812/65, 1812/64(пут-део), наставља границом пута к.п. 2078 до к.п.1961/3, затим према југу границом 1961/3, 1966/1, 1965/4, 1962/1, границом пута к.п. 2078, обухвата к.п. 2017 и долази до границе К.О. Лазарица и К.О. Вучак. Све парцеле обухваћене овим описом припадају КО Лазарица и остају у грађевинском подручју.

КО ВУЧАК

Граница грађевинског подручја иде према југу границом КО Лазарица и КО Вучак до к.п. 719, где улази у КО Вучак. Граница наставља према западу границом следећих к.п.719, 1423 (пут-део), 701, 700, 698, 697 и 691(пут-део), где се граница враћа према северу, западном границом пута 691 до к.п. 710/1. Даље граница иде према северу и обухвата следеће к.п. 710/1, 710/2, 710/3, 280/1, 280/2-део, 280/3-део до пута к.п. 303 који пресеца, затим наставља према северу обухватајући к.п. 279/2, 279/3, 278/4, 278/3-део, 278/2-део, 278/1-део, 276/1, 276/2, до потока, затим наставља према северу обухватајући следеће к.п. 274, 272/10, 272/14, 272/2, 272/1, 272/3, 272/6, 272/16, 271 и 270/1-део, до границе КО Вучак и КО Лазарица. Том границом наставља до к.п. 91 КО Вучак коју обухвата, као и к.п.102 и 77, где се поново поклапа са границом КО Вучак и КО Лазарица и истом наставља према северу до пута к.п. 47. На том месту даље према северу граница обухвата к.п. 3, до Вучачког потока, што је и граница КО Вучак и КО Пепељевац. Све парцеле обухваћене овим описом припадају КО Вучак и остају у грађевинском подручју.

КО ПЕПЕЉЕВАЦ

Граница грађевинског подручја наставља према југозападу Вучачким потоком, обухватајући следеће к.п.: 1999/13, 1998, 1997, 1984/5, 1984/28, 1984/20, 1984/15, 1991/1, 1991/5, 1992 и до тремеђе КО Пепељевац, КО Вучак и КО Читлук, све у КО Читлук.

У истом правцу граница обухвата следеће к.п. 365/6, 365/9, 365/10, 365/13, 367, 366, 370/3-део, 371/1, 372, 375/1, 375/2 и даље потоком, затим 376/4, 376/3, 376/2, 376/1, 378,

377/2, 381/3, 381/1, 382/1, 382/2, 385/4, 385/6, 385/2, 386/4 и 387/7, све КО Пепељевац. Граница наставља према југу пресецајући пут к.п.387/1 и обухватајући следеће к.п : 387/4, 388/1, 388/12, 388/2, 388/10, 388/8, 388/5, 421, 422, 424/1, 425/2, 424/2, 420 (пут), до к.п. 429/2. Граница даље скреће према западу, па према северу обухватајући следеће: к.п. 429/2, 429/3-део, 428/3, 428/1, 428/2, 427/2 и 427/1, одакле се граница враћа према југозападу остављајући у грађевинском подручју следеће к.п. 419 (пут), 431/1, 435/1, 435/2, 436, 437/1, 440/7 (пут), 440/6, 440/4, 440/3, 440/2, 449, 450-део, 460-део, 459-део и 458/1-део. У истом правцу обухватајући следеће к.п.:461/2, 457/6, 456/5 (пут), 454/3, 456/2, 456/3-део, до пута к.п. 463. Граница наставља према западу обухватајући следеће: к.п.465/13, 465/14, 465/1-део, 465/12, 465/11, 465/8 и 465/7 до пута к.п.465/4 коју пресеца, даље наставља истим правцем к.п.474/3, 474/1, 474/12, 476/1, 475/1, 2657 (пут-део), 2643/7 и 2643/1 до државног пута IIа реда бр.207 -к.п.4050-део (Крушевац-Александровац). Јужном границом тог пута граница грађевинског подручја иде до границе ГУП-а и даље истом, обухватајући к.п. 4053 (пут-део). Граница се даље враћа према североистоку обухватајући следеће к.п.: 477/1, 4050-део, 484/1, 484/2, 484/3, 486/1, 483/1-део, 501-део, 500, 488/1, 488/2, 488/3, 489/3 и 489/4, пресеца пут и истим правцем обухвата 481/3, 483, 495/6, 494/2 (пут), 495/5, 495/2, 495/13, 495/4, 495/8, 495/1, 513/3 и 513/1 у делу пута. Затим наставља у истом правцу к.п. 516-део, 517/1-део, 517/3, 520/2, 520/1, 521(пут), 407/1, 407/7, 407/3-део, 407/2-део, 406/3-део, 406/2-део, 405/6-део, 406/1, 405/4, 405/2-део, 405/1(пут), 405/12, 404/6, 404/8 (пут), 404/7, 403-део, 402-део, 391/3, 391/2, 390/6 и 392/2 до пута к.п. 4052, који је обухваћен у целини и даље наставља обухватајући к.п. 349/2, 349/1, 351, 347/2-део, 347/1-део, 352/1-део, 353-део, 354-део, 355/1, 355/2 (у делу пута). Граница даље обухвата следеће к.п.:364/13, 364/15, 364/11, 364/8, 364/7, 364/5, 364/4, 364/3, 364/2, 364/1, 363/2(у делу пута) и 363/6 до границе КО Пепељевац и КО Читлук.

Даље граница иде кроз КО Читлук према западу обухватајући к.п. 1960/2, 1960/1, 1960/3, 1959/1, 1941/1, 1927/2, 1927/4, 1926/1, 1925/1-део, 1924/1-део, 1924/8, 1924/1-део, 1924/6-део, 1924/3-део, 1924/7 у делу пута 1924/5, 1923/3-део, 1923/2-део, 1923/1-део, 1922/1-део, 1665, 1667/3, 1668/3, 1674-део, 1669/1-део, 1674-део, 1672, 1674-део-поново, 1675, 1676, 1681, 1680, 1683, 1686/2-део, 1686/1, 1688/2, 1688/1, 190/1-део и 1691, до границе КО Читлук и КО Пепељевац, па том границом према истоку до к.п. 1684, 1679/1, 1679/2 и 1678 које пресеца и поново скреће до границе КО Читлук и КО Пепељевац, све у оквиру КО Читлук.

Граница даље наставља према југу и југоистоку обухватајући следеће катастарске парцеле у КО Пепељевац: 311/14, 311/3-део, 311/2-део, 311/1-део, 312, 316, 317, 319/1, 319/2, 32,1 323/1, 324-део, 325-део, 326, 328-део и 329-део до пута к.п.329/3 (део), затим наставља у истом правцу 336, 342/3, 342/4 и 342/2(пут), а онда наставља границом к.п. 4052(пут) па скреће према северу обухватајући део к.п. 343 и 345/1 до пута 345/2 који је обухваћен у целини. Такође су обухваћене и к.п. 352/2, 352/4 и 345/3, онда се граница враћа према југу источном границом пута 345/2 и пресеца пут 4052 па његовом јужном границом иде до к.п.396. Према југозападу граница обухвата следеће: 396, 398-део, 399, 400, 542/5, 542/1, 542/6, 560/5, 560/1 и 561(пут-део), затим скреће у супротном смеру према североистоку и северу границом пута до к.п. 570. Даље обухвата следеће к.п.: 570, 568/1, 566/1-део, 566/6(пут-део), 566/2, 566/3, 566/4, 565, 594, 595/2, 595/1, 595/3(пут-део), 596/2, 614-део, 615-део, 617, 620, 621-део, 622-део и 623. На том месту граница се ломи према југу обухватајући к.п. 625/2, 606/1-део, 606/2-део, 605-део, 585-део, 584/2-део, 584/1-део и 583/1-део до пута к.п.4053. Граница се одавде враћа према северу и обухвата к.п. 653/1, 653/2, 652, 651-део, 650-део, 649/3-део, 649/2-део, 642/1-део, 648-део, 647-део, 645/4, 645/1, 644/2, 644/1, 631/2, 631/4 и 631/3, затим пресеца пут к.п.632, према западу обухватајући 282/4 282/10 282/7 282/3 282/9 и 282/8, одакле се граница ломи према северу пресецајући к.п.281 и обухватајући следеће к.п. 282/1, 282/5, 283/7, 283/4(пут), 283/2,

283/3(пут), 284/1, 284/2, 284/4, 289, 287/3 и 288/2, ломи се према западу пресецајући к.п.287/2, 287/4 и 287/3 обухватајући следеће к.п. 275/3(пут), 275/1, 270, 269, 268/2, 267/2, 267/1, 268/1, 258 и 259/2. Даље граница иде према југу обухватајући следеће к.п.259/3, 261/2, 261/1-део, 260, 265, 262, 268, 280-део, 667, 665-део, 661/2, 661/1, 661/3, 661/4, 660, 658/3, 658/2 и 658/1, затим се ломи према западу обухватајући к.п. 658/1, 669 (пут-део) и 685, наставља према северу остављајући у грађевинском подручју следеће к.п.685, 686, 687, 693, 694, 695-део, 696-део, 698/1, 698/2, 698/3, 698/4, 698/5, 698/8 и 700. Пресецајући к.п.701 и 702 граница иде према западу обухватајући и к.п.705, ломи се према југу, пресецајући к.п. 703 и 697, па према западу јужном границом к.п.697, пресеца пут 4051-део и обухватајући к.п.726/1. У истом правцу пресецајући к.п.728 и 725/1, обухвата следеће к.п. 723, 717/3, 717/4, 805/1-део, 805/2, 731/2, 804/2, 801, 807 и 808, до пута чијом источном границом скреће према северу обухватајући следеће к.п.808, 809/1, 809/2 и 810, као и део к.п.4043 (железничка пруга) и северном границом исте, према истоку до к.п. 710/2 чији део обухвата. Даље граница скреће према севроистоку обухватајући следеће к.п. 713/2, 717/4, 717/3, 717/2, 717/1, 716/2, 716/1, 711/1, 709/2-део и 708/2-део, наставља даље у истом правцу 708/1, 708/4-део, 708/5, 244, 245/1, 245/2, 246 и 247, где поново обухвата део к.п.4043 (железничка пруга), па према северу и део к.п.242/23, до државног пута IIа реда бр.207. Пресеца државни пут обухватајући део к.п.2052/3, где је и граница КО Пепељевац и КО Читлук. Парцеле обухваћене овим описом припадају КО Пепељевац и делом КО Читлук и чине грађевинско подручје.

КО ЧИТЛУК

Кроз КО Читлук граница наставља према севроистоку обухватајући следеће к.п.1739, 1741/2, 1741/1, 1742, 1743, 1746, 1746/1, 1746/2, 1747, 1748/5 и ломи се према западу границом к.п.1852/1 и 1850, а онда скреће према северу обухватајући следеће к.п.1850, 1847, 1846-део, 1845, 1838/2, 1837, 1835/3, 1835/1-део, 1836/4, 1835/2-део, 1836/2, 1831/3, 1831/1, 1832/2-део, 1832/1-део, 1830/1-део, 1829/1-део, 1827/2-део и 1827/1-део. Граница се затим ломи према југозападу обухватајући делове следећих к.п.1827/3, 1827/1, 1828/2, 1828/8, 1828/7, 1829/2, 1830/3, 1833/5, 1833/4, 1858/3, 1858/6-цела, 1858/5, 1870/5, 1870/4, 1874/3, 1874/4 и 1876/1, где долази до границе ГУП-а.

Граница пресеца државни пут Ib реда бр.23 и поклапајући се са границом ГУП-а према северистоку пресеца к.п.871/1, 870/1, 869/1, 868/1, 861/6 и обухвата целу к.п.1867/2, наставља у истом правцу северозападном линијом експропријације северне обилазнице к.п.2060/1, до к.п.1284/2 и обухвата 1284/2, 1279/3, 1279/2, 1279/3, 1278, 1275/3, 1275/2-део, 1275/1 и 1276/2, где поново долази до линије експропријације обилазнице. Том линијом граница иде до границе КО Читлук и КО Јасика.

У оквиру КО Читлук у грађевинском подручју су и парцеле у појасу експропријације у оквиру коридора планираног аутопута Е-761, као и у оквиру коридора планиране паралелне саобраћајнице, односно обилазне саобраћајнице у рангу државног пута, као и парцеле у оквиру планиране саобраћајне инфраструктуре.

Кроз КО Јасика граница грађевинског подручја поклапа се са линијом експропријације за обилазницу као и појас експропријације планираног аутопута Е-761 и обухвата к.п. 3124, 3120/2, 3144/9, 3207, 3183/2, 3262/94, 3262/75, 3262/76, 3262/92 и 3262/93 до границе КО Јасика и КО Лазарица.

Ту пресеца обилазницу и враћа се према југозападу југоисточном линијом експропријације до пута 2047/1, ломи се према југоистоку обухватајући следеће к.п 2047/1, 1268/1, 1268/2, 1267/2, 1263/4, 1266/3, 1266/1, 1265, 1263/1-део, 1262/1 -део, 1262/2 -део, 1261, 1260 и 1259. Наставља даље у истом правцу пресецајући пут 2046/1 и обухвата к.п. 1239 и 1238, као и делове к.п 1235, 1233/1, 1232, 1231/1, 1231/2, 1231/3, 1230, 1229, 1226/2, 1226/1, 1226/3, 1225/2, 1225/3, 1224 и 1219, даље наставља према југоистоку обухватајући к.п.

1218, 1213(у делу пута), 1212, 1211/4, 1211/1, 1205/1, 1205/2, 1204, 1200/2, па према истоку 1197/2, 1197/1, 1196/1, до пута к.п.2045/3.

Граница наставља према североистоку и истоку обухватајући део пута 2045/3 до к.п.1209/2, као и к.п.1193 и 1192 које обухвата у целисти, даље према истоку граница обухвата к.п.1153, 2044/1(пут-део), 1150, 2040/1(пут-део), па према југу обухватајући 1058/6, 1058/5, 1058/4, 1061/2 и 1063, па пресеца пут 2043, затим се враћа према западу обухватајући к.п.1052, 1053, 1056 и јужном границом пута к.п.2041/1, долази до парцеле 1033/2, где се граница ломи према југоистоку остављајући у грађевинском подручју следеће к.п.1033/2, 1033/3, 1033/1, 1032, 1031, 1030, 1028, 1027, 1026,1025, 1024, 1024/5, 1024/6, 1024/1-део, 1023, затим делове парцела 1019/1, 1019/3, 1019/4 и 1019/5. У истом правцу обухваћене су следеће к.п.: 998, 999, 833, 832, 1012-део, 831-део, 834/1 до пута к.п.2047/1, чијом границом иде до к.п.841/2, коју обухвата као и следеће к.п.840/1, 840/6, 840/5, /840/4, 840/7, 840/3, 840/2, 839 и 838, где се враћа до границе пута к.п.2047/1, настављајући у истом правцу према југоистоку границом пута обухватајући део к.п.815 и 814, па опет до пута обухватајући следеће к.п.811, 810/1-део, 809/1, 809/2-део, 808/3, 817/1-део и 817/2, до пута који чине к.п.807, 820/2, 824/3, 825/4 и 772/2, обухватајући и следеће к.п.772/2, 767, 766/2, 768/2, 771/2, 781/3, 779/2, 778/4, 778/3 и 776/2, вараћа се југуисточном страном наведеног пута према југу обухватајући следећек.п.775, 805/1, 805/2, 805/3, 804/1, 803/6, 803/1, 802/2, 802/1-део и 802/3, до пруге Крушевац- Краљево (к.п.2052/1), затим северном границом те парцеле граница иде до границе КО Читлук и КО Лазарица, обухватајући и к.п.797, 793 и 792. Парцеле обухваћене овим описом припадају КО Читлук и делом КО Јасика и чине грађевинско подручје.

У оквиру КО Читлук изузимају се из јединственог грађевинског подручја следеће к.п.1616/8, 1618/2, 1619/2, 1619/1, 1613, 1597/2, 1588/3, 1588/1, 1587/1, 1590/8, 1590/7, 1590/3, 1583/3, 1583/1, 1578, 1582, 1579/1, 1579/2, 1585/3, 1571, 1584/2, 1584/1, 1581, 1580/1, 1580/2, 1572, 1573, 1574/1, 1574/2, 1574/3, 1575, 1576, 1577, 1570, 1569/2, 1569/1, 1568, 1566/1, 1566/3, 1565/1, 1600/1, 1599/5, 1599/2, 1599/4, 1608, 1604/3, 1607, 1604/1, 1604/2, 1601/3, 872/1, 876/1, 853, 855/5, 855/1, 855/3, 855/4, 854/3, 854/2, 854/5, 854/4, 977 и делови следећих к.п.1589/3, 1589/1, 1595, 1596/1, 1597/3, 1597/1, 1614/3, 1614/1, 1615, 1616/2, 1616/7, 1616/3, 1618/1, 2052/11, 1599/3, 1599/1, 1603/1, 1602, 1564, 1563, 1567, 1592(пут), 855/2, 852, 875 и 873.

КО ЛАЗАРИЦА

Граница наставља према северу границом КО Читлук КО Лазарица, обухватајући к.п.1008/11, 1008/12, 1008/13, 1008/4 и део 1008/1(пут), где се враћа до границе катастарских општина. Том границом наставља према истоку обухватајући к.п.1004 и деље кроз КО Лазарица наставља северном границом следећих к.п. 2065 (железничка пруга Крушевац-Краљево), 1002, 999/4, 999/3, 998/2, 997/2, 993/2 и поново парцелом 2065, до пута 991/1. На том месту граница се ломи према северу обухватајући са леве стране део к.п.992/1 и 991/1(пут-део) па са десне стране обухватајући следеће к.п.990/2, 990/1, 989, 988, 987/2 и 987/1. Затим граница скреће према истоку северном границом к.п.987/1, пресецајући Вучачки поток к.п.2064/2 и наставља у истом правцу обухватајући к.п.1038/4, 1038/57, 1038/56, 1038/55, 1038/50 и 1038/48. Затим се ломи према северу обухватајући следеће к.п.1039/20, 1039/7, 1040/1(пут-део), 1047/5, пресецајући к.п.2109/1 и даље обухватајући 1047/2, 1047/1, 1047/13 и 1053, где граница скреће према истоку северном границом к.п.1053, пресецајући к.п.2119 и 2087/2 и обухватајући к.п.1261, 1255 и 1254/1.

Граница наставља према северу обухватајући делове к.п. 1254/3, 1253/2, 1253/1, 1243/3, 1243/2, 1243/1, 2087/2-део, 1081/3, 1082, 1083, 1084, 1085/3, 1085/1, 1086/1, 1089/1, 1090/2, 1094/2, 1094/1, 1095, 1096, 1097, 1098, 1099, 1102 и 1101, до границе КО Лазарица и КО Читлук.

Кроз КО Читлук граница обухвата делове к.п. 187/2, 188/2, 189/1(Гарски и Вучачки поток) и даље према северу обухватајући делове следећих к.п.191/1, 198/2, 198/3, 199, 177, 176/2, 176/1 и 173/1. Затим у истом правцу граница обухвата к.п.173/2, 174/2, 2061/164 и 2061/165 до границе КО Читлук и КО Јасика.

Кроз КО Јасика граница обухвата к.п. 3263/132, 3263/133, 3262/86, 3262/85, 3262/71, 3262/88, 3262/89, 3262/87, 3226/10, 3226/11, 3226/12, 3226/13, 3226/14, 3226/15, 3226/16, 3226/17, 3227/13, 3262/99, 3262/90, до северне обилазнице коју пресеца и даље у зони обилазнице обухвата следеће к.п.3262/92, 3262/76, 3262/93, 3262/75, 3262/94, 3262/81 и 3262/102. Даље граница наставља према северозападу обухватајући к.п.3262/95, 3262/96, 3262/97 и 3262/103 до реке Западне Мораве, тј. ушћа Гарског потока, односно границе КО Јасика и КО Лазарица.

Кроз КО Лазарица граница према истоку обухвата следећек.п.:2103/102, 2133-део, 2103/101, 677/2, 678/4, 678/5, 678/6, 674/4, 671/7, 671/8, 679/3 и 680/1, до северне границе северне обилазнице к.п.681, том границом наставља у истом правцу до државног пута IIа реда бр.183 (Крагујевац-Крушевац) к.п. 2076/2, чијим границама се враћа до границе експропријације за северну обилазницу, обухватајући следеће делове к.п.665/3, 665/4, 665/2, 666/1, 667/1, 668/1, као и парцеле у појасу експропријације планираног аутопута Е-761 и то:681, 2080/16, 642/2, 638/3, 638/2, 640/7, 2125/6, 640/2 и 2142, које остају у грађевинском подручју. У зони петље аутопута граница пресеца следеће к.п.611/5, 612/1, 611/1, 610/1, 2135/2, 610/2, 609/4, 609/3, 2082/2, 545, 544, 543, 525, 526/2, 523/3 и 522/2, затим граница наставља према истоку границама к.п.2142, 2132/6 и 2141, односно северном линијом експропријације планираног аутопута до пута к.п.2083/5, где граница пресеца обилазницу и скреће према југу обухватајући следеће к.п. 802/2, 803/2, 804/2, 805/2, 806/2, 2083/1(пут-део), 816, пресеца линију експропријације планиране алтернативне саобраћајнице (државни пут Ib реда), затим наставља према југу пресецајући к.п.1818, 1819/3, 1823/2, 1823/1 и обухватајући целе к.п.834/1, 834/2, 832/1, 2126/2, 832/2, 831-део и 829/1, до границе КО Лазарица КО Бивоље.

Кроз КО Бивоље граница даље према истоку пресеца к.п.1771 и обухвата к.п.1769/2, пресеца к.п.3411/1, и обухвата к.п.1791/1, даље скреће према југу обухватајући 1792 пресеца појас планиране примарне саобраћајнице и наставља 1793 и 1807/1-део, онда скреће према западу обухватајући следеће к.п.:1808/2, 1808/3, 1809, 1810, 1814, 1815/1-део, 1782-део, 1783-део, 1785/3, пресецајући поново к.п.3411/1 и 1772, до места где поново пресеца границу КО Бивоље и КО Лазарица.

Кроз КО Лазарица пресеца према западу следеће к.п.857, 977/3, 977/1, 976/1, 975/1, 971/2 и део к.п.2126/2(канал). Западном границом канала скреће према југу обухватајући к.п.971/1, 972/1, 973/1, 1157/4 и 1157/5, поново пресеца канал и наставља према истоку пресецајући к.п.1158/5, 1158/6, 1158/7, 981/2 и 982/3, до места где поново улази у КО Бивоље.

Парцеле обухваћене овим описом припадају КО Лазарица и делом КО Бивоље и чине грађевинско подручје. Такође у оквиру КО Лазарица у грађевинском подручју су и парцеле у појасу експропријације у коридору планираног аутопута Е-761, као и у коридору планиране паралелне саобраћајнице, односно планиране саобраћајне инфраструктуре.

У КО Лазарица из јединственог грађевинског подручја изузимају се следеће к.п.1284/2, 1283/2, 1282/2, 1272/9, 1272/10 и 1273/2 и делови к.п.1274, 1266 и 1273/1.

КО БИВОЉЕ

Кроз КО Бивоље граница обухвата к.п.1828/1 и пресеца к.п.1827/1, 1826/1, 1823/1, 1825/1, 1824/7, 1824/1, 1824/5 и 1824/3, наставља северном границом к.п.1554 (комплекс ФАМ-а), даље у истом правцу пресеца следеће к.п.1557/2, 1543/4, 1543/1, 1545/2, 1545/6, 1545/1,

1544/16, 1544/1, 1529 и 1528 до западне линије експропријације источне обилазнице. Том линијом обухвата парцеле које су у појасу експропријације као и парцеле 1169/3, 1173/1, делове к.п. 1167/4, 1167/1, 1169/1, 1178/1, 1177, до планиране алтернативне саобраћајнице у рангу државног пута.

У зони планиране денивелисане раскрснице (петље) Крушевац-исток обухвата делове к.п.:1184/2, 1184/1, 1185/1, 1140/1, 1141/1, 1143, 1142/1 и даље према западу до парцеле 1655/1 (коју обухвата у целини) где пресеца северну обилазницу, према северу остављајући у грађевинском подручју следеће к.п.1169/1, 1677-део, 1696, 1692, 1691, 1690, 1689, 1688/1, 152/1, 153/1 и 154/1, ломи се према истоку обухватајући следеће к.п.155/2, 156/3, 156/4, 157/3, 157/2, 158/2, 159/2, 161/2, 149/2, 148/2, 147/2, 3412/1(пут-део), 163/2, 164/2, 165/2, 166/2 и 167/2, чијом источном границом наставља према југу пресецајући следеће к.п.1100, 1101, 1102, 1103/1 и 1103/2. У истом правцу обухвата к.п.1107, 1108/1 и 1108/2, пресецајући даље к.п.1110/2, 1110/1 и 1111 до планиране приступне саобраћајнице за ППОВ, затим пресеца пут 3412/1, скрећући према истоку обухвата к.п.1121/2, 1127 и 1128/1, па опет пресецајући исти наставља северном границом парцеле 1046 до к.п.1063/1. Граница се ломи према северу обухватајући делове следећих к.п.:1063/1, 1067/1, 1068, 1069, 1070, 1072, 1074, 1076, 1077, 1078, 3413(пут-у целости), 216/2, 216/1, 215, 211, 210, 209/2, 209/3, 208/1, целу 207/1, 206, 205, 204/2, 204/1 и 203, до к.п.202. Наставља према северозападу обухватајући к.п.202, 189/1-део, ломи се према североистоку 201, 200, 199/1, 198, 197, 190/1, 184/3, 178/2, 179/5, 179/2, 179/3, 179/4, 181/2, 181/3, 3418/10, 3418/9, 3418/8, 3418/16, 3418/17, 3418/18, 3418/19, 3418/20 и 3418/21, до границе КО Бивоље и КО Шанац.

Од те границе у оквиру КО Шанац иде према североистоку и обухвата к.п. 4784/90, 4784/89, 4784/84, 4784/83, 4784/82, 4784/81, 4784/80, 4784/77, 4784/76, 4784/75, 4784/74, 4784/73, где скреће према југоистоку границом к.п.4784/73 и даље обухватајући следеће к.п.4784/74, 4784/75, 4784/76, 4784/77, 4784/80, 4784/81, 4784/82, 4784/79, 4784/78, 4807/225-део, 4807/226, 4807/227, 4807/228, 4807/229, 4807/230, 4807/231, 4807/232, 4807/234 и 4807/235, до границе КО Шанац КО Бивоље (где поново улази у КО Бивоље).

Кроз КО Бивоље, граница даље наставља према југу и обухвата следеће к.п.3419/202, 3419/200(пут-део), 3419/203, 350, 3410/8(пут-део), 861, 862, 863, 864, 865, 866, 857/1-део, 868/1-део, 869/1 и 869/2, до северне линије експропријације планираног аутопута.

На том месту обухватајући парцеле у појасу експропријације аутопута, пресеца исти и даље према југу обухвата следеће к.п.872/3, 872/1, 874/1, 876/2 и 880/1, до планиране алтернативне саобраћајнице у рангу државног пута првог реда, где пресеца линију експропријације истог и наставља према југозападу обухватајући следеће к.п. 881/4, 881/3, 882/1, 882/2, 888/1, 888/2, 889/1, 889/3, 889/2, 894, 895/1, 896/1, 896/2, 897, 946/4, 946/3, 944/2, 945, 946/1, 948, 949, 950, 942, 941, 940/1, 3387/2, 1319, 1312, 1311, 1310-део, 3387/2(поново), 1309/3, 1308, 1307, 1275/3, 1275/7, 1306/3, 1306/1, 1280/1(пут), 1291/2, 1281, 1282, 1283/1, 1284/1, 1285/2, 1288, 1289/2 и 1409/2-део. Ломи се према западу пресецајући следеће к.п.1409/2, 1409/1, 1412, 1287 и 1286 до пута к.п.3410/1, даље наставља границом тог пута, скреће према југу, обухватајући његов део, као и део к.п.1414/2 и целе к.п. 1419/2 и 1419/1. Граница се враћа према северу, западном границом пута до места где поново скреће према западу пресецајући следеће к.п.: 1422/1, 1422/2, 1264, 1433(пут-део), 1456, 1454/6, 1454/1, 1454/5, 1467, 1468, 1469, 1454/4, 1454/3, 1470, 1476/3, 1474, 3415/1(пут-део), 1497, 1498, 1501/1 и 1520/2, до источне линије експропријације за источну обилазницу. Ломи се истом линијом према југу, остављајући у грађевинском подручју парцеле које су предвиђене за експропријацију, до к.п. 1526/1, затим се граница ломи према истоку обухватајући делове следећих к.п.: 1526/1, 1527/1, 3415/1(пут), 1447, 1446/3, 1446/2, 1446/1, 1445(цела), 1441, 1440, 3410/1(пут), 2022/1, 2023/1, 2024/1(цела), 2029/4(цела), 2029/3(цела), 2029/5(пут-цела), 2032/1 и 2032/2(цела),

до места где скреће према југу. У том правцу граница обухвата к.п. 2032/2, 233/3, 2033/2, 3416/1(пут), 2040/1, 2040/2, 2038/4, 2011/1, 2124/2, 2123/1 и 2122/4, до места где пресеца према истоку к.п. 3428/3 и даље наставља у истом правцу пресецајући к.п.2122/1, 2188/2(пут) и обухватајући парцеле 2147, 2146, 2145 и 2144, до кривине пута 2188/2 и даље у истом правцу пресецајући к.п. 2143, 2142/1, 2142/2 и 2134, до границе КО Бивоље и КО Дедина (старо корито реке Расине, к.п. 3421/2 и 2844/2). Парцеле обухваћене овим описом припадају КО Бивоље и делом КО Шанац.

Границом КО Бивоље КО Дедина наставља према северу обухватајући к.п.1020/2 и даље према северу кроз КО Дедина обухватајући следећек.п.1158/4, 1152/3-део, 1158/2, 1158/1 и 1159, до пута к.п.1156/1, који пресеца. Наставља према северу пресецајући следеће к.п.1145/1, 1145/2, 1144, 1143, 1142, 1141, 1138 и целу 1136, до пута к.п.2834/2, који пресеца, затим наставља у истом правцу и обухвата 1130/2, 1130/1, 1131/1, 1132, 1133, 1134, 1135(пут-део), 1068, 1069, 1070, 1071, 1090 и 1091, даље 1077, 1089/2, 1089/1, 1087, 1085/1, 1084 и 1083, до границе КО Дедина и КО Маркешане.

У оквиру КО Бивоље изузимају се из јединственог грађевинског подручја следеће к.п.1182/1, 1183/3, 1183/2, 1195/3, 1195/4, 1196, 1197, 1198, 1199, 1200, 1210, 1211/1, 1211/2, 1212, 1213, 1214, 1215, 1209/6, 1209/5, 1216, 1209/4, 1234, 1220, 1219, 1218, 1217, 1222, 1168/2, 1169/4, 1221, 1171, 1180/1, 1181/1, 1209/1, 1209/3, 1209/2, 1208/1, 1208/2, 1204/5, 1204/3, 1204/4, 1207/2, 1207/1, 1206, 1204/1, 1204/6, 1203, 1204/2, 1116/2, 1193, 1192/1, 1192/2, 1130, 1191/5, 1191/2, 1028/1, 1027/1, 1026/1, 1025, 1024/2, 1024/3, 1024/1, 1023/1, 1020/1, 1019/1, 1019/5, 1019/4, 1012/2, 1019/2, 1019/3, 1021/2, 1020/2, 1023/2, 1047/1, 1048/1, 1049/1, 1049/4, 1050/1, 1051/1, 1052/1 и 1053/1, као и делови следећих к.п.1167/2, 1173/2, 1172/1, 1172/3, 1183/1, 1186/3, 1186/2, 1188, 1187, 1129/3, 1131/1, 1128/5, 3412/1(пут), 1129/1, 1045/1, 1055/1, 1022/1, 1021/1, 1012/1, 1013, 1014, 1007/2, 1007/1, 1005/1, 1004/1, 1015, 1016/1, 1017, 1018, 1202, 1201, 1194, 1195/1, 1195/2, 1190, 1189, 1191/1, 1191/4, 3426(пут), 1191/3 и 1225/2.

КО МАКРЕШАНЕ

Кроз КО Макрешане иде према истоку обухватајући следећек.п.7049/1, 7049/2, 7048, 7047, 7050, 7051, 7052, 7053, 7061, 7059/1, 7058/3, 7058/1, 7058/2 и пресецајући следеће к.п.7057/3, 7057/2, 7057/1, 6837/3, 6837/1, 6837/2, 6838/1, 6839/1, 6840/1, 6841/3 и 6841/1. Границом те парцеле скреће према југу пресецајући пут к.п. 7166/1 и његовом источном границом се враћа до к.п. 6800/1. Северном границом те парцеле граница се ломи према истоку и даље наставља према североистоку обухватајући к.п.7138 (железничка пруга Сталаћ-Краљево) наставља према северу до к.п. 7127/1-поток Биљевац, који пресеца и наставља у истом правцу обухватајући к.п.7137 (железничка пруга Сталаћ-Краљево), наставља у истом правцу обухватајући к.п. 2555, 2556, 2557, 2558, 2609/2-део, 2609/5, пресецајући северну обилазницу, где се ломи према североистоку и северу линијом експропријације за аутопут до границе КО Макрешане и КО Шанац.

Кроз КО Шанац обухвата парцеле у појасу експропријације за планаирани аутопут Е-761, па наставља према северу кроз КО Макрешане, обухватјући делове следећих к.п.2134/1, 2134/3, 2120/1, 2121/1, 2122/1, 1554/1, 1549/1, 1550, 1551, 1552/1, 1553/1, 1554/2, 1562/1, 1562/4, 1563/1, 1539, 1536/1, 7123/1(пут), 1535, 1534, 1521/1, 1520/1, 1519/1, 1518/1, 1510/1, 1495, 1494, 1493, 1492, 1491, 1490, 1467/3, 1462/1, 1462/4(цела) и 1454/1. Северном границом к.п.1454/1, граница наставља према североистоку, пресеца пут Појате - Краљево и железничку пругу Сталаћ-Краљево, где се ломи према југу обухватајући следеће к.п.1588 (државни пут 1.реда) и 1578/2 и 1578/1, ломи се северном границом к.п. 1682/4(поток Раковац) према истоку до места где га пресеца, па према југу обухватајући следеће к.п.2067, 2072, 2073/1, 2075, 2080/2, 2081, 2082, 2086/3, 2086/2, 2086/1, 2086/4, 2086/5, 2034-део, 2033, 2032, 2031, 2030, 2029/1, 2029/2, 2028/1, 2365/3, 2364/1, 2364/5, 2441(пут-део), 2488, 2497, 2498/2, 2498/1, 2499, 2500, 2501, 2503, 2505, 2509, 2510, 2524,

2526/1, 2523(у делу пута) и 2518/2. Граница наставља према југоистоку и истоку пресецајући к.п.2518/1 обухвата 2517/2 и 2517/3, пресеца следеће 2482/1, 2482/2, 2481, 2480/2, 2480/1, 2479, 2478/2 и 2478/1, до к.п. 2477/1, чијом северном и источном границом скреће према југу, обухватајући следеће 2476, 2472, 2471, 2468, 2466, 2465, 2462, 2461, 2458, 2456, 2455, 2923, 2926, 2922, 2921, 2920, 2918, 2916 и 2915. Граница се ломи према североистоку, обухватајући следеће к.п 2914, 2934, 2933/1, 2441(пут-део), 2440, 2438, па опет границом пута 2441, до к.п. 2433/1, коју обухвата, као и следеће к.п.2432/1, 2430, 2429, 1988(пут-део), 1972, 1973, 1971/1, 1969/1, 1969/2, 1971/2, враћа се према југу обухватајући део 1967 и целе 1966, 1965 и 1962 до пута 7156. Границом пута према североистоку обухвата његов део и следеће к.п.1956, 1955, 1977/3, 1977/2, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986 и део 1988(пут), затим се враћа источном границом к.п.7156(пут) и 2974(пут), обухватајући к.п 2973, 2970, 2969 и 2968. Наставља према југу, источном границом пута 7156, до к.п.2960/2, коју обухвата, затим наставља према југу к.п.2964, 7146(пут-део), 5436, 5435, 5433, 5438, 7153(поток Раковац) и 5429. Граница скреће према истоку обухватајући к.п.5428-део, 5427, 5426, 5423(пут-део), 5422-део, 5421-део, 5420, 7153, делове к.п. 2984, 2985, 2986, 2987, цела 2989, 3090-део, 3010-део, 3011 и 3012. На том месту скреће према југозападу обухватајући к.п 5370, 5371-део и 5372, па даље јужном границом потока 7153 до к.п. 5390, коју обухвата. Наставља према западу обухватајући следеће к.п. 5396, 5397, 5400-део, 5401-део, 5402-део, 5403, 5405-део, 5410, 5487(пут-део), 5480, 5478, 5473, до к.п.5471, коју обухвата, затим пресеца пут 5470 и обухвата к.п.5467, па се граница ломи, северном границом потока к.п.7124/1 према западу и обухвата к.п.5467, 5465, 5462, 5461, 5460, 2911(пут) и 2909.

Пресецајући поток према југу обухвата следеће к.п. 5522, 5548(пут), 5545/2, 5543 и 5546/3 у делу пута, затим се ломи према истоку обухватајући следеће 5538, 5536/1, 5536/2, 5535/2, 5533(пут), 5531, 5530, 5523(пут-део), 5519/2, 5518/2, 5517, 5510(пут-део), 5509, 5508, 5507/2-део, 5507/1, 5504/1, 5504/2, 5503, 5500, 5496-део, 5495, 5493 и 5490, где скреће према југу пресецајући пут к.п.5506 и обухватајући следеће к.п.6281(пут), 6287, 6285, 6284, 6295(пут-део), 5316 и 5313/1. На том месту скреће према истоку обухватајући део к.п.5308 и следеће целе к.п.5306/2, 5306/1, 5305, 5301, 5302, 5293, 5294, 5281, 5282, до пута к.п.5337, који пресеца. Даље обухвата 5338, 5339, 4717(пут), 4715-део, 4716-део, 4718 и 4721, до пута к.п.4722-део, наставља према североистоку обухватајући делове к.п.4733, 4732, 4728, 4726, 4727 и 4725. Враћа се према западу пресецајући пут к.п.4734, као и следеће парцеле 5256, 5258 и 5259, до пута који пресеца, затим обухвата део к.п.5228 и јужном границом пута обухватајући к.п.5220 и 5197/1, до 5181 и пута 5174, обухвата к.п.6136/2, даље наставља путем до к.п.6307, коју обухвата, као и следеће к.п.6306, 6305/1, 6305/2, 6304, 6302, до пута к.п.6308. Даље границом пута наставља према западу обухватајући к.п. 6301/1, 6301/2, 6300, 6299, 6298, 6297, 6338(пут-део), 6234/2, 6241, 6240, 6243/1, 6243/2, 6243/3, 6244, 6250, 6249, 6251, 6252, 6253-део, 6254, 6258, 6158, 6160, 6156, 6154, 6152, 6146, 6143, 6142(пут), 6132/3, 6134, 6133/2, 6133/1, 6127, 6126, 6114(пут-део), 6092, 6090/1-део, 6090/2-део, 6087, 6086/3-део и 6086/2. Даље граница наставља према западу пресецајући следеће к.п.6086/1, 6085/3, 6085/4, 6085/1, 6085/2, 6084, 6069, 6068, 6067, 6066, 6065, 6064, 6063/2, 6063/1, 6062, 6061/2, 6061/1, 6060/2 и 6060/1, до к.п.6042(пут) и пресецајући га, граница иде према југозападу обухватајући следеће к.п. 6059/2, 6059/1, 6058/1-део, 6057-део, 6056-део, 6055/3, 6055/1, 6052/2 и 6052/1, до к.п.7127/1(поток В. Биљевац), затим границом потока наставља према југоистоку остављајући у грђевинском подручју следеће к.п. 5929/2, 5930/1, 5930/2, 5930/3, 5940/1, 5940/2, 5941, 5944, 5950, 5951(пут), 5952, 5954, 5969, 5970, 5968/2, 5968/1, 5972/1, 5973/1, 5973/3, 5974, 5976, 5977, 5983, 5984/2, 5984/1, 5984/5, 5985/3, и 5985/1.

Граница се даље ломи источном границом к.п.5985/1 и 5985/2, па према југозападу пресецајући к.п.7165(пут), где скреће границом пута према западу обухватајући к.п. 6628, 6630, 6640, 6642/1, 6664(пут-део), 6647/2, 6723, 6732/2, 6732/1, 6733, 6734, 6735, 6736/1,

6736/6 и 6737/1. Затим наставља према југозападу обухватајући 6743, 6744/2, 6744/1, 6740, 6745, 6746/2-део, 6747/3-део, 6748/3-део, 6749-део, 6750/5, 6750/4, 6750/2, 6770/4(у делу пута), 6771/1, 6771/7 и 6771/3-део, до границе КО Макрешане и КО Дедина и наставља том границом обухватајући делове к.п. 6771/3 и 7143/1(државни пут 16 реда бр.38), где улази у КО Дедина.

Из јединственог грађевинског подручја у КО Макрешане изузимају се следеће к.п.5744/2, 5739, 5746/2, 5745, 5738, 5737, 5736, 5735, 5734, 5732, 5731/1, 5731/2, 5730, 5729, 5728, 5727, 2726, 5725, 5724, 5723, 5719, 5720, 5721, 5722, 5718, 5717, 5716/1, 5716/2, 5715, 5714, 5713, 5712, 5711, 5710, 5709, 5708, 5707, 5642, 5641, 5643/1, 5643/2, 5640, 5639, 5635/2, 5636, 5733/1, 5733/2, 5705, 5704/2, 7127/2, 5893, 5894/2, 5895, 5897, 5911, 5910, 5902, 5901, 5900, 5899, 5903, 5904, 5905, 5906, 5907, 5908, 5909, 5912, 5926/4, 5926/3, 5926/2, 5699, 5700, 5701, 5702, 5703, 5704/1, 5697, 5696, 5698/2, 5698/1, 5695, 5694, 5693, 5692, 5691/2, 5691/1, 5690, 5689, 5688, 5687, 5686, 5685/2, 5685/1, 5684, 5683, 5675, 5674, 2716/1, 2716/2, 2715, 2714, 2713, 2722/1, 2722/2, 2722/3, 2724/1, 2725, 2726, 2727, 2728, 2729, 2730, 2731, 2732, 2733, 2718, 2719, 2720, 2721, 2724/2, 2717/1, 2717/2, 2765/2, 2765/1, 2766, 2767, 2768, 2769, 2764, 2763, 2762, 2761, 2760, 2759, 2758, 2757, 2756/1, 2756/2, 2756/3, 2755, 2754, 2784, 2783, 2782, 2781, 2780, 2779, 2778, 2774, 2773, 2770, 2825, 2826, 2830, 2829, 2824, 2823, 2822, 2821, 2820, 2819/1, 2819/2, 2819/3, 2797, 2798, 2818, 2817, 2816, 2815/2, 2815/1, 2814, 2813/2, 2813/1, 2812, 2811, 2810, 2807, 2808, 2809, а такође и делови следећих к.п.1589/8, 7127/1, 2723, 2777, 2776, 2775, 2772, 2771, 5637, 5638, 5706/1(пут), 5646, 5648/1, 5649, 5650, 5667, 5668,5669, 5670, 5676, 5677, 5680, 5681, 5682, 2828, 2831, 2791(пут) и 2833. У следећој целини изузимају се следеће к.п.5580, 5577, 5572, 5571, 5568, 2886, 2888/2, 2888/1, 2890, 2895, 5554, 2897, 2896, 5553, 5552, 2904, као и делове к.п.5575, 5574, 5573, 5567, 5566, 5565, 5563, 5564, 5562, 5561, 5560, 5557, 7124/1, 2893, 2898 и 2906. У следећој целини изузимају се следеће к.п.2535, 2534, 2537, 2531, 2532, 2533/2, 2533/1, 2299, 2303, 2306, 2300, 2301/3, 2301/4, 2301/2, 2301/1, 2329, 2330, 2331, 2334, 2335, 2336, 2337, 2339/1, 2339/2, 2351, 2350/2, 2350/1, 2352 и делови к.п.2541/1, 2546, 2547, 7124/1(поток), 2301/6, 2301/5, 2302(пут), 2339/3, 2341, 2342, 2343, 2344, 2347/2, 2348 и 2349. У следећој целини изузимају се следеће к.п.2351, 7136, 2356, 2355 и делове к.п.7135 и 7123/2.

КО ДЕДИНА

Кроз КО Дедина граница иде према југу источном границом к.п.2827/2(државни пут 16 реда бр.38) до к.п.966/2, коју обухвата као и следеће к.п. 966/5, 968/1, 969/2, 969/1, 984/1, 984/2, 984/4, 1555, 1556, 1566, 1563/1, 1573/3, 1574/2, 1574/1, 1588/1, 1589/1, 1598, 1597, 1596, 1595, 1594, 1592 и 1591, до к.п.1659(пут-део), који пресеца и наставља према југу границом тог пута, обухватајући к.п.1687 и 1690 до пута к.п.1670/2. Даље наставља према северу обухватајући к.п.1670/3, 1659(пут-део), 1665, 1652/1, пресеца пут 2832/1(пут), 1635, 1634, 1629, 1628, 1626, 1625, 1624, 1623 и 1622. Северном границом к.п.1622 скреће према западу, пресецајући пут к.п.1649 и обухвата 821/2 и 804, до пута к.п.793, затим се ломи западном границом пута до к.п.807, где са леве стране обухвата делове к.п. 1842, 1841, 1840, 1839, 1838/2-цела, 1837, 1836 и 1835. Јужном границом те парцеле пресеца пут к.п.793, па наставља његовом западном страном до пута к.п.1649 који пресеца и наставља према југу западном границом пута до к.п.1858/2, коју обухвата и северном и источном границом исте долази до пута к.п.2830/2, где наставља према истоку северном границом пута. Према југу, граница обухвата к.п.2014/3, 2014/2, 2018, 2019-део, 2020-део, 2022-део и 2021 до к.п.2031, коју пресеца и даље иде према истоку, обухватајући к.п.2035/4, 2035/3, 2007, 2005(пут-део), 2004-део, 2001, 2002, до 2839(пут), чијом северном границом наставља према истоку до к.п.1967, где се ломи према југу пресецајући пут к.п.2839, обухвата к.п.1967 и 1968, па се поново ломи према југу обухватајући делове к.п.1966, 1964, 1962(пут), 1960/5, 1960/1 и 1960/2. Даље у истом правцу обухвата к.п.1958/2, 1955/1, 1955/2, 1953/1-део, 1953/3, 1952 до к.п.2841(пут), наставља према западу 1940/1,

1940/2, 1938, 1935, 1933, 1932, 1931/2, 1929-део, 1928-део, 1921, 1920, 1919/1, 1917-део и 1916, скреће ка југу обухватајући 1916, 2841(пут) и 2451/4 до границе КО Дедина и КО Текије.

Границом катастарских општина скреће према западу, обухватјући целе к.п.2451/4 и 2450, као и делове к.п. 2448, 2447, 2446, 2445/1, 2445/2, 2443/2, 2443/1 и 2044 до пута к.п.2442, који пресеца. Наставља према западу, обухватајући 2438, 2434/2, 2435/1, скреће према југу и обухвата к.п.2432, 2431/2 и 2431/1, до потока Дединац, па северном границом потока наставља до к.п.2417/1, коју обухвата, као и део потока и следеће к.п.2416/2, 2414, 2415, 2413. Даље према западу границом потока до к.п. са леве стране 2366, 2367, 2373 и 2374, наставља даље према западу до пута к.п.2835, који обухвата у целости и даље истим правцем обухвата 2349/3, 2349/2, 2348-део, 2347/2-део, 2347/1-део, 2345, 2344/2, 2344/1, 2338/2, 2338/1, 2337, 2335, 2334, 2332-део, 2329-део, 2328 и 2324, ломи се према југу и обухвата 2309, 2307, 2306, 2303, 2299, 2298, 2295, 2294/3, 2291 и 2288 до границе КО Дедина и КО Текије. Том границом катастарских општина иде према југозападу, обухватјући следеће к.п.2290/3, 2290/1, 2290/2, 2289/3 и 2257/2(пут), затим иде према западу и према југу обухвата к.п.2251, 2252/1, 2246/2 и 2247/2, до границе КО Дедина и КО Текије.

У оквиру КО Дедина изузимају се из јединственог грађевинског подручја следеће к.п.1482/4, 1466/1, 1466/2, 1466/3, 1466/4, 1466/5, 1466/6, 1466/7, 1467/1, 1467/2, 1467/3, 1488/2, 1489/1, 1489/2, као и делове следећих к.п.1482/1, 1483/3, 1483/2, 1483/1, 1472, 1457 и 1494/1. Следећа целина изузимају се к.п.1371/1, 1377/2, 1402/1, 1403/3, 1403/1, 1412/1, 1390, 1391, 1386, 1387, 1388/1, 1388/2, 1389, 1428, 1429, као и делови к.п.1396/2, 1396/1, 1401/2, 1402/2, 1404, 1434/1 и 1435.

КО ТЕКИЈЕ

Кроз КО Текије граница иде према југу обухватајући део к.п.868 и следеће к.п.867/2, 867/1, 875, 877, 878, 4115/2, 4116, 4128/1, 4128/2, 4109/1, 4108-део, 4129-део, 4131-део, 4132, 4133/6, 4134/1, 4135, 4145/1, 4106/2-део, 4105-део и 4104-део, до пута који пресеца, наставља истим правцем к.п.4148, 4151/1, 4151/2, 4154, 4184/2, 4184/7, 4184/6, као и делове к.п.4174, 4176, 4177/1, 4177/2, 4177/3, 4178 и 4184/4, до потока Бунарац, који пресеца и наставља пресецајући к.п.4180, 4181, 4182 и 4183/2, до границе КО Текије КО Капиџија.

Кроз КО Капиџија граница се ломи према западу границом КО обухватајући следеће к.п.8/2, 9/1, 10, 11/2, 12/12, 12/1(пут), 13/9(пут) и 13/6, затим скреће према југу обухватајући следеће к.п.13/6, 14/4, 14/1, 14/3, 14/2 и 16/2, ломи се према западу и обухвата к.п.39/4, 39/6 и 39/7, па се ломи према северу к.п.34/1, 34/2, 35, 37-део, 36/3, 36/2, 36/1, 42/3, 42/2, 42/5, 42/4, 42/6 и 42/1. Граница скреће према истоку и обухвата к.п.42/1, 43(пут) и 50, затим границом те парцеле, враћа се према југу обухватајући следеће к.п. 51, 52, 53, 54, 55, 56/1, 56/2, 57, 58/1, 58/2, 59/1, 59/3(пут-цела), 62/10, 62/2, 62/1, 62/4, 62/5, 62/6 и целу к.п.62/8, до пута к.п.64/1, коју обухвата у целости. Затим граница скреће према истоку обухватајући 66, 68, 79/1 и 79/2, ломи се према северу пресецајући кп. 69/1, у делу пута и обухватајући следеће к.п 77, 75/3, 75/4, 75/2, 74/4, 74/2, 74/3, 74/1 и 73, све у КО Капиџија, до границе КО Капиџија КО Текије.

Том границом КО иде према истоку, где улази у КО Текије, до к.п.4025/2, наставља у истом правцу обухватајући следеће 4025/2, 4026/2, 4026/1,3880, 3881, 3882, 3883, 3884/2, 3884/3, 3885 и 3886. Источном границом те парцеле наставља према југу пресецајући пут к.п.4202, затим обухвата 3876/1, 3877/1, 3878/1, 3879/2, 3879/3, 3871/4, 3871/5, 3871/3, 3871/6, 3871/9, 3871/8 и 3872/2, затим се ломи према истоку 3870/1, 3870/3, 3870/2, 3869/1, 3859-део, 3869/3 и 3849/1. На том месту граница иде према северу, а онда према југу и обухвата делове к.п.3852, 3851/1 и 3850, одакле поново наставља према истоку

обухватајући к.п.3849/2, 3847, 3829/4 и 3829/1. Скреће према северу обухватајући к.п.3823/3, 3823/5, 3823/6, 3823/4, 3823/1, 3823/7, 3822/2 и 3822/1, затим скреће у супротном правцу према југу и источном границом к.п.3819, пресеца према истоку к.п.3818/1 и 3818/2, а затим према северу обухватајући целе к.п.3817/3, 3817/4, 3817/5, 3817/6, 3817/8, 3817/9, 3817/10, 3817/1, где се враћа према југу обухватајући пут-3817/11 и 3817/7, као и к.п.3817/2, 3817/13, 3817/12, до пута к.п.4222, чији део обухвата до к.п.3787/5, где се враћа према југозападу и обухвата 3787/2, 3787/6 и 3787/4, до границе КО Текије и КО Капиција, тј. заједничког пута к.п.1514 КО Капиција, где и улази у КО Капиција.

КО КАПИЦИЈА

Кроз КО Капиција граница иде ка западу, обухватајући к.п.135, 134, 133/2, 132/1, 132/2, 131, 130/2, 129, 108/2, 108/1, скреће према југу обухватајући к.п.107/4, 106/5, 105/5 и 104, поново скреће према истоку обухватајући следеће к.п.103/2, 112/1, 111, 110/2, 110/1, 113/1, 113/4, 113/6, 116део, 117/1, 119, 121/1, 121/2, 123/4, 123/1, 123/2, 123/3 и 123/5. Наставља према истоку обухватајући к.п.121/3, 121/4, 136(пут-део), 190, 187-део, 189/1-део, 171/16, 171/6-део, 171/17-део, 171/10-део, 171/5-део, 167, 165, 163, 1508(пут-део), 376, 377, 378/2, 378/5, 378/6, 379/3, 379/1, 379/7, 382/3, 382/2, 382/1, 380, 383/2, 383/3, 383/1, до пута к.п.399, чијом западном границом према северу наставља до к.п.646/1.

Граница према истоку обухвата к.п.646/1 и 647/4, а затим према северу следеће к.п.648/3, 639/2, 639/1, 634, 632/1-део, 459/1, 458/1, 460/2-део и 457/2, до пута к.п.1504/1, затим скреће према североистоку границом тог пута и обухвата следеће к.п.457/2, 457/1, 456/2, 455/6, 455/5, 455/4, 454/2, 453, 451/2, а затим границом општинског пута за Добромир, тј. к.п.450/5, 450/6, 449/9, 449/10 и 448/3, где пресеца пут к.п.1504/1. Граница наставља у истом правцу границом следећих к.п. које остају у грађевинском подручју 446/4, 446/6, 446/5, 446/1, 445/1, 444/4, 437/1-део, 436/2, 436/1, 443/5, 442/3 и 441/4, до границе КО Капиција и КО Текије, па том границом КО иде према североистоку па према југозападу, обухватајући к.п.441/5, 441/8, 441/3, 441/2, 442/1, 443/1, 443/3 и 444/2, где наставља кроз КО Капиција према југу границом к.п.1496(поток Добромир), обухватајући следеће к.п.445/2, 1504/2(пут), 447, 448/1, 449/8, 449/1, 449/7, 449/2, 450/1, 450/2, 451/1, 452/1, 454/1, 455/3, 455/2, 455/1, 456/1, 457/3 и 457/4, до пута за Добромир, чијом источном границом према југу граница обухвата к.п.638/2, 1496(поток део), па пресецајући пут наставља према истоку и обухвата к.п.624, 621/2, 621/1, 620/2, као и делове следећих к.п.620/1, 619, 618-цела, 614/1, 612/3, 612/2-цела, 611/3, 610/3, 610/4, 609-цела, 603/4, 603/3, 603/10, 603/9, 603/12, 597, 596/1 и 596/2, где пресеца Гагловску реку и наставља у истом правцу обухватајући к.п.687, 688 и 689, до моста на државном путу IIа реда бр.215(к.п.1500), наставља његовом северном границом обухватајући 572/2, 572/1, 573/4, 571, 564/2-у делу пута, 564/1, 563, 553, 554, 557/4, 557/5, 558/1-део, 558/2-део, 551/3део, 551/2-део, 550/5, 550/1, 550/6 и 550/2, до границе КО Капиција и КО Гаглово, где пресеца државни пут IIа реда бр.215, односно долази до границе ГУП-а, са делом к.п.775, па се јужном границом враћа према западу до моста на Гагловској реци, обухватајући и к.п.763, КО Капиција.

Граница наставља према западу обухватајући следеће к.п.747, 749/5, 749/4, 749/1, 1507(пут-део), 745, 743/4, 743/3, 743/2, 742, 741, 739/1, 738, 736, 733, 732(пут-део), 713/2, 711, 705, 704/3, 704/5, 704/2 у делу пута, 700/4, 700/6, 700/1-део, 695, 694 и 692/2, до Гагловске реке. Пресеца реку и наставља према западу обухватајући к.п.371, 370, 369-део, 368/2, 367/1 и 366/1, до Гагловске реке коју поново пресеца, скреће према југу и обухвата к.п.1093/2, 1092/1, 1090, 1089/2, 1088/2, 1088/3-део, 1089/1, 1091, 1093/1, 1116, 1115, 1114/1, 1117/1-део и 1120/2. Ломи се према истоку обухватајући к.п.1119/3, 1119/4, 1119/2, 1078, 1080/3, 1079, 1059(пут), 1071, 1070, 1069 и 1068, затим скреће према југу источном границом к.п.1068, пресеца к.п.1502(пут) и обухвата к.п.1127 и 1124. Јужном

границом пута к.п.1502 наставља према западу до к.п.1326, коју обухвата и скреће према северу и обухвата к.п.1334, 1332/1-део, 1332/5, 1332/2, 1332/3, до к.п.1495 (Гагловска река), коју пресеца, затим наставља према западу обухватајући к.п.359/7, 359/5, 359/3, 359/4-део, 356/3, 356/2, 356/1, 355, 354, 353, 352 и 348, где према југу поново пресеца Гагловску реку, па тим правцем наставља к.п.1355/1 и 1355/2, и према западу јужном границом исте, обухвата к.п.1366, 1370/2, 1370/1, 1371/2, 1371/1 и 1372. Ломи се према северу западном границом к.п.1372, пресеца Гагловску реку и деље према западу обухвата к.п. 341-део, 340, 337/1, 337/2, 335/2, 335/4, 335/3, 334/4, 334/5, 334/2, 334/1 и 192, где опет према југу пресеца Гагловску реку, затим обухвата к.п.331/2, па скреће према западу обухватајући делове к.п.330 и 329 и целе 326, 325 и 324, до к.п.1497(поток Јасиковац-део). Наставља према југозападу и обухвата к.п.315, 314, 312, 310, 304/1 и 303, па пресеца к.п.1447(пут), наставља према западу и обухвата део к.п.1455, као и целе к.п.1463/5, 1463/5, 1463/4, 1463/3, 1463/2, 1465/3, 1466, 1467/5, 1467/9, 1467/8, 1467/7, 1471-део, 1472-део, 1473-део, 1479, 1481(пут-део), 1483, 1486/2, 1486/5, 1489/2, 1489/1, 1489/6 и 1491/1, до границе КО Капиција и КО Паруновац (пут к.п.3133 у КО Паруновац).

У оквиру КО Капиција изузимају се из јединственог грађевинског подручја следеће к.п.270, 271, 275, 276, 277, 278, 287/1, 287/2, 288, 289 и 289/2, као и делови следећих к.п.264, 266, 267/5, 267/1, 267/2, 267/3 и 1495(Гагловска река).

КО ПАРУНОВАЦ

Кроз КО Паруновац граница наставља према југу обухватајући к.п.771, 757/1, 757/3(пут-део), 758/4(пут), 758/5, 758/1, 752/2, 748, 739/1, 739/2, 732, 730, 728/2, 728/3, 3131/1(пут-део), 979, 977/2, 977/1, 978/1-део, 978/2, 989/2-део, 1024-део, 1032-део, 3132(пут), 1049/3, до к.п.3121(поток), пресеца је и наставља према истоку обухватајући к.п.1124, 1119/1-део, 1117, 1114, 1113, 1112/1, 1112/2, 1112/3, 1111/1, 1111/2, 1108/1, 1107 и 1105, где према северу пресеца поток и обухвата к.п. 1060/1, 1060/2, 1059/-део, 1057-део, 1055, 1053, 3132(пут-део), па према истоку 1028/4, 1028/3, 1028/2, па јужном границом к.п.3132, до к.п.1062. Даље наставља према југу к.п.1062, 1063(пут-део), 1096-део, 1095-део, 1093, 1091/3, 1091/1-део, 1090, 1088(пут-део), 1086-део, 1085, 1084, 1083, 3129/1-део, затим наставља према западу и југозападу обухватајући к.п.1492/2, 1491/1, 1488/1, 1488/2, 1486, 1485-део, 1470, 1459, 1472 и 1473, до пута к.п.3163, који пресеца и наставља према западу пресецајући к.п.1457/4(Вучији поток) и 1560 (Вучији поток).

Граница обухвата и планирану саобраћајницу која иде према западу пресецајући следеће катастарске парцеле број: 1455/1, 1569, 1570, 1452, 1453, 1571, 1574, 1573, 1577, 1575, 1576/2, 1578/2, 1578/1, 1579, 1580/2, 2332, 2335, 2331, 2334, 2333, 2330, 3192 (пут), 2272/2, 2272/1, 2269/1, 2269/2, 3181 (пут), 2253/1, 2253/2, 2254, 2250, 2249, 1600/2, 2248, 2247, 2246, 1600/1, 1601, 1602, 2240, 2235, 2234, 3100, 1604, 3119 (река), 1609, 2231, 2229/1, 2229/2, 2229/3, 2228, 2227, 2225, 2224, 1608/4, 1615, 2217, 1617, 1618, 1619, 1620, 2127/1, 2126/3, 2133, 2134/1, 2134/2, 2135, 2123, 2122, 2121, 2120, 2119, 3139 (пут), 1659/2, 1660/1, 1660/2, 1660/3, 1660/4, 1660/5, 1667/1 и 1662, све К.О. Паруновац до линије експропријације за источну обилазницу Крушевца.

Даље, граница грађевинског подручја обухвата к.п.: 1456, 1450/4, 1450/11, 1450/7, 1450/9(пут), 1443, 1444, 1420/1, 1418/-део, 1421, 1423, 1424, 1427, 1428, 1393, 1394 и 1391. Граница скреће према југу обухватајући к.п.1395/1, 1395/2, 1396 у делу пута, 1397, 1398 и 1401/1-део, где скреће према западу јужном границом те парцеле, пресеца пут и јужном границом к.п.1379, скреће према северу и обухвата 1380, 1381, 1383-део, 1385, 1386, 1389/1, 1389/2, 3181(пут-део), 1369/1, 1368/1, 1243/1, 1246/1-део, 1246/2, 1248/2, 3163(пут-део), 1328/1, 1327/1, 1322, 3138(пут-део), 1275/5, 1275/1 и 1285, до Кобиљске реке коју пресеца, наставља према западу границом к.п.37/1 и њеном јужном и југозападном границом до к.п.3118 (старо корито реке Расине).

Граница наставља према југу источном границом старог корита реке Расине пресецајући к.п. 1979 и 1980 и даље према југу линијом експропријације за источну обилазницу, обухватјући све парцеле у појасу експропријације до границе КО Паруновац и КО Мало Головоде.

КО МАЛО ГОЛОВОДЕ

Кроз КО Мало Головоде граница наставља линијом експропријације према југозападу до границе КО Мало и КО Велико Головоде.

КО ВЕЛИКО ГОЛОВОДЕ

Кроз КО Велико Головоде граница наставља линијом експропријације према југозападу, где се поклапа са границом ГУП-а, до границе КО Велико Головоде и КО Мудраковац.

КО МУДРАКОВАЦ

Кроз КО Мудраковац граница наставља према западу јужном линијом експропријације источне обилазнице, пресецајући корито реке Расине и даље линијом експропријације до пута к.п.1308/5.

Граница наставља према југу и обухвата делове к.п.958, 957, 939/1, 939/5, 939/2, 939/3, 939/4, 940, 941, 942, 943, 949/1, 949/5, 944, 945/1, 945/2, 946/1, 946/8-цела, 946/6(пут) и 946/7-цела, затим скреће према југозападу к.п.946/3, 1308/1(пут-део) и 1064/3, па се враћа према северу обухватајући целе к.п.1064/2 и 1064/1 и делове к.п.1065/2, 1065/1, 1066/1, 1066/2 и 1067, до пута к.п.1312, који пресеца. Наставља у истом правцу и обухвата 928/2 и 928/1 и делове следећих к.п.932, 933, 934/2, 934/1, 935, 937, 938 и 883/1-цела и 884-цела, до јужне линије експропријације источне обилазнице обухватјући према западу парцеле у појасу експропријације, све до к.п.1140/4.

Према северозападу граница пресеца источну обилазницу обухватајући к.п.1308/6(пут) 886/1, 886/2, 886/3, 886/4, 886/5, 778/2 и 777/4, наставља према западу 776/4, 775/1, 773, 771, 769, 768, 766/2, 766/1, 316/2, 316/10, 316/9(у делу пута), 316/6, 317/1, 318, 321, 322, 325 и 328/2. Ломи се према југу обухватајући 329/1, 329/2, 329/3, 330/3, 330/6, 310, 309/1, 308/2, 1147/4, 1147/2, 1145/3, 1149, 1151/1 и 1151/2, где поново пресеца планирану обилазницу до 1140/4.

Наставља према југу, обухватајући к.п.1140/4, 1141/3, 1137/1, 1133/2, 1131-део, 1130-део, 1123, 1122, 1120 и 1118/1, чијом јужном границом долази до пута к.п.1306/3 (државни пут Ib реда - Бруски пут). Границом истог долази до границе КО Мудраковац КО Липовац коју пресеца и наставља кроз КО Липовац.

Кроз КО Липовац од к.п.250/2 скреће према истоку обухватајући следеће к.п. 249, 248/4, 248/1, 248/3, 247/3, 247/2, 247/1, 246/3, 246/1, 245/2, 245/1, 244, 243/2, 243/1 и 242/9, па према северу обухвата к.п. 266, 264/1 и 257, све КО Липовац, где поново улази у КО Мудраковац.

Кроз КО Мудраковац граница према истоку пресеца део к.п.1332, као и целе 1331/14, 1110/1, 1110/2, 1110/3, па границом катастарских општина, до к.п.1083/1, коју пресеца као и пут к.п.1312, враћа се према југозападу и обухвата к.п.1082, 1081 и 1080, до границе КО Мудраковац и КО Липовац, где улази у КО Липовац.

КО ЛИПОВАЦ

Кроз КО Липовац наставља према југозападу обухватјући к.п.285/3, 287/2, 287/1, па скреће према западу, пресецајући к.п.541(пут) и обухвата следеће к.п.236, 235/2, 238, 230/3, 230/2, 230/1, 215/3, 215/7, 215/2, 215/1, 214/4, 214/3, 214/2, 214/1, 217/6, 217/5(пут), 217/4, 213, 210/1, 209, 208, 207, 206/3, 206/2, 206/1, до државног пута Ib реда - Бруски пут, односно до почетка описа границе грађевинског подручја у оквиру КО Липовац.

ЕНКЛАВЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА9.А енклава

Обухвата целе к.п.1219 у КО Мудраковац.

9.Б енклава

Обухвата део к.п.1259 Ко Мудраковац.

9.В енклава

Обухвата део к.п.155 КО Мудраковац.

9.Г енклава

Обухвата целе к.п.124 и 125 КО Мудраковац.

10.А енклава

Обухвата део пута к.п.637/7 и целу к.п.637/3 КО Пакашница.

10.Б енклава

Обухвата целе к.п.2043 и 2049 као и делове к.п.2032 и 2048 КО Лазарица.

10.В енклава

Обухвата делове пута к.п.1982/1 и 1982/2, као и целе к.п.1981/2, 1982/3 1980/9 1980/5 1981/1 Ко Лазарица.

10.Г енклава

Обухвата целе к.п.1062 и 1063 КО Пепељевац.

10.Д енклава

Обухвата к.п.1157/11 и 1157/4 КО Пепељевац.

10.Ђ енклава

Обухвата к.п.230/4 КО Пепељевац.

10.Ж енклава

Обухвата део к.п.1012/2 КО Читлук.

10.Е енклава

Обухвата део к.п.1007/1 КО Читлук.

10.8 енклава - односно целина

Обухвата к.п.436, 156, 2061/57, 157, 158, 2061/62, 2061/63, 2061/64, 2061/61, 2061/65, 2061/66, 2061/68, 2061/67, 2061/160, 2061/69, 2061/161, 2061/70, 2061/71, 2061/72, 2061/73, 415, 414 и делове к.п.2061/58, 381, 2072/2, 2041/1(пут), 2040/3(пут), све у КО Читлук. Такође обухвата целе к.п.3263/35, 3263/36, 3263/37, 3263/38, 3263/128, 3263/129, 3263/39, 3263/40 и део к.п.3263/42 КО Јасика.

б.А енклава

Обухвата к.п.661/1 и 661/2, као и делове к.п.3262/1(3.Морава - КО Јасика) и 2080/13(пут) све у КО Лазарица.

6.8 енклава - односно целина

Обухвата к.п.4807/135, 4807/133, 4807/132, 4807/131, 4807/130, 4807/129, 4807/127, 4807/128, 4807/126, 4807/123, 4807/122, 4807/118, 4807/119, 4807/124, 4807/125, 4409, 4410/1, 4410/2, 4410/3, 4411/2, 4411/1, 4413/1, 4412, 4415, 4413/2, 4414, 4783/38, 4783/37, 4783/36, 4783/35, 4783/34, 4783/33, 4783/32, 4783/31, 4783/30, 4783/29, 4430/4, 4430/3, 4430/2, 4783/28, 4783/27, 4783/26, 4783/25, 4783/24, 4429, 4428, 4427, 4426, 4425, 4424, 4423, 4422, 4421, 4420, 4419/4, 4419/1, 4419/2, 4419/3, 4416, 4807/108, 4807/107, 4807/106, 4807/105, 4807/104, 4807/103, 4807/102, 4807/89, 4807/98, 4807/97, 4807/96, 4807/95, 4807/94, 4807/93, 4807/92, 4807/91, 4807/90, 4807/89, 4807/88, 4807/100, 4807/101, 4807/109, 4807/110 и делове следећих к.п.4807/134, 4807/137, 4807/136, 4807/140, 4813, 4417/3, 4417/2, 4417/1, 4418/3, 4418/2, 4418/1, 4430/1, 4431, 4432, 4783/23, 4807/87, све у КО Шанац.

Такође ова целина обухвата к.п.3419/94, 3419/91, 3419/90, 3419/85, 3419/81, 3419/80, 3419/78, 3419/77, 3419/76, 3419/73, 3419/74, 3419/75, 3419/79, 3419/82, 3419/83, 3419/84, 3419/86, 3419/87, 3419/88, 3419/89, 3419/92, 3419/93, 3419/95, 3419/96, 3419/97, 3419/98, 3419/99, 3419/100, 3419/101, 3419/102, 3419/103, 3419/107, 3419/106, 3419/105, 3419/104, 543, 544/1, 544/2, 650/2, 645/2, 545/2, 545/1, 546/1, 546/2, 547/1, 547/2, 548/1, 548/2, 549/1, 549/2, 550/1, 550/2, 551/1, 551/2, 552/1, 552/2, 553/1, 553/2, 554/1, 554/2, 555, 623/2, 620/6, 620/5, 619/2, 616/2, 615/2, 612/2, 611/2, 608/2, 603/2, 602/2, 601/2, 598/2, 597/2, 594/2, 597/3, 598/3, 601/3, 602/3, 603/3, 608/3, 611/3, 612/3, 615/3, 616/3, 619/3, 620/7, 620/8, 623/3, 624/3, 624/2, 632/3, 633/2, 634/2, 636/2, 637/2, 639/2, 640/2, 641/2, 644/2, 645/3, 650/3, 651/2, 654/2, 655/2, 658/2, 659/3, 663/3, 539/3, 542/1, 542/3, 539/4, 540/1, 541, 3410/7(пут), као и делове следећих к.п.539/1, 3420/2, 3410/2(пут), 3410/6(пут) све у КО Бивоље.

6.Б енклава

Обухвата делове к.п.4782 и 4806/180 КО Шанац, као и делове к.п.7168/1, 2146, 2149/1, 2150/1, 2161/7, 2162, 2163, 2164, 2166/1, 2170/1 у КО Макрешане.

8.А енклава

Обухвата целу к.п.5062 у КО Макрешане.

8.Б енклава

Обухвата део к.п.2479/1 КО Дедина.

8.В енклава

Обухвата к.п.854/3, 854/4 и 854/5 и у делу пута к.п.854/1 све у КО Текије.

8.5 енклава, односно целина

Обухвата к.п.3979, 3964, 932/1, 932/2, 933/1, 933/2, 3765, 3772, 3773, 3774, 3771, 3780/1, 3780/2, 3775, 3776, 3777, 3778, 3779, 3798, 3799, 3800, 3801, 3802, 3803, 3797/2, 3797/1, 3796/3, 3796/1, 3796/2, 3795/1, 3795/2, 3795/4, 3784, 3783, 3782, 3781/2, 3781/1, 3769, 3770, 3767/1, 3767/2, 3752, 3753/1, 3753/2, 3748, 3751/1, 3751/2, 3751/3, 3768/2, 3768/1, 3750/1, 3750/2, 3750/3, 3749, 3746, 3747, 3745, 3743, 3744/2, 3744/1, 3742, 3741, 3740, 3754, 3755, 3756, 3757, 3766, 3759, 3763, 3764, 937/1, 937/2, 936, 935, 934, 931, 939, 938, 937/3, 937/4, 3762, 3761, 3760, 3758/2, 3758/1 и 3739, као и делове следећих к.п.3975, 3974, 3973/2, 3973/1, 3972, 3971, 3969, 3968, 3967, 3966/2, 3966/1, 3965, 3963, 940, 941, 942, 943, 943/2, 3962/1, 3962/2, 3961, 4202(пут) и пут Паруновац Дедина, све КО Текије.

8.Г енклава

Обухвата к.п.653 и део к.п.652/2 КО Паруновац.

8.Д енклава

Обухвата целу к.п.1004/2 КО Паруновац.

8.6 енклава, односно целина

Обухвата к.п.1442/2, 1441/2 и 1440/13 КО Капиција, као и целе к.п.656/2, 720/2, 719/2, 652/1, 647/2, 646/2, 1020/2, 1021/3, 1021/2, 1022/3, 1022/2, 1022/6, 1022/4, 1023/2, 645, 1026/1, 1026/2, 644, 648/1, 651/1, 714/2, 712/2, 710/9, 710/10, 710/11, 710/12, 710/13, 710/14, 710/15, 709/2, 708/2, 707/2, 706/2, 705/2, 658/2, 659/3, 659/4, 660/2, 661/2, 662/3, 662/4, 663/2, 664/2, 665/2, 666/2, 667/2, 364/2, 365/2, 368/2, 369/2, 372/2, 373/2, 374/2, 375/2, 376/2, 377/3, 377/4, 378/2, 379/3, 379/4, 380/2, 643/2, 1026/3, 642/1, 642/2, 641/2, 640/2, 636/2, 637/2, 635/2(пут), 634/3, 634/4, 633/2, 632/2, 631/2, 630/1, 630/3, 629, 628/2, 627/2, 626/2, 625, 624, 623, 621, 622, 620, 619, 618, 617, 616, 615/2, 614/2, 613/2, 612/2, 611/2, 610/2, 609/2, 608/2, 607/3, 1514/2, 2883, 1515/2, 2881/2, 2880/2, 2882, 2884, 2885, 2888, 2890/3, 2890/4, 2889/2, 2890/6, 2893/4, 2887/1, 2886/2, 2886/1, 3146/6(пут), 2878, 2879/2, 2895/3, 2887/2, 2896/3, 2877/2, 2877/1, 2876, 2867, 2865/2, 2866/2, 2869/2, 2871/2, 2872/3, 2873/3, 2874/2, 2875/2, 2901/2, 2901/1, 2902/1, 2902/2, 2903/2, 2903/3, 2906/2, 2903/9, 2903/4, 2903/8, 2903/1, 2900/3, 2907/2, 2903/7 (аеродром Росуље), затим к.п.636/3, 637/1, 636/1, 639, 640/1, 641/1, 3131/2, 650, 649, 382/1, 382/2, 383, 384, 385, 651 и делове следећих к.п.3130/2(пут), 3163(пут), 3130/1(пут), 3129/2(пут), 3129/3(пут) све у КО Паруновац.

8.7 енклава, односно целина

Обухвата к.п.1179/2 КО Капиција и к.п.239, 238, 237, 236, 235, 233, 234, 232, 231, 230, 229, 228, 227/2, 227/3, 227/4, 227/1, 226, 225, 224/1, 224/2, 223, 222, 221, 220/3, 219/3, 219/2, 220/2, 220/1, 219/1, 218, 217, 3128(пут), 212/1, 213, 215, 216, 214, 212/2, 210(пут), 207, 209, 211, 208, 206,204, 205, 203, 202, 201, 200, 199, 198, 436(пут), 435, 437, 440, 441, 442, 443, 444, 439, 438/3, 438/2, 438/1, 434/2, 434/1, 433/2, 433/1, 447, 419/1, 420, 421, 422, 418/1, 418/2, 417/1, 416/1, 415/1, 247, 248, 251/1, 251/2, 252, 255, 256, 259, 260/3, 260/2, 260/1, 261, 258, 257, 254, 253, 250, 249, 246, као и делове следећих к.п.3130/2(пут) и 3129/2(пут) све КО Паруновац.

2. ИЗВОД ИЗ ТЕКСТУАЛНОГ ДЕЛА КОНЦЕПТА ПЛАНА

2.1. Природне карактеристике подручја

Уже подручје Крушевца већим делом се налази у депресији западноморавског тектонског рова где су палеозојске стене покривене терцијарним језерским седиментима у оквиру којих су развијене простране алувијалне равни Западне Мораве и Расине.

Дејство егзогених сила, као предодређујућих сила за развој морфофацијалних облика у рељефу преко којих се и огледају геоморфолошке карактеристике неког терена треба сагледати кроз савремене процесе у развоју рељефа и процеса млађе геолошке историје који се огледају кроз обликовање језерских тераса, развој алувијалне равни З.Мораве и сл.

Подручје Крушевца већим делом је формирано на трећој (најстаријој) моравској тераси, која је у геолошком погледу најстабилнија. Геоморфолошке особине опредељују хипсометрија, експозиција и нагиб терена.

Хипсометрија

Висинска зоналност терена на подручју Генералног урбанистичког плана Крушевца креће се од 135м (кота улива реке Расине у Западну Мораву) до 432м (узвисина „Дуга њива“ изнад насеља Макрешане).

Нижи управљени део, градско подручје Крушевца је на 150м надморске висине и заузима 2.100ха (28,24%), углавном се користи за развој индустрије града и пољопривреду. Виша пространија равничарска зона налази се на висини од 150-200м и заузима 3.570ха (48,02%), у овој зони изграђен је град и приградска насеља.

Прелазни појас висине 200-300м пружа се изнад насеља Пакашница, Капиција, Паруновца, Дедине и Макрешана и заузима 1.625ха (21,85%). У овој зони су виши делови насеља Пакашница и Макрешане.

Експонираност терена

Територија Крушевца је већим делом у котлини, тако да је највећа заступљеност неекспонираних површина, па су услови у односу на експонираност, веома повољни.

Уочава се равномерна заступљеност топлих, хладних експозиција и неекспонираног дела територије.

Нагиб терена

Терени са нагибом до 3% заузимају 33,5% од укупне површине обухваћене ГУП-ом. Погодни су за изградњу и урбанизацију. Оптимално повољне услове пружају и терени са нагибом од 3-7%, с тим што је нагиб од 7% горња граница повољности за изградњу. Ових терена у површини обухваћеној ГУП-ом има 34,7%.

Геолошке карактеристике

Геолошке карактеристике ширег дела терена, па и самог градског језгра чине: Магмати, Сармат, Панион и Понт и Квартар.

Минералне сировине

Налазишта металичних минералних сировина на територији Крушевца нема.

Неметалична налазишта распрострањена су у алувионима водотокова, као што је налазиште глине у Дедини које је у експлоатацији. Најраспрострањенија су налазишта грађевинског материјала дуж Западне Мораве и Расине где се налази велики број шљункара. Шљунак је доброг квалитета, а резерве се обнављају сваке године.

Педолошки састав земљишта

На подручју Плана јасно су издвојене следеће врсте земљишта: колувијално (колувијум), хумусно-силикатно земљиште (ранкер), смоница (вертисол), еутрично смеђе земљиште (еутрични кимбисок-гајњача), лесивирано-илимеризовано земљиште (лувисол), псеудоглеј (подзол), флувијално или алувијално земљиште (флувисол) и флувијално ливадско земљиште (хумофлувисол).

Бонитет земљишта

Бонитет земљишта представља основу за утврђивање погодности земљишта за различите видове коришћења у пољопривреди, шумарству и комплексном уређењу предела ван насељеног подручја градова и других насеља.

Земљишта која су разврстана у прве три бонитетне групе - класе, до надморске висине од 500м, са нагибом до 10%, са довољном дубином и повољним режимом влажења, сматрају се веома погодним за обраду и ова земљишта учествују са око 50%.

Грађевинско подручје Крушевца и приградских насеља претежно је распрострањено на земљишту III бонитетне класе, са мањим заузимањем земљишта II класе, за развој индустрије (привредне, радне зоне).

Сеизмичке карактеристике

На основу досадашње сеизмичке активности и доступних карата сеизмичких хазарда објављених од стране Републичког сеизмолошког завода (РЗС), територија подручја Плана у целини припада зони 8°MCS, што означава условну повољност са аспекта сеизмичности, односно Крушевац је у зони са умереним условно повољним степеном угрожености земљотресом, са средњом вероватноћом појаве. На Карти епицентара земљотреса (РСЗ), уочава се да подручје Крушевца није област са сопственим трусним жариштем, али је окружено већим бројем епицентралних подручја (Копаноник-Брус, Крагујевац, Чачак, Краљево) са магнитудом земљотреса од 4-6 степени.

Обзиром да је на подручју Плана велика распрострањеност алувијалних творевина, представљених шљунковима и песковима, који су генерално добре носивости и да је просечан нагиб терена од 1-3°, може се рећи да је изграђено подручје насеља у зони

средњих услова тла, али обзиром на максимални очекивани интензитет земљотреса, приликом планирања и пројектовања објеката неопходна је примена важећих прописа противсеизмичке градње.

Хидрогеолошке карактеристике

У хидрогеолошком погледу на простору ГУП-а издвајају се:

- Безводни терени, распростиру се на североисточном делу ГУП-а и представљени су кристалним шкриљцима високог степена метаморфизма (нису вршена хидрогеолошка истраживања, али с обзиром на врсту стена може се донети генерални закључак за ове терене).
- Водоносни терени, заступљени су на алувијалним теренима Q старости и теренима везаним за седименте M_{PI}.

Валоризација терена за изградњу у односу на ниво подземних вода

На основу досадашњих хидрогеолошких истраживања подручје града је према могућим условима за градњу подељено у три основне категорије:

- Терени са неповољним условима за градњу где ниво подземних вода је од 1-2м. Ови терени су представљени алувијалним равнима реке Западне Мораве и Расине у коме се налази комплетна северна и део источне индустријске зоне. Овом зоном обухваћен је и део насеља Лазарица испод старог гробља.
- Терени са повољним условима за градњу обухватају подручје са нивоима подземне воде од 2-5м. Ови терени обухватају знатне делове западног ужег градског подручја до Гарског потока, као Кошијског поља и ужи приобални појас од насеља Макрешана до испод насеља Паруновца. Овом зоном обухваћен је већи део источне индустријске зоне и нижи делови приградских насеља Дедина и Паруновац.
- Терени са повољним условима за градњу са нивоом подземне воде преко 5м. У овој зони издвојена су следећа подручја: подручје ужег градског центра и већи део насеља Читлук, Бегово Брдо, карактерише ниво подземне воде од 5-7м.
- Већи део насеља Лазарица, подручје Пањевца, Конопљара и Равњака, као и комплекси насеља Бивоље, Прњавор, Расадник, Мало Головоде и Мудраковац са максималним нивоом подземних вода од 7-10м.

Сви остали виши делови приградске зоне са нивоом подземних вода већим од 10м.

Северна и делови источне индустријске зоне, налазе се на неповољним теренима за градњу, зато је пре било какве градње потребно испитивање или санација терена.

Гледано у целини може се закључити да је већи део града изграђен на теренима са повољним или условно повољним особинама.

Валоризација терена према погодностима за изградњу

Данас у време веома развијених техничких средстава улога и значај природних услова терена се више сагледава са становишта оптималног искоришћавања, а не као препреке.

Општа процена погодности терена за изградњу на подручју Плана је да не постоје ограничења у смислу природних карактеристика и да се град развијао углавном на повољним и ограничено повољним теренима, као и да не постоје значајније препреке за даљи развој на простору Плана.

Опште климатске карактеристике

Територија Крушевца захвата најјужнији део панонског обода и перипанонске Србије, већим делом у котлини (долина Западне Мораве и Расине), тако да је изражен значајан степен континенталности, који се одликује умерено-континенталним обележјима климе са извесним специфичностима, које се манифестују као елементи микроклиме. Умерено континентална клима карактерише се израженим годишњим добима, од којих је прва половина јесени сува и топла, а зиме су релативно благе.

Температура ваздуха

Просечна годишња температура ваздуха на подручју Крушевца износи 10,80°C. Најхладнији месец је јануар са средњом температуром од -0,80°C, а најтоплији јули са 20,70°C. Годишња амплитуда температуре износи 21,60°C, што заједно са ова два екстрема даје килими Крушевца континентално обележје.

На основу годишњег тока средњих дневних температура на подручју Крушевца и околине, одређен је средњи временски период у коме је потребно грејање стамбених и других просторија. Трајање овог периода износи 183 дана, односно 26 седмица и траје од 16. октобра до 17. априла.

Падавине

Годишње количине падавина су релативно мале (647,5мм), тако да можемо рећи да је на овом простору заступљен континентални плувиометријски режим. Њихов месечни распоред је повољан, јер се највише падавина излучи у пролећним и летњим месецима, односно у вегетационом периоду (369,1мм) што је 57% средње годишње висине падавина, што предствља повољан плувиометријски режим.

Ветрови

Гледано са аспекта механичког дејства ветра подручје плана није изложено ветровима рушилачког карактера.

Од ветрова најчешће је заступљен јужни ветар са 14,2% док најмању учесталост има југозападни ветар са само 3,8%, а највећу частину јављања у току године имају тишине (С) са 18,2%.

Највећа брзина ветра за подручје Крушевца забележено је за западни и северозападни ветар од 24,4м/с, односно за североисточне и југоисточне ветрове од 17,1м/с.

2.2. Социо-економски аспект становништва

Демографске карактеристике

Демографска анализа рађена је на основу последњег Пописа становништва из 2011.г. ранијих анализа и студија за поједина планска документа. Град Крушевац је административно и управно седиште Града као јединице локалне самоуправе и Расинског управног округа. Посматрано у односу на округ, али и као значајан индустријски центар, Крушевац - град заузима посебно место у демографској структури ширег окружења.

Статистички подаци о броју становника по насељима посматрано у периоду од 1948. до 2011.г. показују да пораст броја становника није био равномеран и да је у великом броју насеља изражена депопулација. У периоду интензивног развоја индустрије и значајне урбанизације, миграциона кретања су имала значајан улогу у демографским карактеристикама и повећању броја становника. Миграциони фактор је посебно изражен у Крушевцу, као јаком поларизацијском центру нарочито у периоду од 1971. до 1981. док се од 1991.

ови процеси смирују, што се одражава на укупан број становника. Карактеристичан је интензиван пораст броја становника до 1991. (са 37.238 на 77.122 становника за урбано подручје града, односно 57.971 за Крушевац - град) и благи пораст броја становника од 1991. до 2011. (урбано подручје 81.399, односно Крушевац - град 58.745 становника) уз исказан негативан тренд у појединим приградским насељима, што у ранијим пописним периодима није био случај.

Урбано подручје, односно подручје ГУП -а (укупно), које обухвата Крушевац - град са 11 приградских насеља, има укупно **81.399 становника** или око 63% укупног становништва. Посматрано по пописним периодима, популациони раст Крушевца је све слабијег интензитета, тако да је индекс пораста за период 2002. до 2011. за посматрано подручје око 102, односно број становника је повећан за укупно 2.800 лица (просечно годишње за око 311 становника). За последњи пописни период карактеристичан је негативан миграциони салдо (са тенденцијом миграција на релацији град - град), што је последица слабљења поларизацијске - економске моћи Крушевца.

Табела бр. 2.1. - Кретање броја становника по пописним периодима

Насеље	Број становника									
	по методологији ранијих пописа			методологија пописа 2002.						
	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.	1991.	2002.	2011.
Бегово Брдо	213	219	225	195	307	537	543	527	526	632
Бивоље	2588	2769	3420	6905	212	186	332	185	330	275
Дедина	1180	1332	1573	2006	2682	2798	2863	2753	2775	2687
Капиција	335	640	802	1141	1423	1560	1533	1523	1485	1563
Крушевац град	13862	16638	21957	29509	53071	58808	59036	57971	57347	58745
Лазарица	722	794	1450	3443	1447	1329	1566	1285	1521	1905
Макрешане	1620	1713	1818	1806	1855	1772	1642	1754	1618	1414
Мало Головоде	420	457	1001	3006	1934	2230	2482	2157	2369	2604
Мудраковац	431	476	605	1033	1682	2808	3516	2652	3366	4059
Пакашница	527	585	725	938	1040	1307	1979	1267	1929	2375
Паруновац	1463	1569	1858	1865	2166	2157	2266	2136	2179	2026
Читлук	1543	1663	1804	2155	2694	2978	3245	2912	3154	3114
УКУПНО ГУП	24904	28855	37238	54002	70513	78470	81003	77122	78599	81399

Укупан број домаћинстава на посматраном подручју према Попису из 2011.г. је 26.822 домаћинства, односно 20.036 домаћинства Крушевац - град. Просечна величина домаћинства на подручју ГУП-а је 3 члана по домаћинству, а највећу заступљеност имају домаћинства са два члана.

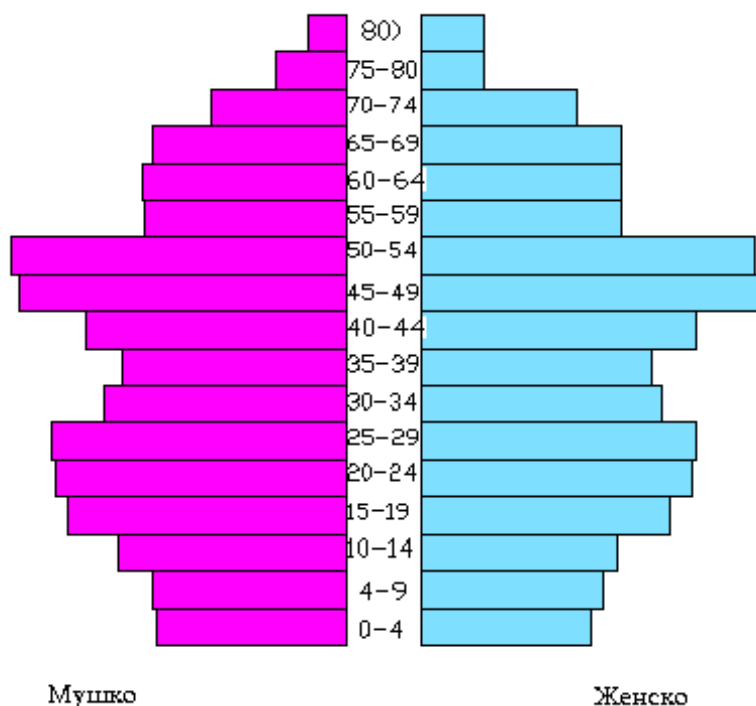
Табела бр. 2.2. - Број домаћинстава и станова по насељима

Насеље	домаћинства		станови 2011
	2002	2011	
Бегово Брдо	143	188	255
Бивоље	106	82	104
Дедина	845	821	999
Капиџија	445	492	616
Крушевац град	19342	20036	24145
Лазарица	441	453	619
Макрешане	462	410	546
Мало Головоде	731	806	909
Мудраковац	960	1179	1517
Пакашница	614	794	982
Паруновац	677	658	803
Читлук	873	903	1116
ГУП	25.639	26.822	32.611

У старосној структури становништва, на основу података Пописа, испољена је тенденција „старења“ становништва, односно за подручје ГУП-а индекс старења је 0,8, а просечна старост становништва је 40,9 година. На подручју ГУП-а најзаступљеније је средовечно становништво са 59%, а највећи удео млађег становништва има већина приградских насеља (око 21%). Смањује се учешће младог становништва, а расте учешће становништва старијег од 60 година, које чини 23% становништва планског подручја.

Старосна структура посматрана помоћу старосне пирамиде за подручје генералног урбанистичког плана, указује да је Крушевац захваћен процесом старења становништва, односно сви приказани типови пирамида припадају регресивном типу, што указује да је процес старења у одмаклој фази - демографска старост.

Старосна пирамида – подручје ГУП-а

Удео активног у укупном становништву је 45%, док је удео издржаваног становништва 34%. Од активног становништва које обавља занимање, највећи удео запослених је у терцијарном сектору 50%, у секундарном сектору 47%, а у примарном 2%.

У анализи образовне структуре становништва највећа заступљеност је становништва са средњом школском спремом (40%), а са високим образовањем око 11% од укупног броја становника.

У националној структури најзаступљенији су Срби са 96%, а затим Роми 1%.

Просечна густина насељености за подручје плана је око 1.080 становника/км².

Пројекција становништва

На основу досадашњих промена и процеса у демографским кретањима на подручју Крушевца, израђена је прелиминарна процена броја становника до 2025. г. Пројекција је рађена на основу тенденција и промена броја становника и природног прираштаја по насељима у обухвату плана.

Према резултатима пројекција, основна карактеристика демографских кретања је благи пораст броја становника за Крушевац - град и укупно подручје ГУП-а и појава смањења броја становника у појединим приградским насељима (Бивоље, Дедина, Макрешане, Паруновац, Читлук). Тенденција популационог раста у градском насељу ће се наставити, али блажим темпом обзиром на старосну структуру, снижавање стопе наталитета, а тиме и даље старење становништва.

Процене броја становника представљају „нулти сценарио“, односно пројекцију без учешћа друштвено - економских и социјалних тенденција и кретања, које би довеле до значајног одступања у односу на ову пројекцију.

Табела бр. 2.3. - Пројекција броја становника по насељима

	2002	2011	p	2015	2021	2025
Бегово Брдо	526	632	11,7	679	749	796
Бивоље	330	275	-6,1	251	214	190
Дедина	2775	2687	-9,7	2648	2590	2551
Капиција	1485	1563	8,6	1597	1649	1683
Крушевац	57347	58745	155,3	59366	60298	60919
Лазарица	1521	1905	42,6	2075	2331	2501
Макрешане	1618	1414	-22,6	1324	1188	1098
Мало Головоде	2369	2604	26,1	2708	2865	2969
Мудраковац	3366	4059	77,0	4367	4829	5137
Пакашница	1929	2375	49,5	2573	2870	3068
Паруновац	2179	2026	-17,0	1958	1856	1788
Читлук	3154	3114	-4,4	3096	3070	3052
ГУП укупно	78.599	81.399	311,1	82.643	84.510	85.754

2.3. Основна намена земљишта са билансом површина

2.3.1. Пољопривредно земљиште

Пољопривредно земљиште заузима значајну површину обухвата Плана. У односу на укупну површину од 7.537ха износи 3.920ха, односно 52,0% укупне површине.

Целине или зоне са овом наменом налазе се у северним деловима планског подручја, на потезу између железничке пруге Сталаћ - Пожега и реке Западне Мораве до ушћа реке Расине. Такође, значајне површине су уз водоток реке Расине, као и на просторима који представљају југоисточну и северозападну границу планског подручја.

Пољопривредно земљиште карактерише велика уситњеност парцела, често су неправилног облика и без адекватних прилаза у индивидуалном сектору, које чини већи део укупне површине пољопривредног земљишта.

Територија обухваћена планом је пре свега рејон ратарских култура, повртарства и виноградарства у равничарском подручју.

2.3.2. Шумско земљиште

У односу на укупну површину у границама Плана од 7.537ха, шуме и шумско земљиште заузимају око 697ха, односно 9,2% укупне површине.

На подручју Плана не постоје државне шуме, а приватне шуме су заступљене на мањој површини у северо-источном и у југо-западном делу простора обухваћеног Планом.

2.3.3. Водно земљиште

Водно земљиште карактеришу, у основи, делови водотока реке Западне Мораве на северу (северна граница плана), део водотока реке Расина са ушћем у Западну Мораву, као и неколико потока који из јужних делова простора Генералног плана пролазе кроз градски простор и уливају се у реку Западну Мораву.

Воде и водно земљиште са приобалним земљиштем заузима површину од 164ха, односно 2,2% укупне површине Плана, а општа карактеристика је недовољно регулисана корита река и потока и неуређеност водног земљишта, што имплицира недовољну искоришћеност овог простора.

2.3.4. Грађевинско земљиште

У односу на укупну површину захваћену границама Плана од 7.537ха, грађевинско земљиште заузима око 2.756ха, односно 36,6% укупне површине.

Знатан део површине чини неизграђено грађевинско земљиште, регистровано као грађевинско у катастарском оперативном или одређено важећим урбанистичким плановима за заштиту, уређење или изградњу објеката.

Неизграђено грађевинско земљиште заузима 470ха, односно 17,0% од укупне површине грађевинског земљишта.

2.3.5. Биланс површина земљишта

Биланс површина земљишта, по основним наменама, приказан је табеларно.

Табела бр. 2.4. – Биланс површина земљишта – постојеће стање

Основна намена земљишта	Површина	
	(ха)	(%)
Пољопривредно земљиште	3.920	52,0
Шуме и шумско земљиште	697	9,2
Воде и водно земљиште	164	2,2
Грађевинско земљиште	2.756	36,6
Укупно	7.537	100%

2.4. Грађевинско подручје

Грађевинско подручје дефинисано је границом и приказано у графичком делу.

Грађевинско подручје обухвата:

- уређени и изграђени део насељеног места,
- неизграђени део подручја одређен важећим урбанистичким плановима за заштиту, уређење или изградњу објеката, као и
- земљиште (изграђено и неизграђено) које, по подацима из Републичког геодетског завода (РГЗ) има статус грађевинског земљишта.

Грађевинско подручје највећим делом чини компактна целина. Разуђеност и више енклава на периферним деловима, указују на нерационално коришћење ових простора.

2.5. Претежна намена површина у оквиру грађевинског земљишта

Коришћење грађевинског земљиште обухваћеног Планом, дефинисано је претежним наменама, распоређеним у међусобно повезане просторно-физичке структуре.

Као претежне намене грађевинског земљишта идентификоване су следеће намене: становање, централне функције, комерцијалне делатности, привредне делатности, односно привредно-радне зоне, јавне функције, комуналне делатности, посебна намена, зеленило, спорт и рекреација, као и саобраћајна инфраструктура.

Евидентирано је и грађевинско земљиште које није изграђено, али се налази у границама обухвата грађевинског подручја.

2.5.1. Становање

Анализом постојећих намена површина – становање као претежна намена је заступљено на 1.281 ха, што чини просечну густину од 63 ст./ха.

Постојеће стамбене зоне резултат су дугогодишњег развоја града и углавном су третиране кроз урбанистичку документацију, као новопланиране или саниране као неформално настале целине. Овако формиране чине функционалну целину укупног градског ткива.

Урбана структура и грађевинска форма детерминисана је у три групе стамбених целина одређених најпре густином становања.

Рубне зоне становања са претежном структуром индивидуалних објеката за становање и то као куће са окућницом генеришу постојеће густине становања од 50ст./ха, док стамбене структуре плански развијаних подручја општих стамбених зона генеришу густине становања од 80ст./ха. Обе поменуте групе стамбених целина потпадају под становање густина – до 100ст./ха.

Подручја становања густина од 100 до 200ст./ха претежно се налазе у централној градској зони у којој поред породичних стамбених објеката на мањим парцелама постоје и вишепородични стамбени објекти умерене спратности или део подручја Прњавора које чине објекти за вишепородично становање са већим слободним површинама.

Подручја становања густина преко 200ст./ха су типични стамбени блокови са објектима за вишепородично становање великих спратности. Ова подручја су распоређена у неколико целина и то у оквиру централне градске зоне, стамбено мешовите зоне, као и у општим стамбеним зонама – «Југ» и «Запад».

Прорачуни густина добијени су на основу валидних података са пописа становништва из 2011.г. на нивоу пописних кругова.

Табела бр. 2.5. - Површина простора чија је претежна намена становање

Претежна намена простора	Површина (ха)	Удео (%)
Становање густине до 100 ст/ха	1.152	90,0
Становање густине од 100-200ст/ха	69	5,4
Становање густине преко 200ст/ха	60	4,6
Укупно	1.281	100

2.5.2. Централне функције

Централне функције представљају скуп различитих намена које простору дају особености централитета.

Јавне делатности као што су управа и администрација, делатности друштвеног стандарда из области културе и уметности, науке и образовања, социјалне и здравствене заштите, комерцијалне и производно пословне делатности, јавне институције и предузећа, карактеристичне за центар града, су намене које заједно чине градски центар. Намена становања у градском центру не представља централну функцију, већ је последица сложеног комбинавања садржаја на простору у централним градским зонама или приоритетним развојним целинама.

Централне функције у Крушевцу су заступљене у центру града који је формиран као линијски центар који се од Трга косовских јунака, протеже улицом Газиместанском ка Газиместанском тргу са једне и преко Видовданске улице ка Тргу Костурница са друге стране.

Градски центар у функционалном, амбијенталном и историјском смислу представља посебну целину коју карактерише више различитих намена. У оквиру ове зоне доминирају објекти управе и администрације, објекти пословања и трговинско услужних делатности и становање високих густина.

Намене у градском центру су обрађене у поглављима која се односе на сваку намену појединачно (комерцијалне делатности, јавне делатности, становање, зеленило, саобраћај).

2.5.3. Комерцијалне делатности

Комерцијалне делатности су се у граду пре свега развијале у градском центру и делимично у деловима града у непосредној близини градског центра.

Линијски центар града Крушевца условио је развој ових делатности дуж главне градске саобраћајнице и дуж саобраћајница које се на њу настављају.

У последње време започет је процес децентрализације ових садржаја, условљен утицајем тржишта, који је довео до развоја комерцијалних делатности изван ужег градског центра.

Комерцијалне делатности су: трговина, угоститељство, туризам, занатство (услужни део), пословне и финансијске услуге и други пословни простори, објекти у функцији туризма. Заузимају градске просторе високог степана јавности и коришћења.

Обзиром на концентрацију комерцијалних делатности издвојиле су се следеће зоне:

- Зона градског центра – од Трга Победи до Трга Костурница дуж улице Видовданске, улица Мајке Југовића („БИД зона“) и Југ Богданова;

- Зоне у оквиру центара стамбених насеља и у оквиру привредно радне зоне - улица Кнеза Милоша, улица Краља Милутина, улица Јасички пут – са значајнијим објектима трговине: тржни центри и већи маркети;
- Дуж улица: Цара Лазара, Мајке Југовића, Хајдук Вељкова, Радомира Јаковљевића, Бруски пут и „Источна обилазница“.

Као посебан облик комерцијалних делатности су објекти у функцији туризма - објекти смештајно угоститељског типа: хотели, мотели, коначишта, хостели и остали видови објеката са смештајним капацитетима. На подручју града, по подацима Туристичке организације града Крушевца, постоји око 14.000м² објеката ове намене са 565 кревета.

Већи смештајни капацитети у граду се налазе у централној градској зони

2.5.4. Привредне делатности

За почетак развоја индустрије може се узети далеко 1839.г. када је почела са радом Сапунска радионица, касније „Мерима“, а данас фабрика у оквиру система „Хенкел“. Нешто касније, 1889.г. изграђена је барутана „Обилићево“ која је касније прерасла у индустрију „Трајал“. Године 1909. Изграђена је пруга Сталаћ – Ужице чиме су створени услови за бржи индустријски развој, па је 1923.г. почела са радом Фабрика вагона, данашњи ИМК „14.Октобар“, а 1934.г. Фабрика плавог камена - данашња ХИ "Жупа".

Данас, према подацима Републичког завода за статистику (годишњи просек 2011.г.), Крушевац има 24.665 запослених лица. Од укупног броја запослених, највећи је проценат запослених у прерађивачкој индустрији, затим следе запослени у трговини, здравству, образовању и у грађевинарству.

Табела бр. 2.6. - Број активних привредних субјеката на територији Града Крушевца

Привредни субјекти	2010.	2011.
Активна привредна друштва	1.222	1.134
Активни предузетници	4.025	4.009
Укупно	5.245	5.143

Извор података: Градска управа – Агенција за привредне регистре – Регистар привредних субјеката.

Највећи број привредних друштава и предузетничких радњи налази се у оквиру формираних привредно радних зона (северна, североисточна и источна).

Анализом уписаности постојећих опредељених и изграђених површина за ову намену закључује се да је да значајни постојећи капацитети нису у функцији или раде са изразито малим искоришћењем и њихов обим продукције и број запослених више не одговара површинама које заузимају.

2.5.5. Јавне функције

У овом Плану под јавним функцијама подразумева се: здравство, социјална заштита, образовање и дејча заштита, култура и информисање, наука, администрација и управа и верски објекти.

Здравство

Прва Болница у Крушевцу почела је са радом 1866.г.

На подручју плана обавља се примарна здравствена заштита у оквиру Дома здравља. Постоји 5 здравствених станица, што са 7 амбуланти чини 12 пунктова. У граду постоје и други облици здравствене службе - приватна пракса.

Здравствена делатност на секундарном нивоу се обавља у Општој болници и делатношћу покрива око 241.999 становника Расинског округа и за обављање своје делатности користи више објеката у оквиру болничког комплекса, укупне површине око 30.000m².

На подручју града ради и Завод за заштиту јавног здравља, као организациона јединица у оквиру Института за заштиту јавног здравља Србије.

Апотекарска установа

Прва Апотека почела је са радом 1861.г.

На подручју града се налази већи број апотека у склопу Апотекарске установе, као и апотека у приватном сектору.

Ветеринарска станица

Ветеринарска станица Крушевац основана је 1952.г.

У оквиру Ветеринарске станице Крушевац, је и Регионална канцеларија Министарства, за обележавање животиња Расинског округа.

Социјална заштита

Социјална заштита реализује се кроз следеће институције: Центар за социјални рад (основан 1964.г.), Дом за децу без родитељског старања Јефимија и Геронтолошки центар.

Поред ових, организације које пружају услуге из делокруга социјалне заштите становништва су: Основна организација глувих и наглувих Крушевац, Центар за особе са инвалидитетом и Удружење параплегичара Расинског округа, Савез слепих, Друштво за помоћ ментално недовољно развијеним особама, Друштво за церебралну парализу, Удружење дистрофичара, Удружење ратних и мирнодопских војних инвалида, Градска организација Црвеног крста и друге.

Услови рада и простор у коме се реализују активности углавном задовољавају потребе корисника и запослених. Укупан број корисника (подаци из 2009.г.) је 9.067, од чега деце 2.826, одраслих 4.450 и остарелих 1.791.

Геронтолошки центар Крушевац је установа социјалне заштите за смештај старијих лица, основана 1987.г. капацитета 220 корисника. Укупна површина комплекса земљишта је 1,82 ха, а површина објекта је око 3.000m².

Дом за децу Јефимија основан је 1955.г. као установа за смештај деце без родитељског старања. Дом је до 2003.г. био искључиво установа за децу без родитељског старања, а од тада део простора се користи за интернатски смештај ученика. Данас у дому смештено 23 деце без родитељског старања и 55 ученика на интернатском смештају.

Образовање и дечија заштита

На територији Града Крушевца прва школа отворена је у Коморану 1821.г., а на територији Плана школа Вук Караџић 1833.г., у данашњој згради Народног музеја. Прва средња школа - Гимназија, отворена је 1865.г., као једна од првих школа такве врсте у тадашњој Србији.

Установа за предшколско васпитање, образовање и исхрану деце "Ната Вељковић" основана је 1979.г. данас располаже са 13 објеката од којих је 10 вртића са 2.200 деце (60% деце предшколског узраста).

Основно образовање на територија Плана организовано је кроз седам основних градских школа и четири школе у приградским и сеоским насељима.

Образовање деце у обухвату Плана омогућено је и у основној музичкој школи "Стеван Христић".

У циљу образовања деце ометене у развоју омогућено је васпитање и образовање деце у специјалној основној школи "Веселин Николић".

Просторна диспозиција и површина локација школских установа углавном задовољава нормативе, осим музичке школе, која нема површину локације осим зграде, као и ОШ Вук Караџић, која не испуњава минимални норматив за површину локације.

Средње образовање организовано је у шест средњих школа (Гимназија, Медицинска школа, Економско-трговинска, Техничка, Хемијско-технолошка и Машинско-електротехничка школа) и две специјализоване школе (средња музичка школа и средња школа за образовање деце ометене у развоју). Средњешколским образовањем обухваћено је око 6.000 ученика у око 250 одељења.

На територији Плана за сада су у функцији државне основне и средње школе. Приватне школе раде искључиво као школе страних језика. Овим видом образовања обухваћено је око 1.800 деце школског узраста и око 250 одраслих.

Високо образовање је организовано у три високе школе струковних студија и један факултет. Влада Републике Србије је оснивач Високе хемијско-технолошке школе струковних студија Крушевац и Високе школе струковних студија за васпитаче Крушевац, а у приватном власништву су Висока школа струковних студија за пословно-индустријски менаџмент Крушевац и Факултет за индустријски менаџмент - Универзитет Унион. Високим образовањем обухваћено је око 1.500 студената.

Дом ученика средњих школа „Пане Ђукић Лимар“ у Крушевцу је васпитно образовна установа која обавља делатност смештаја, исхране и васпитања ученика средњих школа, чије је место становања ван места њиховог школовања. Дом ученика располаже са 29 соба, са око 120 лежајева.

Центар за стручно усавршавање „Крушевац“ је установа из области образовања основана са циљем стручног усавршавања образовног кадра.

Култура и информисање

Према подацима преузетим из Завода за проучавање културног развика, из буџета града Крушевца финансира се шест установа културе:

- Народни музеј, у оквиру кога и објекти: Уметничка галерија, кућа Симића, простор Мензулане, уметнички атељеи и Дом Слободиште (културно историјски комплекс са отвореном позорницом),
- Народна библиотека Крушевац,
- Историјски архив Крушевац,
- Крушевачко позориште,
- Културни центар Крушевац, у оквиру кога су и: биоскопи „Крушевац“ и „Европа“, Галерија Милића од Мачве и Дечји центар),
- Културно просветна заједница са 17 затворених сцена у домовима културе при месним заједницама или селима и једном отвореном сценом у центру града.

Информисање је на подручју града заступљено кроз више различитих медија: телевизију, радио станице, штампане медије и интернет.

Наука

Значајнија институција из области науке на територији града је Институт за крмно биље. Управа Института за крмно биље из ужег градског подручја премештена је на локацију у Глободеру где се налазе и огледне парцеле. У функцији Института још увек се користи део комплекса у подручју „Парка Багдала“.

Администрација и управа

Крушевац као административни центар поседује значајан број административних објеката. Административни објекти, објекти управе, судства, органа и организација је у зони градског центра.

На подручју Плана постоји више објеката из ове делатности: Градска управа, Основни и Виши суд, Основно и Више тужилаштво, Пореска управа, Полицијска управа Крушевац, Републички геодетски завод, Царинарница Крушевац, Национална служба за запошљавање, Месне заједнице и др.

Може се констатовати да су опремљеност и капацитети већине објеката ове делатности задовољавајући.

Верски објекти

Архијерејско намесништво Крушевачко у границама ГУП-а садржи 23 парохије, са 15 храмова, и то:

- Храм Рождества Пресвете Богородице (1376) – Лазарица,
- Храм Светога Великомученика Георгија (1904),
- Храм Покрова Пресвете Богородице (на Расини),
- Храм Светога Мученика Агатоника (старо гробље),
- Храм Васкрсења Господњег (ново гробље),
- Храм Светих Бесребреника Козме и Дамјана (круг болнице),
- Храм Светога Великомученика Георгија (Читлук),
- Храм Вазнесења Господњег (Читлучко гробље),
- Храм Покрова Пресвете Богородице (Гари),
- Храма Свете Тројице (Мудраковац),
- Храм Свете Петке (Капиџија),
- Храм Светог Архангела Гаврила (Паруновац),
- Храм Светог Атанасија Великог (Дедина),
- Храм Светог Пророка Илије (Макрешане),
- Храм Светог Пантелејмона (Макрешане).

Два храма у изградњи, и то:

- Храм Светог Николе и Светог Апостола Павла (насеље Уједињене нације),
- Храм Светог Јована Крститеља (парк Багдала),

Четири параклиса, и то:

- Капела Светих Великомученика Димитрија и Георгија (парк Багдала)

- Параклис Светог Романа (северна обилазница-Читлук)
- Параклис Свете Тројице (кисела вода-Читлук)
- Параклис Свете Марије Магдалине (Вучак),

На територији Плана постоје и верски објекти других вероисповести.

2.5.6. Комуналне делатности

У овом Плану под комуналним делатностима подразумевају се: пијаце, управљање отпадом и гробља.

Пијаце

На подручју Плана у функцији су две зелене пијаце. Поред њих постоји и робна, сточна и кванташка пијаца.

Зелене пијаце се налазе у ужем градском подручју, а робна пијаца је у оквиру стамбеног насеља Расадник. Обзиром на организацију, бонитет објеката и недостатак пратећих садржаја, ниво опремљености свих пијаца може се сматрати делимично задовољавајућим, а посебно се истиче проблем паркирања на Новој зеленој пијаци.

Локација сточне и кванташке пијаце је у јужном делу градског подручја. На површини од око 5 хектара обавља се промет стоке и огревног дрвета, а део се користи као кванташка пијаца и вашариште. Локација сточне и кванташке пијаце по својој диспозицији у оквиру града није адекватна, а посебно узимајући у обзир околне постојеће намене земљишта, као и потенцијал за урбаним развојем овог простора.

Управљање отпадом

Организовано одвожење отпада на територији Плана, врши се у свим градским и следећим приградским месним заједницама: Дедина, Паруновац, Капиција, Читлук, Бегово Брдо, Мудраковац и Макрешане.

Опасни отпад из домаћинства се сакупља и одвози са комуналним отпадом.

Индустријски отпад (отпад из било које индустрије или са локације на којој се налази индустрија, осим јаловине и пратећих минералних сировина из рудника и каменолома) са становишта последица по здравље људи и животну средину, углавном је опасан. Власници и/или произвођачи индустријског отпада, отпад привремено складиште у неодговарајућим складиштима, од којих нека постоје деценијама, или на фабричким депонијама. Програм сакупљања комерцијалног (рециклабилног) отпада, обухвата око 30% привредних субјеката.

У оквиру Опште болнице Крушевац, постоји центар за складиштење и третман инфективног медицинског отпада. Отпад се у објекту третира и по стерилизацији пакује и одлаже у металним контејнерима на депонији која је са подлогом и оградом од бетона, лоцирана у кругу Опште болнице Крушевац, са које се стерилисан медицински отпад одвози и одлаже на депонију.

Град Крушевац одлаже отпад на депонију "Срње", неуређена депонија, а налази се ван граница ГУП-а. На депонији се дневно одлаже око 450м³ отпада.

На једном делу градске депоније је објекат за смештај и хумано збрињавање паса и мачака луталица.

Крушевац нема рециклажно двориште намењено разврставању и привременом складиштењу разних врста отпада које треба да је спона између грађана, овлашћених скупљача и овлашћених прерађивача отпада.

На територији града Крушевца постоји тридесетак неуређених депонија, на којима се одлаже око 500м³ различитог отпада годишње (комунални, грађевински отпад итд.).

У оквиру ЈКП „Крушевац“ постоји центар за рециклажу који је технолошки опремљен за балирање, паковање, мерење и транспорт комерцијалног и амбалажног неопасног отпада. Складишни простор је површине око 300м².

Гробља

На подручју Плана постоји једанаест гробаља: Старо и Ново крушевачко гробље, и гробља у Лазарици, Читлуку, Беговом брду, Дедини, Мудраковцу, Паруновцу, Макрешану, Капицији и Бивољу.

Старо крушевачко гробље је површине 7,89ха. На старом гробљу дозвољено је сахрањивање само у оквиру постојећих гробова, јер простора за нова гробна места нема.

Ново гробље је површине око 20ха, од чега је 8,70ха површине за сахрањивање, а остатак простора је под постојећим или планираним објектима и заштитним зеленилом.

Гробља у приградским насељима организована су тако да покривају подручје једног насеља, изузетно два (гробље у Мудраковцу, за Мудраковац и Мало Головоде и гробље у Паруновцу за Паруновац и Капицију). Сва гробља, осим у Бивољу, имају проблем са недостатком простора.

2.5.7. Посебна намена

На подручју Плана постоје објекти посебне намене: војни комплекси, окружни затвор и васпитно поправни дом. За поједине објекте у овој намени подразумевају се заштитне зоне или зоне забрањене градње.

Војни комплекси

Према условима надлежног Министарства војни објекти се сврставају у категорије „Перспективан“ и „Мастер план“. При чему се „Перспективним“ сматрају објекти неопходни за функционисање Војске и одбране земље, а објекти у категорији „Мастер план“ могу се под одређеним условима уређивати и мењати им се намена.

На подручју Плана четири комплекса су са статусом перспективни: Цар Лазар (7. Јули), Пакашница, Расина, Равњак.

На подручју Плана два комплекса са статусом „Мастер план“: Клуб Војске Србије и комплекс Росуље.

Остали објекти посебне намене

Васпитно поправни дом за малолетнике је лоциран уз улицу Бруски пут, изван стамбених зона града. У оквиру дома је 35 објеката различите намене. Поседују привредну јединицу регистровану за металску и дрвно-прерађивачку делатност и друге занатске делатности, као и економију која се бави пољопривредном производњом и терене за различите спортове.

Окружни затвор је лоциран у самом центру града иза зграде Градске управе и дуже времена се сматра неадекватним, нарочито по свом капацитету за функцију којој служи.

2.5.8. Зеленило

Зеленило је заступљено, углавном, у виду мањих паркова, зелених површина установа, линеарног зеленила, тргова и скверова, зеленила специфичне намене и окућница. На подручју града постоје само два парка већих димензија (Пионирски парк и Парк Багдала), као и два парка из категорије меморијалних паркова (Слободиште и Лазарев град).

Не постоји заштитни појас зеленила према индустријској зони. У приградским насељима, иако постоје просторне могућности и потребе, не постоји ни једна парковска површина са могућношћу коришћења за спорт, рекреацију и одмор.

Постојеће самоникло зеленило ван грађевинског подручја, углавном је лоцирано у јужном и источном делу градског подручја и заступљено је у виду шума, шипражја и ливада.

Основни циљ у планирању је да се постојеће зелене површине задрже и линеарним зеленилом повежу са планираним у јединствени функционални систем, који треба да чине зеленило јавног коришћења (паркови, парк - шуме, тргови и скверови, линеарно зеленило и сл.), зеленило ограниченог коришћења (зеленило индустријских и објеката јавне намене и сл.), зеленило специфичне намене (заштитно и зеленило гробаља) и др.

2.5.9. Спорт и рекреација

На подручју Плана постоје површине на којима су изграђени објекти намењени спорту и рекреацији.

Установа за физичку културу Спортски центар Крушевац основана 1977. године представља организован облик газдовања спортским и објектима за рекреацију чији је оснивач Град Крушевац. Град располаже са објектима „Хале спортова“, „Соко“, стадионом „Младост“, отвореним теренима за мале спортове, комплексом затворених и отворених базена, а у изградњи је и атлетски стадион.

У оквиру месних заједница и у оквиру школских објеката и дворишта постоје и други спортски терени.

Посебан вид рекреације омогућавају трим стаза и простор са фитнес справама на отвореном, односно отворени спортски терени у оквиру парка Багдала.

У спортске садржаје који су изграђени, такође треба уврстити и објекте који су у приватном поседу, а користе се за јавне намене: спортска сала "ВМН Крстић", комплекс тениских терена "Елтекс", балон сала "Дуел" са теренима на тврдој подлози и фитнес центром.

2.5.10. Биланс површина грађевинског земљишта

Начин коришћења грађевинског земљишта дефинисан је претежним наменама. Површина простора који се користе за одређене претежне намене, као и њихово процентуално учешће у укупној површини грађевинског земљишта, приказани су у табели која следи.

Табела бр. 8 – Биланс површина грађевинског земљишта

Претежна намена простора	Површина (ха)	Заступљеност (%)
Становање	1.281	46,5
Централне функције	13	0,5
Комерцијалне делатности	38	1,4
Привредне делатности	488	17,7
Јавне функције	100	3,6
Комуналне делатности	115	4,2
Посебна намена	129	4,7
Зеленило	99	3,6
Спорт и рекреација	23	0,8
Неизграђено грађевинско земљиште	470	17,0
Укупно	2.756	100,00

2.6. Инфраструктурни системи

2.6.1. Саобраћај

Анализом постојећег стања утврђене су карактеристике транспортног система Крушевца које су, са предходним саобраћајним студијама, послужиле за прогнозу параметара транспортног система као и за утврђивање полазних циљева развоја.

Оптимална решења саобраћајног система, као и решења за уочене проблеме и опречна опредељења корисника и учесника у транспортном систему, треба да понуди израда Саобраћајне студије за град Крушевац, или ревизија предходних студија.

Циљеви су усмерени на више праваца, како по врсти тако и по динамици:

- Раздвајање транзитног од локалног саобраћаја;
- Повећање на задовољавајући ниво услуге индивидуалног саобраћаја;
- Јачање система јавног градског превоза;
- Решавање проблема стационарног саобраћаја уз повећање удела вануличног паркирања;
- Смањење учешћа индивидуалних путовања моторним возилима (првенствено у корист повећања удела јавног градског превоза путника);
- Саобраћајни систем треба да прати просторне параметре раста (раст града односно броја становника, повећање броја запослених и економски раст који га прати, просторно ширење града, повећање степена моторизације итд.).

Организацијом простора, пре свега формирањем секундарних центара снабдевања, може се утицати на успоравање или опадање потреба за моторизованим кретањима.

2.6.1.1. Друмски саобраћај

Овим планом се постојећи, у основи радијални систем друмских градских саобраћајница, претвара у радијално - прстенасти. Тиме се одржава концептуални континуитет дефинисан ранијим генералним и регулационим плановима Крушевца.

Планирани саобраћајни систем усаглашен је са основним концепцијама намене површина и прати основне циљеве израде плана. Саобраћајни систем на подручју плана представља јединствену целину у којој се поједини видови саобраћаја развијају као посебни подсистеми.

Државни путеви

У оквиру границе плана и у непосредном окружењу налази се следећи државни путеви:

- Државни пут I Б реда број 23, Појате – Крушевац – Краљево – Прељина – Чачак – Пожега – Ужице – Чајетина – Нова Варош – Пријепоље – државна граница са Црном Гором (гранични прелаз Гостун);
- Државни пут I Б реда број 38, Крушевац (Макрешане) – Блаце – Белољин;
- Државни пут II А реда 183, Крагујевац – Горња Сабанта – Рековац – Белушић – Јасика – веза са државним путем 23;
- Државни пут II А реда број 207, Биљановац – Јошаничка бања – Грчак – Александровац – Крушевац (Кошеви);
- Државни пут II А реда број 215, Крушевац – Ђунис – Делиград;
- Државни пут II Б реда број 415, Крушевац – Велики Јастребац – Мала Плана – Прокупље.

Општински путеви

Општински путеви на територији плана су:

- део општинског пута бр.13 (Пакашница – Гари – Церова – држ.пут IIA реда бр.207) до границе ГУП-а;
- општински пут бр. 15 (бивши М5 – Читлук – бивши М5);
- део општинског пута бр. 16 (држ.пут IIA реда бр.207 – Вучак) до границе плана;
- општински пут бр. 24 (Паруновац – Дедина);
- део општинског пута бр.25 (Капиџија – Паруновац - В. Головоде) до границе плана;
- општински пут бр. 26 (Дедина – Текије - Капиџија);
- део општинског пута бр. 27 (држ.пут IIA реда бр.215 – Добромир) до границе плана;
- део општинског пута бр.37 (М.Шиљеговац – Бован – Пасјак - Паруновац) од границе плана до општинског пута бр.25.

Примарна саобраћајна мрежа градских улица

Примарну саобраћајну мрежу Крушевца осим државних и општинских путева употпуњују и улице које су некада биле део државних путева, а то су: ул. Цара Лазара, ул. Југ Богданова, ул. Балканска, ул. Јасички пут, Газиместански трг, ул. Душанова, ул. Видовданска, део Улице Бруски пут (од Улице Хајдук Вељкове до Улице Кнеза Милоша).

Поред наведених улица, део примарне мреже чине и улице: ул. Железничка, ул. Газиместанска, Трг Косовских јунака, ул. Видовданска, Трг фонтана, ул. Доситејева, Трг костурница, ул. Хајдук Вељкова, ул. Обилићева, ул. Таковска, ул. Топличина, ул. Кнеза Милоша, ул. Страхињићева, ул. Косовска, ул. Краља Александра ујединитеља, ул. Поручника Божицара, ул. Војислава Илића и ул. Пећка (веза за насеља Пакашница и Гари).

Секундарна мрежа градских саобраћајница

Ова мрежа би требала да задовољи путовања са извором и циљем у оквиру блокова и радних или за повезивање истих са саобраћајницама вишег реда.

Мрежа јавног градског саобраћаја

Систем јавног градског превоза у Крушевцу мора да преузме много значајнију улогу него што је данас има. Мора се нагласити да је уз све напоре, при повећаном степену моторизације, немогуће изградити такав систем улица и паркинг простора који би дозволило неограничено коришћење приватних путничких аутомобила.

Зато се просторни захтеви индивидуалне моторизације морају ограничити одређеним нивоом регулативних и других мера како би се употреба путничких аутомобила свела у односу на јавни превоз у прихватљиве границе, а кретања путника усмерила на просторно рационалније видове јавног градског путничког превоза.

2.6.1.2. Пешачки саобраћај

Пешачки саобраћај одвија се тротоарима поред појединих државних и општинских путева, као и свих саобраћајница примарне и секундарне саобраћајне мреже.

2.6.1.3. Бициклички саобраћај

За кретање бициклиста тренутно је на располагању само бицикличка стаза у делу улице Јасички пут. На осталим саобраћајницама кретање бициклиста се врши коловозом, што представља велики проблем за њихову безбедност и безбедност осталих учесника у саобраћају.

2.6.1.4. Стационарни саобраћај

Тренутни капацитет од око 2000 п.м. у граду која се налазе у режиму наплате је апсолутно недовољан. Такође, неповољно је и то што је већина паркинг места на коловозу и тротоару.

2.6.1.5. Робно - транспортни центар

Робно транспортни центар не постоји. РТЦ планиран је ранијом планском документацијом, али није реализован упркос израженој потреби за овом врстом објекта.

2.6.1.6. Путнички терминал

Аутобуска станица за међуградски и локални путнички саобраћај налази се у улици Југ Богдановој, у непосредној близини железничке станице. Како је аутобуска станица у контакту са Централном градском зоном, што је повољно са аспекта приступачности, а обзиром на усклађену урбанистичку функционалност, није исказана потреба за њеном дислокацијом. Могуће је да ће се у временском хоризонту плана појавити потреба за њеном проширењем.

2.6.1.7. Железнички саобраћај

Железничка станица Крушевац представља међустаницу на прузи Сталаћ - Краљево - Чачак - Пожега. На њој се обавља саобраћај путника и терета у међуградском и унутрашњем саобраћају. На станици Крушевац се врши укрштање, претицање и слеђење возова. Станица није домицилна за путничке гарнитуре, али у случају потребе маневарско особље и маневарска локомотива могу да обаве измену састава путничких гарнитура.

Железнички саобраћај је у функцији привредних делатности које се одвијају у окружењу и битан је за даљи привредни развој.

Није исказана потреба за променом трасе или величине локације железничке станице.

2.6.1.8. Ваздушни саобраћај

У досадашњој планској документацији, за подручје Крушевца резервисан је простор за аеродром оспособљен за прихват и отпрему мањих савремених авиона намењених за пословна и туристичка путовања у локалном саобраћају.

За потребе аеродрома утврђена је локација „Росуље“ југоисточно од насеља Паруновац на површини од 36,63ха, која обезбеђује простор за полетно-слетну стазу са формирањем заштитне тампон зоне у којој се могу сместити потребни објекти.

Очекује се да се постојећи аеродром који се сада налази у Стамбено мешовитој зони „Југ“ измести на локацију Росуље чим се за то стекну услови.

2.6.1.9. Речни саобраћај

Просторним планом Републике Србије није предвиђена реализација пловног пута Великом Моравом до 2020.г., али претходним планским документима (ППРС из 1996.г., ГП Крушевца) планирано је пловидбено коришћење тока Западне Мораве, ради повезивања Краљева и Крушевца са европским пловидбеним системом.

Пловни пут тренутно не постоји.

2.6.2. Хидротехничка и водопривредна инфраструктура

2.6.2.1. Систем водоснабдевања

Изворишта

Изградњом изворишта водоснабдевања Крушевца, акумулације „Ђелије“, на реци Расини, створени су услови водоснабдевања не само ужег градског подручја, већ и околних сеоских насеља, као и насељених места: Александровца, Варварина, Ћићевца, Сталаћа, Стопање и др., чиме је систем водоснабдевања добио обележја регионалног.

Садашње извориштерегионалног система „Ђелије“ чине следећи објекти:

- Брана са прибранским објектима: водозахватна кула, евакуациони органи, излазна затварачница са предтретманом сирове воде, слободни прелив, управна зграда и др.;
- Акумулационо језеро „Ђелије“ које се састоји из три функционална дела: Водозахватни басен, Васићки басен и Златарски басен;
- Постројење за пречишћавање воде за пиће у Мајдеву, капацитета 1.000л/сец;
- Гравитациони цевовод сирове воде од акумулације до постројења за прераду воде за пиће, челични, пречника ДН 1014мм, дужине 2.716м;
- Магистрални челични гравитациони цевовод чисте воде од постројења за прераду воде за пиће до резервоара у Липовцу, димензија ДН 1056мм, дужине 16.513 (20.403)м;
- Дистрибуциони цевовод од резервоара Липовац до резервоара на Багдали, димензија ДН 1056мм, дужине 3.890м;
- подсистеми појединих сеоских насеља који се састоје од локалних црпних станица и припадајућих резервоара.

Извориште на десној обали Западне Мораве, „Читлук“ је по прикључењу дистрибутивне мреже Крушевца на систем „Ђелије“ конзервирано и није у функцији. Копани бунари (четири), старог система, након испирања би били спремни за експлоатацију, док је систем за прихрањивање подземља напуштен 1984.г. Последња провера његове издашности

вршена је 2000.г. и утврђено је да му је максимални капацитет око 40л/с воде квалитета искључиво за техничку употребу.

У циљу задовољења својих потреба за технолошком водом као и противпожарне заштите, већина индустрија у граду је изградила своја изворишта значајних капацитета у виду копаних и бушених бунара. Ови системи су независни - одвојени од система водоснабдевања града.

Резервоарски простор

- Главни градски дистрибуциони резервоар је изграђен на Багдали, запремине 8.900m^3 са котом дна - 208мнм и котом прелива – 212,3мнм.

Функција овог резервоара је дневно изравнање неравномерности потрошње града, Пепељевачког подсистема и прекоморавског подсистема водоснабдевања.

- Предрезервоар у Липовцу, запремине 5.000m^3 са котом дна - 210мнм и котом прелива – 215мнм.

Функција овог резервоара је дневно изравнање неравномерности потрошње града, расподела потрошње ка Ћићевцу и Варварину и напајање прстена ДН 1000 и ДН 500 око града.

- Резервоар више зоне, друге висинске зоне „Голо брдо“ у Шумицама је следећих карактеристика: корисна запремина је 650m^3 са котом дна резервоара – 243,5мнм и котом прелива - 247мнм.

Дистрибуција воде у резервоар на Багдали је гравитационим путем преко магистралног цевовода Мајдево - Крушевац димензија ДН 1000мм. Дистрибуција воде из резервоара је путем више цевовода: два одвода пречника ДН 300 и ДН 400мм према прекоморавском систему и градском конзумном подручју, одвод пречника $\varnothing 200\text{mm}$ према вишој зони насеља Багдала 3 и Пакашници.

Резервоар фабрике за прераду воде постројења у Мајдеву је процесни и не може се користити за изравнавање неравномерности потрошње. Основне карактеристике овог резервоара су: корисна запремина је 3000m^3 са котом дна резервоара - 243мнм и котом прелива - 247мнм.

Дистрибуциона мрежа

- Укупна дужина разводне мреже Крушевца износи приближно 195км. Изграђена је од цеви различитих материјала и то: азбест-цементних (37,8%), ПВЦ (15,8%), ПЕ (27,5%), ливеног гвожђа (4,4%) и челика, заједно са магистралним доводом (13,85%).
- Велики део мреже, пречника мањих од $\varnothing 100\text{mm}$ не задовољава услове противпожарне заштите који су прописани „Правилником о противпожарној заштити и спољашњој и унутрашњој хидрантској мрежи“ („Сл. лист СФРЈ“, бр. 30/91).

2.6.2.2. Систем одвођења отпадних вода

Досадашњи развој система одвођења отпадних вода Града Крушевца

Као меродаван систем одвођења отпадних вода је усвојен сепаратни, независно одвођење отпадних вода из домаћинства и индустрије од атмосферских вода. Повољни теренски услови су омогућили гравитационо одвођење отпадних вода до природних реципијента Западне Мораве и Расине у коју се упуштају без претходног пречишћавања. Крајем осам-

десетих година су почели радови на изградњи заједничког постројења за пречишћавање отпадних вода града. Од планираних објеката до сада је реализована пумпна станица. Радови на изградњи постројења су нагло обустављени услед недостатка финансијских средстава. У току су радови на реконструкцији постојећих и на изградњи новопланираних градских колектора за које је израђена пројектна и урбанистичка документација.

Реципијент

Тренутно се отпадне воде Крушевца директно упуштају у Западну Мораву и Расину. У току је поступак за изградњу централног градског постројења за пречишћавање отпадних вода.

Мрежа колектора

Карактеристично је за канализациону мрежу да њен развој није текао паралелно са изградњом водоводне мреже, тако да дужина постојећих колектора је знатно мања од дужине водоводне мреже.

Отпадне воде се централним градским колектором одводе до Западне Мораве. Профил колектора је 110/60цм са падом 0,2%.

Примарна мрежа градских колектора отпадне воде одводи до централног градског колектора.

Према врсти цевног материјала заступљена је: керамика, азбест-цемент, пластика и бетон. Према профилима цевовода, углавном су кружне цеви пречника од Ø200мм до Ø1600 мм.

Примарни колектори за евакуацију отпадних вода су:

- Главни колектор (централни градски колектор - профил јајасте: 110/60цм) – са одводом до Западне Мораве,
- Колектор А – са одводом до локације будућег ППОВ,
- Колектор Д,
- Кошијски,
- Кожетински,
- Расински,
- Лазарички,
- Равњачки,
- Дедински, са уливом у Расину,
- Паруновачки, са уливом у Расину,
- Читлучки, са уливом у З.Мораву.

Систем главних колектора није у потпуности изграђен, тако да се само мањи део отпадних вода одводи до локације постројења за њихово пречишћавање.

Карактеристике постојећег система одвођења отпадних вода

Карактеристике постојећег система одвођења отпадних вода су следеће:

- Загађене отпадне воде оптерећене и индустријским загађењем се директно упуштају у Западну Мораву и Расину, што је у супротности са законским прописима;
- Дужина канализационе мреже је мања од дужине водоводне мреже те постоје домаћинства која нису прикључена на канализациону мрежу;

- Неки канализациони прикључци су извршени на потоке који представљају природне одводнике атмосферских вода и пролазе кроз градско ткиво чиме је дошло до њиховог загађења и потенцијалне опасности од заразе;
- Због недовољне изграђености атмосферске канализације и конфигурације терена, у време киша се доста површинских вода слива у фекалну канализацију, што непотребно оптерећује постојећу мрежу, а у будућности и централно постројење;
- За прихват отпадних вода изграђене су бројне септичке јаме које не одговарају захтевима и прописима тако да долази до загађења подземља;
- Постојећи градски примарни колектори не одговарају својом пропусном моћи прикључењу нових корисника чији број неизоставно расте урбанизацијом како ужег градског подручја тако и приградских насеља;
- У току је поступак за изградњу централног градског постројења за пречишћавање отпадних вода;
- У току је поступак за изградњу недостајућих примарних градских колектора.

2.6.2.3. Систем одвођења атмосферских вода

Досадашњи развој система за одвођење атмосферских вода

Природни одводници за прихват атмосферских вода су следећи потоци који припадају сливовима река Западне Мораве и Расине:

- Гарски поток,
- Вучачки поток,
- Кошијски поток,
- Кожетински поток,
- Гагловски поток,
- Дедински поток,
- Поток Бунарац,
- Кобилски поток,
- Меримин поток,
- Поток Велики Биљевац,
- Сленин поток.

До сада су извршени радови на регулацији делова ових потока. Свест о потреби изградње атмосферске канализације је до сада најспорије сазрела тако да је овај део мреже мало заступљен у односу на остале комуналне инфраструктурне објекте тако да је сада пропусна моћ природних реципијената прилично неискоришћена.

Карактеристике постојећег система одвођења атмосферских вода

Карактеристике постојећег система одвођења атмосферских вода су следеће:

- Постојећа пропусна моћ природних реципијената је далеко већа од мреже атмосферске канализације која је прикључена на њих;
- Природни водотоци су загађени отпадним фекалним водама услед слабије развијености мреже фекалне канализације у појединим деловима града;

- Повећана урбанизација градског и приградског подручја намеће потребу изградње атмосферске канализације пошто се урбанизацијом: мењају природни услови отицаја на терену, повећавају коефицијенти отицаја и мењају природни сливови, услед чега долази до чешћег плављења терена;
- Изградњом атмосферске канализације се постиже већа трајност коловозних површина;
- Изградња атмосферске канализације представља у крајњој линији економску категорију те при њеном димензионисању и опредељивању за изградњу или не, треба третирати економске параметре који дају процену инвестиционих трошкова изградње и насталу штету која се јавља услед њеног непостојања.

2.6.2.4. Хидрографско-хидролошке карактеристике и водопривредни објекти

Све воде на простору Генералног урбанистичког плана сврстане су у воде првог реда (Западна Морава, Расина и Пепељуша) и воде другог ред (сви остали водотоци).

Према Уредби о категоризацији вода према квалитету воде, водотоци на предметном подручју су разврстани у следеће категорије:

- Западна Морава од ушћа Ибра до ушћа Расине..... IIа
- Западна Морава од ушћа Расине до Сталаћа..... IIб
- Река Расина..... од села Мелентија до ушћа у З. Мораву IIа
- Река Пепељуша..... од изворишта до ушћа у З. Мораву..... IIа

Остали водотоци на разматраном простору нису категорисани, међутим, како некатегорисаним водотокима припада иста категорија река у које се уливају, следи да актуелни водотоци на разматраном простору имају дефинисане бонитетне класе, односно категорије.

Основне хидрографске и хидролошке карактеристике су следеће:

- Градско насеље није озбиљно угрожено поплавама, због постојања одбрамбених насипа.
- Систем одбрамбених насипа и регулације корита З. Мораве и притока није завршен.
- Основни извори загађења речних токова су индустријски објекти, фекална канализација, дивље депоније као и атмосферска канализација и пољопривредне загађујуће материје. Анализама квалитета воде З. Мораве након улива главног колектора фекалне канализације, долази се до података да вода најчешће иступа изван оквира своје поткласе (II-б) и прелази у категорију река III класе.
- На квалитет воде утиче и таложње наноса, што успорава речни ток, плави ниже терене при великим водостајима и мења корита река.
- Експлоатација наноса као грађевинског материјала је делимично неконтролисана.
- Прикупљање метеоролошких података се врши преко Радарског центра Крушевац и мреже метеоролошких станица, а хидролошких преко станица у Јасици и Бивољу које су саставне организационе јединица Републичког хидрометеоролошког завода Србије.

Водопривредни објекти

На ужем градском подручју регулисани су површински водотоци Кошијски и Кожетински поток и то у форми затворених атмосферских колектора. Кожетински поток је десна притока Гарског потока, који је делимично регулисан.

Вучачки поток, лева притока Гарског потока, је регулисан у виду затвореног профила од прелаза испод пруге Сталаћ-Пожега, кроз круг предузећа „Рубин“ и даље узводно кроз Шелетову улицу до „Равњачке капије“ (улаз у круг војске).

Гарски и Кошијски поток, на деоници од ушћа у Западну Мораву до Крушевца, нису регулисани, њихов протицајни профил је угрожен, па врло често долази до њиховог изливања изван корита.

Посебно се наглашава да ова два водотока пролазе кроз труп одбрамбеног насипа поред реке Западне Мораве, међутим њихови уливни профили нису ефикасно заштићени од успорних вода Западне Мораве.

Река Расина је углавном регулисана поред Крушевца, на деоници од Мудраковачког моста до ушћа. Регулисан профил реке Расине је фиксиран са изградњом обалоутврда минор корита. Инудациони појас је обезбеђен одбрамбеним насипима.

Подручје града поред већих река било је одувек угрожено поплавама и то од великих вода Западне Мораве и Расине. На тим плавним подручјима налазе се знатне пољопривредне површине високог бонитета као и значајнији индустријски објекти.

Према дугорочном програму изградње објеката за заштиту од поплава у сливу Западне Мораве на урбаном подручју града изведени су знатни радови, мада не потпуном обиму.

До сада су изведене следеће деонице:

- деснообални насип од моста код Јасике до ушћа Расине, који штити подручје између пута Крушевац - Јасика и ушћа Расине у Западну Мораву. Насип је дужине од 5,2км;
- деснообални насип од Читлука до моста код Јасике у дужини од 2,3км. Штити насеље Читлук и део крушевачког поља између Читлука, железничке пруге, пута Крушевац - Јасика и реке Западне Мораве;
- левообални насип на реци Расини од железничког моста до ушћа у Западну Мораву, у дужини од 3,9км. Штити од великих вода Западне Мораве и Расине део Крушевца и крушевачке долине. Већим делом затвара касету са моравским мостом низводно од Јасике;
- левообални насип на реци Расини узводно од моста на путу Крушевац - Ђунис према Мудраковцу у дужини од 1,0км. Штити источни део Крушевца од великих вода Расине;
- деснообални насип на реци Расини од моста на путу Крушевац - Ђунис у дужини од 1,0км који штити десно приобаље и насеље Паруновац;
- речне грађевине низводно од моста на путу Крушевац - Јасика (обалоутврда у дужини од 0,19км и напери у дужини од 0,6км);
- просек на 1,5км узводно од ушћа Расине у Западну Мораву у дужини од 0,35км;
- обалоутврда леве обале Расине на 2,25км узводно од ушћа у дужини од 0,25км;
- осигурање обале каменим набачајем на реци Расини узводно од моста Крушевац - Ђунис (1,0км+1,0км).

Поред наведених објеката за заштиту од поплава треба имати у виду и радове изведене на регулацији водотокова нижег реда на подручју града, од којих су до сада најзначајнији изведени радови на регулацији потока на урбаном подручју (Кошијски, Вучачки и Гарски поток).

Објекти за заштиту од поплава на територији града Крушевца (који се налазе у систему редовног одржавања) су деснообални насип поред реке Западне Мораве од Читлука до ушћа реке Расине и левообални насип уз реку Расину, укупне дужине 12,2 км и брана „Фелије“ са акумулацијом.

Основни закључци су:

- Градско насеље није озбиљно угрожено поплавама, због постојања одбрамбених насипа.
- Водотоци имају релативно довољну дубину усецања у терен, што је погодно за евакуацију површинских вода.
- Систем одбрамбених насипа и регулације корита Западне Мораве и притока није завршен.
- При нивоима у реци који су близу нивоа стогодишњег повратног периода, појављује се успор у притокама, а делимично и плављење.
- Експлоатација наноса као грађевинског материјала је недовољно контролисана.

2.6.3. Електроенергетика

На подручју Града Крушевца не постоје постројења за производњу електричне енергије већ се као главни извор електричне енергије за читаво подручје користи ТС 220/110kV „Крушевац 1“, чија је инсталисана снага 2x150MVA, а преко дистрибутивних ТС-а 110/XkV „Крушевац 2“ и „Крушевац 4“. До крајњих потрошача електрична енергија преноси се четворонапонским системом трансформације 110/35/10/0.4kV.

У погледу локације основног извора електричне енергије ТС 220/110 kV "Крушевац 1" обзиром да су могућности њене заштите веома мале и да се локација практично налази у насељеном делу града, за већи број далековаода није обезбеђен одговарајући заштитни коридор. Садашња мрежа електричних водова високог напона на ширем подручју града представља резултат реализовања потреба за повезивање Крушевца и околине са енергетским системом земље. Како је већи део мреже постављен спонтано без икаквих предходних планских концепција, неопходно је да се у перспективи изврши њено усклађивање са осталим корисницима простора. Практично се у садашњој ситуацији могу сви правци прихватити као коридори привременог карактера.

Све трафостанице 110/ X, као и 35/10 kV, имају двострано напајање, чиме је задовољен принцип сигурности напајања за случај једностраног испада било ког вода.

Градско језгро покривено је трафостаницама 35/10kV, чије је напајање подземним кабловским водовима.

Основни закључак који се намеће у погледу постојећег електроенергетског система на подручју ГУП-а, је да је систем стабилан и поуздан, те да у овом тренутку капацитативно задовољава потребе града за електричном енергијом. Са становишта планирања, нарочито на северним, западним, а делом и источним ободима ГУП-а, велику препреку представља мрежа далековаода различитих напонских нивоа 220kV, 110kV и 35kV.

2.6.4. Телекомуникације

Концепт фиксне телефоније на подручју ГУП-а заснован је на развоју кабловске канализације у седам основних праваца, као и у четири ободна насеља. Кабловском

канализацијом у дужини од око 26км остварена је међусобна повезаност комутационих центара и приступних уређаја, оптичким кабловима.

Остатак ТК мреже подељен је на примарну и секундарну мрежу. Примарна мрежа је звездасте структуре и реализована је подземно бакарним проводницима од комутационих центара или приступних уређаја до извода (изводних ормарића). Постојећа секундарна ТК мрежа је изведена од изводних ормарића до самих претплатника, делом ваздушно, а делом подземно.

Осим фиксне телефоније, телекомуникациону мрежу на подручју Генералног плана чине:

- мобилне телекомуникационе мреже Телекома Србија, ВИП-а и Теленора,
- јавне и комерцијалне радио и ТВ мреже,
- кабловски дистрибутивни систем (КДС) оператера СББ,
- функционални системи (ВЈ, МУП, ЕПС, ЖТП, НИС, државне институције итд.) и
- приватне телекомуникационе мреже (банке, ЗОП, комунална предузећа итд.).

Развој телекомуникационе мреже у протеклом периоду је у великој мери пратио потребе града само у погледу говорних услуга за које још постоји знатња тражња. Убрзана дигитализација фиксне телефонске мреже, спор развој интернета, добра покривеност сигналом мобилних оператера мобилне телефоније (саобраћај је решен преко радио базних станица) и задовољавајуће стање у области јавних и комерцијалних радио и ТВ станица главне су карактеристике телекомуникација на подручју града. Што се тиче кабловских дистрибуционих система у граду сада постоји само један доминантни оператер који КДС мрежу гради углавном ваздушно, користећи стубове јавног осветљења и НН мреже.

У области јавне и комерцијалне радио и телевизијске мреже врши се пренос, емитовање и дистрибуција радио и ТВ програма и додатних сервиса, преко мреже предајника и репетитора, радио релејних (РР) веза, КДС и ЗАС. На територији која је предмет овог Генералног плана постоје јавне и комерцијалне радио и телевизијске станице. ЈП РТС, као јавни сервис грађана, обавља емитовање, пренос и дистрибуцију својих програма на територији Крушевца преко мреже предајника и репетитора.

2.6.5. Енергофлуиди

2.6.5.1. Топлотна енергија

Постојеће стање производње топлотне енергије обрађено је на основу статистичких и прикупљених података од дистрибутера топлотне енергије.

На подручју Плана постоје три групе произвођача топлотне енергије.

Прва група

Прву групу произвођача топлотне енергије чине индустријске котларнице, индустријска ложишта и локални извори топлоте енергије, укупно 73.

Ове котларнице снабдевају индустријске објекте у привредно-радним зонама, школе у рубним зонама, веће трговинско-пословне центре, војне објекте, објекте спортског центра и хотеле. Као погонско гориво користе се угаљ, мазут и природни гас, а у новим објектима претежно се користе топлотне пумпе.

Процењени инсталирани капацитет прве групе је 310MW, а активни инсталирани капацитет 140MW. Највећа индустријска котларница од 80MW демонтирана је.

Емисија CO₂ топлотних извора из ове групе је око 100.000 тона годишње или 1.250кг годишње по становнику и то имајући у виду ограничену индустријску производњу смањена за око 50.000 тона годишње.

Друга група

Другу групу произвођача и дистрибутера топлотне енергије чине ЈКП Градска топлана и приватни снабдевачи топлотном енергијом стамбено-пословног простора.

ЈКП Градска топлана (123,8MW), централни топлификациони систем може да пренесе око 50-55 MW, на режиму температура 110/75°C, а расположиви капацитет свих топлотних извора је око 70 MW.

- Централни извор, топла вода, угаљ, инсталисана снага 70MW;
- Централни извор, топла вода, природни гас, инста. снага 34,6MW (не ради);
- „Расадник-2“, топла вода, мазут, инсталисана снага 9,0MW;
- „Прњавор“, топла вода, природни гас, инсталисана снага 4,5MW;
- „Парк“, топла вода, природни гас, инсталисана снага 4,5MW (не ради)
- Лазарица, топла вода, угаљ, инсталисана снага 1,2MW.

Приватни снабдевачи топлотном енергијом стамбено-пословног простора, на режиму температура 80/60°C, а расположиви капацитет свих топлотних извора је око 8,0 MW.

Инсталисани капацитет извора топлотне енергије друге групе је 78,0MW.

Дистрибутери топлотне енергије ове групе снабдевају 10.700 стамбених јединица или 640.000м² стамбеног простора. Емисија CO₂ топлотних извора ове групе је око 180.000 тона годишње.

Трећа група

Трећу групу произвођача топлотне енергије чине локална ложишта до 50kW.

- Дрво и угаљ 11.000 објеката, инсталисана снага 132MW;
- Природни гас 1.000 објеката, инсталисана снага 12MW;
- Лож, уље 200 објеката, инсталисана снага 2MW;
- Електрична енергија 2.380 објеката, инсталисана снага 19MW;
- Обновљиви извори 120, инсталисана снага 0,6MW.

Процењени инсталисани капацитет треће групе је 165 MW. Произвођачи топлотне енергије треће групе снабдевају око 15.000 стамбених јединица или 1.300.000м² стамбеног простора. Емисија CO₂ свих топлотних извора ове групе је око 63.000 тона годишње.

Закључак

Укупна инсталисана снага извора топлотне енергије на територији овог плана је 560MW, а актива инсталисана снага топлотних извора је 385MW. Укупна емисија CO₂ свих извора око 293.000 тона годишње.

Карактеристике постојеће опреме за производњу топлотне енергије за све групе су:

- висок проценат застареле и лоше одржаване и неисправне опреме са ниским степеном коришћења примарног горива,
- недовољно коришћење савремених, кондензационих извора топлотне енергије и веома мали удео у коришћењу обновљивих извора енергије.

На територији Плана топлифицирано је 25,6% стамбеног простора, од чега јавни дистрибутер (ЈКП Градска топлана) снабдева око 23,3%, а приватни дистрибутери топлотне енергије око 2,3%.

Капацитети постојеће опреме за производњу и дистрибуцију топлотне енергије на територији Плана су већи од потреба загревања стамбених, производних и пословних простора, а опрема је стара и енергетски неефикасна.

2.6.5.2. Гасификација

На подручју Плана постоје три нивоа дистрибуције природног гаса.

Први ниво дистрибуције природног гаса за притисак до 50 бара чине:

- Магистрални гасовод РГ 09-04 на територији Крушеваца у долини река Западне Мораве и Пепељуше, од насеља Шанац до насеља Глободер је део националног транспортног система природног гаса. Магистрални гасовод је изведен у зони северне границе Плана, капацитета $200.000 \text{ Sm}^3/\text{h}$, у власништву „Србијагас“-а.
- Главна мерно - регулациона станица „Крушевац“ за редукацију са високог притиска природног гаса од 50 бара на средњи притисак 12 бара, капацитета $40.000 \text{ Sm}^3/\text{h}$ (100.000 са заменом дела опреме), у власништву „Србијагас“-а.

Други ниво дистрибуције природног гаса за притиска до 12 бара чине:

- Градски гасоводни прстен у источној индустријској зони поред реке Расине од ГМРС „Крушевац“ до корпорације „Трајал“ (источни крак), у градској зони од корпорације „Трајал“ до парка „Багдала“ (јужни крак) и у северној индустријској зони од ГМРС „Крушевац“ до дворишта ЈКП „Крушевац“, капацитета $100.000 \text{ Sm}^3/\text{h}$, власништво „Србијагас“-а.
- Прикључни гасоводи и мерно регулационе станице за регулацију средњег притиска природног гаса од 12 бара на ниски притисак од 4 бара, власништво „Србија гас“.
- Мерно-регулациона станица „Жупа“, капацитета $2.000 \text{ Sm}^3/\text{h}$;
- Мерно-регулациона станица „Купер“, капацитета $4.000 \text{ Sm}^3/\text{h}$;
- Мерно-регулациона станица „Мерима“, капацитета $10.000 \text{ Sm}^3/\text{h}$;
- Мерно-регулациона станица „Дедина“, капацитета $100 \text{ Sm}^3/\text{h}$;
- Мерно-регулациона станица „Циглана“, капацитета $600 \text{ Sm}^3/\text{h}$;
- Мерно-регулациона станица „Трајал“, капацитета $4.500 \text{ Sm}^3/\text{h}$;
- Мерно-регулациона станица „Расина“, капацитета $2.000 \text{ Sm}^3/\text{h}$;
- Мерно-регулациона станица „Прњавор“, капацитета $2.000 \text{ Sm}^3/\text{h}$;
- Мерно-регулациона станица „Расдник-2“, капацитета $2.000 \text{ Sm}^3/\text{h}$;
- Мерно-регулациона станица „Базени“, капацитета $500 \text{ Sm}^3/\text{h}$;
- Мерно-регулациона станица „Спортски центар“, капацитета $4.000 \text{ Sm}^3/\text{h}$;
- Мерно-регулациона станица „Багдала“, капацитета $4.000 \text{ Sm}^3/\text{h}$;
- Мерно-регулациона станица „Инвест“, капацитета $100 \text{ Sm}^3/\text{h}$;
- Мерно-регулациона станица „Фарм“, капацитета $600 \text{ Sm}^3/\text{h}$;
- Мерно-регулациона станица „БГ-продукт“, капацитета $100 \text{ Sm}^3/\text{h}$;
- Мерно-регулациона станица „Пекара“, капацитета $800 \text{ Sm}^3/\text{h}$;

- Мерно-регулациона станица „Дуропак“, капацитета 1.000Sm³/h;
- Мерно-регулациона станица „Парк“, капацитета 600Sm³/h;
- Мерно-регулациона станица „Фам“, капацитета 2.000Sm³/h;
- Мерно-регулациона станица „Топлана“, капацитета 4.500Sm³/h;
- Мерно-регулациона станица „Крушевацпут“, капацитета 2.000Sm³/h;

Исталисан капацитет мерно-регулационих станица је 46.400Sm³/h, док је степен ангажовања око 15%.

- Прикључни гасоводи, компресорска станица за подизање средњег притиска природног гаса на комприновани од 250 бара и мерно-регулационе станице за регулацију средњег притиска природног гаса 12 бара на ниски притисак од 4 бара, капацитета 4.000Sm³/h, у власништву „Boss Petrola“-а. Комприновани природни гас се користи за снабдевање моторних возила, степен експлоатације је висок и износи око 1.500 Sm³/дневно.

Трећи ниво, дистрибуције природног гаса за притиска до 4 бара, чини дистрибутивна гасоводна мрежа од полиетиленских цеви.

Ова мрежа изграђена је у насељима, односно подручјима: Прњавор, Мало Головоде, Мудраковац, Расадник 1, Спортски центар, Багдала 1, Багдала 2, Багдала 3, Стара чаршија, Равњак, Лазарица, Дедина, Паруновац, Макрешане, Капиција, Текија, Добромир, Гаглово и Бивоље.

Укупна дужина изграђене дистрибутивне гасоводне мреже је 150км, активних кућних прикључака је 1.000 и потенцијаних кућних прикључака је око 3.000.

Град Крушевац и „Србијагас“ су у фази реализације изградње дистрибутивне гасоводне мреже на целој територији града, у дужини од 800км и прикључења 13.000 објеката, а на територији Плана око 8.000 објеката.

Инсталисани капацитет гасоводне мреже на територији Плана је око 320MW са потенцијалом за дистрибуцију 800MW. Изграђена гасоводна мрежа представља значајан потенцијал за покретање реиндустријализације и смањење производње угљендиоксида и заштите животне средине.

Оцена стања у снабдевању енергијом није целовита, недостаје потрошња енергије за снабдевање моторних возила и дистрибуција електричне енергије.

Дистрибутивна гасоводна мрежа природног гаса за потребе производних процеса и загревање производних простора је развијена на територији Плана. Дистрибуција природног гаса за „широку потрошњу“ није развијена, али је у току интензивна изградња.

2.7. Стратешки циљеви уређења и правци урбаног развоја

Стратешки циљеви и правци развоја односе се на спровођење основних начела у планирању урбаног одрживог развоја, заштите интегралних вредности простора и усаглашавања различитих интереса корисника.

Општи циљеви плана као стратешког документа су:

- Одрживи развој кроз интегрални приступ у планирању;
- Рационално коришћење грађевинског земљишта кроз урбану обнову, реконструкцију и реиндустријализацију;

- Унапређење квалитета плана увођењем савремених технологија у процес планирања уз ажурирање тачности улазних података и геодатских основа.

Демографски, економски и просторни приоритети на подручју Плана произилазе из усвојених стратешких докумената на локалном, регионалном и националном нивоу и усмерени су на стварање услова за елиминисање негативних тенденција и подстицање рационалне организације и уређења простора.

Основни принципи на којима се заснива концепт Плана су:

- Преиспитивање планских решења важећих урбанистичких планова;
- Прилагођавање потребама и променама у простору и усклађивање са постојећим стањем, усвојеним плановима вишег реда и важећим прописима;
- Унапређење поступка планирања и примена савремених информационих технологија у планирању.

Концепт Плана као стратешког документа је утврђивање дугорочне стратегије коришћења, уређења и заштите простора, као и дефинисање и усвајање концепције организације и уређења града и рационалног коришћења грађевинског земљишта за утврђени плански период до 2025.г. и то на начин да се одржи концептуални континуитет дефинисан ранијим урбанистичким плановима Крушевца из 1983., 1991. и 2005.г.

Основни стратешки принципи и начела Плана:

- Рационално коришћење и организација простора у складу са принципима одрживог развоја;
- Стварање услова за уређење и изградњу простора и насеља и усаглашавање са важећим прописима;
- Задовољавање потреба и усклађивање различитих интереса у коришћењу простора;
- Смањивање просторних ограничења (покривеност плановима, недостајућа инфраструктура, организација јавних служби) и јачање регионалних функција града;
- Рационално коришћење грађевинског земљишта, ради повећања функционалне и развојне ефикасности (локационе погодности и интерес локалне самоуправе за развој);
- Заштита и унапређење природне и културне баштине и животне средине.

Посебни циљеви коришћења и заштите простора:

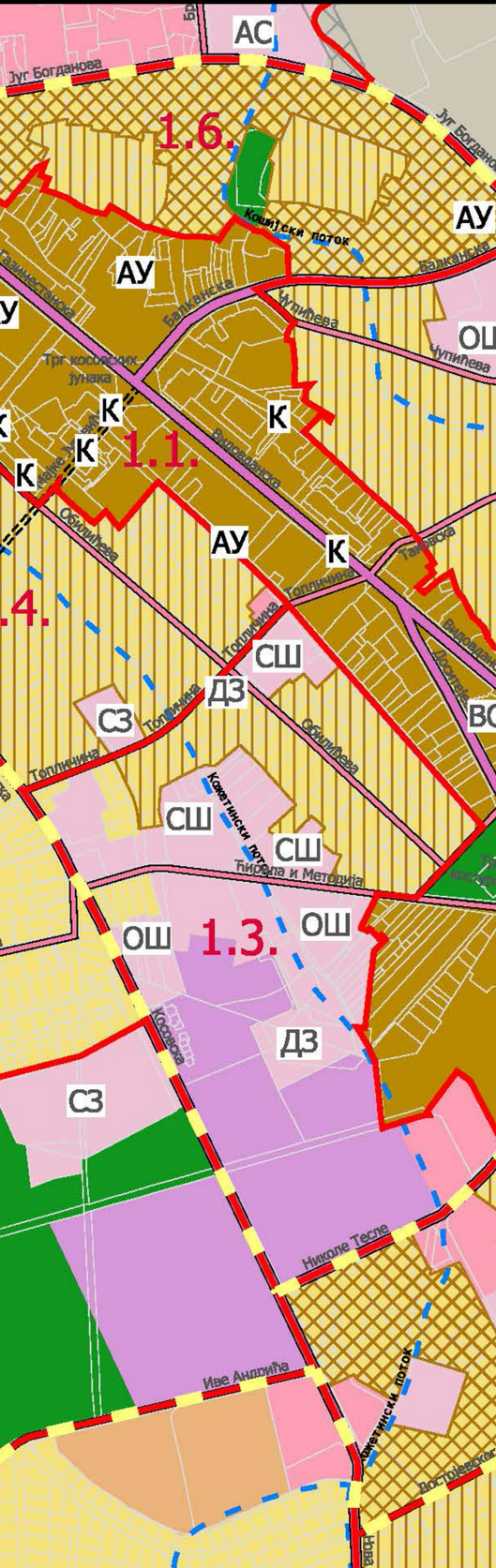
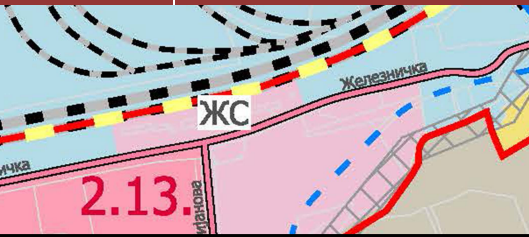
- Планско уређење, коришћење и заштита природних ресурса у складу са начелима одрживог развоја;
- Постизање већег степена искоришћености грађевинског подручја (урбана обнова, реиндустријализација градова, стварање услова за привлачење инвестиција);
- Успостављање информационог система о простору, као и праћење промена на простору Плана;
- Мониторинг основних елемената животне средине у циљу њеног очувања и заштите здравља становништва;
- Стварање услова за несметано кретање и приступ особама са посебним потребама, деци и старим особама;

- Очување и ревитализација заштићених природних и културних добара и карактеристичних урбаних целина;
- Успостављање система за заштиту од елементарних непогода и смањење штета спровођењем адекватних мера заштите.

Општи концепт Плана усмерен је на решавање одређених питања и проблема насталих у функционисању и развоју града, а који се односе на следеће:

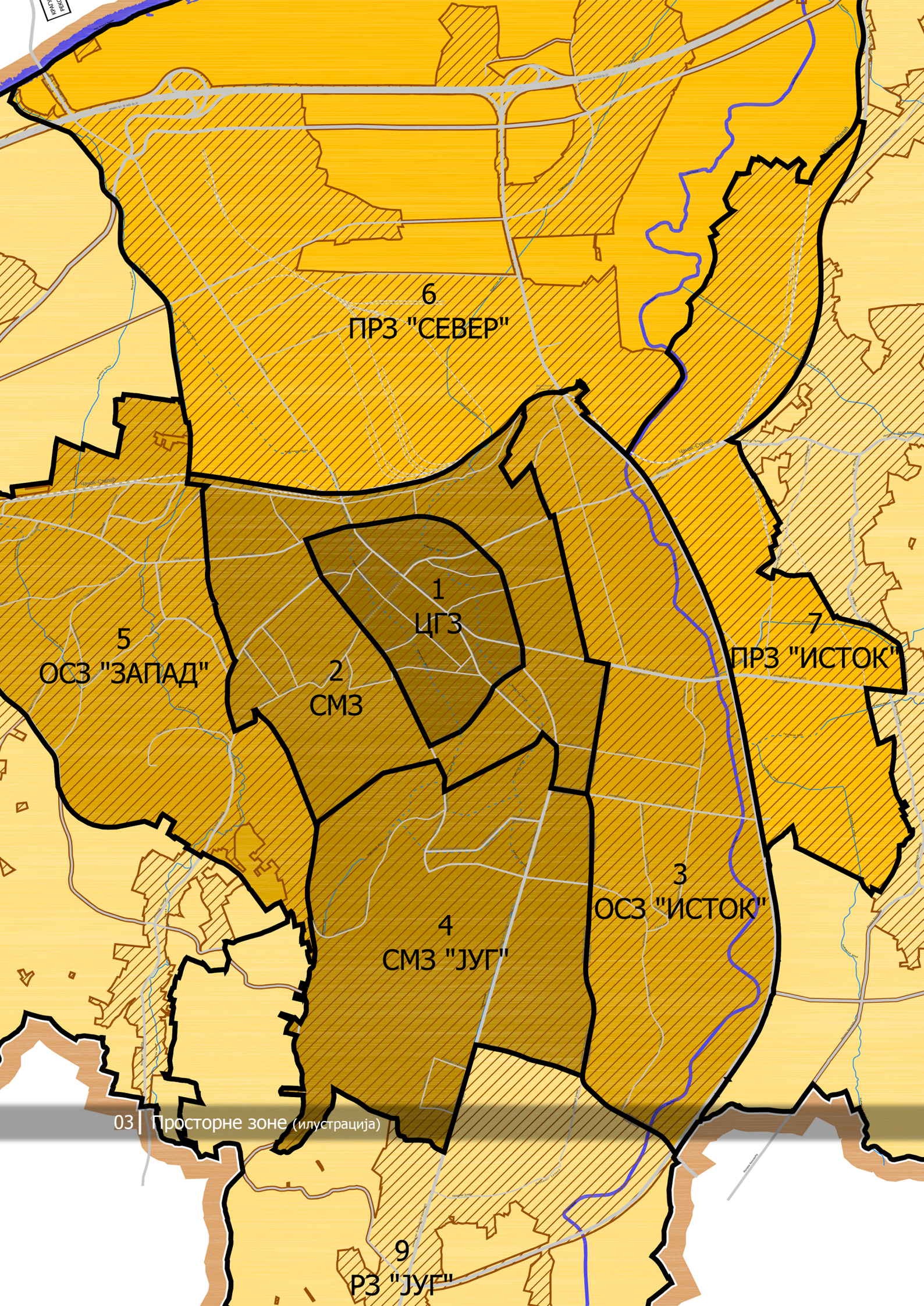
- Преиспитивање планских решења Генералног плана и важећих урбанистичких планова и усклађивање са усвојеним плановима вишег реда, реалним потребама и новим условима привређивања;
- Усклађивање урбанистичких параметара и показатеља (намена, инфраструктуре и др.) са Законом и прописима који регулишу ову област;
- Дефинисање карактеристичних зона: тоталне реконструкције, урбане реконструкције, реиндустријализације и сл.;
- Активирање зона/целина и комплекса који нису довољно искоришћени: централна градска зона, индустријске зоне, приобаље, рубна зона;
- Организација простора, функционалних садржаја и посебно размештај и организација комерцијалних садржаја, јавних служби, спортско рекреативних функција и јавних зелених површина, паркирање и јавне гараже, управљање отпадом (рециклажни центри/дворишта, трансфер станице и др.), саобраћајна инфраструктура и регулација саобраћаја, услови и могућност коришћења обновљивих извора енергије.

Део II

ГУП Крушевац 2025

ПЛАНСКИ ДЕО

03 | Просторне зоне (илустрација)

3. ПОДЕЛА НА ПРОСТОРНЕ ЗОНЕ

Имајући у виду морфолошке, историјско – амбијенталне, обликовне, природне и створене чиниоце и друге карактеристике, као и тенденцију наглашену кроз урбанистичку документацију усвојену у претходном периоду, у обухвату плана одређено је 10 просторних зона, које чине главне просторно - функционалне и урбанистичко - архитектонске целине.

Табела бр. 3.1. – Биланс површина просторних зона

Назив зоне	Површина (ха)	Површина (%)
Централна градска зона	106,5	1,4
Стамбено-мешовита зона	284,8	3,8
Општа стамбена зона «ИСТОК»	395,8	5,3
Стамбено-мешовита зона «ЈУГ»	336,9	4,5
Општа стамбена зона «ЗАПАД»	367,4	4,9
Привредно–радна зона «СЕВЕР»	1.265,7	16,8
Привредно–радна зона «ИСТОК»	315,9	4,2
Рубна зона «ИСТОК»	2.522,8	33,5
Рубна зона «ЈУГ»	575,9	7,6
Рубна зона «ЗАПАД»	1.365,3	18,1
Укупно	7.537,0	100

3.1. Централна градска зона

Централну градску зону карактерише разноврсност намена: становање високих и средњих густина, концентрација јавних функција (управно-административни, објекти културе и школства), културно-историјских објеката и амбијенталних целина, као и комерцијалних делатности, које заједно генеришу функцију централитета.

Окосу ове зоне чине три трга: Трг мира на северозападном делу зоне, Трг косовских јунака и Трг Костурница на југоисточном делу зоне. Поменути тргови, заједно са контактним, Трг младости и Трг фонтана, формирају линеарни градски центар.

У овој зони налази се: део градског спортског центра и највећи део градских средњих школа, основне школе и неколико вртића, као и зелена пијаца.

Зона Археолошког парка представља заштићени комплекс на коме се плановима ревитализације уз заштиту грађевинског наслеђа може постићи њено уређење и оформити још један атрактиван градски простор са комерцијалним и садржајима у функцији туризма у непосредном контакту са парком.

Намена становања заступљена у овој зони је:

- Вишепородично становање у североисточном делу ове зоне које датира из 70-их и 80-их година прошлог века, као и блокови вишепородичног становања (изграђени у периоду до 2008.г.) трансформисани из породичног у вишепородично становање. Проблем паркирања и недостатка слободног простора је изражен у овим блоковима, најпре због делимичне реализације урбанистичких планова - нису реализовани капацитети неопходни у зонама вишепородичног становања: слободне површине и решење мирујућег саобраћаја.
- Породично становање у североисточном делу ове зоне представља заокружену и уређену урбанистичку целину.
- Породично становање средњих вредности урбанистичких показатеља у југозападном делу ове зоне карактеришу уређене парцеле породичног становања које одговарају инфраструктурним капацитетима ових блокова и делимична трансформација у вишепородично становање нижих спратности. Даљи развој подручја усмерен је на очување постојећих урбанистичких вредности и стварање нових у складу са захтевима и правилима струке уз тежњу за добијањем нових слободних површина и решавање капацитета мирујућег саобраћаја.

Изградњу новог и обнову постојећег стамбеног фонда усмерити на повећање укупног квалитета становања. На овом простору планирати гаражне и паркинг просторе, ради решења мирујућег саобраћаја у градском центру где је концентрација корисника простора највећа, као и очување и формирање зелених простора.

3.2. Стамбено-мешовита зона

Стамбено мешовита зона се развијала непосредно уз централну градску зону што је довело до развоја различитих намена и садржаја: становања свих типова, као и комерцијалних, привредних и комуналних делатности.

У северном делу ове зоне развијене су комерцијалне делатности као прелазни део између централних садржаја и привредних делатности које се развијају на северу, као и аутобуска и железничка станица.

Различити типови становања карактеришу ову зону:

- Породично становање средњих густина у старом језгру града (на северозападу око старог гробља и на југоистоку настављајући се на простор око Трга Костурница).
- Уређена урбанистичка целина породичног становања на западу, где раније саграђени објекти вишепородичног становања нису нарушили урбанистичке вредности простора (у делу око комплекса градске болнице до парка Багдала).
- Заокружена и уређена урбанистичка целина породичног становања на истоку ове зоне, тзв. „Ново насеље“.
- Вишепородично становање у југоисточном делу реализовано 70-их и 80-их година прошлог века различитог је квалитета изградње и услова становања. Урбаном реконструкцијом која подразумева обнову и изградњу нових објеката вишепо-

родичног становања постижу се високи стандарди становања уз очување постојећих слободних површина, њихово даље уређење и решавање мирујућег саобраћаја.

У овој зони се налази и градски парк Багдала који се наставља на градски спортски центар, Пионирски парк као значајнији градски парк, градски стадион, средња и основна школа, неколико вртића, комплекс градске болнице, геронтолошки центар, зелена пијаца, објекти привредне делатности и објекат посебне намене – војни комплекс „7. Јули“.

У оквиру ове зоне планирана је локација нове основне школе и значајан црквени комплекс, уз парк Багдала у јужном делу ове зоне.

3.3. Општа стамбена зона «ИСТОК»

Општу стамбену зону «Исток» карактерише породично становање мањих и средњих густина, као и садржаји комерцијалне и привредне делатности и јавне функције.

Северни део насеља Прњавор који се наставља на вишепородично становање «Стамбено мешовите зоне», је уређена урбанистичка целина са блоковима вишепородичног становања и блоковима породичног становања за које постоји планска документације непотпуно спроведена на терену.

Насеља Бивоље, Мудраковац, део насеља Мало Головоде и јужни део насеља Прњавор, раније приградска насеља, данас су део градских стамбених целина. Она су делимично урбанистички и инфраструктурно уређена. Планира се даље уређивање ових подручја кроз побољшање услова становања и опремљености инфраструктуром.

У овој зони су две основне школе, вртић, комерцијални садржаји који формирају насељски центар у Прњавору, и неколико подцелина са привредним делатностима у северном делу зоне.

Значајна целина ове просторне зоне је простор уз реку Расину, где су планиране површине намењене зеленилу и садржајима за спорт и рекреацију, као атрактиван градски простор и препознатљиво место.

3.4. Стамбено-мешовита зона «ЈУГ»

Стамбено мешовита зона «Југ» наставља се на мешовиту зону која се развила око централне градске зоне, и сама је скуп различитих намена.

У северозападном делу зоне заступљена је намена породичног и вишепородичног становања, са уређеним блоковима породичног и вишепородичног становања средњих вредности урбанистичких параметара (на северу ове зоне), уређена урбанистичка целина породичног становања (на западу и на југу) и вишепородично становање реализовано 70-их и 80-их година прошлог века са деловима породичног становања које захтева одређене интервенције.

У овој зони налази се и неформално стамбено ромско насеље уз примарну градску саобраћајницу.

Значајна урбанистичка целина ове зоне, као посебна просторно амбијентална целина у односу на контактне зоне, је формирана на простору старог Аеродрома.

Ова целина подразумева намене које генеришу функцију централитета у простору, као што су комерцијалне или производно услужне делатности (услуге свих врста: трговина, угоститељство, пословање), комплексе који по свом значају и функцији имају већи значај од локалног и градског, универзитетски центар, мултидисциплинарни центри, спортско – рекреативни центри и сл., као и објекти јавних функција јавног и приватног сектора из области образовања, културе, науке. Није планиран развој ове целине као новог градског центра, јер се не планирају објекти из области управе и администрације, карактеристичних за централне градске зоне.

Становање високих густина планирано у овој просторној целини пажљиво поставити у односу на преовлађујућу намену овог простора, тако да се оне међусобно не угрожавају. Обзиром на значај овог простора у будућем развоју града неопходно је водити рачуна о свим аспектима које становање чине високо квалитетним, уз сагледавање стварних демографских потреба које су предуслов одрживог развоја.

Планирање усмерити на високи квалитет и највише стандарде у планирању и пројектовању.

Православни храм са значајним парковским површинама у окружењу лоцирати у оквиру ове зоне.

Планира се измештање сточне пијаце као некомпатибилне намене и пренамена овог простора за комерцијалне делатности.

Од осталих намена у овој зони значајне су као посебна намена комплекс васпитно поправног дома који остаје у постојећој намени и даље уређује.

Пакашничка шума као парк шума са спомен парком Слободиште представља значајне површине намењене уређењу зеленилу и спорту и рекреацији.

3.5. Општа стамбена зона «ЗАПАД»

Зона се наставља на стамбено мешовиту зону према западу, развијајући се од примарне градске саобраћајнице улице Цара лазара највише ка југу са наменом породичног становања и делом ка северу као неформално стамбено насеље које је од саобраћајнице одвојено железничком пругом. Претежна намена ове зоне је породично становање са ниским индексима изграђености и заузетости.

Траса планиране примарне градске саобраћајнице заокружује ову зону, у оквиру које је и комплекс Новог гробља и простор Лазаричког гробља. Комплекс Новог гробља разрађен досадашњом урбанистичком документацијом представља заокружену целину која се неће проширивати у временском хоризонту овог Генералног урбанистичког плана.

У оквиру зоне налази се велики јединствени комплекс привредне делатности, као и нова трафо станица 110kV (КШ 5) као посебан комплекс.

Планиране намене на овом простору су у складу са рационалнијом изградњом усмереном на квалитет садржаја у складу са стварним потребама и одрживим развојем, настављање побољшања комуналне опремљености, испуњење потреба за површинама за спорт и рекреацију и подизање квалитета јавних садржаја.

3.6. Привредно–радна зона «СЕВЕР»

Привредне делатности су претежна намена у привредно радној зони «Север», али се планом омогућава изградња објеката других намена (комерцијалне и комуналне делатности, спортско рекреативни садржаји, неки од садржаја јавних функција) како би се омогућила контролисана флексибилност ових простора. Уз привредне делатности планиране су површине заштитног зеленила.

Трасе значајних објеката саобраћајне инфраструктуре: ауто пут, источна обилазница, северна обилазница пролазе кроз ову зону.

Планирана је и регулација дела корита реке Расине.

Планирано је опремање инфраструктуром целокупног подручја како би дошло и до реализације планираних садржаја. Обим развоја инфраструктуре захтева даљу планску разраду.

У контакту са трасом железничке пруге која пролази кроз ову зону и источном обилазницом планирана је реализација робно транспортног центра (РТЦ).

У граници ове зоне налази се локација Бивољског гробља.

Остали део ове зоне чини пољопривредно земљиште у основној намени. Оно се простире све до северне границе плана до тока реке Западне Мораве.

3.7. Привредно–радна зона «ИСТОК»

Привредно радна зона се ка истоку налази уз северну привредно радну зону у свом северозападном делу и наставља се даље на југ до дела јужне границе грађевинског подручја. Постојећи комплекси предузећа у Паруновцу и Дедини чине претежну намену.

У овој зони, осим привредних делатности, планирано је увођење и других намена, пре свега комерцијалних делатности: уз трасу источне обилазнице и постојећи државни пут у Дедини. Уз привредне делатности планирана су површине заштитног зеленила.

Становање је заступљено у ограниченом простору уз постојећу примарну градску саобраћајницу у Паруновцу и Дедини, које се у таквој намени и обиму задржава.

Од осталих намена у зони се налази подручје посебне намене: војни комплекс „Расина“ у Паруновцу. У складу са даљим развојем и организацијом објеката за заштиту земље промена намене овог комплекса има услова да се планира за индустријску намену.

3.8. Рубна зона «ИСТОК»

До источне границе обухвата плана налази се рубна зона коју чине насеља: Капиција и Текије, ка југу Паруновац, и ка северу насеља Дедина и Макршане, са претежном наменом периурбаног становања које карактеришу ниски индекси изграђености и заузетости. Од јавних функција постоје објекти основних школа и верски објекти.

Као посебна целина издваја се аеродром Росуље у изградњи и војни комплекс „Росуље“, који са статусом „Мастер план“, односно који након решавања својинских односа може

променити намену. Планирана намена овог војног комплекса мора бити компатибилна са аеродромом са којим је у непосредном контакту.

У оквиру ове зоне планиран је окружни затвор на локацији на којој је планиран и ранијом планском документацијом.

Постојећи комплекс привредне делатности у Дедини се задржава.

Од комуналних делатности објекти гробља у Дедини и Паруновцу се задржавају.

Планиране су и значајне површине са наменом зеленила: уз локацију основне школе у Дедини, у непосредној близини цркве у Паруновцу и у насељу Макрешане на северу. Веће површине намењене спорту и рекреацији планиране су на локацијама у Паруновцу и Капицији.

Значајне површине ове зоне су ван граница грађевинског подручја чија је основна намена пољопривредно земљиште.

3.9. Рубна зона «ЈУГ»

Налази се у самом јужном делу обухвата плана. Функционално је повезана са Стамбено мешовитом зоном „Југ“ и Општом стамбеном зоном „Исток“. Чине је насеља Шумице, Мудраковац и Липовац са претежном наменом породичног становања од којих је насеље Шумице плански развијано. Насеље Мудраковац, у ранијем периоду приградско насеље, временом је трансформисано у градско стамбено насеље. Насеље Липовац на крајњем југу карактерише периурбано стновање и веће површине са привредним делатностима.

Од осталих намена значајне су површине комуналних делатности: јавног предузећа Водовод и простор Мудраковачког гробља. Постојећи објекат цркве и изграђени приступни пут определио је развој становања у овој целини.

Уз део реке Расине планирани су садржаји спорта и рекреације и уређене зелене површине.

У северном делу ове зоне који је у контакту са Пакашничком шумом планирана је значајна површина зеленила и спортско-рекреативних садржаја.

Значајне површине ове зоне су ван граница грађевинског подручја чија је основна намена пољопривредно и шумско земљиште.

3.10. Рубна зона «ЗАПАД»

Наставља се на општу стамбену зону «Запад» и чине је насеља Читлук, делови насеља Пепељевац, Вучак и Пакашница, са претежном наменом породичног и периурбаног становања која карактеришу ниски индекси изграђености и заузетости.

У деловима насеља у заштитним зонама мреже далековода који се у великом броју протежу кроз ову зону није планирана нова изградња.

Површине за становање планиране су ради рационалног коришћења простора и постојеће инфраструктуре.

Од осталих намена значајне целине су: као посебна намена војни комплекс Равњак и простор у Пакашници, од комуналних делатности простор трафостанице Крушевац 1, као и

локација изворишта «Читлук» раније главне црпне станице, за коју је, као допунска намена предвиђено заштитно зеленило.

Планиране су и значајне површине са наменом зеланила и спортско рекреативним садржајима уз локацију основне школе, уз локацију цркве у западном делу зоне и у делу који се наставља на општу стамбену зону на северу.

Значајне површине ове зоне су ван граница грађевинског подручја чија је основна намена пољопривредно земљиште.

Унутар просторних зона, а према урбанистичким показатељима, претежној намени простора, природним и створеним карактеристикама, одређене су урбанистичке целине, односно свака просторна зона подељена је на одређени број урбанистичких целина.

4. ГЕНЕРАЛНА УРБАНИСТИЧКА РЕШЕЊА

Генерална урбанистичка решења, поред поделе на просторне зоне одређене планираним претежним начином коришћења простора, утврђена су дефинисањем основних намена земљишта, грађевинског подручја као и намена површина које су претежно планиране – грађевинском подручју, односно у оквиру грађевинског земљишта.

4.1. Основна намена земљишта

Све основне намене земљишта: пољопривредно, шумско, водно и грађевинско земљиште – заступљене су у границама обухвата плана.

4.1.1. Грађевинско земљиште

У односу на постојеће стање површина грађевинског земљишта је повећана за 854ха, највише на рачун пољопривредног земљишта и заузима значајну површину у обухвату плана. У односу на укупну површину обухвата плана од 7.537ха износи 3.610ха, односно 47,9%.

Повећање површине грађевинског земљишта условила је, пре свега, потреба за рационалнијим и одрживим коришћењем простора и постојећих инфраструктурних система. Такође је последица потребе за површинама за развој и заокруживање привредних и стамбених зона, развој инфраструктурних коридора, за регулацију водотокова, као и евидентне потребе за зеленим површинама, намењеним како спортско-рекреативним садржајима тако и заштитном зеленилу.

4.1.2. Пољопривредно земљиште

Пољопривредно земљиште заузима површину од 3.078ха или 40,8% од укупне површине обухвата плана. У односу на постојеће стање смањено је за 842ха, највише на рачун грађевинског земљишта. Заступљено је у рубним просторним зонама, односно између

границе грађевинског подручја и границе плана, као и у виду енклава у оквиру грађевинског подручја.

Пољопривредно земљиште као добро од општег интереса се планира, користи и уређује у складу са Законом о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС”, бр.62/06, 65/08 и 41/09).

На пољопривредном земљишту, ван планираног грађевинског подручја, није дозвољена изградња, осим постављања пластеника, стакленика који су у функцији примарне пољопривредне производње и хидротехничких објеката (одбрана од поплава, одводњавање, наводњавање и уређење бујица).

Заштита пољопривредног земљишта, поред заштите од загађивања, предузимања противерозионих мера, контроле плодности, односно загађености и др., обухвата и активности које се предузимају са циљем трајног обезбеђења природних функција земљишта, очување и унапређење коришћења земљишта у складу са његовом наменом:

- Пољопривредно земљиште које је овим планом одређено као грађевинско, до привођења планираној намени, користиће се за пољопривредну производњу.
- Забрањено је коришћење обрадивог пољопривредног земљишта од прве до пете класе у непољопривредне сврхе.
- Обрадиво пољопривредно земљиште не сме се уситњавати на парцеле чија је површина мања од 0,5 хектара.

Уређење пољопривредног земљишта подразумева: комасацију, добровољно груписање земљишта и мелиорације (изградњу и одржавање система за одводњавање и наводњавање, рекултивацију, претварање необрадивог у обрадиво пољопривредно земљиште, побољшање квалитета обрадивог земљишта (агромелиорације) и друге мере уређења пољопривредног земљишта).

Обрадиво пољопривредно земљиште може да се користи у непољопривредне сврхе у следећим случајевима:

- за подизање вештачких ливада и пашњака на земљишту четврте и пете катастарске класе, као и за пошумљавање (без обзира на класу, на основу пројекта) по предходно прибављеној сагласности Министарства;
- за експлоатацију минералних сировина, и то: глине, шљунка, песка, тресета и камена, по прибављеној сагласности Министарства;
- у случајевима када је утврђен општи интерес на основу закона.

4.1.3. Шуме и шумско земљиште

Постојеће шуме заузимају површину од 697ха или 9,2% од укупне површине обухвата плана. Планирано је умањење за 12ха, обзиром да је део шума обухваћен грађевинским подручјем и приказан као парк шуме. На подручју Плана не постоје државне, а приватне шуме су дисперзно распоређене у северо-источном, југо-источном и југо-западном делу простора Плана, на потезу Багдале и Текијског брда, као и дела Росуља.

Шуме у шумско земљиште као добро од општег интереса се штити, користи и уређује у складу са Законом о шумама („Сл. гласник РС”, 30/10 и 93/12).

Постојеће површине под шумама се задржавју, са својом приоритетном наменом.

На шумском земљишту је забрањена изградња.

Промена намене шума и шумског земљишта може да се врши у случајевима када је утврђен општи интерес на основу закона.

4.1.4. Воде и водно земљиште

Воде и водно земљиште заузимају површину од 164ха или 2,2% од укупне површине обухвата плана.

Водним земљиштем обухваћени су делови водотокова I реда: Западне Мораве, реке Расине, Пепељуше, као и водоток II реда: Кобиљска реке, више потока - Гарски, Кошијски, Кожетински, Вучачки, Дединац, Бунарац и други мањи водотоци. Такође, назначена је целина изворишта Читлук у алувијалној равни Западне Мораве.

Концепт и основни принципи у овој области, јесте регулација нерегулисаних корита река и потока, заштита од загађења и акцентовање појединих делова водених површина тиме што постају централни мотиви планираних зона за одмор и рекреацију.

Водно земљиште и водотоци, као добра од општег интереса су под посебном заштитом и користе се према прописаним условима, у складу са Законом о водама („Службени гласник РС”, бр.30/10 и 93/12).

Водно земљиште у заштићеној зони водотока дефинисано је положајем регулационе линије насипа или обалоутврде - за регулисане делове корита и границом дефинисаном у Закону о водама - за нерегулисане делове корита. Утврђује се зона заштите у појасу од 4м од насипа за прилаз возилима при интервенцијама или радовима.

Уређење водног земљишта подразумева пре свега могућност евакуације великих вода, одводњавање, стабилизацију корита, као и очување флоре и фауне токова и приобаља.

У зонама заштите уз водотокове, где постоје одговарајући услови, могу се планирати водо-захватни објекти за разне потребе, купалишта, МХЕ, наводњавање, изградња рибњака, воденица, отворени спортско рекреациони терени и сл., а на основу посебних водних аката у складу са Законом о водама („Службени гласник РС”, бр.30/10).

Јединица локалне самоуправе обезбеђује заштиту од штетног дејства вода, у складу са проценом ризика од поплава и спровођењем редовне и ванредне одбране од поплава.

На водном земљишту је забрањена изградња:

- објеката чије отпадне материје могу загадити воду и земљиште;
- објеката који могу угрозити безбедност водопривредне инфраструктуре;
- на поплавним подручјима (подручје које вода повремено плави, услед изливања водотока или сувишних унутрашњих вода);
- на местима преласка скела на Западној Морави, као и постављање објеката на води и на обали у зони забрањене градње од 50м.

4.1.5. Биланс основних намена земљишта

Биланс земљишта, по основним наменама као и однос према постојећем начину коришћења, приказани су табеларно.

Табела бр. 4.1. – Биланс површина основних намена земљишта

Основна намена земљишта	Површина			
	постојеће		планирано	
	(ха)	(%)	(ха)	(%)
Пољопривредно земљиште	3.920	52,0	3.078	40,8
Шуме и шумско земљиште	697	9,2	685	9,1
Воде и водно земљиште	164	2,2	164	2,2
Грађевинско земљиште	2.756	36,6	3.610	47,9
Укупно	7.537	100	7.537	100

4.2. Грађевинско подручје

Грађевинско подручје планирано је на основу следећих критеријума:

- рационално коришћење и намена простора,
- објективно сагледавање потреба за простором за свако насеље на темељу процена будућих демографских процеса, расположивог неизграђеног простора, као и капацитета инфраструктуре,
- стварање услова за рад на бази процене привредних и осталих потенцијала и потреба,
- унапређење квалитета живота кроз развој градског окружења и садржаја, уз подизање еколошких стандарда,
- заштиту јавног интереса,
- очување аутентичности насеља и карактеристичних урбаних целина,
- вредновање погодности простора за грађење,
- уважавања континуитета урбанистичког планирања у ранијем периоду.

Основни део грађевинског подручја чини компактна целина формирана око централне градске зоне. У односу на постојеће, планирано грађевинско подручје је проширено ка северу, до планираног аутопута како би се формирала компактна привредно-радна зона. Такође, проширено је у зонама приградских насеља, у којима је започета изградња, а у циљу рационалнијег коришћења инфраструктурно опремљеног земљишта, као и ради стварања предуслова за изградњу објеката пратећих намена и садржаја јавне намене са циљем подизања квалитета живота у овим насељима.

Делови постојећег грађевинског подручја, дефинисани као енклаве, су задржани као такви у случајевима када је било нерационално прикључити их јединственом грађевинском подручју.

Део грађевинског подручја чини и грађевинско земљиште у оквиру постојећих и планираних инфраструктурних коридора који су ван компактне целине грађевинског подручја, а у оквиру границе Плана.

У грађевинско подручје није укључено пољопривредно, шумско и део водног земљишта. Део водног земљишта, које чине водотокови који пролазе кроз грађевинско подручје, интегрисан је у исто.

У односу на површину постојећег, планирано грађевинско подручје повећано је за 918ха, односно за 34% и заузима површину од 3.759ха.

4.3. Намене површина које су претежно планиране у грађевинском подручју

Начин коришћења земљишта у грађевинском подручју, опредељен је претежним наменама, међусобно повезаним у просторно-физичке структуре.

Претежна намена површина дефинисана је наменом која је преовлађујућа у одређеном простору.

У складу са стратешким карактером плана, предложене намене површина су генерална препорука за претежну намену простора, која подразумева присуство компатибилних садржаја као допунских, а даље и пратећих намена.

Као претежне намене земљишта у грађевинском подручју одређене су следеће намене: становање, централне функције, комерцијалне делатности, привредне делатности, јавне функције, комуналне делатности, посебна намена, зеленило и спорт и рекреација.

4.3.1. Становање

Становање је планирано на основу постојећег размештаја зона становања, постојећих и очекиваних густина становања, а у складу са пројектованим бројем становника, валоризованих подручја за изградњу и претпостављеног друштвено-економског развоја са временским хоризонтом плана.

Примењени су критеријуми и нормативи за насеља средње величине, уз уважавање локалних карактеристика.

Према резултатима пројекције за период до 2025.г. број становника ће се благо повећати - са 81.399 становника према попису из 2011.г., на 85.754 становника за плански период до 2025.г., или за 4.355 становника, што представљено индексом од око 102,7 значи мали пораст становништва.

Обзиром на реално скромни очекивани раст становништва, социо-економски аспект и постојећи грађевински фонд, развој становања одвијаће се у следећим правцима:

- повећања комфора становања, увећањем површине стамбеног простора по становнику;
- повећања броја стамбених јединица за повремено становање и рентирање;
- повећање густине становања увођењем вишепородичних стамбених структура уместо породичних на местима на којима је то адекватно и реално за временски хоризонт плана, у циљу повећања квалитета и садржаја блокова, кроз „ослобађање“ површина за заједничко коришћење и зеленило;
- омогућавања развоја социјалног становања у свим планом предвиђеним стамбеним зонама ван централне градске зоне;
- рационализовање коришћења земљишта и комуналне инфраструктуре;

- реконструкција и реновирање постојећег грађевинског фонда у циљу повећавања квалитета становања и унапређења енергетске ефикасности;
- наставак праксе омогућавања услужних, лаких привредних и других компатибилних делатности унутар објеката и блокова на местима где за тим има потребе, уз максимално обезбеђивање квалитета становања;
- изградња стамбених објеката као будућих градских репера и вредности у архитектонско – обликовном смислу;
- унапређивање разноврсности стамбених структура и објеката и
- изградња нових објеката адекватне енергетске ефикасности.

Укупна површина становања планирана је на 1.678ха што је за 397ха више у односу на постојећу површину намењену становању. Повећање површине је производ највећим делом одређивања постојећег неизграђеног грађевинског земљишта за ову намену, а мањим делом на рачун постојећег пољопривредног земљишта у рубним зонама из разлога рационалног коришћења земљишта, односно повезивања стамбених енклава уз коришћење постојеће инфраструктуре.

Увећање грађевинског фонда предвиђено је и кроз омогућавање повећања густина становања у појединим подручјима у циљу реализације праваца развоја становања.

Постојећа просечна густина становања је 63 ст./ха (81.399ст. на 1.281ха). Планирана просечна густина становања је 51 ст./ха (85.754 ст. на 1.678ха).

Табела бр. 4.2. – Биланс површина намењених становању по густинама становања

Претежна намена простора	Површина (ха)	Удео (%)
становање густине до 100 ст/ха	1.426	85
становање густине од 100-200ст/ха	183	11
становање густине преко 200ст/ха	69	4
Укупно	1.678	100

Повећање квалитета становања подразумева повећања просечне површине стамбених јединица, увођење нових савремених типова становања, подстицањем и омогућавањем тоталне реконструкције блокова или делимичне реконструкције тампонирањем постојећих изграђених стамбених структура и урбане реконструкције.

4.3.2. Централне функције

Централне функције су скуп међусобно усклађених различитих садржаја комерцијалних делатности и јавних функција које генеришу централитет у простору.

Даљи развој централних функција, као претежне намене, планиран је на простору постојећег градског центра, као и на простору старог аеродрома, у виду специјализованог центра.

Градски центар

Даљи развој и унапређење градског центра захвата ширу зону градског језгра. Градски центар задржава карактеристике линијског центра који почиње од Лазаревог града са црквом Светог Стефана-Лазарицом и Газиместанског трга, наставља улицом Газиместа-

нском до Трга косовских јунака, затим улицама Видовданском и Доситејевом до Трга Костурница.

Концепт планираног развоја постојећег центра усмерен је на унапређење постојећих намена и уређење простора који је неизграђен, запуштен и неодговарајуће намене. Унапређење намена подразумева развој комерцијалних делатности и јавних функција као носиоца централитета и даљи развој становања средњих и високих густина кроз унапређење стандарда. Садржаје јавних функција ускладити са потребама и захтевима јавних институција.

Блок уз улицу Газиместанску до улице Миличине, односно до Археолошког парка - Лазарев град, због свог положаја уз само историјско језгро града има могућности за даљи развој и унапређење садржаја који подразумевају увођење комерцијалних делатности: свих врста услуга, објеката у функцији туризма, јавних садржаја из области културе (изложбени простори, галерије, атељеи) и осталих делатности, који могу допринети унапређењу и истицању значаја и атрактивности овог дела градског центра и формирању значајног туристичког пункта у граду.

Трг Костурница својим обликом и положајем означава почетак, односно крај суштинског градског језгра, дајући му тежиште које нужно формира линијски центар кроз саобраћајну везу са трговима градског центра. Планира се његов даљи развој и уређење достојно значаја који носи.

Даљи развој подразумева пре свега планирање намена из области: јавних функција (управне и јавне институције, објекти друштвеног стандарда јавног и приватног сектора: наука, култура, образовање, здравствена и социјална заштита и др.) и комерцијалних делатности (трговина, угоститељство, пословање).

Мешовита намена простора која се очекује у централној градској зони, па тако и на Тргу Костурница, подразумева и намену становање високих и средњих густина. Неопходно је да намена становања у односу са планираним централним делатностима буде пажљиво планирана, обзиром на сложено комбиновање садржаја на овом простору. Јавни тргови и одговарајуће квалитетно решење мирујућег саобраћаја системом јавних гаража и паркинг простора (за кориснике контактних подручја и кориснике којима је центар града циљ путовања) су претпоставка реализације планираних садржаја.

Специјализовани центар

Урбанистичка целина планирана на простору старог аеродрома представља посебну просторно амбијенталну целину у односу на контактне зоне.

У даљем урбанистичком планирању формирати простор са садржајима који могу даље генерисати развој града, односно комплексима који по свом значају и функцији имају већи значај од локалног и градског, као што су: универзитетски центар са смештајним капацитетима, производне делатности високе или посебно чисте технологије, ексклузивни комерцијални и мулти дисциплинарни садржаји, спортски објекти и сл., као и објекти јавних функција јавног и приватног сектора из области образовања, културе, науке и др. Простор планирати са значајним површинама тргова и зеленила. У овом подручју планиран је и православни храм.

Планирано становање високих густина је потребно пажљиво поставити имајући у виду комплексну намену простора.

Обзиром на карактер овог простора, као значајне развојне целине у граду неопходно је планирање усмерити на високи квалитет и највише стандарде у планирању и пројектовању.

4.3.3. Комерцијалне делатности

Комерцијалне делатности уз привредне делатности потенцијално су главни генератори повећања економске моћи града и подизања степена економског развоја града.

Основни циљ развоја ових делатности из Просторног плана града Крушевца и др. развојних докумената и стратегија односе се на подстицај развоја комерцијалних делатности у привредно радним зонама и лоцирање терцијалног и секундарног сектора у центре насеља, што подразумева и развој комерцијалних делатности на улазним правцима града, уз планирани аутопут и важне саобраћајне правце на подручју града.

Развој комерцијалних делатности на подручју плана:

- Централна градска зона – градски центар - према својим функционалним, обликовним, амбијенталним карактеристикама представља атрактивну зону за развој и унапређење ових делатности. Подразумева се развој „BID“ зоне као трговачко пословне улице (улица Мајке Југовића) у мери у којој то дозвољава постојећа намена и инфраструктурна опремљеност.
- Стамбено мешовита зона - развој комерцијалног сектора ове зоне подразумева унапређење постојећих садржаја и формирање нових, пре свега на површинама ранијих производних делатности лоцираних у овом подручју. Локације постојећих фабрика које су у функцији као и оне које нису у функцији, потребно је иселити из ове зоне и ове површине развијати за различите видове комерцијалних делатности.
- Дуж главних улица (уливни правци или ул. Видовданска, Цара Лазара и сл.) које пресецају ову зону, објекте комерцијалне делатности (пословни простори уз намену становања ка уличном фронту) је могуће осавременили функционално и естетски и тако задржати и унапредити трговачко пословни карактер ових улица.
- Нови пословни комплекси у оквиру нових градских простора – простор Трга Костурнице, Старог аеродрома, где ће комерцијална намена бити присутна као претежна, или пратећа и компатибилна са другим наменама (вишефункционални комплекси).
- Нови пословни комплекси у планираним привредно радним зонама – уз планирани аутопут, уз постојеће и планиране градске обилазнице, уз улицу Јасички пут и улицу Бруски пут. Комерцијална делатност може бити преовлађујућа, или пратећа уз привредне делатности са којима је компатибилна.
- Зоне у центрима стамбених насеља - постојеће развијене комерцијалне делатности (тржни центри или веће трговине) у овим зонама се задржавају уз могућност даљег унапређења и развоја и планирања нових садржаја у центрима стамбених зона уколико има просторних могућности и за овим садржајима се укаже потреба.
- Зоне уз примарне или секундарне градске саобраћајнице – постојеће развијене комерцијалне делатности (тржни центри или веће трговине) у овим зонама се задржавају уз могућност даљег унапређења и развоја и планирања нових садржаја у осталим зонама уколико се за овим садржајима укаже потреба.
- Појединачни садржаји у оквиру градских стамбених зона – претежна намена је становање, а комерцијална делатност је заступљена у мањем обиму као пратећа и компатибилна.
- Посебан вид у оквиру комерцијалних делатности јесу објекти у функцији туризма, који се могу развијати пре свега у градском центру и зонама чија је претежна намена комерцијалне делатности и као компатибилна или пратећа намена уз јавне

функције, становање свих типова, спортско рекреативне целине, значајније саобраћајне правце.

Функцији развоја туризма потребно је нарочиту пажњу посветити:

- планирању и опремању смештајних и пратећих туристичких капацитета,
- подизању нивоа угоститељских услуга на целом подручју,
- уређењу и заштити културно-историјских добара и целина и природних добара,
- нивоу комуналне инфраструктурне опремљености туристичких садржаја.

Детаљна намена, садржај, начин изградње и мере заштите простора намењених туризму дефинисаће се одговарајућим урбанистичким плановима, а у складу са стратегијама и програмима развоја туризма града Крушевца.

4.3.4. Привредне делатности

Крушевац, као регионални полифункционални привредни центар у просторној организацији привреде и индустрије, налази се у зони интензивног развоја у оквиру „кластера Западна Морава“, и као такав представља значајан привредни центар и има посебно место у општој концепцији регионалног просторног развоја.

Привреду Града Крушевца карактерише развијеност прерађивачке индустрије са заступљеним великим индустријским комплексима хемијске, металопрерађивачке, дрвопрерађивачке, хемијско-гумарске индустрије, а значајно је заступљен и сектор трговине и услуга. Значајни капацитети локација ових индустрија су неупошљени и њихов обим продукције и броја запослених више не одговара површинама које заузимају.

Површине намењене индустрији заузимају 500 ха или 18% грађевинског земљишта. Од тога фабрике које имају ниску продукцију или потпуно не раде, налазе се у неизвесном поступку реструктурирања или једноставно имају вишак земљишта за постојећу делатност заузимају 150 ха или 30% постојећих површина које се користе за индустрију! У овој рачуници узете су у обзир шест локација (ДИП „Савремени дом“, ХИ „Жупа“, ИМК „14. Октобар“, „22. Јули“, „Цепак“ и 1/2 локације „Хенкел-Мерима“).

Уређене локације које се потенцијално могу прилагодити индустрији је војни комплекс „Расина“ (16 ха) и барем део војног полигона „Равњак“ (26 од 80ха) што чини површину од 42 ха на две локације.

У постојећој индустријској зони, а по евиденцији Службе за катастар непокретности као грађевинско земљиште води површина од 93 ха која је сада неизграђена. Додуше ради се о уситњеним локацијама са, тренутно и местимично, ограниченим условима за привођење намени.

Поред наведеног планирано је проширење индустријске зоне у делу планираних обилазница и као повезивање постојећих целина предвиђених за индустрију у површини од 280 ха, што је увећање од 57% постојеће површине (без локација војске), што чини укупну планирану површину за индустрију од 769 ха.

Квалитетна организација привредних активности према захтевима тржишта, интересима инвеститора, потенцијалима и могућностима локалне заједнице подразумева пре свега да постојећи привредни ресурси буду максимално искоришћени и стављени у функцију развоја.

Такође, рационално је претпоставити и овим планом подржати да одређени комплекси посебне намене у оквиру плана, могу бити превођење у друге намене, а најпре функцији

развоја привреде из разлога њихове просторне локације, контакта са другим локацијама за исту намену, саобраћајне повезаности и добре комуналне опремљености.

Просторним планом Града Крушевца, дефинисани су основни правци привредног развоја, стратешки задаци, као и приоритетне активности у реализацији стратешких задатака.

Основни правци привредног развоја су:

- рационално коришћење и реактивирање постојећих индустријских и радних комплекса и зона.
- развој индустријских зона, технолошких паркова, бизнис инкубатора, комерцијалних и услужних активности у планираним привредно - радним зонама.

Остварење наведених циљева подразумева реализацију стратешких задатака:

- утврђивање оквира привредног развоја,
- афирмација постојећих индустријских комплекса,
- инфраструктурно унапређење постојећих привредно - радних зона и стварање услова (институционалних, имовинских и правних) за формирање нових,
- подстицање увођење нових технологија као подизање еколошких,
- афирмација изграђене енергетске инфраструктуре, пре свега гасног система, у оквиру постојећих и планираних индустријских зона, као и изградња и развој недостајуће енергетске инфраструктуре,
- привлачење инвестиција и изградња нових привредних, комерцијалних и трговинских капацитета,
- остваривање већег степена повезаности привреде на регионалном нивоу.

У реализацији стратешких задатака приоритетне активности су:

- активирање или реорганизација постојећих индустријских комплекса до постизања оптималног степена искоришћености простора - реиндустријализација,
- диверзификација активности кроз развој малих и средњих предузећа,
- предност дати еколошки прихватљивим технологијама у циљу заштите животне средине и у складу са прописима и нормативима за поједине области и делатности, поштујући заштитне коридоре дуж саобраћајница различитог ранга и других инфраструктурних коридора,
- фазна реализација нових радних зона у складу са концепцијом уређења простора.

Размештај привредних делатности на подручју Плана опредељен је путем:

- организације макропроизводних, услужних, индустријских и пратећих делатности са концептом стварања услова за даљи развој великих индустријских капацитета и мањих производних, услужних и складишних функција;
- задржавањем производно - радних функција имплементираних у друге садржаје, чије су локације дисперзне на простору плана у оквиру других намена, са стварањем могућности за даљи развој, уз услов да се не угрожавају суседне намене.
- стварања услова, за изградњу мањих функционалних привредних целина, у оквиру других намена, уз услов да исте ни на који начин не угрожавају суседне намене.

У оквиру привредно-радних зона, могуће је формирање комерцијалних садржаја као компатибилних делатности, а оставља могућност за лоцирање рециклажних дворишта (одвојено сакупљање, разврставање и привремено одлагање рециклабилног отпада).

4.3.5. Јавне функције

Јавне функције у овом поглављу: здравство, социјална заштита, образовање и дечја заштита, култура и информисање, наука, администрација и управа и верски објекти. Објекти јавне намене: аеродром, железничка и аутобуска станица и пристаниште, као објекти саобраћајне инфраструктуре обрађени су у поглављу које третира саобраћај.

Здравство

Плански развој функционисања здравства, условљен је улогом Крушевца као регионалног центра и програмом организације и функције здравствене заштите на нивоу Републике.

Мрежа објеката примарне здравствене заштите у оквиру Дома здравља са 32 пункта, релативно равномерно покрива територију града, али постоји потреба повећања капацитета у зонама интензивног развоја и повећања броја становника, као и побољшање опремљености објеката уз одржавање и реконструкцију.

Постојеће објекте примарне здравствене заштите у циљу постизања бољег функционисања, неопходно је константно унапређивати.

Приоритет у реализацији су зоне са већим приливом становника и зоне где је велико оптерећење установа примарне здравствене заштите.

Постојеће здравствене станице и амбуланте се задржавају, а препорука за размештај нових, уколико су потребне обзиром на број становника.

Здравствена делатност на секундарном нивоу се обавља у Општој болници. Доношењем нових организационих мера и њиховом применом реконструисаће се и побољшати постојећи објекти стационарне здравствене заштите. У фази структуралних трансформација у оквиру локације се мора задржати претежна намена, евентуално допуњена садржајима који функционално заокружују делатност здравствене установе.

Социјална заштита

Према очекиваном развоју града Крушевца, у складу са променама у социјалној структури становништва, републичким и локалним програмима развоја социјалних институција и установа, планира се изградња сигурне куће за смештај жена и деце жртава породичног насиља, привременог прихватилишта или склоништа за бескућнике и остале социјално угрожене групе, станова за социјално становање и доградња, односно проширење Геронтолошког центра.

Образовање и дечија заштита

Сви постојећи објекти намењени основном образовању и дечијој заштити се задржавају. Планира се ревитализација, реконструкција, доградња, инфраструктурно опремање, изградња објеката пратећих садржаја и сл. са циљем осавременавања и подизања нивоа услова за рад са децом, а у складу са Стратегијом локалног одрживог развоја.

У складу са Стратегијом локалног одрживог развоја планирана је изградња вртића у насељу „Расадник“.

За плански период, пројектовани број деце узраста од 6 до 14 година је 8.575 детета, а расположиви капацитети постојећих основних школа су 8.430 ученика. Радијус опслуживања постојећих објеката од 600 - 1.000м не покрива адекватно територију плана

намењену становању, тако да је планом опредељена површина за изградњу основне школе на простору парка Багдала.

Неопходно је континуирано уређење и доградња свих средњих школа, а могућа је и изградња нових, имајући у виду регионални утицај града и стратегију развоја, као и потребе привреде на регионалном нивоу.

На подручју Плана до 2025.г., континуирано ће се стварати услови за развој високог образовања, у оквиру претежних намена са којима је компатибилна и потребних пратећих садржаја, као што је колективни смештај студената, објекти студентског стандарда и сл.

Култура и информисање

Планом су обезбеђени услови за заштиту и унапређење културних садржаја и нарочито њихово укључивање у функцију туризма путем:

- заштите и унапређења простора од значаја за град, округ и Републику, на основу Закона о културним добрима,
- обезбеђења услова за оснивање и функционисање установа од ширег значаја
- стварања услова за размештај и развој нових културних садржаја који недостају у оквиру појединих центара и гравитационих подручја, уз задржавање постојеће мреже.

Наука

Локација Института за крмно биље са огледним пољима формираним у Глободер задовољавају потребе института и пружају могућност за даљи развој ове институције. Планирана намена комплекса Института за крмно биље у центру града, је у функцији садржаја централне градске зоне.

Научна делатност може се развијати у склопу других претежних намена са којима је компатибилна.

Администрација и управа

Постојећи капацитети задовољавају потребну површину у односу на пројектовани број становника. Планом је предвиђена могућност повећања броја установа овог типа у оквиру центара, нових градских простора, или у привредно радној зони ради задовољавања потреба на регионалном нивоу и афирмације Крушевца као седишта округа, а у зависности од приоритета и стратешких опредељења.

Верски објекти

Поред постојећих православних храмова (15+2) и параклиса (4) из ранијих периода, планом је дата могућност изградње нових и доградње објеката на постојећим локацијама, као и изградња православних верских објеката и то:

- Храм у парку „Багдала“ (постоји конкурсно решење),
- Храм у насељу „Баре“,
- Храм у касарни „Цар Лазар“,
- Храм на локацији старог аеродрома,
- Обнова храма Светога Великомученика Георгија у насељу „Шумице“,
- Гостопримница при храму Лазарица (постоје услови Републичког завода за заштиту споменика културе),
- Обнова базилике у археолошком парку „Лазарев град“ (постоје темељи из 6. века).

Ближе локације и услови за изградњу православних храмова и верских објеката других вероисповести, одредиће се разрадом плановима нижег реда, а на основу захтева надлежне верске институције, уз задовољење услова неопходних за функционисање оваквих објеката: генерална подобност локације (број верника, гравитационо подручје, саобраћајна приступачност), карактер функционалног окружења, повезаност са амбијенталним и природним целинама, визуре и уклапање у просторну целину и др.

4.3.6. Комуналне делатности

Комуналне делатности, односно објекти и површине намењени овим делатностима, обрађени планом су: гробља, пијаце, управљање отпадом и објекти постројење за пречишћавање отпадних вода, резервоари за водоснабдевање, електроенергетска постројења и сл. који су обрађени у посебним поглављима.

Површина простора чија је претежна намена комунална делатност износи 115ха.

Гробља

На подручју Плана у употреби су следећа гробља: Старо крушевачко и Ново гробље и девет гробаља у насељима: Лазарица, Бегово брдо, Читлук, Мудраковац, Паруновац, Капиција, Дедина, Макрешане и Бивоље.

Табела бр. 4.3. – Постојећа и планирана површина градских гробаља

	Постојеће (ха)	Планирано проширење (ха)	Укупно (ха)
Старо гробље	5,83	0,86	6,69
Ново гробље	8,05	23,80	31,85
Укупно	13,88	24,66	38,54

Према демографској прогнози, стопи морталитета и прорачуну броја гробних места, за период од 100 година, потребно је планирати око 32ха простора за сахрањивање. На Новом гробљу је планирано 23,8ха, а на гробљима приградских насеља, планирана су проширења у укупној површини од око 7ха, тако да је за плански период за сахрањивање планирано довољно простора.

Табела бр. 4.4. – Постојећа и планирана површина приградских гробаља

	Постојеће (ха)	Планирано проширење (ха)	Укупно (ха)
Читлук	1,05	0,88	1,93
Бегово Брдо	0,36	0,50	0,86
Мудраковац	1,25	0,42	1,67
Лазарица	1,22	0,70	1,92
Паруновац	1,87	0,60	2,47
Капиција	0,25	0	0,25
Дедина	1,02	0,88	1,90
Бивоље	1,53	2,11	3,64
Макрешане	1,15	0,78	1,93
Укупно	9,70	6,87	16,57

Укупна површина постојећих гробаља је 23,58ха, а планирана сва проширења износе 31,53ха, што чини укупну планирану површину гробаља од 55,11ха.

Простор за проширење планиран је у непосредном контакту са постојећим гробљем, изузетно, уколико није постојала таква могућност, проширење је планирано у непосредној близини постојећег гробља.

У оквиру заштитне зоне (зеленило ширине око 45м) Новог гробља, може се организовати гробље за сахрањивање кућних љубимаца.

Према Одлуци о гробљима и сахрањивању, уређење и одржавање гробља врши ЈКП Крушевац, у складу са Законом о сахрањивању и гробљима. У приградским насељима послове управљања и одржавања гробљима обављају месне заједнице, до преузимања послова од стране ЈКП Крушевац. О одређивању и стављању ван употребе гробља, одлучује Скупштина посебном одлуком, или одговарајућим урбанистичким планом.

Управљање отпадом

Отпад са територије обухваћене планом одлаже се на постојећу локацију „Срње“, која је ван граница плана.

Концепција управљања отпадом је у спровођењу стратешких развојних одређења на националном нивоу - формирањем регионалног центра за управљање отпадом у Крушевцу.

Локација регионалне депоније налазиће се ван граница Генералног урбанистичког плана, а тачно ће се утврдити након потписивања међуопштинског споразума и доношења регионалног плана управљања отпадом у складу са националном Стратегијом управљања отпадом за период 2010-2019.

На територији града предвиђена је могућност организовања површина за одвојено сакупљање рециклабилног отпада - рециклажних намењених разврставању и привременом складиштењу разних врста отпада и то у оквиру привредно - радних као и у оквиру рубних зона.

Локације рециклажних дворишта одредиће локална самоуправа на основу Регионалног плана управљања отпадом, а након одређивања локације регионалне депоније. Истовремено је потребно радити на санацији постојећих званичних одлагалишта отпада, које представљају ризик по животну средину и санацији црних тачака које су контаминирале опасним отпадом.

Пијаце

Поред уређења и осавремењавања пијаца, у смислу побољшања санитарних и хигијенских услова, потребно је решити проблем паркирања на тзв. Новој зеленој пијаци, формирањем одговарајућих паркинг површина, у склопу тоталне реконструкције пијаце или обезбеђивањем паркинга на локацији у непосредној близини.

Планско решење предвиђа дислокацију сточне и кванташке пијаце. Тачне локације утврдиће се даљом планском разрадом, а као потенцијалне зоне за нове локације могу се разматрати: зона у непосредној близини укрштаја Бруског пута и планиране трасе источне обилазнице, северна привредно-радна зона и евентуално зона насеља Капиџија.

На постојећој локацији сточне и кванташке пијаце планира се као претежна намена комерцијална делатност у склопу које се може формирати зелена пијаца, чиме би се употпунила просторна диспозиција ових садржаја, нарочито имајући у виду планирани развој овог подручја.

4.3.7. Посебна намена

Посебна намена односно објекти и површине посебне намене, обрађени овим планом су: војни комплекси, окружни затвор и васпитно – поправни дом, који заузимају укупну површину од 176ха.

Војни комплекси

Просторним планом града Крушевца, као и овим Планом обавезно је усаглашавање просторног развоја са потребама одбране земље. Предвиђено је да се за одређене војне комплексе, који нису неопходни за функционисање Војске, на основу сагласности надлежног Министарства, може извршити конверзија статуса посебне намене у цивилну.

У складу са условима Министарства Одбране, Управе за инфраструктуру, бр. 2545-4 од 8.10.2013.г. дефинисан је статус војних комплекса и заштитне зоне на подручју града. Војни комплекси „Цар Лазар“ („7. Јули“), „Пакашница“, „Расина“ и „Равњак“ су означени као перспективни. Условима је дато да се ови комплекси третирају као комплекси посебне намене, који су неопходни за функционисање Војске.

За комплекс „Равњак“ зона забрањене изградње износи 50 метара. Зона забрањене градње подразумева забрану било какве градње.

Део комплекса „Равњак“, површине 50 ари има статус Мастер плана.

Клуб Војске Србије и комплекс Росуље су са статусом Мастер плана.

Према условима Министарства одбране, даљом планском разрадом може се дефинисати друга намена за комплексе са статусом Мастер план, након регулисања својинских односа у складу са Законом.

Локације војних комплекса пружају могућност за формирање привредно – радних, комерцијалних или стамбених зона, након испуњавања услова за промену намене.

Имајући у виду инфраструктурну опремљеност и диспозицију ових локација, сматра се најрационалнијом евентуална промена намене у привредну делатност. Локација Клуба Војске у централној градској зони пружа могућност развоја садржаја из области јавних функција (култура) или комерцијалних делатности.

Комплекс Росуље са локацијом уз планирани аеродром, може добити намену која би била компатибилна и допуна основној планираној намени - аеродром.

Остали објекти посебне намене

Предходним Генералним планом предложено је измештање Окружног затвора на нову локацију, у близини насеља Текије, али предложена локација није реализована. Неопходност изградње новог комплекса затвора је и даље присутна, тако да се задржава предложена локација и планира измештање постојећег затвора.

Васпитно поправни дом представља заокружену целину са свим пратећим садржајима неопходним за ову врсту активности. Изградњом нових објеката за смештај корисника започет је процес модернизације објеката и садржаја потребних за рад ове институције. Планирана је даља модернизација постојећег комплекса и увођење нових садржаја, у складу са потребама Министарства правде и Управе за извршење кривичних санкција.

4.3.8. Зеленило

Зелене површине су планиране као специфичан систем од изузетног значаја за функционисање града и обезбеђење здравије животне средине.

Подручје Генералног урбанистичког плана има око 11м²/становнику зеленила јавног коришћења, а реализацијом планираних површина биће обезбеђено око 65м²/становнику.

Постојеће зелене површине парковског карактера, на подручју плана, задржавају се без могућности промене намене и повезују се са новопланираним у систем зеленила. Постојеће шуме које су у обухвату планираног грађевинског подручја добијају намену - парк шуме.

Концепција планираног система зеленила је формирање:

- зелених површина које се активно користе (паркови, скверови, тргови и сл.) у зонама становања и рада;
- зеленила са превасходно санитарно-хигијенском улогом (заштитно зеленило) између извора загађења, односно зона рада и зона становања, на евидентираним и потенцијалним клизиштима и ерозивним површинама, као и у оквиру дефинисаних зона или целина као пратећа намена, нарочито у радним зонама;
- зеленила у приградским зонама (већи рејонски паркови);
- линеарног зеленила, које између осталог има улогу повезивања планираних појединачних елемената система и
- очување и унапређење зелених коридора посебно уз водене, односно речне токове.

У оквиру система зеленила планиране су следећих пет категорија зеленила.

4.3.8.1. Зеленило јавног коришћења

У категорији јавног зеленила планирају се паркови, парк - шуме, зеленило тргова и скверова, линеарно зеленило и блоковско зеленило.

А) Паркови

Паркови су веће уређене зелене површине са наменом одмора, рекреације и модификатора микроклиматских и естетских услова града, на којима зеленило у просторном и функционалном погледу има доминантну улогу. Паркови су организовани као: градски, рејонски, паркови суседства и меморијални паркови. На графичком прилогу означени су планирани градски и рејонски вишефункционални паркови, као и мањи паркови суседства величине изнад 1ха.

Градски парк

У категорију градских паркова сврстани су парк Багдала, Пионирски парк и парк на реци Расини.

По положају у ужем градском језгру и величини парк Багдала претставља врло значајну површину за град. У парку Багдала постоји више објеката спорта и рекреације, а планира се употпуњавање постојећих као и изградња нових спортско-рекреативних садржаја.

Иако по величини не задовољава услове, Пионирски парк има велики значај због свог положаја. Планом се задржава без могућности смањења површине или промене намене.

Велики значај има планирани градски парк дуж реке Расине који се уређује као вишефункционални парк са већим садржајем спортских објеката, а истовремено има улогу заштитног зеленила.

Друга важна улога овог простора је заштитна улога у смислу заштите речног корита, а такође и као допуна заштитног зеленила према индустрији. У погледу санитарно-хигијенске улоге, због своје величине представља значајан елемент у регулацији микроклиматских фактора и филтрацији ваздуха.

Рејонски парк

Рејонски паркови су вишефункционални паркови који се планирају на новим локацијама у оквиру насеља Пањевац, Читлук, Паруновац, Капиција, Дедина, Макрешане и Шумице, као паркови којима гравитирају наведена насеља.

Паркови суседства

Паркови суседства су мање парковске површине у оквиру стамбеног насеља. Намењени су пре свега становницима самог насеља за свакодневно коришћење.

Меморијални паркови

Меморијални паркови су зелене површине чији је главни део меморијална зона са споменичким елементима. У категорију меморијалних паркова сврстани су: а) парк око Цркве Светог Стефана – Лазарица са крушевачким градом и б) Меморијални комплекс Слободиште.

а) Парк око Цркве Светог Стефана – Лазарица са крушевачким градом је споменик културе од изузетног значаја, и планира се његово даље уређивање.

б) Комплекс Слободиште, који је непокретно културно добро - просторна културно – историјска целина од великог значаја, чине реализовани меморијални, планирани парковски део, као и део Пакашничке шуме која је планирана као парк - шума.

Б) Парк – шуме

Шуме у грађевинском подручју (Пакашничка шума која је у непосредном контакту са парком Слободиште и Борјак у контакту са парком Багдала и др.), планирају се као парк - шуме које добијају намену за одмор и рекреацију. На територији парк - шуме обезбеђују се две основне функционалне целине: зона масовнох активности (шетња, бављење спортом, и другим врстама активног одмора), која се лоцира поред главних саобраћајница и зона мирног одмора и шетње која заузима главни део територије парк шуме.

В) Зеленило тргова и скверова

Зеленило тргова и скверова мора бити у основној функцији тргова или као декоративно. Постојећи тргови: Трг Косовских јунака, Костурница, Фонтана, Трг младих, Газиместански трг и други се задржавају и даље уређују.

Г) Линеарно зеленило

Значај линеарног зеленила се огледа у чињеници да оно повезује градско зеленило са ванградским и тако успоставља функционални систем зеленила града. Истовремено врши заштитну функцију (аерација, смањење буке и загађења) и смањује дефицит зеленила у централном делу града. Планира се упоредо са планирањем градских улица како би се (у процесу пројектовања) ускладила ширина профила и распоред уличних инсталација.

Д) Зеленило у стамбеним зонама

У зеленило јавног коришћења у стамбеним зонама спада зеленило између стамбених објеката, предбаште, и мање зелене површине парковског карактера. Овде такође, спадају

и слободне површине спортских терена, дечјих установа, школа, линеарно зеленило у оквиру зоне.

4.3.8.2. Зеленило ограниченог коришћења

У категорији зеленила ограниченог коришћења планирају се зеленило индустријских објеката, школа и дечјих вртића, спортских центара, болнице и зеленило индивидуалног становања.

А) Зеленило индустријских објеката и зеленило објеката јавне намене

Планира се као важан елемент архитектонске композиције простора чији је саставни део и у складу наменом објеката.

Б) Зеленило стамбених зона (окућнице у оквиру индивидуалног становања)

Узимајући у обзир чињеницу да окућнице чине значајну површину на којој је могуће подизање зеленила, њих такође треба посматрати као један од елемената система зеленила. Размештај индивидуалних стамбених зона, односно окућница на готово целом подручју града и могућност квалитетног подизања и неговања и утилитарних и декоративних врста у индивидуалним двориштима, представља основну вредност ове категорије зеленила у погледу заштите животне средине.

4.3.8.3. Заштитно зеленило

Заштитно зеленило, као зеленило специфичне намене, је вишефункционални систем зеленила са улогом заштите од загађења, ветрова, прашине, буке, пречишћавања и дотока свежег ваздуха у град, везивања земљишта на насипима, побољшавање услова за спорт и рекреацију и сл. Формира се око и у самим индустријским објектима, дуж саобраћајница, око реке Расине и око Новог гробља, на клизиштима и теренима за рекултивацију, као и у рубним зонама града.

Према насељима Капиција, Паруновац и Дедина, не постоји могућност формирања тампона зеленила између зона становања и индустрије па се препоручује формирање зеленила веће покривности са функцијом заштитног зеленила у оквиру комплекса индустрије.

Зеленило гробља је значајан елемент градског зеленила, јер гробља заузимају знатне површине градског простора и својим размештајем утичу на повећање фонда зеленила и у оним деловима града где нису заступљени други видови зеленила.

Да би се надокнадио недостатак заштитног зеленила, препоручује се максимална заштита пољопривредних површина и самониклог зеленила у енклавама ван грађевинског подручја као и максимално задржавање и заштита у рубним зонама постојећег зеленила, жбуња, живе ограде и високог дрвећа.

4.3.8.4. Неизграђене, неуређене и површине са самониклом вегетацијом у оквиру грађевинског подручја

У оквиру подручја града представљају површине планиране за изградњу, па се у оквиру њих могу планирати зелене површине које се кроз реализацију планираних садржаја могу прилагодити плану, или површине које се до реализације планираних садржаја могу уредити и користити као зелене површине.

4.3.8.5. Зелене површине ван грађевинског подручја

У ову категорију зеленила спадају пољопривредне површине, шуме и површине са самониклом вегетацијом. За систем градског зеленила су значајне, јер обезбеђују додатне површине под зеленилом, које позитивно утичу на микроклиматске услове града. Планом се задржавају све, а нарочито зелене површине у рубним зонама.

Табела бр. 4.5. – Постојећа и планирана површина зеленила

	Постојеће (ха)	Планирано (ха)
паркови	29	267
шуме у грађевинском подручју	71	88
заштитно зеленило	- -	205
УКУПНО	100	560

Шуме у грађевинском подручју, планирају се за уређење у парк-шуме.

4.3.9. Спорт и рекреација

Сви постојећи објекти и површине намењени садржајима спорта и рекреације се задржавају. Оставља се могућност ревитализације, реконструкције, доградње, инфраструктурног опремања, изградње објеката пратећих садржаја и сл., са циљем осавремењавања и подизања нивоа услуга.

Поред површина намењених искључиво спорту и рекреацији, знатан простор за изградњу ових садржаја, намењених свим категоријама корисника, предвиђен је и у оквиру површина зеленила, пре свега парковских површина и у свим насељима у оквиру стамбених зона. Ово се нарочито односи на урбанистичку целину око реке Расине планиране за уређење, као и на простор у оквиру Парка Багдала, који представља проширење градског спортског центра, у јужном делу централне градске зоне. Поред наведеног, садржаји спорта и рекреације, третираће се као компатибилна намена привредним и комерцијалним делатностима и становању.

4.3.10. Биланс површина грађевинског земљишта

Начин коришћења грађевинског земљишта дефинисан је претежним наменама. Површине опредељене за одређене претежне намене, њихово процентуално учешће у укупној површини грађевинског земљишта, као и однос према постојећем претежном начину коришћења, приказани су табеларно.

Подаци су дати на основу графичког приказа претежних, пратећи и допунских намена где су приказане само значајније површине појединих намена.

Табела бр. 4.6. – Биланс површина грађевинског земљишта по претежним наменама

Претежна намена простора	постојеће		планирано	
	(ха)	(%)	(ха)	(%)
Становање	1.281	46,5	1.678	46,5
Централне функције	13	0,5	85	2,4
Комерцијалне делатности	38	1,4	105	2,9
Привредне делатности	488	17,7	759	21,0
Јавне функције	100	3,6	108	3,0
Комуналне делатности	115	4,2	115	3,2
Посебна намена	129	4,7	176	4,9
Зеленило	100	3,6	560	15,5
Спорт и рекреација	23	0,8	25	0,7
Неизграђено	470	17,0	0	0
Укупно	2.757	100	3.610	100

5. ОПШТИ УРБАНИСТИЧКИ УСЛОВИ

Правила дата овим Генералним урбанистичким планом, кроз опште урбанистичке услове и опште урбанистичке услове по претежним наменама представљају полазну основу за даљу разраду кроз Планове генералне регулације и Планове детаљне регулације, а у сврху уређења и просторне организације насеља и изградњу површина и објеката јавне намене.

5.1. Општи урбанистички услови

5.1.1. Општи услови парцелације

Грађевинска парцела јесте део грађевинског земљишта, са приступом јавној саобраћајној површини, која је изграђена или планом предвиђена за изградњу.

Грађевинска парцела има по правилу облик правоугаоника или трапеза. Изузетак може бити у случају када то подразумева постојеће стање, постојећи терен или тип изградње.

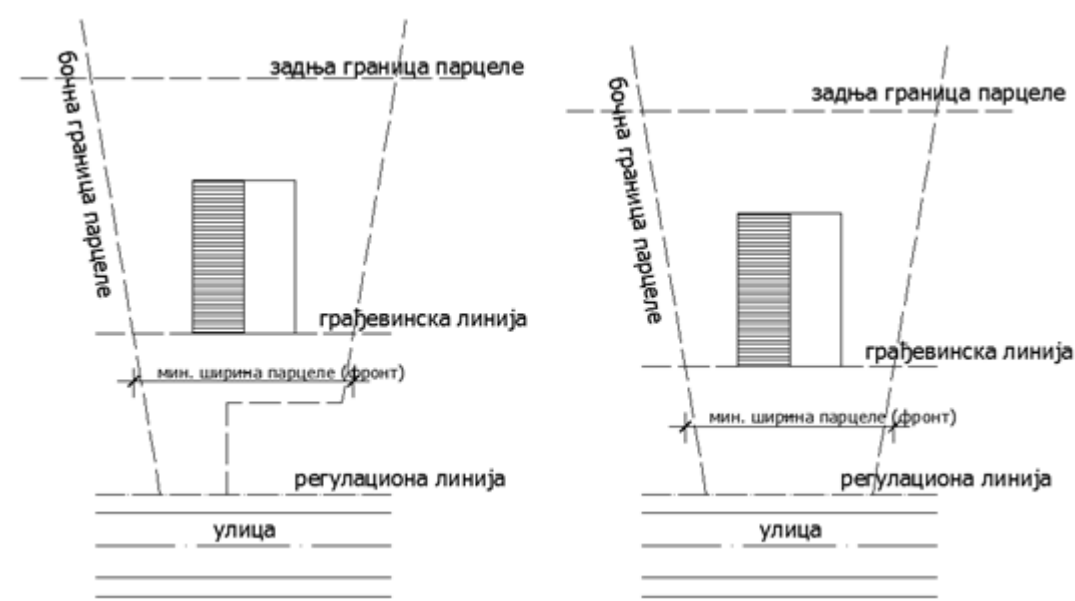
Услови за формирање грађевинске парцеле дефинисани су регулационом линијом према јавној површини (саобраћајници), границама према суседним парцелама и преломним тачкама, које су одређене геодетским елементима.

Грађевинска парцела мора имати приступ јавној саобраћајној површини, која је изграђена или планом предвиђена за изградњу.

Минимална површина парцеле и минимална ширина парцеле за сваку планирану намену, а према типологији градње, дефинисане су посебним урбанистичким условима.

Уколико грађевинска парцела има неправилан облик, пресек грађевинске линије и бочних граница парцеле представља минималну ширину парцеле (фронт према улици).

Слика бр. 1 – Ширина фронта парцеле неправилног облика

5.1.2. Општи услови регулације

Регулациона линија и појас регулације

Регулациона линија јесте линија разграничења између површине одређене јавне намене и површина предвиђених за друге јавне и остале намене.

Регулациона линија и осовина саобраћајнице јавног пута су основни елементи за утврђивање саобраћајне мреже.

Најмање дозвољене ширине појаса регулације по врстама саобраћајница:

- примарна саобраћајница 10м
- секундарна саобраћајница 8м
- општински пут..... 8м
- колски пролази 5м
- приватни пролази 2,5м
- пешачке стазе 1,5м

Насељска (примарна и секундарна) мрежа инфраструктуре поставља се у појасу регулације.

Грађевинска линија и положај објекта на парцели

Положај објекта на парцели дефинише се грађевинском линијом у односу на:

- регулациону линију,
- бочне суседне парцеле и
- унутрашњу суседну парцелу.

Грађевинска линија јесте линија на, изнад и испод површине земље и воде до које је дозвољено грађење основног габарита објекта.

Све грађевинске линије у границама парцеле морају бити постављене тако да:

- не ометају функционисање објекта на парцели,
- не ометају формирање инфраструктурне мреже на парцели и
- не угрожавају функционисање и статичку стабилност постојећих објекта на суседним парцелама.

Грађевинска линија подземних етажа или објекта може се утврдити и у појасу између регулационе и грађевинске линије надземних етажа, као и у унутрашњем дворишту изван габарита објекта, ако то не представља сметњу у функционисању објекта или инфраструктурне и саобраћајне мреже. Подземна грађевинска линија не сме да прелази границе парцеле. Она се дефинише посебно уколико се не поклапа са грађевинском линијом приземља.

Подземне и подрумске етаже могу прећи задату грађевинску линију до граница парцеле, али не и регулациону линију према јавној површини.

Стопе темеља не могу прелазити границу суседне парцеле.

За изградњу објекта јавне намене (подземне јавне гараже, подземни пешачки пролази и сл.), подземна грађевинска линија утврђује се у појасу регулације.

За изградњу објекта јавне намене (надземни пешачки пролази, надземне пасареле и сл.), надземна грађевинска линија утврђује се у појасу регулације.

Позиција нових објекта, односно растојање између регулационе и грађевинске линије, утврђује се на основу позиције већине изграђених објекта (преко 50%).

Положај објекта на парцели која има индиректну везу са јавним путем, преко приватног пролаза, утврђује се према правилима дефинисаним за одговарајућу намену и тип изградње.

5.1.3. Општи услови изградње

Планом је дефинисана могућност изградње објекта у функцији претежних и пратећих намена:

- становање,
- централне функције,
- комерцијалне делатности,
- привредне делатности,
- јавне функције,
- комуналне делатности,
- посебна намена,
- зеленило,
- спорт и рекреација.

Поред објекта у функцији претежне и пратеће намене, на подручју плана могу се градити и објекти компатибилних намена које су планом дефинисане као допунске.

Промена намене површина мора бити у складу са планом.

Пејзажно уређење, споменици, фонтане, мобилијар и урбана опрема компатибилни су са свим наменама и могу се без посебних услова реализовати на свим површинама.

Забрањена је изградња објеката чија би делатност буком, вибрацијама, гасовима, мирисима, отпадним водама и другим штетним дејствима или визуелно могла да угрози основну намену простора.

Забрањена је изградња објеката и извођење радова на простору предвиђеном за заштитне појасеве, односно не могу се градити објекти и вршити радови супротно разлогу због којег је појас успостављен.

Урбанистички показатељи дати су као максималне дозвољене вредности које се не могу прекорачити и односе се на:

- Бруто развијена грађевинска површина (БРГП) јесте збир површина свих надземних етажа објекта, мерених у нивоу подова свих делова објекта - спољне мере ободних зидова (са облогама, парапетима и оградама).
- Индекс изграђености (ИИ) парцеле јесте однос бруто развијене грађевинске површине (БРГП) изграђеног или планираног објекта и укупне површине грађевинске парцеле.
- Индекс заузетости (ИЗ) парцеле јесте однос габарита хоризонталне пројекције изграђеног или планираног објекта и укупне површине грађевинске парцеле, изражен у процентима (%).
- Максимална спратност објеката, као параметар којим се одређује висинска регулација, дефинисана је, по планираним наменама, у посебним правилима грађења.

Објекти могу бити постављени на грађевинској парцели:

- у непрекинутом низу (објекат на парцели додирује обе бочне границе грађевинске парцеле),
- у прекинутом низу или једнострано узидани "двојни" (објекат на парцели додирује само једну бочну линију грађевинске парцеле),
- као слободностојећи (објекат не додирује ни једну границу грађевинске парцеле),
- као полуатријумски (објекат додирује три границе грађевинске парцеле).

Вишеспратни објекат не сме својим положајем утицати на смањење директног осунчања другог објекта, више од половине трајања његовог директног осунчања.

Висина објеката

Висина објекта је растојање од нулте коте објекта до коте слемена (за објекте са косим кровом), односно до коте венца (за објекте са равним кровом).

Нулта (апсолутна) кота је тачка пресека линије терена и вертикалне осе објекта.

Објекти могу имати подрумске или сутеренске просторије ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе, тј. дубину и начин фундирања обавезно ускладити са карактером тла.

Релативна висина објекта је она која се одређује према другим објектима или ширини регулације. Релативна висина је:

- на релативно равном терену – растојање од нулте коте до коте слемена (за објекте са косим кровом), односно венца (за објекте са равним кровом),
- на терену у паду са нагибом према улици (навише), кад је растојање од нулте коте до коте нивелете јавног или приступног пута мање или једнако 2,0м - растројање од нулте коте до коте слемена, односно венца,
- на терену у паду са нагибом према улици (навише), кад је растојање од нулте коте до коте нивелете јавног или приступног пута веће од 2,0м - растројање од коте нивелете јавног пута до коте слемена (венца) умањено за разлику висине преко 2,0м,
- на терену у паду са нагибом од улице (наниже), кад је нулта кота објекта нижа од коте јавног или приступног пута - растојање од коте нивелете пута до коте слемена (венца),
- на стрмом терену са нагибом који прати нагиб саобраћајнице висина објекта се утврђује применом одговарајућих предходних тачака,
- висина венца новог објекта са венцем усклађује се по правилу са венцем суседног објекта,
- висина надзидка стамбене поткровне етажне износи највише 1,6м, рачунајући од коте готовог пода поткровне етажне до тачке прелома завршне кровне косине, а одређује се на месту грађевинске линије основног габарита објекта и као таква мора се појавити на најмање 50% дужине сваке фасаде објекта,
- висина новог објекта не сме бити већа од 1,5 ширине регулације улице, односно растојања до грађевинске линије наспрамног објекта, осим у већ изграђеним насељима (дефинисана регулација).

Кота приземља објекта одређује се у односу на коту нивелете јавног или приступног пута, односно према нултој коти објекта и то:

- кота приземља нових објекта на равном терену не може бити нижа од коте нивелете јавног или приступног пута,
- кота приземља може бити највише 1,2м виша од нулте коте,
- за објекте на терену у паду са нагибом од улице (наниже), када је нулта кота нижа од коте нивелете јавног пута, кота приземља може бити највише 1,2м нижа од коте нивелете јавног пута,
- за објекте на терену у паду са нагибом који прати нагиб саобраћајнице кота приземља објекта одређује се применом одговарајућих тачака овог поглавља,
- за објекте који у приземљу имају нестамбену намену кота приземља може бити максимално 0,2м виша од коте тротоара (денivelација до 1,2м савладава се унутар објекта).

Изградња других објекта на истој грађевинској парцели

На истој грађевинској парцели дозвољава се изградња више објекта, исте или компатибилне намене.

На истој грађевинској парцели дозвољава се изградња помоћних, економских као и објекта који су у функцији главног објекта, осим ако није другачије одређено у тачки 5.2. *Општи урбанистички услови по наменама површина.*

При утврђивању индекса изграђености, односно индекса заузетости грађевинске парцеле, урачунава се површина свих објекта на парцели.

Грађевински елементи објекта

Грађевински елементи објекта на нивоу приземља могу прећи грађевинску, односно регулациону линију (рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада), и то:

- излози локала - 0,30м, по целој висини, када најмања ширина тротоара износи 3,0м (испод те ширине тротоара није дозвољена изградња испада излога локала у приземљу),
- излози локала – 0,90м, по целој висини у пешачким зонама,
- транспарентне браварске конзолне надстрешнице у зони приземне етаже – максимално 2,0м по целој ширини објекта са висином изнад 3,0м, односно 1,0м од спољне ивице тротоара,
- платнене надстрешнице са масивном браварском конструкцијом – 1,0м од спољне ивице тротоара на висини изнад 3,0м, а у пешачким зонама према конкретним условима локације,
- конзолне рекламе - 1,2м на висини изнад 3,0м, односно 1,0м од спољне ивице тротоара.

Испади на објекту не могу прелазити грађевинску линију више од 1,60м, односно регулациону линију више од 1,2м и то на делу објекта вишем од 3м. Хоризонтална пројекција испада поставља се у односу на грађевинску, односно регулациону линију.

Грађевински елементи (еркери, дократи, балкони, улазне надстрешнице са и без стубова) на нивоу првог спрата могу да пређу грађевинску, односно регулациону линију (рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада на следећи начин:

- на делу објекта према предњем дворишту – 1,20м, али укупна површина грађевинских елемената не може прећи 50% уличне фасаде изнад приземља,
- на делу објекта према бочном дворишту претежне северне оријентације (најмањег растојања од суседне грађевинске парцеле од 1,50м) – 0,60м, али укупна површина грађевинских елемената не може прећи 30% бочне фасаде изнад приземља,
- на делу објекта према бочном дворишту претежне јужне оријентације (најмањег растојања од суседне грађевинске парцеле од 2,50м) – 0,90м, али укупна површина грађевинских елемената не може прећи 30% бочне фасаде изнад приземља,
- на делу према задњем дворишту (најмањег растојања од суседне грађевинске парцеле од 5м) – 1,20м, али укупна површина грађевинских елемената не може прећи 30% задње фасаде изнад приземља.

Спољашње степениште

Ако је грађевинска линија увучена у односу на регулациону линију мин. 3,0м и ако савладавају висину од 0,9м могу се постављати на објекат (предњи део).

Уколико степенице савладавају висину већу од 0,9м, онда улазе у габарит објекта.

Доградња лифтова и степеништа

Доградња вертикалних комуникација (лифтова и степеништа) допуштена је код свих типова објеката под следећим условима:

- Да се изводи уз сагласност аутора објекта.
- Да са постојећим објектом чини стилски и естетски усклађену целину.

- Да не угрожава функцију и статичку стабилност постојећег и суседног објекта.
- Да буду испоштована правила о минималним растојању габарита објеката.

Начин обезбеђивања приступа парцели

Уколико парцела нема директан приступ на пут или другу јавну површину намењену за саобраћај, могуће је формирање приватног пролаза:

- Ширина приватног пролаза за парцеле намењене изградњи породичних стамбених објеката не може бити мања од 2,5м.
- Ширина приватног пролаза за парцеле намењеним изградњи објеката осталих намена, не може бити мања од 5,0м.
- Корисна ширина пролаза на грађевинској парцели, поред једне стране објекта мора бити без физичких препрека (степенице, жардињере, бунари и сл.).
- Прилази комерцијалним, пословним и др. садржајима на парцели морају бити организовани тако да не ометају функцију становања.

Објекти у радним зонама морају обезбедити противпожарни пут око објеката, који не може бити ужи од 3,5м за једносмерну комуникацију, односно 6м за двосмерно кретање возила.

Пасажи

- Колски приступ унутрашњем дворишту код породичних стамбених објеката, може се обезбедити преко пасажа, минималне ширине 2,5м и минималне слободне висине (од коте финално обрађеног коловоза до најниже тачке обрађеног плафона) 3,5м.
- Колски приступ унутрашњем дворишту код објеката осталих намена, као и приступ унутрашњости блока може се обезбедити преко пасажа минималне ширине 5,0м и минималне слободне висине (од коте финално обрађеног коловоза до најниже тачке обрађеног плафона) 4,5м.
- Преграђивање пасажа, јавних пролаза у унутрашњост блока није дозвољено. Пролази и пасажи су неопходни ради: спровођења безбедносних мера (приступ противпожарног и другог интервентног возила), проветравања блока, паркирања и пешачког приступа у унутрашњост блока.

Паркирање

Паркирање се обезбеђује на следећи начин:

- За паркирање возила за сопствене потребе власници стамбених објеката обезбеђују простор на сопственој грађевинској парцели, изван површине јавног пута и то једно паркинг или гаражно место на један стан и једно паркинг или једно гаражно место на 70м² корисне површине пословног простора.
- За паркирање возила за сопствене потребе власници објеката комерцијалних делатности обезбеђују простор на сопственој грађевинској парцели за смештај возила, како теретних, тако и путничких и то једно паркинг место или једно гаражно место на 70м² корисне површине пословног простора, осим за: пошту – једно ПМ на 150м² корисног простора, трговину на мало – једно ПМ на 100м² корисног простора, угоститељске објекте – једно ПМ на користан простор за осам столица, хотелијерску установу – једно ПМ на користан простор за десет кревета.
- За паркирање возила за сопствене потребе (путничких и теретних возила, као и машина), власници објеката привредних делатности обезбеђују простор на сопственој

грађевинској парцели, тако да је број паркинг места једнак броју 50% радника из прве смене.

- За паркирање возила за објекте јавних функција потребан број паркинг и гаражних места за сопствене потребе и за кориснике уређује се на грађевинској парцели, а у складу са наменом објекта: здравствене, образовне и административне установе – једно ПМ на 70м² корисног простора, позориште или биоскоп – једно ПМ на користан простор за тридесет гледалаца.

Гараже се планирају у објекту или ван објекта на грађевинској парцели.

Површине гаража објекта које се планирају надземно на грађевинској парцели урачунавају се при утврђивању индекса заузетости (ИЗ) односно индекса изграђености (ИИ). Подземне гараже се не урачунавају у индексе.

Није допуштено привремено ни трајно претварање простора намењеног за паркирање или гаражирање возила у друге намене.

Одводњавање површинских вода

Површинске воде са једне грађевинске парцеле не могу се усмеравати ка суседним грађевинским парцелама, већ према улици, односно регулисаној атмосферској канализацији.

Површинске и друге отпадне воде из економског дворишта, када се налази уз јавни пут, одводе се регулисано до ђубришне јаме.

Архитектонско обликовање тргова

Тргове третирати као јединствене објекте у простору и тако их и планирати и уређивати. Поред испуњења функционалности ови простори морају имати посебне амбијентално-архитектонске вредности. Партерно уређење тргова, коришћење материјала, боја, као и других елемената који се на њима јављају морају бити међусобно усклађени и јединствени за целину која чини трг. Ове целине одредити у даљој планској разради.

Уређење тргова и скверова

За постојеће и планиране тргове и скверове важе следећи урбанистички услови:

- На трговима и скверовима није дозвољена изградња спортско - рекреативних садржаја.
- Није дозвољена изградња дечјих игралишта осим ако су такви садржаји примерени месту и значају трга и ако је могуће обезбедити пуну сигурност деце.
- Дозвољено је формирање зона за краћи одмор.
- На трговима и скверовима могу се организовати садржаји забаве и манифестација културе.

Архитектонско обликовање објеката

Архитектура нових објеката треба бити усмерена ка очувању и подизању амбијенталних вредности простора. Примењене урбане форме и архитектонско обликовање морају бити такве да допринесе стварању хармоничне слике града.

Затварање појединачних лођа, балкона и тераса није допуштено. Затварање ових делова објеката се може дефинисати плановима нижег реда уз услов сагледавања објекта у целини.

У централној градској зони, тежити формирању тзв. уличне фасаде, односно уличног фронта. Изградњом вишеспратних објеката формирати непрекинути низ зграда, а тамо где то није могуће повезивањем приземних етажа задржати континуитет.

Реконструкција постојећих објеката мора бити у складу са условима из Плана, Законом о ауторском и сродним правима, као и мерама заштите непокретних културних добара, уколико објекат има статус непокретног културног добра.

Архитектонско обликовање кровова

- Врсту и облик крова прилагодити намени објекта и обликовним карактеристикама окружења.
- Није дозвољено да се, надзиђивањем постојећег или изградњом новог крова, формира поткровље у више нивоа.
- Кровне баце могу заузимати највише 50% кровне равни у фронталној пројекцији.
- Уколико се на поткровним етажама постављају вертикални кровни прозори - кровне баце, на једном објекту може се поставити само један ред кровних баца на истој висини. Максимална дозвољена чиста висина кровне баце је 2,6м од коте пода.
- Мансардни кров пројектовати као традиционални мансардни кров. Мансардни кров обавезно је решити у једној етажи. Забрањују се препусти ван основног габарита објекта осим венца у форми фасадне пластике. Висина унутрашње преломне линије кровних равни мансардног крова, рачунајући од коте пода може бити максимално 2,2м.
- Нагиби кровних равни мансардног крова су максимално 70° по обиму фасаде и максимално 30° за остали део крова.
- Коси кровови могу бити максималног нагиба 45°.
- Надградња крова, без поткровља, на објекту са равним кровом, у случају да коси кров нарушава карактер објекта као целине и да санација равног крова није могућа, допуштено је извођење косог крова, максималног нагиба 10°.

Ограђивање грађевинских парцела

Зидане и друге врсте ограда постављају се тако да сви елементи ограде (темељи, ограда, стубови ограде и капије) буду на грађевинској парцели која се ограђује.

Врата и капије на уличној огради не могу се отворити ван регулационе линије.

Парцеле чија је кота нивелете виша од 0,9м од суседне, могу се ограђивати транспарентном оградом максималне висине 1,4м која се може постављати на подзид. Висина подзида одређује се условима за сваки конкретни случај.

Суседне грађевинске парцеле могу се ограђивати „живом“ (зеленом) оградом, која се сади у осовини границе грађевинске парцеле или транспарентном оградом максималне висине 1,4м.

Зидана непрозирна ограда између парцела подиже се до висине 1,4м уз сагласност суседа.

Ограде парцела на углу не могу бити више од 0,9м рачунајући од коте тротоара, односно јавног пута, због прегледности раскрснице. Ограде морају бити транспарентне са максималном висином парапета 0,4м. Дужина ограде која је висине 0,9м одређује се условима за сваки конкретни случај.

Грађевинске парцеле на којима се налазе објекти који представљају непосредну опасност по живот људи, одређује се условима за сваки конкретни случај.

Грађевинске парцеле за породично становање могу се ограђивати зиданом оградом максималне висине 0,9м, или транспарентном оградом максималне висине 1,4м, рачунајући од коте тротоара.

Грађевинске парцеле за вишепородично становање могу се ограђивати транспарентном или живом оградом максималне висине 0,9м.

Грађевинске парцеле намењене изградњи објеката привредних и комерцијалних делатности у привредно радним зонама, могу се ограђивати зиданом или транспарентном оградом максималне висине 2,2м.

Грађевинске парцеле јавних објеката могу се ограђивати транспарентном оградом максималне висине 2,2м, која може имати парапет максималне висине 0,4м.

5.2. Општи урбанистички услови по наменама површина

5.2.1. Становање

У намени становања дефинисана су четири вида становања и за сваки одређени типови.

На територији Плана заступљени су следећи видови становања:

- вишепородично становање,
- породично становање,
- становање високог стандарда и
- периурбано становање.

Станови за социјално становање, могу се градити у свим целинама чија је претежна намена вишепородично становање, осим у централној градској зони, у складу са урбанистичким параметрима дефинисаним за конкретну целину.

Вишепородично становање

Вишепородични стамбени објекти су стамбени објекти са 4 и више стамбених јединица.

У оквиру објеката вишепородичног становања, могу бити заступљене и друге компатибилне намене из области јавних функција, комерцијалних, привредних и других делатности (трговина, пословање, услуге и сл.), еколошки и функционално примерене зони становања. У оквиру објекта не могу се организовати садржаји који додатно генеришу потребу за паркинг местима, магацинским простором и сл.

Однос стамбене према другим наменама је 60% : 40%.

Садржаји компатибилних намена, могу се организовати и у оквиру другог објекта на истој парцели.

Под слободностојећим објектима подразумевају се и објекти типа „ламела“, односно они који имају више улаза (кућних бројева).

У оквиру типа ВС-01 за тип објекта у непрекинутом низу, могуће је изградити максимално 6 стамбених јединица у објекту.

Табела бр. 5.1. – Урбанистички параметри Вишепородичног становања ван Централне градске зоне

Тип	Спратност	Тип објекта	Макс. ИЗ (%)	Мин. П парц. (м ²)	Мин. ширина фронта парц. (м)
ВС-01	До П+2	слободностојећи	40	600	20
		непрекинути низ	45	450	12
		прекинути низ	45	500	15
ВС-02	до П+3	слободностојећи	40	600	20
		непрекинути низ	45	600	15
		прекинути низ	45	600	15
ВС-03	До П+4	слободностојећи	40	750	25
		непрекинути низ	45	600	20
		прекинути низ	45	600	20
ВС-04	од П+5 до П+6	слободностојећи	30	1.500	30
		непрекинут низ	35	1.000	25
ВС-05	од П+7 до П+8	слободностојећи	25	2.500	40

Табела бр. 5.2. – Урбанистички параметри Вишепородичног становања у Централној градској зони (урбанистичке целине, 1.1 до 1.6)

Тип	Спратност	Тип објекта	Макс. ИЗ (%)	Мин. П парц. (м ²)	Мин. ширина фронта парц. (м)
ВС-01	До П+2	слободностојећи	50	600	20
		непрекинути низ		450	12
		прекинути низ		500	15
ВС-02	до П+3	слободностојећи	50	600	20
		непрекинути низ		600	15
		прекинути низ		600	15
ВС-03	До П+4	слободностојећи	50	750	20
		непрекинути низ		600	
		прекинути низ		600	
ВС-04	од П+5 до П+6	слободностојећи	40	1.500	25
		непрекинут низ		1.000	
ВС-05	од П+7 до П+8	слободностојећи	35	2.500	35

За све наведене типове објеката, без обзира на зоне где се налазе, морају бити претходно задовољени услови: из домена обезбеђивања довољног броја гаражних и паркинг места, приступних саобраћајница, стаза, места за контејнере, минимума слободних површина неопходних за организацију живота станара ових објеката и др.

Урбанистички параметри за угаоне парцеле и за тампонирање парцела у наслеђеном урбаном ткиву биће одређени у даљој урбанистичкој разради.

Положај грађевинских линија биће одређен даљом планском разрадом.

Међусобна удаљеност слободностојећих вишеспратних објеката и објеката који се граде у прекинутом низу, износи најмање $\frac{1}{2}$ висине вишег објекта. Ово растојање се може смањити на $\frac{1}{4}$ висине вишег објекта ако објекти на наспрамним бочним фасадама не садрже отворе на стамбеним просторијама (као и атељеима и пословним просторијама).

Све фасадне равни вишепородичног стамбеног објекта које се налазе на мањем растојању од 2,5м од границе суседне парцеле могу имати само отворе минималне висине парапета 1,6м.

Све фасадне равни вишепородичног стамбеног објекта постављеног на граници грађевинске парцеле у случају реконструкције и доградње не могу имати отворе на тим фасадама.

Минимални проценат уређених и зелених површина биће одређен даљом планском разрадом, у зависности од типа објекта и локације.

На грађевинским парцелама у централној градској зони није дозвољена изградња помоћних објеката.

На грађевинским парцелама ван централне градске зоне, дозвољена је изградња помоћних објеката (гараже, оставе и сл.), максималне висине објекта 5,0м, максимална спратности „П“.

Породично становање

Породични стамбени објекти су стамбени објекти са највише три стамбене јединице.

У оквиру породичног становања, могу бити заступљене и друге компатибилне намене из области јавних функција, комерцијалних, привредних и других делатности (трговина, пословање, услуге и сл.), еколошки и функционално примерене зони становања.

Садржаји компатибилних намена, могу се организовати у приземним етажама стамбеног објекта или у оквиру самосталног објекта на истој парцели.

Однос стамбене према другим наменама је 60% : 40%.

Табела бр. 5.3. – Урбанистички параметри Породичног становања

Тип	Спратност	Тип објекта	Макс. ИЗ (%)	Мин. П парц. (м ²)	Мин. ширина фронта парц. (м)
ПС-01	До П+1+Пк	Слободностојећи	50	300	12
		Прекинути низ		250	10
		Двојни		2 x 250	2 x 10
		Непрекинути низ		200	6
ПС-02	П+2 П+2+Пк	Слободностојећи	50	300	12
		Прекинути низ		250	10
		Двојни		2 x 250	2 x 10
		Непрекинути низ		200	6

Изузетно, грађевинска парцела за изградњу породичног стамбеног слободностојећег објекта може бити минимално 250м², уколико је то катастарски затечено стање. Дозвољени урбанистички параметри су: минималана ширина фронта парцеле 10м, индекс заузетости до 40%, индекс изграђености 1,2, и то највише укупно 2 стамбене јединице.

Урбанистички параметри за угаоне парцеле и за тампонирање парцела у наслеђеном урбаном ткиву биће одређени у даљој урбанистичкој разради.

Положај грађевинских линија биће одређен даљом планском разрадом.

Изграђени објекти на међи са суседном парцелом у случају реконструкције, доградње и надградње не могу имати нове отворе на тим фасадама.

Минимални проценат уређених зелених и слободних површина износи 30%.

Дозвољена је изградња помоћних објеката: гараже, оставе, радионице, летње кухиње, вртни павиљони, стаклене баште, отворени и затворени базени, фонтане и сл., максималне висине 5,0м и максималне спратности „П“.

Становање високог стандарда

Становање високог стандарда подразумева стамбене или стамбено-пословне објекте резиденцијалног карактера и вишег степена приватности.

Код ових објеката величина и опремљеност стамбених јединица, величина парцеле и површина под помоћним објектима, које овакав тип становања подразумева, одговарају високом стандарду становања.

Становање високог стандарда могуће је организовати у оквиру просторних целина намењених породичном становању.

Планом се предлаже један од могућих - модел луксузних вила.

Луксузне виле су породични стамбени објекти, углавном са једном стамбеном јединицом.

Табела бр. 5.4. – Урбанистички параметри за луксузне виле

Тип	Спратност	Тип објекта	Макс. ИЗ (%)	Мин. П парц. (м ²)	Мин. ширина фронта парц. (м)
Луксузна вила	До П+1+Пк	Слободностојећи	15	1.500	30

Минимални проценат уређених зелених и слободних површина износи 40%. На парцелама применити репрезентативно озелењавање.

Није дозвољена изградња више објеката на парцели, осим помоћних објеката.

Помоћни објекти су: гараже, вртни павиљони, стаклене баште, затворени базени, фонтане, спортски терени и сл.

Помоћни објекти се не урачунавају у корисну бруто разијену грађевинску површину, осим гаража и затворених базена, а максимална дозвољена заузетост парцеле овим објектима може износити до 20% укупне површине парцеле.

Растојање између регулационе и грађевинске линије за нове објекте је минимално 10м. Положај осталих грађевинских линија биће одређен даљом планском разрадом.

Периурбано становање

Као посебан тип породичног становања издваја се периурбано становање. На територији Плана, периурбано становање заступљено је у рубним зонама и карактеришу га три врсте домаћинства: непољопривредно, мешовито и пољопривредно, у зависности да ли се уз становање обавља и пољопривредна делатност и у коликој мери.

Табела бр. 5.5. – Урбанистички параметри Периурбаног становања према врсти домаћинства

Тип	Спратност		Врста домаћинства	Макс. ИЗ (%)	
	Стамбени	Економски и помоћни		стам. део	екон. део
ПС-03	П+2+Пк	П+Пк	непољопривредно	50	- -
			мешовито	40	50
			пољопривредно	40	50

На грађевинској парцели чија је површина или ширина мања од дефинисане, може се утврдити изградња или реконструкција стамбеног објекта спратности П+1, индекса изграђености до 0,8 и индекса заузетости до 40%.

Приликом, организације дворишта потребно је задржати традиционалну поделу и организацију на кућно двориште, економско двориште и башту.

У оквиру непољопривредног домаћинства, могуће је на делу окућнице, организовати мање економске садржаје.

Табела бр. 5.6. – Величина парцеле Периурбаног становања према врсти домаћинства

Тип	Спратност	Врста домаћинства	Површина парцеле		Мин. шир. парцеле
			Стамбени део мин.	Економски део мин.	
ПС-03	До П+1+Пк	Непољопривредно	400	- -	15
		Мешовито		200	15
		Пољопривредно		800	20
	П+2 П+2+Пк	Непољопривредно	600	- -	15
		Мешовито		200	15
		пољопривредно		800	20

Периурбано становање подразумева изградњу стамбених, економских и помоћних објеката. При утврђивању индекса изграђености, односно индекса заузетости грађевинске парцеле, у рачунава се површина свих објеката.

За неизграђени део грађевинског подручја планираног уз државне путеве, односно све садржаје лоциране у овом појасу потребно је обезбедити посебну приступну саобраћајницу.

Стамбени објекти периурбаног становања

Стамбени објекти су породични са највише три стамбене јединице.

У оквиру породичног становања, могу бити заступљене и друге компатибилне намене из области комерцијалних, привредних и других делатности (трговина, пословање, услуге, и сл.), еколошки и функционално примерене зони становања.

Садржаји компатибилних намена, могу се организовати у приземним етажама стамбеног објекта или у оквиру другог објекта на истој парцели.

Однос стамбене према другим наменама је 60% : 40%.

Растојање између регулационе и грађевинске линије за нове објекте је минимално 5м.

По типу изградње, стамбени објекти могу бити слободностојећи или двојни.

Уз стамбени објекат могу се градити помоћни објекти: летња кухиња, пушница, гаража, остава, бунари, ограде, санитарни пропусник, магацин хране за сопствену потребу и др. који могу појединачно бити површине до 30м².

Економски објекти

У економске објекте спадају објекти за гајење животиња: сточне стаје (живинарници, свињци, говедарници, овчарници, козарници и др.), испусти за стоку, ђубришне јаме-ђубришта и др., који се граде на простору економског дворишта и на прописној удаљености од стамбеног објекта, чесме, бунара и других садржаја на које штетно делују.

Економски објекти могу се градити самостално или повезивати међусобно зависно од просторних могућности и функционалних потреба.

Положај, локацију и габарит економског објекта, као и међусобна растојања економских објеката, прилагодити просторним могућностима економског дворишта. При томе обезбедити лак приступ и добру организацију економског простора и везу са другим објектима. Прљаве садржаје, као што су стаје и ђубришта лоцирати заједно са септичким јамама и пољским клозетима на удаљенијим деловима економског дворишта и низ ветар у односу на стамбени део дворишта.

Ако се економски део дворишта једне парцеле непосредно граничи са стамбеним делом дворишта друге парцеле, растојање између нових објеката утврђује се применом правила за најмања растојања стамбених и економских објеката.

Ако се економски делови дворишта суседних парцела граниче, растојање између нових економских објеката и границе парцеле је најмање 1,0м.

Удаљеност стаје од стамбеног објекта мора бити најмање 15м. Удаљеност ђубришта и пољског клозета од стамбеног објекта мора бити најмање 20м.

Ширина приступног економског пута је најмање 3,0м.

Помоћни објекти уз економске објекте су објекти за производњу и прераду пољопривредних производа, стакленици и објекти за складиштење пољопривредних производа (пушнице, сушаре, кошеви, амбари), надстрешнице за машине и пољопривредна возила, магацини сточне хране и објекти намењени исхрани стоке и сл., као и гараже и надстрешнице за пољопривредну механизацију, машине и возила, који могу појединачно бити површине веће од 30м².

5.2.2. Централне функције

Типологија централних функција извршена је у односу на диспозицију ове намене у простору који се уређује овим планом и дефинисана је кроз два типа.

Тип ЦФ-01

Овај тип централних функција планиран је у градском центру и чине га различити садржаји из области јавних функција: управа и администрација (АУ), култура (К) и др., и комерцијалних делатности – типови: КД-01, КД-02 и КД-041.

Као допунске намене централним функцијама планирано је вишепородично становање средњих и високих густина.

Урбанистички параметри садржаја централних функција за наведене типове јавних функција и комерцијалних делатности, дефинисани су у посебним тачкама.

У даљем урбанистичком планирању успоставити стандарде за реконструкцију целих блокова и обезбеђивање простора за мирујући саобраћај.

Тип ЦФ-02

Овај тип централних функција планиран је у специјализованом центру, на локацији старог аеродрома и чине га различити садржаји из области јавних функција: објекти јавног и приватног сектора из области образовања (Ш), културе (К), науке, верски објекат (ЦР) и др., и комерцијалних делатности – типови: КД-01, КД-03 и КД-041.

Као допунске намене централним функцијама планиране су: вишепородично становање високих густина, привредне делатности, садржаји спорта и рекреације и паркови.

Урбанистички параметри садржаја централних функција за наведене типове јавних функција и комерцијалних делатности, дефинисани су у посебним тачкама.

Привредне делатности планиране у оквиру ове целине морају бити високе или посебно чисте технологије, које не би угрозиле будуће амбијенталне вредности подручја.

5.2.3. Комерцијалне делатности

У овом плану комерцијалне делатности подразумевају: трговину, угоститељство, занатство (услужни део), пословне и финансијске услуге и друге пословне просторе, део објеката саобраћајне привреде (бензинске и гасне пумпе), објекте у функцији туризма и слично.

У зависности од тога да ли су у функцији претежне, допунске или пратеће намене, као и локације, дефинисана су три типа.

Тип КД-01

Подразумева комерцијалне делатности (трговачко-пословни центри, велики маркети, сервиси и сл.) у функцији претежне намене, затим у функцији допунске или пратеће намене у оквиру привредно радних зона, односно у функцији допунских намена у оквиру других зона, уз услов да се организују на нивоу блока или дела блока.

Табела бр. 5.7. – Урбанистички параметри Комерцијалних делатности типа КД-01

Тип	спратност	макс. ИЗ (%)	мин. површина парцеле (м ²)	мин. ширина парцеле (м)
КД-01	до П+3	40%	1500	30

Изузећа и посебни случајеви

На грађевинској парцели површине и ширине мање за 10% од минимално дефинисаних, може се даљом планском разрадом омогућити изградња или доградња објекта са 10% мањим урбанистичким параметрима.

Грађевинска линија

Растојање између регулационе и грађевинске линије за нове објекте је минимално 5м.

Међусобно растојање између објеката је минимално 1/2 висине вишег објекта, али не мање од 4м.

Није дозвољено упуштање делова објеката у јавну површину.

У простору између регулационе и грађевинске линије могу се поставити: портирница, информациони и контролни пункт комплекса.

Остало

Минимални проценат уређених зелених и слободних површина износи 30%.

Комерцијалне делатности могу бити организоване у склопу једног или више објеката на парцели.

На парцели је могућа изградња и помоћних објеката.

Дозвољена је изградња посебних објеката који се не урачунавају у корисну БРГП, као што су рекламни стубови и сл., који морају бити позиционирани на парцели у оквиру грађевинских линија.

Максимална висина рекламних стубова је 30м.

Тип КД-02

Подразумева комерцијалне делатности (трговину, угоститељство, објекте у функцији туризма, пословање и сл.) у функцији допунске и пратеће намене у оквиру становања.

За изградњу објеката користе се урбанистички параметри дефинисани за претежну намену урбанистичке целине у којој се објекти граде.

У оквиру објеката комерцијалних делатности, може бити заступљено и становање.

Однос комерцијалних делатности према становању 80% : 20%.

На парцели је могућа изградња и помоћних објеката.

У оквиру грађевинских парцела са објектима комерцијалних делатности, забрањено је складиштење и депоновање материјала и робе, што подразумева и: отпадни материјал, грађевински материјал, ауто-отпад, пластику и др.

Комерцијалне делатности морају еколошки и функционално бити примерене зони становања.

У зонама вишепородичног становања комерцијални објекти се могу градити и на парцелама мањим од 600м², а већим од 300м².

Тип КД-03

Подразумева комерцијалне делатности (трговину, угоститељство, објекте у функцији туризма и сл.) у функцији допунских и пратећих намена у урбанистичким целинама у којима је претежна намена спорт и рекреација, парк, јавне функције или комуналне делатности.

Комерцијалне делатности морају еколошки и функционално бити примерене зони у којој се обављају.

Објекти се могу градити као слободностојећи или груписати на различите начине.

Максимална дозвољена спратност је П+1.

Обзиром да се овај тип објеката комерцијалних делатности планира у специфичном окружењу, остале урбанистичке параметре одредити приликом даље планске разраде.

Тип КД-04

Подразумева комерцијалне делатности у функцији туризма: хотеле, мотеле, коначишта, виле, апартмане и сл.

За овај тип, у зависности од локације, дефинисани су подтипови са урбанистичким параметрима.

Табела бр. 5.8. – Урбанистички параметри Комерцијалних делатности типа КД-04

тип	диспозиција	макс. спратност	тип објекта	макс. ИЗ %
КД-041	све зоне осим Рубних зона	П+5	- слободностојећи - прекинути низ - непрекинути низ	60%
КД-042	Рубне зоне	П+3		

Величина грађевинске парцеле одређује се према садржају објекта и смештајним капацитетима.

Грађевинска линија

Растојање између регулационе и грађевинске линије за нове објекте је од 5 до 40м, у зависности од ранга саобраћајнице.

Минимално растојање од бочних и задње границе парцеле је $\frac{1}{2}$ висине вишег објекта, а не мање од 4,0м.

Међусобно растојање између објеката је минимално $\frac{1}{2}$ висине вишег објекта, али не мање од 4,0м.

Није дозвољено упуштање делова објеката у јавну површину.

Остало

На једној парцели може бити изграђено више објеката.

На парцели је могућа изградња и помоћних објеката.

У односу на садржај објекта у функцији туризма одређује се потребан број паркинг и гаражних места и уређује се на грађевинској парцели.

Уколико не постоји могућност за паркирање возила на припадајућој грађевинској парцели, паркирање се може организовати на другој грађевинској парцели (у радијусу од 200м) под условом да се гради истовремено са објектом коме служи.

5.2.4. Привредне делатности

У овом плану привредне делатности подразумевају: индустријску и занатску производњу, део објеката саобраћајне привреде (гараже и радионице, путне базе), сервисе, складишта и слично.

У зависности од тога да ли су у функцији претежне, допунске или пратеће намене, као и локације и заступљености у простору, одређена су три типа.

Тип ПД-01

Подразумева привредне делатности у функцији претежне намене.

Привредне делатности могу бити организоване у склопу једног или више објеката на парцели.

Табела бр. 5.9. – Урбанистички параметри Привредних делатности тип ПД-01

тип	макс. спратност	макс. ИЗ (%)	мин. површина парцеле (м ²)	мин. ширина парцеле (м)
ПД-01	П+2 до 18м	40%	1.500	30

Изузећа и посебни случајеви

На грађевинској парцели површине и ширине мање за 10% од минимално дефинисаних, може се даљом планском разрадом омогућити изградња или доградња објекта са 10% мањим урбанистичким параметрима.

Максимална висина објеката је 18м, осим за посебне објекте и објекте у функцији технолошког процеса. Уколико су виши од 30м неопходно је прибавити мишљење и сагласност институција надлежних за безбедност ваздушног саобраћаја.

Максимална висина рекламних стубова је 30м.

Грађевинска линија

Растојање између регулационе и грађевинске линије за нове објекте условљено је рангом саобраћајнице, а не може бити мање од 5м.

Минимално растојање од бочних и задње границе парцеле је ½ висине вишег објекта, не мање од 5м.

Међусобно растојање између објеката је минимално ½ висине вишег објекта, али не мање од 4,0м.

Није дозвољено упуштање делова објеката у јавну површину.

У простору између регулационе и грађевинске линије могу се поставити: портирница, информациони и контролни пункт комплекса.

Дозвољена је изградња помоћних објеката.

Остало

Минимални проценат уређених зелених и слободних површина износи 30%. У оквиру комплекса предвидети заштитно зеленило (компактни засади листопадне и четинарске вегетације).

У оквиру комплекса неопходно је предвидети посебне просторе за сакупљање, примарну селекцију и одношење комуналног и индустријског отпада.

Тип ПД-02

Подразумева привредне делатности у функцији претежне намене у оквиру привредно – радних зона, као и привредне делатности у функцији допунске или пратеће намене ван привредно – радних зона, које се организују на нивоу блока или дела блока и чине јединствен комплекс или више појединачних груписаних локација.

Привредне делатности могу бити организоване у склопу једног или више објеката на парцели.

Табела бр. 5.10. – Урбанистички параметри привредних делатности типа ПД-02

тип	макс. спратност	макс. ИЗ (%)	мин. површина парцеле (м ²)	мин. ширина парцеле (м)
ПД-02	П+1	40%	800	16

Грађевинска линија

Растојање између регулационе и грађевинске линије за нове објекте, условљено је рангом саобраћајнице, а не може бити мање од 5м.

Минимално растојање од бочних и задње границе парцеле је 1/2 висине вишег објекта, не мање од 5м.

Међусобно растојање између објеката је минимално 1/2 висине вишег објекта, али не мање од 4м.

Није дозвољено упуштање делова објеката у јавну површину.

У простору између регулационе и грађевинске линије могу се поставити: портирница, информациони и контролни пункт комплекса.

Дозвољена је изградња помоћних објеката.

Остало

Минимални проценат уређених зелених и слободних површина износи 30%.

У оквиру комплекса предвидети заштитно зеленило (компактни засади листопадне и четинарске вегетације).

У оквиру комплекса неопходно је предвидети посебне просторе за сакупљање, примарну селекцију и одношење комуналног и индустријског отпада.

Тип ПД-03

Подразумева привредне делатности у функцији, допунске и/или пратеће намене у урбанистичким целинама у којима је претежна намена становање (мање производне јединице, мања занатска производња и сл.).

За изградњу објеката користе се урбанистички параметри дефинисани за претежну намену урбанистичке целине у којој се објекти граде.

На грађевинским парцелама уз производне, могу да се граде и помоћни објекти: гараже, оставе, портирнице, надстрешнице, тремови и слично.

У оквиру грађевинских парцела са изграђеним производним садржајима, забрањено је складиштење и депоновање материјала и робе, што подразумева и: отпадни материјал, грађевински материјал, ауто-отпад, пластику и др.

Привредне делатности морају еколошки и функционално бити примерене зони у којој се налазе.

5.2.5. Јавне функције

У овом Плану под јавним функцијама подразумева се: здравство, социјална заштита, образовање и дечја заштита, култура и информисање, наука, администрација и управа и верски објекти, као и објекти за које ће урбанистички услови за изградњу бити дефинисани даљом планском разрадом: аеродром, железничка и аутобуска станица и пристаниште.

Тип и габарит објекта мора бити прилагођен условима локације и локалног урбанистичког контекста, што ће бити одређено у даљој планској разради.

За изградњу објеката из области јавних функција, поред урбанистичких услова одређених планом, користе се и критеријуми и нормативи за одређену врсту објекта.

Величина грађевинске парцеле одређује се према нормативима за одређену врсту објеката јавне функције.

Положај грађевинске линије биће одређен даљом планском разрадом.

На једној грађевинској парцели може бити изграђено више објеката јавних функција.

Садржаји објеката јавних функција могу се организовати у једном или више објеката.

Уколико не постоји могућност за паркирање возила на припадајућој грађевинској парцели, паркирање се може организовати на другој грађевинској парцели (у радијусу од 200м) под условом да се гради истовремено са објектом коме служи.

Објекти јавних функција могу се градити, осим на планом дефинисаним локацијама и у урбанистичким целинама са чијом се претежном наменом сматрају компатибилним.

Основне школе

Локација школе подразумева: земљиште на коме се налази школска зграда, двориште, вежбалиште и врт. Површина локације за основну школу износи најмање 25м² по једном ученику у једној смени, али не може бити мања од 0,50ха за одвојена одељења централе основне школе и самосталне непотпуне основне школе и 1ха за потпуне основне школе у организованим насељима. Минимум земљишта може бити умањен за једну петину под условом да у близини школе постоје школски спортски центри које школа може користити.

Површина земљишта под објектом је најмање 7,5м² по једном ученику у једној смени, за потпуне основне школе, односно најмање 1.000м² за одвојена одељења основних школа (непотпуне основне школе од I до IV разреда).

Максимална спратност објеката је П+2.

Средње школе

Локација школе подразумева: земљиште на коме се налази школска зграда, двориште, вежбалиште и врт. Површина локације за средњу школу износи најмање 25м² по једном ученику у једној смени.

Површина земљишта под објектом је најмање 5м² по једном ученику у једној смени.

Максимална спратност објеката је П+2.

Ученички и студентски домови

При одређивању потребне величине комплекса и објеката за ученичке домовне применити следеће нормативе:

- 17 м² нето развијене грађевинске површине објекта по ученику и
- 25 м² површине комплекса по ученику.

При одређивању потребне величине комплекса и објеката за студентске домовне применити следеће нормативе:

- 20 м² по студенту нето развијене површине објекта и
- 30 м² по студенту површине комплекса.

За ресторане за исхрану студената:

- 1,4 м² по студенту, с тим да се рачуна број планираних седишта у ресторанима за 30% редовних студената (са издавањем оброка у три смене).

Дечија заштита

За објекте дечије заштите применити следеће нормативе:

- обухват деце (број корисника) 25-30% популације узраста до 6 година,
- површина дечје установе – 8м²/кориснику,
- површина земљишта – 30м²/кориснику,
- максимална спратност објеката П+1.

Верски објекти

За верске објекте применити следеће нормативе:

- максималан индекс изграђености грађевинске парцеле износи 0,5,
- максималан индекс заузетости грађевинске парцеле износи 30%,
- најмање 30% верског комплекса мора бити хортикултурно уређен,
- простор за окупљање верника обезбедити у оквиру грађевинске парцеле,
- потребан број паркинг места обезбедити у оквиру грађевинске парцеле.
- у комплексу се поред верског објекта, могу градити и други објекти који су у функцији верског објекта.

Остали објекти

За све остале објекте из области Јавних функција примењују се урбанистички параметри дати у табели.

Табела бр. 5.11. – Урбанистички параметри осталих објеката Јавних функција

Диспозиција	макс. спратност објекта	макс. ИЗ (%)
Централна градска зона	Параметри ће бити одређени даљом планском разрадом	
Рубне зоне	П+3	40%
остале просторне зоне	П+5	50%

5.2.6. Комуналне делатности

Објекти и површине намењене овим делатностима су: гробља, пијаце, рециклажна дворишта, као и објекти за које ће урбанистички услови за изградњу бити дефинисани даљом планском разрадом: постројење за пречишћавање отпадних вода, резервоари за водоснабдевање, електроенергетска постројења, извориште Читлук и сл.

Пијаце

Пијаце морају имати директан прилаз са јавне саобраћајнице који не омета функционисање других садржаја и адекватан паркинг простор.

У оквиру пијаце неопходно је обезбедити садржаје у складу са нормативима за ту врсту објеката.

Максимална спратност објеката је П+1.

Рециклажна дворишта

Рециклажна дворишта могу се формирати у оквиру привредно-радних зона, као и у оквиру стамбених насеља у центрима (тежиштима) месних заједница нарочито у рубним зонама, уз услов да ни на који начин не угрожавају непосредно окружење.

Површина локације рециклажног дворишта, одређује се према броју становника које опслужује и то 0,1м²/становнику.

У оквиру рециклажног дворишта организовати: саобраћајне манипулативне површине, сепараторе отпадних вода, надстрешницу, контејнере за различите врсте отпада и по потреби помоћне објекте.

Максимална спратност објеката је П.

Минимални проценат уређених зелених и слободних површина износи 20%, а зеленило организовати тако да визуелно заклања садржаје дворишта.

Гробља

Простор за гробље мора да задовољи следеће критеријуме:

- терен мора да буде оцедан и стабилан, без превеликих нагиба терена и задржавања површинске воде,
- да буде изван токова подземних и надземних вода, изван водозаштитних и поплавних подручја, као и изван зона заштићених делова природе и подручја шума,
- ниво подземне воде мора бити минимално 50цм испод најниже коте гроба,

- за свако ново гробље предходно наведени услови се прибављају на основу геолошког елабората о погодности изабране локације.

Димензионисање гробља вршити према броју потребних гробних места, а на основу података о стопи смртности и дужини обавезног почивања (узимајући у обзир гравитацијско подручје) и бруто површине једног гроба која може да буде од 4 до 16м².

У оквиру гробља организовати површине за сахрањивање, саобраћајнице и стазе, простор за комеморације, сервисне функције одржавања и управљања гробљем, зеленило (најмање 10% локације) и пратеће услуге продаје.

У оквиру гробља може се планирати део за посебне врсте укопа и друге верске конфесије.

У оквиру гробља мора да постоји чесма.

Све грађевине које се изводе за потребе гробља морају бити комунално опремљене.

Паркиралиште за потребе гробља, димензионисано у складу с прописима, мора бити одвојено од простора за сахрањивање и јавног пута.

Прилаз за посетиоце и службени улаз морају бити одвојени.

Бруто димензије једног гробног места износе најмање 110x240цм, двогробног 200x240цм и трогробног 270x240цм.

Дубина гроба је најмање 150цм, с тим да слој земље изнад ковчега не сме бити мањи од 80цм. За сахрањивање у два нивоа дубина се повећава за 60цм.

Растојање између гробова је минимално 40цм.

Гробнице морају бити изграђене од водонепропусног бетона.

Бруто димензије гробница су максимално 300x300цм.

Гробна поља су одељена главним стазама минималне ширине 3м.

Стазе морају бити од тврдог материјала, без препрека у кретању.

5.2.7. Посебна намена

Део комплекса „Равњак“ у површини од 50а, комплекс „Росуље“ и Дом ВС су са статусом „Мастер план“, тако да је за ове површине могућа промена намене после регулисања својинских односа. Израдом плана детаљне регулације могућа је даља разрада ових локација без промене генералног плана уз поштовање општих урбанистичких начела.

До промене намене мора се поштовати „Зона забрањене градње“ у појасу од 50 метара по ободу комплекса „Равњак“.

Изградња Окружног затвора, као и евентуална доградња, реконструкција и модернизација постојећег Васпитно – поправног дома за малолетнике реализоваће се у складу са потребама и нормативима за ову врсту објеката.

5.2.8. Зеленило

Категорије зеленила које су третиране у овом поглављу су: зеленило јавног коришћења, зеленило ограниченог коришћења и зеленило специфичне намене.

Зеленило као намена сматра се компатибилним свим осталим наменама, па се као такво може сматрати допунском, односно пратећом наменом било којој претежној намени. Категорију, односно тип зеленила одређује тип намене у чијој је функцији.

5.2.8.1. Зеленило јавног коришћења

У ову категорију зеленила спадају: паркови, парк-шуме, тргови и скверови, линеарно зеленило и зеленило у стамбеним зонама.

А) Паркови

Општи урбанистички услови:

- За све интервенције на постојећој уређеној површини и уређењу планираног простора неопходна је израда пројекта партерног уређења који, по потреби, садржи и елелорат о фитосанитарном статусу зеленила и предлог мера за санацију зеленила.
- Градски парк мора бити лако приступачан.
- Потребно је обезбедити паркинг за посетиоце на ободу парка, осим у специфичним случајевима када је дозвољен колски саобраћај у самом парку.
- Основни садржаји парка су простори за игру деце, одмор, рекреацију, забаву, едукацију, спорт, манифестације културе, видиковци, трим стазе, шетне стазе, бицикличке стазе и сл.
- Паркови се зонирају тако да централни део чини зона одмора, а периферно се формирају зоне спорта, рекреације, забаве и други бучни и садржаји масовног окупљања.
- Величине зона треба да задовољавају оријентациони однос: зона мирног одмора 50-60%, спорта 15-20%, дечје игре 7-12%, масовног окупљања, спорта, забаве и сл. 10-15% и економски део 2-3% укупне површине.
- Најповољније положаје у смислу природних и хигијенско-санитарних услова планирати за просторе за игру деце.
- Зоне треба да буду компактне и повезане међусобно као и са улазима у парк.
- У оквиру парка могуће је предвидети изградњу објеката који су у функцији садржаја парка.
- Парк мора да буде опремљен комуналном инфраструктуром (јавно осветљење, вода и сл.).
- Делови или парк у целини може се ограђивати зеленом оградом или чврстом оградом чија ће се висина и материјализација дефинисати даљом планском разрадом.
- У парку се могу градити вртно - архитектонски елементи (фонтане, перголе, светиљке, мобилијар, ограде, степеништа, потпорни зидови, чесме и сл.).
- Процентуално учешће зеленила (неизграђени простор без застора од плоча, асфалта и сл.) треба да буде минимално 60%.
- Стазе, платои и приступне саобраћајнице могу да заузимају максимално 20% укупне површине.

У категорију паркова спадају: градски, рејонски, паркови суседства и меморијални паркови.

Градски парк

У Пионирском парку дозвољена је изградња објеката у складу са општим урбанистичким условима, осим објеката за такмичарски спорт и игралишта за рекреативно бављење спортом.

У парку Багдала постоји више објеката спорта и рекреације а планира се употпуњавање постојећих као и изградња нових спортско-рекреативних садржаја у складу са општим урбанистичким условима.

Парк дуж реке Расине осим у складу са општим урбанистичким условима, уређује се, на самој обали и за потребе летњих спортско – рекреативних активности (плаже, купалишта формирана системом брана, базени и сл.). Због услова локације зоне у оквиру парка формирати линеарно. Изградња објеката у функцији основне намене простора дозвољена је само ван зоне заштите речног корита.

Рејонски парк

Уређују се у складу са општим урбанистичким условима, а могу се градити и већи спортски терени на отвореном или у затвореним објектима, уколико просторне могућности парка то дозвољавају.

Паркови суседства

Уређују се у складу са општим урбанистичким условима, с тим да нису дозвољени садржаји рекреације и забаве који имају негативан утицај на околне стамбене објекте. Није дозвољено увођење колског саобраћаја у парк и изградња објеката високоградње.

Парк суседства планиран у југоисточном делу урбанистичке целине 4.6 на кат.парцелама бр. 3803/1 и 3803/5 КО Крушевац, у даљој планској разради може се планирати за становање опредељено као претежна намена у наведеној целини, уколико се предходно изврше геомеханичка испитивања локације која то дозвољавају и испуне други услови за изградњу.

Меморијални паркови

Комплекс Слободиште се уређује у складу са општим урбанистичким и посебним условима:

- У меморијалном делу парка није дозвољена изградња спортских и забавних садржаја, дечијих игралишта и сличних садржаја који нарушавају основни концепт целине.
- Планирани парковски део може да садржи елементе мирног одмора, рекреације, едукације, забаве и сл.
- Процентуално учешће зеленила (неизграђени простор без застора од плоча, асфалта и сл.) треба да буде минимално 80%.

Лазарев град, односно простор око цркве Светог Стефана – Лазарица са Крушевачким градом је споменик културе од изузетног значаја, тако да све интервенције на зеленилу и пејзажном уређењу морају бити у складу са условима Завода за заштиту споменика културе и Завода за заштиту споменика природе Републике Србије.

Б) Парк-шуме

За уређење парк - шума важе следећи урбанистички услови:

- Неопходно је обезбедити правилан однос светла и сенке, односно пошумљеног дела и осончаних пољана.

- Неопходно је обезбедити колски приступ са организованим пакингом на ободу парк-шуме.
- У овим просторима није предвиђена изградња објеката, већ се простор уређује системом стаза са минимално потребним урбаним мобилијаром, искључиво у функцији унапређења комфора.
- Предвиђају се простори за постављање клупа, пергола, формирање излетничких пунктова, видиковаца, простора за игру деце, за постављање справа за вежбање и сличних садржаја, корпи за одпатке и сл., све искључиво у функцији намене простора.
- Предвиђа се изградња трим и кондиционих стаза.
- Све садржаје треба организовати по принципу минималног оптерећења и деградације простора.

В) Зеленило тргова и скверова

За постојеће и планиране тргове и скверове важе следећи урбанистички услови:

- У озелењавању примењивати врсте отпорне на градске услове са санитарно - хигијенском улогом и израженим декоративним својствима.
- На кружним токовима дозвољена је само садња ниског шибља, цвећа и траве.
- На кружним токовима нису дозвољени садржаји за одмор, игру деце и рекреацију.

Г) Линеарно зеленило

Услови за формирање линеарног зеленила су:

- Линеарно зеленило планирати упоредо са планирањем градских улица како би се (у процесу пројектовања) ускладила ширина профила и распоред уличних инсталација.
- Дуж саобраћајница, железнице, магистралних и градских саобраћајница планирати формирање континуалних појаса линијског зеленила, дрвореда у комбинацији са жбуњем са израженом функцијом заштите (бука, ветар, аеро загађења).
- На градским улицама не смеју се користити стабла која имају коренов систем који подиже застор, као и врсте са широком крошњом, ломљивим гранама, плодовима и сл.
- Не смеју да се користе врсте које имају отровне делове или које изазивају алергије.
- Ради заштите подземних инсталација, стабла се могу садити у јамама које су озидане.
- Дрворед се може формирати и од садница посађених у мобилним жардињерама, уколико не постоји могућност за садњу у земљи.

Д) Зеленило у стамбеним зонама

Учешће зеленила нормира се са минимално 30% укупне површине зоне.

5.2.8.2. Зеленило ограниченог коришћења

Површина зеленила, начин обраде и садржаји дефинишу се на основу врсте и функције објекта, при чему се морају поштовати нормативи и прописи који се односе на уређење простора, а на основу дефинисаних општих услова за одређену намену.

5.2.8.3. Заштитно зеленило

Заштитно зеленило, као зеленило специфичне намене, формира се у складу са следећим условима:

- Објекти рекреације, спорта и дечје игре не смеју се лоцирати у заштитним зонама индустрије која емитује загађење опасно по здравље људи.
- У заштитни појас могу да се укључе расадници, воћњаци, приградско зеленило, паркови, парк - шуме и шуме.
- У заштитном појасу забрањује се свака изградња осим објеката везаних за рекреацију, привредну активност у шуми као и изградња саобраћајница намењених опслуживању.
- Врсте биљног материјала, распоред и густина садње су условљене примарном функцијом самог појаса (заштита од загађења и ветра, заштита речних токова, клизишта, насипа и сл.) и природним условима средине. При планирању се придржавати утврђених норми и правилника за дату област.
- Обавезно је формирање заштитних појасева приликом планирања нових и проширења постојећих гробаља, сем уколико су у контакту са пољопривредним и шумским земљиштем.
- Обавезно је очување и унапређење зеленила дуж водених токова.

5.2.9. Спорт и рекреација

Садржаји спорта и рекреације могу бити организовани у објектима затвореног или отвореног типа и намењени су корисницима различитих категорија.

Врста и обим садржаја у функцији спорта и рекреације зависе од претежне намене коју допуњују.

Тип CP-01

Садржаји спорта и рекреације остварују се у затвореним и отвореним објектима, намењеним већем броју корисника различитих категорија, и ту спадају: спортске хале, затворени базени, стадиони и сл.

Табела бр. 5.12. - Урбанистички параметри Спорта и рекреације типа CP-01

Тип објекта	Спратност	Макс. ИЗ (%)	Број паркинг места
CP-01	П+1	30	1 ПМ на 10 гледалаца за путничка возила 1 ПМ на 100 гледалаца за аутобусе

За паркирање возила обезбедити простор на сопственој парцели или у непосредној близини на јавној површини намењеној за паркирање.

Тип CP-02

Садржаји спорта и рекреације остварују се у затвореним објектима, намењеним мањем броју корисника различитих категорија, и ту спадају: спортске сале без трибина са теренима за различите врсте спортова.

Табела бр. 5.13. - Урбанистички параметри Спорта и рекреације типа СР-02

Тип објекта	Спратност	Макс. ИЗ (%)	Број паркинг места
СР-02	П	40	1 ПМ на 10 гледалаца за путничка возила

За паркирање возила обезбедити простор на сопственој парцели.

Тип СР-03

Садржаји спорта и рекреације остварују се у отвореним објектима, намењеним различитим категоријама корисника и ту спадају: различите врсте спортских терена, бицикличке, трим и шетачке стазе, простори за игру деце, фитнес справе на отвореном, терени за мини голф и др.

Уз објекте овог типа, дозвољава се изградња објеката пратећих садржаја (свлационице, остава за реквизите, санитарни чвор и сл.) спратности П.

5.3. Преглед претежних, допунских и пратећих намена по урбанистичким целинама

За сваку урбанистичку целину дефинисана је претежна намена, а уколико постоје и допунска и пратећа намене.

Претежна намена простора, одређена је наменом чија је заступљеност у одређеном простору преовлађујућа.

Допунска намена простора, подразумева намену која допуњује претежну намену са којом је компатибилна.

Пратећа намена простора, подразумева намену која прати одређену претежну и / или допунску намену.

Квантификативни показатељи који опредељују заступљеност намена у простору дефинисани су на следећи начин:

- Претежне намене (51-100%);
- Допунске намене (31 - 49%);
- Пратеће намене (0 - 30%).

Преглед претежних, допунских и пратећих намена по урбанистичким целинама, а у оквиру појединих просторних зона, приказан је табеларно.

Табела бр. 5.14. – Просторна зона 1 – Централна градска зона

Ознака урб. целине	Претежна намена		Допунска намена		Пратећа намена	
	намена	тип	намена	тип	намена	тип
1.1.	централне функције	ЦФ-01	становање, густине 100-200ст/ха	ВС-01 ВС-02	комуналне делатности	пијаца (П)
			становање, преко 200ст/ха	ВС-03 ВС-04 ВС-05		
			становање до 100ст/ха	ПС-01 ВС-01		
1.2.	становање, 100-200ст/ха	ПС-01 ПС-02 ВС-02	становање, преко 200ст/ха	ВС-03 ВС-04 ВС-05	јавне функције	школство (Ш)
			комерцијалне делатности	КД-02		
1.3.	спорт и рекреација	СР-01 СР-02	становање, 100-200ст/ха	ПС-01 ПС-02 ВС-02	јавне функције	школство (Ш)
			становање до 100ст/ха	ПС-01		здравство (З)
			комерцијалне делатности	КД-01 КД-02 КД-03		дечија заштита (ДЗ)
1.4.	становање, 100-200ст/ха	ПС-01 ПС-02 ВС-02	комерцијалне делатности	КД-02	јавне функције	школство (Ш)
						социјална заштита (СЗ)
1.5.	парк	меморијални парк	јавне функције	верски објекат (ЦР)	становање до 100ст/ха	ПС-01 ВС-01
				култура (К)		
1.6.	становање, преко 200ст/ха	ВС-03 ВС-04 ВС-05	становање, густине 100-200ст/ха	ПС-01	парк	парк суседства
			комерцијалне делатности	КД-02	спорт и рекреација	СР-03
					јавне функције	управа и адм. (АУ)

Табела бр. 5.15. – Просторна зона 2 – Стамбено мешовита зона

Ознака урб. целине	Претежна намена		Допунска намена		Пратећа намена	
	намена	тип	намена	тип	намена	тип
2.1.	посебна намена	војни комплекс (ВК)	- -	- -	јавне функције	верски објекти (ЦР)
2.2.	становање густине до 100ст/ха	ПС-01 ПС-02	комерцијалне делатности	КД-02	становање, густине 100-200ст/ха	ВС-02
			спорт и рекреација	СР-01	јавне функције	дечија заштита (ДЗ)
					привредне делатности	ПД-02
					парк	градски парк
2.3.	становање, густине преко 200ст/ха	ВС-02 ВС-03 ВС-04 ВС-05 ПС-01	становање, густине 100-200ст/ха	ПС-01 ПС-02 ВС-01 ВС-02	јавне функције	школство (Ш)
			комерцијалне делатности	КД-02		здравство (З)
			спорт и рекреација	СР-03		дечија заштита (ДЗ)
						комуналне делатности
2.4.	становање, густине 100-200ст/ха	ПС-01 ВС-02	становање густине до 100ст/ха	ПС-01 ПС-02	јавне функције	школство (Ш)
			становање, густине преко 200ст/ха	ВС-04 ВС-05		дечија заштита (ДЗ)
			комерцијалне делатности	КД-01 КД-02		
			спорт и рекреација	СР-03		
2.5.	парк	градски парк	комерцијалне делатности	КД-03 КД-041	јавне функције	школство (Ш)
						социјална заштита (СЗ)
						верски објекти (ЦР)
			спорт и рекреација	СР-03	комуналне делатности	резервоар за водоснабдевање (РЗВ)
2.6.	становање до 100ст/ха	ПС-01 ПС-02	комерцијалне делатности	КД-02	јавне функције	социјална заштита (СЗ)

2.7.	јавне функције	здравство (З)			становање густине до 100ст/ха	ПС-01 ПС-02
					комерцијалне делатности	КД-02
2.8.	становање до 100ст/ха	ПС-01 ПС-02	комерцијалне делатности	КД-02		
2.9.	становање, 100-200ст/ха	ПС-01 ПС-02 ВС-02	комерцијалне делатности	КД-02	привредне делатности	ПД-02
					јавне функције	дечија заштита (ДЗ)
2.10.	комуналне делатности	гробље (Г)	јавне функције	верски објекат - ЦР		
2.11.	комерцијалне делатности	КД-01	спорт и рекреација	СР-02 СР-03	становање густине до 100ст/ха	ПС-01
					комерцијалне делатности	КД-02
2.12.	комерцијалне делатности	КД-01 КД-041			становање густине до 100ст/ха	ПС-01 ПС-02 ВС-02
					комерцијалне делатности	КД-02
2.13.	комерцијалне делатности	КД-01	привредне делатности	ПД-02	становање до 100ст/ха	ПС-01
					привредне делатности	ПД-03
					јавне функције	аутобуска станица (АС) железничка станица (ЖС)

Табела бр. 5.16. – Просторна зона 3 – Општа стамбена зона «ИСТОК»

Ознака урб. целине	Претежна намена		Допунска намена		Пратећа намена	
	намена	тип	намена	тип	намена	тип
3.1.	становање до 100ст/ха	ПС-01 ПС-02	комерцијалне делатности	КД-02	заштитно зеленило	-
			привредне делатности	ПД-03	комерцијалне делатности	КД-01
			спорт и рекреација	СР-03	привредне делатности	ПД-02
3.2.	становање до 100ст/ха	ПС-01 ПС-02	комерцијалне делатности	КД-02	јавне функције	школство (Ш)
			спорт и рекреација	СР-03		
3.3.	парк	градски парк	комерцијалне делатности	КД-03		
			спорт и рекреација	СР-02 СР-03		
3.4.	становање, 100-200ст/ха	ПС-01 ПС-02 ВС-02	комерцијалне делатности	КД-02	јавне функције	верски објекат (ЦР)
3.5.	становање, густине преко 200ст/ха	ВС-04	становање, 100-200ст/ха	ПС-01 ПС-02 ВС-02	парк	парк суседства
			комерцијалне делатности	КД-01 КД-02		
			спорт и рекреација	СР-03		
3.6.	становање, 100-200ст/ха	ПС-01 ПС-02 ВС-02	комерцијалне делатности	КД-02	становање, густине преко 200ст/ха	ВС-04
			спорт и рекреација	СР-02 СР-03		
3.7.	парк	градски парк	комерцијалне делатности	КД-03		
			спорт и рекреација	СР-02 СР-03		
3.8.	становање до 100ст/ха	ПС-01 ПС-02 ВС-01 ВС-02	комерцијалне делатности	КД-02	јавне функције	школство (Ш)
			спорт и рекреација	СР-02 СР-03		

Табела бр. 5.17. – Просторна зона 4 – Стамбено мешовита зона «ЈУГ»

Ознака урб. целине	Претежна намена		Допунска намена		Пратећа намена	
	намена	тип	намена	тип	намена	тип
4.1.	становање, густине 100-200ст/ха	ПС-01 ВС-02	комерцијалне делатности	КД-02 КД-041	јавне функције	дечија заштита (ДЗ)
4.2.	становање, густине преко 200ст/ха	ПС-01 ВС-04 ВС-05	комерцијалне делатности	КД-02	- -	- -
4.3.	становање, густине преко 200ст/ха	ВС-04 ВС-05	становање, густине 100-200ст/ха	ПС-01	парк	парк суседства
			комерцијалне делатности	КД-01 КД-02	јавне функције	ватрогасни дом (ВД)
			спорт и рекреација	СР-03	комуналне делатности	пијаца (П)
4.4.	централне функције	ЦФ-02	становање, густине преко 200ст/ха	ВС-03 ВС-04 ВС-05	становање до 100ст/ха	ПС-01 ПС-02
			привредне делатности	ПД-02	комерцијалне делатности	КД-01 КД-02
			спорт и рекреација	СР-01 СР-02 СР-03		
			парк	градски парк парк суседства		
4.5.	парк	меморијални парк	спорт и рекреација	СР-03	јавне функције	култура
4.6.	становање густине до 100ст/ха	ПС-01 ПС-02	комерцијалне делатности	КД-01 КД-02 КД-041	парк	парк суседства
					спорт и рекреација	СР-02 СР-03
					комуналне делатности	ЕЕ постројење-ЕЛП
4.7.	посебна намена	васпитно-поправни дом (ВПД)	- -	- -	становање густине до 100ст/ха	ВС-02
4.8.	парк шума	- -	- -	- -	комуналне делатности	резервоар за водоснабдевање (РЗВ)
					јавне функције	верски објекат (ЦР)
4.9.	становање густине до 100ст/ха	ПС-01 ПС-02	комерцијалне делатности	КД-02	парк шума	- -
			спорт и рекреација	СР-03		

Табела бр. 5.18. – Просторна зона 5 – Општа стамбена зона «ЗАПАД»

Ознака урб. целине	Претежна намена		Допунска намена		Пратећа намена		
	намена	тип	намена	тип	намена	тип	
5.1.	становање густине до 100ст/ха	ПС-01 ПС-03	комерцијалне делатности	КД-02	заштитно зеленило	- -	
			привредне делатности	ПД-03		парк	рејонски парк
						спорт и рекреација	СР-02 СР-03
5.2.	становање густине до 100ст/ха	ПС-01 ПС-02	комерцијалне делатности	КД-02	- -	- -	
			привредне делатности	ПД-03			
5.3.	становање, густине преко 200ст/ха	ВС-04	становање густине до 100ст/ха	ПС-01 ПС-02	парк	парк суседства	
			становање, 100-200ст/ха			јавне функције	дечија заштита (ДЗ)
			комерцијалне делатности	КД-02		верски објекат (ЦР)	
			спорт и рекреација	СР-03			
5.4.	становање, 100-200ст/ха	ПС-01 ПС-02 ВС-02	комерцијалне делатности	КД-02	- -	- -	
5.5.	привредне делатности	ПД-01 ПД-02	комерцијалне делатности	КД-02	становање до 100ст/ха	ПС-01 ПС-02	
5.6.	становање густине до 100ст/ха	ПС-01 ПС-02	комерцијалне делатности	КД-02	- -	- -	
5.7.	становање густине до 100ст/ха	ПС-01 ВС-02	комерцијалне делатности	КД-02	парк	парк суседства	
			спорт и рекреација	СР-03	комуналне делатности	гробље (Г)	
5.8.	становање густине до 100ст/ха	ПС-01 ВС-02	комерцијалне делатности	КД-02	привредне делатности	ПД-02	
			спорт и рекреација	СР-03	парк	парк суседства	
					комуналне делатности	гробље (Г)	
5.9.	становање густине до 100ст/ха	ПС-01 ПС-02	комерцијалне делатности	КД-02	становање, 100-200ст/ха	ВС-04	
			спорт и рекреација	СР-03	парк	парк суседства	
					јавне функције	школство (Ш) дечија заштита (ДЗ) верски објекат (ЦР)	

5.10.	комуналне делатности	гробље (Г)	јавне функције	верски објекат - ЦР	становање, до 100ст/ха	ПС-01
					заштитно зеленило	- -
5.11.	Становање, до 100ст/ха	ПС-01 ПС-02	комерцијалне делатности	КД-02	становање, 100-200ст/ха	ВС-04
			спорт и рекреација	СР-03	парк шума	- -

Табела бр. 5.19. – Просторна зона 6 – Привредно радна зона «СЕВЕР»

Ознака урб. целине	Претежна намена		Допунска намена		Пратећа намена	
	намена	тип	намена	тип	намена	тип
6.1.	привредне делатности	ПД-01 ПД-02	комерцијалне делатности	КД-01	комуналне делатности	- -
			спорт и рекреација	СР-02 СР-03	јавне функције	- -
6.2.	привредне делатности	ПД-01 ПД-02	комерцијалне делатности	КД-01	заштитно зеленило	- -
			спорт и рекреација	СР-02 СР-03	комуналне делатности	- -
6.3.	привредне делатности	ПД-01 ПД-02	комерцијалне делатности	КД-01	комуналне делатности	- -
			спорт и рекреација	СР-02 СР-03	јавне функције	здравство (З)
6.4.	привредне делатности	ПД-01 ПД-02	комерцијалне делатности	КД-01	заштитно зеленило	- -
			јавне функције	робно-транспортни центар (РТЦ)	комуналне делатности	гробље (Г)
6.5.	привредне делатности	ПД-01 ПД-02	комерцијалне делатности	КД-01	заштитно зеленило	- -
6.6.	привредне делатности	ПД-01 ПД-02	комерцијалне делатности	КД-01	заштитно зеленило	- -
6.7.	комуналне делатности	Постр. за пречишћавање отпадних вода (ПОВ)	- -	- -	заштитно зеленило	- -
6.8.	јавне функције	пристан-иште (ПР)	комерцијалне делатности	КД-03	- -	- -

У оквиру ове просторне зоне су и грађевинска подручја у виду енклава (6А и 6Б).

Табела бр. 5.20. – Просторна зона 7 – Привредно радна зона «ИСТОК»

Ознака урб. целине	Претежна намена		Допунска намена		Пратећа намена	
	намена	тип	намена	тип	намена	тип
7.1.	привредне делатности	ПД-01 ПД-02	комерцијалне делатности	КД-01	заштитно зеленило	--
					становање до 100ст/ха	ПС-03
7.2.	привредне делатности	ПД-01 ПД-02	комерцијалне делатности	КД-01	--	--
7.3.	комерцијалне делатности	КД-01	привредне делатности	ПД-02 ПД-03	заштитно зеленило	--
			спорт и рекреација	СР-02 СР-03	становање, до 100ст/ха	ПС-01 ПС-02
7.4.	привредне делатности	ПД-01 ПД-02	спорт и рекреација	СР-02 СР-03	становање, до 100ст/ха	ПС-01 ПС-02 ВС-01
			комерцијалне делатности	КД-01	комерцијалне делатности	КД-02
7.5.	посебна намена	војни комплекс (ВК)	--	--	--	--
7.6.	привредне делатности	ПД-01 ПД-02	комерцијалне делатности	КД-01	заштитно зеленило	--

Табела бр. 5.21. – Просторна зона 8 – Рубна зона «ИСТОК»

Ознака урб. целине	Претежна намена		Допунска намена		Пратећа намена	
	Намена	тип	намена	тип	намена	тип
8.1.	становање, густине до 100ст/ха	ПС-03	комерцијалне делатности	КД-02	заштитно зеленило	- -
			привредне делатности	ПД-03 ПД-02	парк	рејонски парк
					спорт и рекреација	СР-02 СР-03
					комуналне делатности	гробље (Г)
јавне функције		школство (Ш)				
8.2.	становање густине до 100ст/ха	ПС-01 ПС-02 ПС-03	комерцијалне делатности	КД-02	заштитно зеленило	- -
			привредне делатности	ПД-03 ПД-02	парк	рејонски парк
					спорт и рекреација	СР-02 СР-03
					- -	- -
јавне функције		школство (Ш) верски објекти (ЦР)				
комуналне делатности		гробље (Г)				
8.3.	становање густине до 100ст/ха	ПС-01 ПС-02 ПС-03	комерцијалне делатности	КД-02	јавне функције	школство (Ш) верски објекти (ЦР)
			привредне делатности	ПД-03	комуналне делатности	гробље (Г)
					парк	рејонски парк парк суседства
					спорт и рекреација	СР-02 СР-03
заштитно зеленило		- -				
парк шума						
8.4.	становање густине до 100ст/ха	ПС-03	комерцијалне делатности	КД-02	јавне функције	верски објекти (ЦР)
			привредне делатности	ПД-03	спорт и рекреација	СР-02 СР-03
8.5.	посебна намена	окружни затвор (ОЗ)			заштитно зеленило	- -

8.6.	јавне функције	аеродром (А)	комерцијалне делатности	КД-03	посебна намена	војни комплекс (ВК)
			привредне делатности	ПД-02		
8.7.	привредне делатности	ПД-01 ПД-02				

У оквиру просторне зоне су грађевинска подручја у виду енклава (8А, 8Б, 8В, 8Г и 8Д).

Табела бр. 5.22. – Просторна зона 9 – Рубна зона «ЈУГ»

Ознака урб. целине	Претежна намена		Допунска намена		Пратећа намена	
	намена	тип	намена	тип	намена	тип
9.1.	становање до 100ст/ха	ПС-01 ПС-02 ПС-03	комерцијалне делатности	КД-02	комуналне делатности	гробље (Г)
			привредне делатности	ПД-03	парк	парк суседства
			спорт и рекреација	СР-02 СР-03	заштитно зеленило	
9.2.	парк	градски парк	комерцијалне делатности	КД-03	- -	- -
			спорт и рекреација	СР-02 СР-03		
9.3.	становање до 100ст/ха	ПС-03	комерцијалне делатности	КД-02	јавне функције	верски објекти (ЦР)
9.4.	становање до 100ст/ха	ПС-03	привредне делатности	ПД-02 ПД-03	комуналне делатности	резервоар Липовац
			комерцијалне делатности	КД-02	заштитно зеленило	
9.5.	становање до 100ст/ха	ПС-01 ПС-02	комерцијалне делатности	КД-02	парк шума	рејонски парк
					парк	СР-02 СР-03
			привредне делатности	ПД-03	заштитно зеленило	- -
					парк шума	

У оквиру ове просторне зоне су и грађевинска подручја у виду енклава (9А, 9Б, 9В и 9Г).

Табела бр. 5.23. – Просторна зона 10 – Рубна зона «ЗАПАД»

Ознака урб. целине	Претежна намена		Допунска намена		Пратећа намена	
	намена	тип	намена	тип	намена	тип
10.1.	посебна намена	војни комплекс (ВК)	--	--	--	--
10.2.	становање густине до 100ст/ха	ПС-03	комерцијалне делатности	КД-02	спорт и рекреација	СР-02 СР-03
			привредне делатности	ПД-03		
10.3.	становање густине до 100ст/ха	ПС-03	комерцијалне делатности	КД-02	--	--
10.4.	посебна намена	војни комплекс (ВК)	--	--	--	--
10.5.	становање густине до 100ст/ха	ПС-01 ПС-02 ПС-03	комерцијалне делатности	КД-02	--	--
			привредне делатности	ПД-03		
10.6.	становање густине до 100ст/ха	ПС-01 ПС-02 ПС-03	комерцијалне делатности	КД-02	јавне функције	верски објекти (ЦР)
						школство (Ш)
			привредне делатности	ПД-03	комуналне делатности	гробље (Г)
					парк	парк суседства рејонски парк
парк шума	--	спорт и рекреација	СР-02 СР-03			
10.7.	комуналне делатности	ЕЕ постројење (ЕЛП)	--	--	становање густине до 100ст/ха	ПС-01
					комерцијалне делатности	КД-02
10.8.	комуналне делатности	извориште Читлук	заштитно зеленило	--	--	--
10.9.	парк-шума	--	јавне функције	верски објекат (ЦР)	комуналне делатности	пумпна станица
					привредне делатности	ПД-03

У оквиру ове просторне зоне је и грађевинско подручје у виду енклава (10А, 10Б, 10В, 10Г, 10Д, 10Ђ, 10Е, 10Ж).

6. СТРАТЕШКА УРБАНИСТИЧКА РЕШЕЊА И ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗГРАДЊУ ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА

6.1. Саобраћај

6.1.2. Друмски саобраћај

Овим Планом трасе државних путева у потпуности се придржавају траса предвиђених плановима вишег реда, тј. Просторним планом Републике Србије.

Основна саобраћајна мрежа постављена је тако да државни путеви обилазе централни део града уз што оптималније повезивање како свих градских зона тако и града као целине са мрежом државних путева Републике Србије.

Минимални карактеристични попречни профили саобраћајница приказани су у графичком прилогу бр.6 План саобраћајне инфраструктуре.

6.1.2.1. Државни путеви

Државни путеви IA реда

ППППН Инфраструктурног коридора E761 је дефинисан, а овим Планом преузет западно - моравски коридор, државни пут IA реда број A5, који се поклапа са правцем европског пута E – 761, тј. иде паралелно са постојећим државним путем IB реда бр. 23 на путном правцу Појате - Крушевац - Краљево - Чачак – Пожега - Ужице (бивши магистрални пут M-5), као веза државног пута IA реда број A1 (ауто - пут Београд – Ниш) и државног пута IA реда број A2 (будућег ауто - пута Београд – Обреновац – Лајковац – Љиг – Горњи Милановац - Прељина).

Имајући у виду саобраћајне токове као и перспективан развој подручја обухваћеног Планом, планском документацијом за државни пут IA реда број A5 успостављене и дефинисане целине и зоне посебне намене које се односе на саобраћајни коридор и објекте у функцији аутопута и то:

- зона аутопута (профил саобраћајнице) - ширина износи 70м,
- зона непосредне заштите - ширина 40м, где је дозвољена само изградња објеката у функцији пута или сервисних саобраћајница са претећом инфраструктуром,
- зона шире заштите - 40м где је дозвољена изградња по селективном принципу уз израду одговарајуће планске документације и уз сагласност управљача пута,
- денивелисани прикључци,
- изградња паралелних сервисних саобраћајница за прикупљање саобраћаја ободних парцела и њихово дистрибуирање на контролисане прикључке.

Државни путеви IB реда

На подручју обухваћеном Планом од државних путева IB реда планира се део нове трасе државног пута IB реда бр. 23 (Појате-Крушевац-Краљево-Чачак -Прелјина) – северни обилазак Крушевца, и то у свема према Просторном плану подручја посебне намене инфраструктурног коридора аутопута E-761, деоница Појате – Прелјина („Службени гласник РС“ број 98/13 од 08.11.2013. године). Нова траса се планира у циљу измештања транзитног саобраћаја из Крушевца и то од насеља Макрешане (веза са државним путем IB реда бр.38 на стационачи бившег магистралног пута бр. 5 km712+268) до насеља Читлук (веза са државним путем IIA реда бр.207 на стационачи бившег магистралног пута бр. 5 km 703+673).

Такође, од државних путева IB реда (у циљу формирања источне обилазнице Крушевца), планира се нова траса државног пута IB реда бр.38 у дужини од око 8,3 km од насеља Липовац до укрштања са планираним аутопутем (петља Крушевац – исток). Траса креће од Липовца на потезу званом "Дивље ливаде", па преко реке Расине и укрштаја са државним путем IIB реда бр.415 даље десном обалом реке Расине до државног пута IIA реда бр.215. Траса иде даље постојећом Источном обилазницом (део постојећег државног пута IB реда бр.38) а затим прелази реку Расину и железничку пругу и кроз "Бивољски кључ" до планиране петље Крушевац – исток.

Државни путеви IIA реда

На државним путевима IIA реда који се налазе на подручју Плана не предвиђају се измене у погледу трасе. Планирана је реконструкција и рехабилитација путева.

Државни путеви IIB реда

На подручју Плана се налази државни пут IIB реда бр.415, за који се не предвиђа измена трасе.

6.1.2.2. Услови за државне путеве

- Обилазнице на државним путевима првог и другог реда, планирати под условима:
- сагледати могућност формирања кружних раскрсница на месту укрштања планираног обилазног пута и државних путева,
- предвидети резервацију грађевинског земљишта за потребе изградње додатних саобраћајних трака за убрзање, успорење и лева скретања у зони прикључака,

- у делу коридора обилазног пута утврдити инфраструктурне коридоре инсталација, који морају бити удаљени минимално 3,00м од крајње тачке попречног профила изграђеног обилазног пута,
- у делу коридора обилазног пута мора бити решен пешачки, бициклически, јавни градски саобраћај и др. као и на месту конфликта обилазног пута са постојећим трасама државних путева првог и другог реда,
- утврдити перспективне локације поред обилазног пута за изградњу бензинских станица и објеката за опслуживање возила и путника (хотели, мотели, сервисне станице и сл.).
- Уколико постоје или се планирају поједине зоне са великом фреквенцом саобраћаја уз државне путеве првог и другог реда, планирати даљу разраду плановима нижег реда ради ближег дефинисања прикључака тих зона.
- Саобраћајни прикључак објекта (бензинске станице, пословни, комерцијални комплекси и др.) на државним путевима првог реда подразумева примену трака за успорење/убрзање, срачунатих према рачунској брзини пута. Услови се формирају узимајући у обзир сваку локацију узимајући понасоб као и просторне и урбанистичке карактеристике ширег подручја.
- Саобраћајни прикључак из претходног става, којим се врши повезивање на државни пут првог реда који пролази кроз урбану средину, предвиђа се место траке за успорење, манипулативна трака за излаз са државног пута, дужине довољне да прихвати прописни број меродавних возила, док се трака за убрзање изоставља.
- Код државних путева другог реда не условљавају се прикључци са тракама за успорење/убрзање, већ је довољно по режиму улив/излив, осим ако постоје посебни захтеви просторних и урбанистичких карактеристика ширег окружења.
- Предвидети проширење државних путева првог и другог реда на законом пројектовану ширину у складу са важећим прописима и правилницима из ове области.
- Предвидети реконструкцију, односно проширење државних путева другог реда на 7,10м (без издигнутих ивичњака), односно 6,50м (са издигнутим ивичњацима) и државних пута првог реда на 7,70м (7,00м са издигнутим или упуштеним ивичњацима)
- обезбедити зоне потребне прегледности,
- ширина коловоза приступног пута мора бити минималне ширине 6,60м (са ивичном траком) 6,00м (са ивичњаком) и дужине 40,00м,
- сагледати евентуалну могућност за додатном саобраћајном траком за лева скретања са предметних државних путева.
- са даљином прегледности минимално 120,00м (у односу на „СТОП“ линију на саобраћајном прикључку на предметни пут).
- са коловозном конструкцијом за тежак саобраћај (осовинско оптерећење од најмање 11,50т по осовини)
- коловоз прикључне саобраћајнице мора бити пројектован сходно члану 37. и 38. Закона о јавним путевима („Сл.гл.РС“, број 101/05).
- При повезивању стамбене зоне, стамбено – пословне, индустријске зоне и др. на државне путеве потребно је предвидети паралелну сервисну саобраћајницу која ће

повезивати целокупну локацију дуж путних праваца, у циљу безбеднијег одвијања саобраћаја на предметним путевима и смањења конфликтних тачака.

- Повезивање постојећих и нових садржаја планирати у складу са чланом 37. и чланом 38. Законом о јавним путевима. Повезивање искључиво базирати унутар граница плана на већ постојећем, планом дефинисаним прикључним местима. Уколико се појави тенденција изградње нових објекта повезивати их путем сервисне саобраћајнице на постојеће прикључке. Предвиђено планирати и спроводити уз поштовање и примену свих важећих прописа и норматива из области саобраћаја и услова ЈП „Путеви Србије“.
- Утврђује се заштитни појас и појас контролне градње, на основу члана 28. 29. и 30. Закона о јавним путевима („Сл.гл.РС“, број 101/05), тако да први садржај објекта високоградње морају бити удаљени минимално 40,00м од ивице попречног профила аутопута, 20,00м од ивице попречног профила државног пута првог реда, 10,00м од ивице попречног профила државног пута другог реда, уз обезбеђење приоритета безбедног одвијања саобраћаја на предметним државним правцима. Изградњу објекта у коридору обилазног пута дефинисати у односу на планирану категорију пута.
- Планском документацијом мора бити адекватно решено прихватање и одводњавање површинских вода, уз усклађивање са системом одводњавања предметних државних путева.
- Сходно Закону о јавним путевима („Сл.гласник РС“, број 101/05), ограде и дрвеће поред јавних путева подижу се тако да не ометају прегледност јавног пута и не угрожавају безбедност саобраћаја.
- Планским документом решити проблематику постојећег и перспективног пешачког, стационарног, бицикличког и јавног градског саобраћаја, као и заштита постојећих и евентуално нових инсталација.
- Потребно је планирати и пројектовати евентуалну изградњу буцикличких и пешачких стаза поред предметног пута:
- са адекватном – стандардима утврђеном грађевинском констукцијом;
- која задовољава одредбе утврђене тачкам 7.1.2 7.4.3 и 7.4.4. Правилника о основним условима који јавни путеви изван насеља и њихови елементи морају да испуњавају са гледишта безбедности саобраћаја („Сл. Лист СФРЈ“, број 25/81 и 45/81);
- са удаљењем слободног профила бицикличке и пешачке стазе од ивице коловоза предметног пута 1,50м (ширина банке предметног пута);
- са размотреним и пројектно разрешеним свим аспектима коришћења и несметаног приступа бицикличкој стази од стране инвалидних – хендикепираних особа;
- са обезбеђеним приступима бицикличке и пешачке стазе до постојећих или пројектом утврђених бицикличких и пешачких прелаза на предметном путу;
- са саобраћајном анализом постојећег и перспективног бицикличког и пешачког саобраћаја и саобраћаја возила на предметном путу, у циљу утврђивања постојећих и перспективних пешачким прелазима на којима је потребно обезбедити позивне пешачке семафоре, или упозоравајућу светлосну сигнализацију.
- Аутобуска стајалишта планирати саобраћајно безбедно у складу са саобраћајно безбедносним карактеристикама и просторним потребама, у складу са чланом 70. и

79. Закона о јавним путевима („Сл.гл.РС“, број 101/05) и уз поштовање следећих услова:

- почетак, односно крај аутобуских стајалишта мора бити удаљен минимално 20,00м од почетка односно краја лепеза прикључног пута у зони раскрснице;
- дужина прегледности на деоници предметног пута на којој се пројектује и гради аутобуско стајалиште мора бити најмање 1,50м дужине зауставног пута возила у најнеповољнијим временским условима (снег на путу) за рачунску брзину кретања возила од 50,00км/сат;
- насправна (упарена) аутобуска стајалишта поред јавног пута пројектују се и граде тако да се гледајући у смеру возње, прво наилази на стајалиште са леве стране пута и тада подужно растојање два насправна аутобуска стајалишта (од краја левог до почетка десног) мора износити минимално 30,00м;
- изузетно, аутобуска стајалишта се могу пројектовати и градити тако да се прво аутобуско стајалиште поставља у смеру возње са десне стране пута и тада међусобни размак крајњих тачака аутобуског стајалишта (од краја десног до почетка левог) не сме бити од 50,00м;
- ширина коловозних аутобуских стајалишта поред предметног пута мора износити 3,50м;
- дужина укључне тачке са предметног пута на аутобуско стајалиште мора износити 30,50м;
- дужина укључне тачке са аутобуског стајалишта на предметни пут мора износити 24,80м;
- дужина ниша аутобуских стајалишта мора износити 13,00м за један аутобус, односно 26,00м за два или за зглобни аутобус;
- попречни пад коловоза аутобуских стајалишта мора бити минимум 2% од ивице коловоза пута;
- коловозна конструкција аутобуских стајалишта мора бити једнаке носивости као и коловозна конструкција предметног пута.
- Просторним, односно урбанистичким планом, на основу члана 78. Закона о јавним путевима („Сл.гл.РС“, број 101/2005), одређују се деонице јавног пута, односно објекта са додатним елементима (шири коловоз, тротоар, раскрснице, простори за паркирање, јавна расвета, бицикличке и пешачке стазе и сл.) објекти и опрема која одговара потребама насеља.
- Приликом изградње напред наведених додатних елемената не сме се нарушити континуитет трасе државних путева.
- Ширину саобраћајних трака дефинисати у складу са важећим прописима и законима из ове области.
- Трошкови изградње додатних елемената јавног пута сноси општина, односно град који је захтевао изградњу тих елемената.
- Приликом евентуалних планирања инсталација водити рачуна о следећем:
- У заштитном појасу јавног пута на основу члана 28. став 2. Закона о јавним путевима („Сл. гласник РС“, број 101/05), може се градити, односно поставља водовод, канализација, топовод, железничка пруга и други слични објекти, као и телекомуникационе и електро водове, инсталације, постројења и сл., по претходно

прибављеној сагласности управљача јавног пута која садржи саобраћајно – техничке услове.

- Инсталације се могу планирати на катастарским парцелама каје се воде као јавно добро путевима – својина Републике Србије и на којима се ЈП „Путеви Србије“, Београд води као корисник, или је ЈП „Путеви Србије“, Београд правни следбеник корисника.

Општи услови за постављање предметних инсталација:

- предвидети двострано проширење предметних државних путева на пројектовану ширину и изградњу додатних саобраћајних трака у потезу евентуалне реконструкције постојећих и изградње додатних раскрсница,
- траса предметних инсталација мора се пројектно усагласити са постојећим инсталацијама поред и испод предметног пута.

Услови за укрштање предметних инсталација са предметним путевима:

- да се укрштање са путем предвиди искључиво механичким подбушивањем испод трупа пута, управно на пут, у прописној заштитној цеви,
- заштитна цев мора бити пројектована на целој дужини између крајњих тачака попречног профила пута (изузетно спољна ивица реконструисаног коловоза), увећана за по 3,00м са сваке стране,
- минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви од најниже коте коловоза до горње коте заштитне цеви износи минимално 1,35м,
- минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви испод путног канала за одводњавање (постојећег или планираног) од коте дна канала до горње коте заштитне цеви износи 1,00м.

Услови за паралелно вођење предметних инсталација са предметним путем:

- предметне инсталације морају бити постављене минимално 3,00м од крајање тачке попречног профила пута (ножице насипа трупа пута или спољне ивице путног канала за одводњавање) изузетно ивице реконструисаног коловоза уколико се тиме не ремети режим одводњавања коловоза,
- на местима где није могуће задовољити услове из претходног става мора се испројектовати и извести адекватна заштита трупа предметног пута.

6.1.2.3. Општински путеви

На подручју Плана планира се реконструкција и рехабилитација постојећих општинских путева, као и изградња новог који повезује планирану источну обилазницу са локацијом аеродрома „Росуље“.

6.1.2.4. Примарна саобраћајна мрежа градских улица

Планиране нове саобраћајнице са рангом примарних саобраћајница:

- Западна обилазница чија траса почиње на месту планираног укрштаја ИБ реда бр.38 и Источне обилазнице у Липовцу. Траса се пружа јужно од насеља Шумице и даље северним ободом шуме изнад Слободишта, ка улици Багдалски венац и планираном везом са истом. Траса наставља западно преко Гарског потока и денivelисаног укрштаја са општинским путем бр. 13, а затим се пружа на север западно од локације Новог гробља до насеља Равњак, где се предвиђа укључење на улицу Цара Лазара.

- Саобраћајница која се простире јужно од насеља Расадник (од улице Косовске до улице Бруски пут) и даље преко старе локације аеродрома до раскрснице улице Аеродромске и улице Расинске.
- Наставак улице Кнеза Милоша до трасе Источне обилазнице, са планираним мостом на реци Расини.
- Наставак улице Железничке од раскрснице са ул. Дринском до ул. Цара Лазара.
- Примарна саобраћајница северне индустријске зоне чија траса полази од раскрснице са планираном Западном обилазницом, даље иде паралелно са далеководом до улице Јасички пут, даље северно од локације Градске топлане и локације ФАМ-а, до Источне обилазнице (раскрсница Источне обилазнице и планиране трасе северног обилазак Крушевца - део нове трасе ДП ІБ реда бр. 23).

Оваквим системом државних и општинских путева и примарних градских саобраћајница формиран је са северне и источне стране градске агломерације и централног градског простора концентрични полупрстен.

Спољни полупрстен треба да омогући дистрибуцију спољашњег изворно-циљног саобраћаја на мрежу градских примарних саобраћајница и да повеже правце најинтензивнијег транзитног саобраћаја, као и да обезбеди добре везе индустријских зона са системом државних путева.

6.1.2.5. Секундарна мрежа градских саобраћајница

Ова мрежа би требала да задовољи путовања са извором и циљем у оквиру блокова и зона или за повезивање истих са саобраћајницама вишег реда.

6.1.2.6. Мрежа јавног градског саобраћаја

Обезбедити разгранатију мрежу линија јавног градског превоза, већу фреквенцију возила и повећање брзине превоза, што је добрим делом условљено реконструкцијом и обезбеђивањем регулационих елемената по саобраћајницама, нарочито у приградским и стамбеним насељима: Мудраковац, Прњавор, Багдала и Равњак.

Препоручује се израда Студије везане за јавни градски превоз путника.

6.1.2.7. Пешачки саобраћај

Један од примарних задатака у решавању пешачког саобраћаја је да се за пешачки саобраћај осигурају најквалитетнији градски амбијенти: шеталишта, улице и тргови ужег центра, паркови, историјска језгра за које влада највећи интерес.

У стамбеним зонама могу се формирати пешачке стазе независно од саобраћајница што је предмет даље урбанистичке разраде.

6.1.2.8. Бициклички саобраћај

У циљу повећања удела бицикличких кретања планиране су одређене акције.

- Бицикличке стазе водити паралелно са пешачким, уз обезбеђење довољног коридора.
- Стварање услова за изградњу бицикличких стаза дуж коридора заштитног зеленила и обилазне саобраћајнице на десној обали реке Расине.
- Бицикличке стазе планирати и унутар стамбених блокова независно од градских саобраћајница и обезбедити простор и услове за паркирање бицикала.

- Експанзија бициклическог туризма и пролазак европских бициклических стаза на подручју Крушевца и развој локалних стаза са њиховим уклапањем у туристичку понуду града или презентацију природних или културних добара.
- Повезати зоне школа, осим улица са интензивним саобраћајем, нарочито теретним.

6.1.2.9. Стационарни саобраћај

Детаљнијом разрадом Плана уз обавезну израду Студије стационарног саобраћаја, нарочито у централном градском подручју и у контакту са пешачком зоном, треба предвидети потребан број паркинг места за становнике, запослене и посетиоце. Потребан број паркинг места утврдити на основу норматива и препорука у складу са наменом зоне.

У зонама где се планира становање, стамбено пословни простор или јавне функције неопходно је обезбедити довољно паркинг простора како за потребе становника и запослених тако и за потребе осталих корисника зоне.

Концептуално дефинисани критеријуми, које треба применити при одређивању режима уличног паркирања у складу са карактеристикама и могућностима саобраћајне мреже:

- дефинисање начина паркирања и обележавање вертикалном и хоризонталном сигнализацијом по СРПС-у;
- уређивање површина на којима се врши паркирање;
- дефинисање улаза и излаза са паркинг простора у складу са уличном мрежом;
- измена режима саобраћаја, са циљем да се улично паркирање сведе на најмању могућу меру.

У даљој планској разради, уз уважавање датих минималних профила за одвијање саобраћаја, могуће је предвидети паркирање моторних возила.

Локације за изградњу вишетажних (подземних и/или надземних) паркинг гаража, којима би се делимично ублажила потреба за недостајућим паркинг местима и смањено број паркирања на коловозу и тротоарима, одредити пре свега у централној градској зони.

Оквирне локације и оквирни капацитети јавних гаража дати су у графичком прилогу бр. 6 *План саобраћајне инфраструктуре*.

Критеријуми за утврђивање локација:

- пешачка удаљеност од главних циљева (објеката јавних функција, комерцијалних садржаја и сл.) не треба да буде дужа од 5 минута;
- могућност адекватног повезивања на саобраћајну мрежу;
- површина локације треба да омогући рационалност изградње објекта.

6.1.3. Робно - транспортни центар

Предвиђена је изградња Робно – транспортног центра (дистрибутивни центри, камионски терминали, контејнерски терминали) којим би се решио проблем уситњености складишних простора у граду, рационализовала дистрибуција у ужем подручју града, омогућило увођење савремене информатике и смањило загушење. Такође, смањило би се паркирање теретних друмских возила, загађење околине и обезбедио већи квалитет комплетних транспортно - логистичких услуга.

Локација РТЦ-а предвиђа се на подручју северозападно од железничке пруге, док ће се капацитет и садржај планираног РТЦ-а утврдити накнадном студијом.

6.1.4. Путнички терминал

До краја планског периода задржава се аутобуска станица за међуградски и локални путнички саобраћај у Југ Богдановој улици. Урбанистички услови за евентуалну реконструкцију (доградњу, проширење) ће бити дефинисани даљом планском разрадом.

6.1.5. Железнички саобраћај

Плановима вишег реда, железничка пруга Сталаћ - Пожега се третира као регионална и планирана је ревитализација, модернизација и евентуално електрификација, имајући у виду рационалније коришћење вучних средстава.

6.1.5.1. Општи услови изградње железнице

Општи услови железнице за изградњу, а према Закону о железници и Закону о безбедности у железничком саобраћају, као и другим прописима који важе на Железници, су следећи:

- Железничко подручје је земљишни простор на коме се налази железничка пруга, објекти, постројења и уређаји који непосредно служе за вршење железничког саобраћаја, простор исподмова и вијадукта, као и простор изнад трасе тунела.
- Железничка инфраструктура обухвата: доњи и горњи слој пруге, објекте на прузи, станичне колосеке, телекомуникациона, сигнално-сигурносна, електровучна, електроенергетска и остала постројења и уређаје на прузи, опреме пруге, зграде железничких станица са припадајућим земљиштем и остале објекте на железничким службеним местима који су у функцији организовања и регулисања железничког саобраћаја са земљиштем које служи тим зградама, пружни појас и ваздушни простор изнад пруге у висини изнад 12м, односно 14м код далековода напона 220kV, рачунајући од горње ивице шине. Железничка инфраструктура обухвата и изграђени путни пелаз код укрштања железничке инфраструктуре и пута изведен у истом ниво са обе стране колосека када се на путном прелазу налазивише колосека.
- Пружни прелаз је земљишни појас са обе стране пруге, у ширини од 8м, у насељеном месту 6м, рачунајући од осе крајњих колосека, земљиште испод пруге и ваздушни простор у висини од 14м. Пружни прелаз обухвата и земљишни простор службених места (станица, стајалишта, распутница, путних прелаза и слично) којин обухвата све техничко-технолошке објекте, инсталације и приступно пожарни пут до најближег јавног пута.
- Инфраструктурни појас је земљишни појас са обе стране пруге, у ширини од 25м, рачунајући од осе крајњих колосека који функционално служи за употребу, одржавање и технолошки развој капацитета инфраструктуре.
- Заштитни пружни појас је земљишни појас са обе стране пруге, у ширини од 100м, рачунајући од осе крајњих колосека.
- У инфраструктурном појасу, осим у зони пружног појаса, изузетно се могу градити објекти који нису у функцији железничког саобраћаја, а на основу издате сагласности управљача инфраструктуре, која се издаје у форми решења и уколико је изградња тих објеката предвиђена урбанистичким планом локалне самоуправе која прописује њихову заштиту и о свом трошку спроводи прописане мере заштите тих објеката.

- У инфраструктурном појасу могу се постављати каблови, електрични водови ниског напона за осветљавање, телеграфске и телефонске ваздушне линије и водови, канализације и цевоводи и други водови и слични објекти и постројења на основу издате сагласности управљача инфраструктуре, која се издаје у форми решење.
- У железничком подручју у зони грађевинских објеката као што су железнички мостови, вијадукти и тунели на удаљености не мањој од 8м од спољне ивице носача моста, спољне ивице портала тунела могу се изузетно градити и објекти који нису у функцији железничког саобраћаја, а испод доње ивице грађевинског конструкције моста и вијадука могућа је изградња објеката не ближе од 3м, а на основу сагласности управљача инфраструктуре, која се издаје у форми решења.
- Објекти као што су: кречане, циглане, индустријске зграде, постројења и други слични објекти не могу се градити у заштитном пружном појасу од 50 м рачунајући од осе крајњег колосека.
- У инфраструктурном појасу забрањено је свако одлагање отпада, смећа као и изливање отпадних вода.
- Не сме се садити високо дрвеће, постављати знакови, извори јаке светлости или било који предмети и справе које бојом, обликом или светлешћу смањују видљивост железничких сигнала или које могу довести у забуну раднике у вези значења сигналних знакова.
- Укрштај водовода, канализације, продуктовода и других цевовода 90°, а изузетно се може планирати под углом не мањим од 60°. Дубина укопавања испод железничке пруге мора износити минимум 1,80 метара, мерено од коте горње ивице прага до коте горње ивице заштитне цеви цевовода (продуктовода).
- Могуће је планирати друмске саобраћајнице паралелно са пругом али тако да размак између железничке пруге и пута буде најмање 8 метара рачунајући од осовине најближег колосека до најближе тачке горњег строја пута.
- Пре дефинисања саобраћајница у предметном плану, потребно је да сваки планиран укрштај градске и железничке инфраструктуре појединачно, прибави сагласност „Железнице Србије“ ад.
- При изради техничке (пројектне) документације за градњу објеката у заштитном пружном појасу као и за сваки продор комуналне инфраструктуре кроз труп железничке пруге (цевовод, гасовод, оптички и електроенергетски каблови и др.) инвенститор односно његов пројектант је дужан да од „Железнице Србије“ ад, Сектора за стратегију и развој, прибави услове за пројектовање, и сагласност на пројектну документацију за градњу у заштитном пружном појасу коридора железничке пруге, а у складу са Законом о железници („Сл. гласник РС“, бр. 18/05) и Законом о безбедности у железничком саобраћају („Сл. лист СРЈ“, бр. 60/98).
- Укрштај планираних саобраћајница са постојећом регионалном једноколосечном пругом 55 Сталаћ-Краљево-Пожега, решити у денивелацији, изградњом друмских надвожњака.
- На пружном земљишту забрањена је изградња објеката било које намене осим објеката железничке инфраструктуре.

6.1.6. Ваздушни саобраћај

У плановима вишег реда, за подручје Крушевца резервисан је простор за аеродром оспособљен за прихват и отпрему мањих савремених авиона намењених за пословна и туристичка путовања у локалном саобраћају.

За потребе аеродрома утврђена је локација „Росуље“ југоисточно од насеља Паруновац на површини од 36,63ха, која обезбеђује простор за полетно-слетну стазу са формирањем заштитне тампон зоне у којој се могу сместити сви потребни објекти (хангар, пристанишна зграда, метео торањ и мотел са пратећим садржајима и сл.), те се може омогућити коришћење будућег аеродрома и у специјалне сврхе, што ће се ближе програмски одредити у фази дислоцирања аеродрома.

6.1.7. Речни саобраћај

План развоја пловних путева за дужи период условио је даље истраживање пловног пута рекама Великом и Јужном Моравом, тако да речни саобраћај на Западној Морави остаје локалног карактера. Планирати пристане/марине малог капацитета и функционално их повезати са мрежом друмских саобраћајница.

Задржава се локација речног пристаништа из претходних планова, у близини ушћа Расине у Западну Мораву.

6.2. Хидротехничка и водопривредна инфраструктура

6.2.1. Систем водоснабдевања

Најновија истраживања у делу речног алувиона Западне Мораве на потезу старог изворишта у Читлуку указују на то да је вода тренутно задовољавајућег квалитета у погледу захтева водоснабдевања и да се тренутно из 4 копана бунара може рачунати са количином воде од 30 л/сец. Потребно је наставити са предузетим мерама заштите овог изворишта и одржавање погонске спремности. Могућности употребе ове воде су како за техничку индустријску воду, тако и у случају хаваријских потреба.

Постојећи капацитет постројења за припрему воде у Мајдеву од 650 л/сец је већ достигнут па је потребно што хитније приступити реконструкцији и доградњи постојећег постројења са повећањем капацитета на 900 л/сец, да би у крајњој фази, на истеку 2025.г. капацитет постројења износио 1800 л/сец.

Потребан резервоарски простор на крају 2025.г. за потребе подручја обухваћеног Генералним урбанистичким планом износи око 19.000м³.

У погледу дистрибуционе мреже је потребно елиминисати директне везе са магистралним цевоводом чиме се смањује могућност већих хаварија. У ту сврху је изграђен нови резервоар у Липовцу са директним доводом са магистралног цевовода и независним одводом. Запремина резервоара износи око 5000м³. Одвод се грана у два правца: постојећим цевоводом Ø1000мм који више није магистрални већ део градске дистрибуционе мреже који допрема воду до постојећег резервоарског простора на Багдали и трасом будућег цевовода Ø1000мм према Варварину и Ћићевцу.

Као други приоритетни задатак функционалне оптимизације дистрибуционе мреже намеће се потреба за формирањем висинских зона водоснабдевања. Прву висинску зону чине објекти водоснабдевања на котама од 140,0 до 190,0 мнм, а другу висинску зону објекти на котама 190,0 до 230,0 мнм. У ту сврху је изграђен резервоар друге висинске зоне запремине од 500 м³, на Багдали.

Изградњом резервоарског простора на подручју Дедине, планиране запремине за потребе потрошача у оквиру овог плана око 5000 м³, са котом дна 205,20 мнм вода би се дистрибуирала индустријским центрима на подручју Дедине, према северној индустријској зони, ка сеоским насељима на десној обали Западне Мораве и према централном градском језгру. Треба поменути и додатну функцију коју би овај резервоар имао у регионалном систему водоснабдевања према Ћићевцу и Варварину. Изградњом посебног доводног и одводног вода ка поменутиим општинама би се осигурала апсолутна контрола водоснабдевања и обезбедила поузданост система јер би се вода из овог резервоара дистрибуирала ка Крушевцу, Ћићевцу и Варварину са константним пијезометарским притисцима. У овом резервоару се може предвидети и додатна контролна запремина која би обезбеђивала константну обезбеђеност протока ка северним потрошачима, без угрожавања дистрибутивног система Крушевца.

Остале интервенције на мрежи се односе на реконструкцију постојећих дотрајалих водоводних цеви, затварање појединих недовршених секундарних прстена, реконструкцију цеви недовољног капацитета у погледу противпожарних прописа, потпуно отварање затворених или делимично затворених затварача на појединим деоницама и сл.

Хитне мере

Хитна је доградња и реконструкција постојећег постројења за производњу воде и повећање капацитета са 650 на 900 л/сец. До краја планског периода потребно је доградити постројење на пројектовани капацитет од 1800 л/сец.

Хитне мере које се морају предузети на дистрибутивној мрежи на спречавању дистрибуције воде директно из магистралног цевовода, отпочети са формирањем ободног прстена северне индустријске зоне.

До краја планског периода 2025.год треба окончати све планске активности: формирати комплетан ободни прстен око Крушевца и заокружити све потребне радове на реконструкцији мреже.

У циљу очувања изворишта перманентно предузимати мере санитарне заштите акумулације.

Циљеви и критеријуми за избор оптималних решења перспективног развоја водоводних система

Перспективни развој водоводних система на територији Града Крушевца подразумева следеће циљеве и критеријуме за тражење оптималних решења:

- Потребно је наставити са изградњом магистралног цевовода Ø500мм од ул. Јасички пут до резервоара на Багдали;
- Са овог цевовода изградити крак магистралног цевовода Ø300мм за Јасику и друга прекоморавска села;
- Наставити изградњу свих примарних кракова водоводне мреже према генералном плану водоснабдевања Крушевца, а дати су у графичком делу плана;
- Не дозволити изградњу водоводне мреже у насељима која немају изграђену канализациону мрежу. На овај начин би се спречило садашње биолошко загађење од повећаних количина отпадних вода;

- Завршетак увођења система даљинског надзора водоснабдевања на територији целог Града. Управљачко и информационо осавременавање водоводних система, увођењем мерног - мониторинг система, који ће омогућавати праћење динамике потрошње у свим важнијим гранама мреже, као и брзу дијагностику поремећаја и кварова током функционисања система;
- Уједначавање квалитета мреже на нивоу целог Града (замена цевног материјала квалитетнијим, замена мањих пречника одговарајућим, укидање слепих кракова мреже успостављањем прстенасте мреже на свим деоницама, изградња резервоарских простора и др.);
- Смањење губитака воде у дистрибутивној мрежи;
- Отклонити све недостатке који утичу на квалитет пијаћих вода;
- Заштитити и ревитализовати подземне водоносне хоризонте у свим подручјима града Крушевца;
- Стриктно поштовање режима заштите изворишта подземних и површинских вода у свим извориштима постојећег комуналног и сеоских водовода, без обзира на капацитет и просторни обухват;
- Очување локалних изворишта, чак и оних мањег капацитета, и након повезивања појединих насеља са вишим системима (регионални водоводни систем „Ђелије“), ради обезбеђења виталних функција система у кризним хаваријским ситуацијама;
- Вода за технолошке потребе не захтева воду квалитета воде за пиће, већ се потрошачи технолошке воде упућују на властите захвате површинских и подземних вода нижег квалитета и на мере рецикулације и планске рационализације потрошње;
- Смањивање специфичне потрошње воде у домаћинствима, политиком реалних цена воде, мерењем утрошка воде и мерама планске рационализације потрошње и смањивања употребе воде за пиће за заливање и наводњавање вртова, башти и пољопривредних култура;
- Кључна мера је усклађивање продајне цене воде са ценама дефинисаним Стратегијом дугорочног развоја Републике Србије. То значи да цена мора да покрије све трошкове просте репродукције система, трошкове заштите изворишта, као и део трошкова проширене репродукције за даљи развој система, тј. финансијско обезбеђење одрживог развоја водоснабдевања;
- Одређивање институција које ће бринути о квалитету јавних чесми и сеоских извора као и дефинисање правила за коришћење овог природног добра.

6.2.2. Систем одвођења отпадних вода

У наредном периоду се предвиђа реконструкција и доградња постојеће канализационе мреже и изградња постројења за пречишћавање отпадних вода на десној обали Западне Мораве.

Постојећу градску мрежу треба прилагодити захтевима одвођења планираних отпадних вода до централног постројења за пречишћавање. У наставку се даје опис трасе и основне карактеристике три главна колектора названих „А“, „Б“ и „Ц“.

Колектор „А“ се наставља на постојећи „Бивољски“ колектор. Траса пролази поред будуће источне обилазнице до постројења за пречишћавање. Овим колектором се допрема највећи део вода из ужег градског ткива до постројења. Наиме, у њему се сучицу

колектори "Кожетински", "Кошијски" и "Бивољски", чија се реконструкција предвиђа услед недовољне пропусне моћи. Тренутно се велики део отпадних вода из ових колектора одводи путем прелива директно у водотоке што доводи до њиховог загађења. Њиховом реконструкцијом ће се овај проблем елиминисати.

Траса колектора „Б“ полази од улива у колектор „А“, скреће на исток, пресеца водоток Расину и креће се дуж источне обилазнице. Овим колектором се планира одвођење отпадних вода индустрије стациониране дуж десне обале Расине: „Трајал“, „Мерима“, ДИП „Савремени Дом“, као и оближњих насеља: Дедина, део насеља Макршане, Паруновац, Капиција. Повољна теренска конфигурација омогућава наставак изградње овог колектора према насељима која се налазе на десној обали Расине према насељу Ломница, чиме он прераста у "Деснообални расински колектор". Наиме, планска изградња сеоских водовода намеће потребу изградње канализације у овим насељима.

Траса колектора „Ц“ се наставља на постојећи главни градски колектор и пролази дуж трасе северне градске обилазнице са прикључком на колектор „А“ у зони централног постројења за пречишћавање. Овим колектором се транспортују отпадне воде индустрија: "Рубин", "22.јули" и "14.октобар", као и насеља Читлук, Лазарица и урбанистичке целине које се налазе у западној зони Крушевца. Овим колектором се предвиђа и евакуација отпадних вода из северне индустријске зоне. У циљу евакуације отпадних вода из овог подручја планира се изградња посебног колектора који се прикључује на постојећи главни градски колектор, а траса пролази уз деснообални насип Гарског потока.

Циљеви развоја система одвођења отпадних вода

Основни циљеви и критеријуми за канализацију насеља и реализацију постројења за пречишћавање отпадних вода (ППОВ):

- Изградити нове колекторе примарног и секундарног типа у циљу повећања пропусне моћи, због прикључења нових корисника чији број неизоставно расте урбанизацијом како ужег градског подручја тако и приградских насеља. Планирани примарни колектори за евакуацију отпадних вода су:
- Колектор Б – са уливом у колектор А,
- Колектор Ц – са уливом у колектор А,
- Читлучки колектор – са уливом у колектор Ц,
- Гарски колектор са уливом у главни градски колектор.
- Планиран је и секундарни колектор за евакуацију отпадних вода у зони Паруновачког моста са потисним цевоводом и уливом у Расински колектор.
- Изградити нове колекторе атмосферске канализације како би се спречио прилив површинских вода у фекалну канализацију, што непотребно оптерећује постојећу мрежу, а у будућности и централно постројење.
- Наставити започету изградњу постројења за пречишћавање отпадних вода града Крушевца.
- Ажурирати катастар привредних капацитета на нивоу Града, као и свих осталих потенцијалних загађивача.
- Имплементирати решења из Генералног пројекта сакупљања, одвођења и пречишћавања отпадних вода насеља општине Крушевац који је израдио институт „Јарослав Черни“ из Београда и Студије изводљивости – Прикупљање и пречишћавање отпадних вода Крушевца коју је израдио JBG Gauff Ingenieure.

- Потреба иновирања пројекта за ППОВ и пречишћавање отпадних вода града Крушевца.
- Развој водоводне мреже у сеоским и приградским насељима намеће потребу изградње канализационе мреже у њима.
- При каналисању насеља која нису имала канализационе системе, стриктно се спроводи принцип обавезности прикључења домаћинства, без обзира на дотадашња привремена решења. Стриктно се забрањује евакуација отпадних вода у напуштене бунаре и упојне јаме.
- Уједначавање квалитета мреже на нивоу целе територије града (замена цевног материјала квалитетнијим, замена мањих пречника одговарајућим и др.).
- Увођење система даљинског надзора рада црпних станица, квалитета воде у канализационом систему.
- На карактеристичним испусним местима (индустријски испусти) као и на карактеристичним деоницама канализационе мреже је потребно организовати перманентна мерења протока и квалитета отпадних вода.
- Обавезно увођење предтретмана пре испуштања у канализациону мрежу за оне кориснике који у употребљеним водама имају опасне материје.
- Одређивање титулара мањих постројења за пречишћавање, као и локалних канализационих система у складу са Законом, у смислу изградње, одржавања и контроле квалитета.
- Усклађивање постојећих правилника о квалитету употребљене воде са законима и републичким правилницима из ове области.

6.2.3. Систем одвођења атмосферских вода

Са повећаним степеном урбанизације насеља битно се мења карактер сливне површине чиме се повећавају реални коефицијенти отицаја, а самим тим је угроженост од површинских вода већа. Највећи проблем у планирању одвођења атмосферских вода представља недостатак планског осматрања и мерења протока у зависности од палих киша на датом подручју. Ово намеће потребу за израдом планске студије којом се могу дати егзактни правци развоја мреже атмосферске канализације.

Генерално се може рећи да се у наредном периоду мора знатно проширити мрежа атмосферске канализације чија је досадашња изграђеност на незадовољавајућем нивоу. Планском изградњом атмосферске канализације се поред смањења опасности од плављења терена побољшавају услови отицања са коловозних површина. Нарочито треба усмерити акције за изградњу атмосферске канализације у насељима где је тај проблем нарочито изражен као што су насеља „Багдала 3“, Лазарица, Бивоље и др.

Природни одводници атмосферских вода су водотоци који пролазе кроз уже градско језгро и припадају сливовима река Западне Мораве и Расине. Најзначајнији део одвода атмосферских вода је усмерен ка водоточима слива Западне Мораве и то: Кошијски, Кожетински, Гарски, Вучачки и Меримин поток. Сливу реке Расине припадају: Гагловска, Кобиљска река и потоци Бунарац и Дедински поток.

Циљеви развоја система одвођења атмосферских вода

- Даљи развој канализације спроводи се по сепарационом систему - посебно за отпадне воде насеља и оних индустрија које се након предтретмана смеју прикључити на канализације за отпадне воде, а посебно за кишне канализације.

- Предуслов за ефикасно одвођење атмосферских вода није само изграђена атмосферске канализација, већ уређење водотокова и канала за одвођење атмосферских вода и чишћење потока у селима, ка могућим реципијентима.
- Повећана урбанизација градског и приградског подручја намеће потребу изградње атмосферске канализације пошто се урбанизацијом мењају природни услови отицаја на терену, повећавају коефицијенти отицаја, мењају природни сливови, услед чега долази до чешћег плављења терена.
- Изградњом атмосферске канализације се постиже већа трајност коловозних површина.
- Изградња атмосферске канализације представља у крајњој линији економску категорију те при њеном димензионисању и опредељивању за изградњу или не, треба третирати економске параметре који дају процену инвестиционих трошкова изградње и насталу штету која се јавља услед њеног непостојања.
- Уједначавање квалитета мреже на нивоу града Крушевца (замена цевног материјала квалитетнијим, замена мањих пречника одговарајућим и сл.).
- Дефинисање коридора атмосферских колектора и отворених канала.
- Дефинисање сливних подручја са строго условљеним местом улива атмосферске канализације на најближим реципијентима.
- Режим одржавања отворених канала у путном земљишту се мора стриктно примењивати уз повећање ефикасности надзора.
- Уводити савремене системе кишних отицаја на нивоу целе општине -задржавањем кишнице у свим фазама (зеленим крововима - баштама, коловозом од порозног асфалта, инфилтрационим окнима и рововима, сливничким-ретензионим решеткама, инфилтрационим-ретензионим шахтама, порозним колекторима), а не брзим непосредним одвођењем до најближег реципијента.
- Увођење система даљинског надзора рада црпних станица, квалитета воде у канализационом систему, као и подручја деловања (дати могућност локалним титуларима да се студијом оправданости одлуче за увођење).

6.2.4. Хидрографско-хидролошке карактеристике и водопривредни објекти

Карактеристични водотоци који се налазе на подручју Генералног урбанистичког плана су:

Река Западна Морава

Дужина трасе кроз подручје ГУП-а: 10 км

Водомерна станица : Јасика

Карактеристични протицаји:

Q_{ср год} = 106.2 м³/сец, Q_{95%} = 14.99 м³/сец, Q_{1%} = 1871 м³/сец

Површина слива : Ф = 14,721 км²

Река Западна Морава чини северну границу подручја ГУП-а. Деснообални насип у циљу заштите од плављења земљишта је изграђен од постројења старе црпне станице до ушћа реке Расине у З.Мораву. Даље према истоку труп ауто пута Краљево-Појате представља деснообални насип Мораве. Река је постојећи реципијент за пријем градске канализационе мреже, а планира се и као реципијент за пријем пречишћених вода из централног градског постројења за пречишћавање.

Гарски поток

Дужина трасе кроз подручје ГУП-а: 8 км

Десна притока Западне Мораве. Водоток се формира у зони насеља Гари. Кроз подручје плана се пружа правцем југ – север. регулација је извршена на делу од моста у улици Н.Марковић до улива у З.Мораву у зони јасичког моста. Карактеристика водотока је да тренутно служи као значајан пријемник непречишћених вода из домаћинстава који у њега доспевају или директним прикључивањем или из притока (нпр. Кожетински поток у који се преливају значајне количине фекалних отпадних вода из система градске канализације услед успора који се јављају у њој). Планира се комплетна регулација овог водотока, а измештање дела трасе се предвиђа на делу укрштаја постојеће трасе са наставком саобраћајнице 14.октобар која се укршта са северном градском обилазницом.

Вучачки поток

Дужина трасе кроз подручје ГУП-а: 5 км

Лева притока Гарског потока. Водоток се формира у зони насеља Вучак. Генерално се пружа правцем југ – север сем у зони индустрије "Рубин", где скреће на исток, пролази кроз фабрички круг и даље наставља ка северу до улива у Гарски поток. У делу на коме пролази кроз индустријски комплекс Рубин и насељени део града, водоток је регулисан затвореним профилем. Низводно од регулисане деонице, све до ушћа потребно га је регулисати.

Кожетински поток

Дужина трасе кроз подручје ГУП-а: 5,5 км

Десна притока Гарског потока. Водоток целокупним својим током и сливном површином се налази на градском подручју. Највећим делом пролази кроз централно градско језгро и њиме се евакуише велики део атмосферских вода. Водоток се формира изнад насеља "Багдала 3" и већим делом је регулисан затвореним профилем. Део потока који није регулисан на самом изворишту регулисати. Регулација се даље пружа од улице Његошеве према северу до улице Р.Јаковљевића, наставља кроз насеље Расадник, укршта са улицом Р.Јаковљевића у зони спортског центра и правцем северозапад пролази кроз спортски центар, технички школски центар и наставља кроз централно градско језгро где сече улице Топличину, М. Закића, Немањину, пролази поред старе пијаце, пружа се паралелно са улицом Миличином, до Трга Победи, пролази испод железничке пруге, наставља даље дуж улице 14.октобар, поред објекта Металопластике скреће на запад и даље наставља правцем северозапад до улива у Гарски поток.

Посебно је критична деоница од старе пијаце до Газиместанског Трга где је колектор зацвљен зиданим профилем који се услед старости урушава. На самом колектору подигнуто је више стамбених и помоћних објеката па је неопходно извршити реконструкцију трасе услед потенцијалне недовољне носивости свода постојећег регулационог профила.

Меримин поток

Дужина трасе кроз подручје ГУП-а: 0,6 км

Лева притока Кожетинског потока. Водоток се формира у зони старе фабрике Мерима и пружа према северу. Пролази кроз индустрије ФАМ и стара Мерима, сече улицу Ратомира Херцега и железничку пругу, наставља правцем пружања кроз индустрије „22. Јули“ и „НИС“ где се улива у Кожетински поток. Целом трасом водоток је регулисан затвореним профилем. Овај водоток тренутно служи као значајан сабирник индустријских отпадних вода и у великој мери је загађен. Изградњом интерних постројења за пречишћавање у

оквиру индустријских кругова и прикључивањем на систем градске канализације воде овог потока неће трпети индустријска загађења.

Кошијски поток

Дужина трасе кроз подручје ГУП-а: 7,5 км

Десна притока З.Мораве. Као и Кожетински поток, овај водоток пролази највећим својим делом кроз централно градско језгро и служи као значајан сабирник вода из атмосферске градске канализације. Највећим делом кроз градско језгро је регулисан затвореним профилем. Напомене које се односе на продукте загађења су исте као и за Кожетински поток.

Траса регулације затвореним профилем полази од Ватрогасног дома на бруском путу и генерално се пружа ка северу. Пролази кроз објект "Агропромета", сече улицу 17.српске бригаде, наставља поред пијаце у Расаднику и насеља М.Орловић, сече улицу Х.Вељкову, правцем северозапад иде улицом М.Цветковића до укрштаја са улицом В.Корчагина где наставља правцем према северу сече улице С.Милошевића, Таковску, Чупићеву, ЈНА, Југ Богданову, пролази поред аутобуске станице где скреће на исток до пропуста на железничкој прузи. У даљем току поток је отвореног профила генералног правца пружања према североистоку где се укршта са ауто путем и улива у З.Мораву. Идејни пројект регулације до улива у З.Мораву је урађен са варијантним решењем да се траса потока скрене на исток и улије у Расину.

Наставити регулицање овог потока као зацевљеног колектора паралелно са Бруским путем од Ватрогасног дома до скретања за насеље Шумице.

Сленин поток

Дужина трасе кроз подручје ГУП-а: 2,2 км

Десна притока З.Мораве. Пролази кроз централни део насеља Макршане. генерални правац пружања од истока ка северу и једним делом је регулисан. Предвиђа се регулација улива у З.Мораву од пропуста на магистралном путу М-5.

Раковачки поток

Дужина трасе кроз подручје ГУП-а: 0,8 км

Десна притока З.Мораве. Сече магистрални пут Крушевац – Појате. Водоток је једним делом регулисан. Предвиђа се регулација улива у З.Мораву од пропуста на северној обилазници.

Река Расина

Дужина трасе кроз подручје ГУП-а: 12 км

Водомерна станица : Бивоље

Карактеристични протицаји:

Qср год = 7.96 м³/сец, Q95% = 0.68 м³/сец, Q1% = 405 м³/сец

Површина слива : Ф = 958 км²

Десна притока З.Мораве. Правац пружања је од југа ка северу. Кроз подручје ГУП-а река је регулисана на појединачним деоницама. Планира се потпуна регулација тока. Ширина појаса регулације износи просечно 100м. У зони насеља "Прњавор 2" се планира изградња вештачке преграде и формирање мини акумулације у рекреативне сврхе. Река је реципијент за пријем пречишћених отпадних вода ХИ „Жупа“.

Гагловска река

Дужина трасе кроз подручје ГУП-а: 5 км

Десна притока Расине. Правац пружања од истока према западу. Регулација је извршена на проласку кроз фабрички круг "Трауал". Регулисан је и улив у Расину, заједно са уливом Кобиљске реке у Гагловску. Потребно је извршити регулацију реке на дужем потезу.

Кобиљска река

Дужина трасе кроз подручје ГУП-а: 3 км

Лева притока Гагловске реке. Генерални правац пружања је од југа ка северу до улива у Гагловску реку. Река је делимично регулисана на делу пролаза кроз индустријски круг „Трауал“. Планира се да прихвати воде из водотока који секу писту планираног аеродрома на Росуљама. У ту сврху је потребно извршити комплетну регулацију целог сливног подручја.

Поток Јасиковац

Дужина трасе кроз подручје ГУП-а: 4 км

Лева притока Гагловске реке. Генерални правац пружања од истока ка северу.

Добромирски поток

Дужина трасе кроз подручје ГУП-а: 1 км

Десна притока Гагловске реке. Регулација није извршена.

Поток Бунарац

Дужина трасе кроз подручје ГУП-а: 2,5 км

Десна притока Расине. Генерални правац пружања од истока ка западу. Траса делимично регулисана кроз круг индустрије ДИП "Савремени дом".

Поток Дединац

Дужина трасе кроз подручје ГУП-а: 4 км

Десна притока Расине. Генерални правац пружања од истока ка западу. Регулација делимично извршена кроз индустрију гума "Трауал" и део насеља Дедина.

Поток Биљевац

Дужина трасе кроз подручје ГУП-а: 4 км

Десна притока Расине. Формира се јужном делу насеља Макршане. Улив у Расину је непосредно ког моста на ауто путу. Регулација делимично извршена.

Основни циљеви развоја хидрографске мреже и водопривредних објеката

- Формирање службе за водопривреду на нивоу Општине, која би се бавила проблемима водопривреде, спроводила планове општине из ове области уз синхронизацију рада свих актера и спроводила ефикасније убирање средстава из накнаде.
- Регулисање река на ранг вода Q1% или Q2%, зависно од тога да ли се штите насеља или земљиште, са циљем заустављања ерозије тла и обала.
- Уређење вода као елемента животне средине (туристичко и спортско коришћење притока).

- Уређење водног земљишта и његова заштита пре свега са становишта очувања могућности несметане евакуације великих вода, одводњавања и очувања флоре и фауне, као и стабилизације корита.
- Заштита квалитета вода свих водотока, санитацијом насеља и отклањањем већих извора загађења, да би се Западна Морава одржала у II класи квалитета воде.
- Регулација мањих водотока, посебно оних који се налазе у зонама очуваних екосистема, треба обављати по принципима „натуралне регулације“, која подразумева што мању употребу грубих вештачких интервенција (кинетирања корита, облагања целог попречног профила каменом и бетоном, итд.), како би се у целисти очували водени екосистеми и непосредно приобаље (забраном градње објеката који би отежали или онемогућили одржавање насипа).
- Регулацију водотока у зони насеља, поред функционалних критеријума, примерити и урбаним, естетским и другим условима који оплемењују животну средину (нпр. изградњом пнеуматских устава у летњем периоду би се подигао ниво река и тиме повезало урбано насеље са реком, како функционално, тако и естетски);
- Побољшање механизма контроле експлоатације наноса као грађевинског материјала.
- Ревитализација запуштених мањих водотокова и канала;
- Одржавање постојећих водорегулација, линијских система и објеката одбране од великих спољашњих и унутрашњих вода.

Потребно је предвидети да се на свим водотоковима који се налазе у обухвату плана, а на којима се планира регулација тока у смислу изградње обалоутврда, преграда и сл., посебно на рекама Западној Морави и Расини, планира изградња рибљих стаза.

6.2.5. Општа правила изградње хидротехничких објеката и инсталација

Трасе водовода и канализације водити у складу са општим техничким условима за изградњу ове врсте објеката и према условима терена.

Минимални печник водоводне цеви на предметном подручју одређује ЈКП „Водовод“ Крушевац, али треба тежити да у свим улицама буде мин Ø100 мм (због противпожарне заштите објеката). Водоводну мрежу градити у прстенастом систему.

Јавне чесме на територији Града морају бити уређене, а квалитет воде се мора редовно контролисати од стране Завода за заштиту здравља.

Минимални пречник уличне фекалне канализације је Ø200 мм, а кућног прикључка Ø150 мм. Падови цевовода су према важећим прописима, а услови прикључења према техничким прописима ЈКП „Водовод“ Крушевац.

Положај санитарних уређаја (сливници, нужници и сл.) не може бити испод коте нивелете улица. Изузетно, може се одобрити прикључење оваквих објеката на градску мрежу фекалне канализације уз услове заштите прописане техничким условима ЈКП „Водовод“ (обавезна је израда прикључног шахта). Уређаје за препумпавање уграђује корисник.

Сви индустријски објекти морају имати предтретман пречишћавања технолошке воде пре испуштања у градску канализацију, чиме ће се испоштовати ниво квалитета канализације при упуштању у реципијент.

Воде из дренажа не смеју се улисти у фекалну канализацију.

За одвођење атмосферских вода предвиђа се изградња атмосферске канализације. Не дозвољава се мешање отпадних и атмосферских вода.

Забрањена је изградња објеката и сађење засада над разводном мрежом водовода или канализације. Власник непокретности која се налази испод, изнад или поред ових објеката не може обављати радове који би ометали пружање комуналних услуга.

Забрањена је изградња објеката, а евентуална изградња инфраструктуре у близини условљена је режимом заштите и коришћења у заштићеним зонама за хидротехничке објекте дате у следећој табели.

Табела бр. 6.1. – Заштитне зоне хидротехничких објеката и инфраструктуре

Мрежа/објекат	Заштитна зона/појас
Извориште подземних вода	На основу хидрогеолошких карактеристика терена и могућег хазарда дефинисати заштитну зону изворишта
Извориште површинских вода	На основу хидрогеолошких карактеристика терена и могућег хазарда дефинисати заштитну зону изворишта
Магистрални водовод	Појас заштите око главних цевовода у насељима износи са сваке стране по 2,5 м. Ширина појаса заштите цевовода ван насеља са сваке стране цевовода одређује се у односу на пречник цевовода: - Ø80мм - Ø200мм = 1,5 м - Ø300мм = 2,3 м - Ø300мм - Ø500 мм = 2,5 м - Ø500мм - Ø1000мм и преко = 2,5 м
Посторојење за пречишћавање отпадних вода (ПОВ)	Заштитна зона је површина парцеле на којој је објекат
Дренажни канал	Минимум 5 м, обострано од ивице канала

Зона непосредне заштите око резеровара, црпних станица, инсталација за поправак квалитета воде, комора за прекид притиска и дубоко бушених бунара обухвата најмање 10м од објекта.

6.3. Електроенергетика

Посматрајући потребу за електричном енергијом са становишта демографије, планске изградње и експанзије града, као и потенцијалног привредног раста, долазимо до закључка да тренутни капацитети задовољавају потражњу, али да је неопходно да се у временском оквиру овог плана, крене у реализацију подземног кабловског вода 110kV између ТС 220/110/35kV „Крушевац 1“ и ТС 35/10kV „Крушевац 3“ (будуће 110/35/10kV) и реконструкцију трафостанице „Крушевац 3“ на напонски ниво 110/35/10kV. Циљеви су сигурно и квалитетно снабдевање потрошача електричном енергијом, уз минималне губитке система.

Концепт дугорочног планирања у себи носи визију затвореног 110kV прстена, постепено гашење 35kV напонског нивоа, као и изградњу још две трафостанице ТС 110/XkV:

- „Крушевац 5“ - 2 x 31.5MVA која је планирана на локацији “Равњак” и
- „Крушевац 6“ - 2 x 31.5MVA према графичком прилогу.

Решавање мреже средњег напона у многоме је условљено решавањем мреже високог напона (110kV) и решавањем нисконапонске мреже (0.4kV), односно захтеваном поузданошћу напајања потрошача и њеним решавањем на ниском напону. Будући систем трансформације напона у градском језгру биће 110/10/0.4kV, док би се за рубне зоне задржао 35 kV напонски ниво.

Како је већи део мреже постављен спонтано без икаквих предходних планских концепција, неопходно је да се у перспективи изврши њено усклађивање са осталим корисницима простора. Практично се у садашњој ситуацији могу сви правци прихватити као коридори привременог карактера.

За изградњу електроенергетског система и заштиту постојећих објеката и мрежа у складу са условима Генералног плана дефинисани су следећи услови, правила и мере за уређење и коришћење простора.

Постојећи далеководи 110kV (надземни) се задржавају на постојећим трасама све док се не стекну услови за изградњу новопланираних 110kV далековода. Трасе, као и начин вођења (надземно или подземно) будућих 110kV водова биће одређене израдом планова нижег реда за предметни објекат.

Заштитна зона 110kV далековода успостављена је на 25м са обе стране осовине далековода. Заштитна зона 35kV далековода успостављена је на 15м са обе стране осовине далековода.

У заштитној зони се не дозвољава подизање објекта високоградње и подизање засада високе вегетације. У делу заштитне зоне где постоје објекти високоградње, а задовољена су минимална хоризонтална и вертикална одстојања водови морају имати појачану механичку и електричну сигурност.

Све будуће кабловске 110kV водове радити у складу са важећим техничким прописима и препорукама за ту врсту објеката. Траса будућег кабловског 110kV вода између ТС 220/110/35kV „Крушевац 1“ и ТС „Крушевац 3“ је дата овим Генералним планом.

Постојећи далеководи и кабловски водови 35kV се задржавају осим дела трасе 35kV далековода „Крушевац 1“ – Сталаћ која се укида. Веза према Сталаћу ће се остварити из ТС „Крушевац 2“.

Дозвољава се проширење или реконструкција постојећих 35/10kV трафостаница у складу са електроенергетским захтевима и могућностима комплекса.

Планиране активности на постојећим електроенергетским објектима и водовима су у домену планираних реконструкција и модернизације и задржавају постојеће локације и трасе.

6.4. Телекомуникациона инфраструктура

Побољшање стања телекомуникационог система у Србији треба да представља један од стратешких циљева развоја Републике. Имајући у виду најсавременија технолошка достигнућа, светске трендове и економичност изградње треба тежити изградњи телекомуникационог система, који ће осигурати висок квалитет, поузданост у раду и расположивост, уз поштовање свих техничких захтева различитих корисника и пуну сарадњу свих ималаца система веза.

Акцент развоја је на дигитализацији као услови за пружање широкопојасних услуга корисницима. У складу са тим, у наредном периоду очекујемо реконструкције примарних и секундарних мрежа, односно замену бакарних проводника оптичким кабловима. Дугорочно планирање подразумева потпуно укидање бакарних проводника, као и секундарне ваздушне мреже, макар у Централној градској зони. Затим, у мањем обиму и проширење коридора оптичких каблова који кабловсом канализацијом повезују комутационе центре и приступне уређаје. Новопланирани коридори настављаће се на постојеће. На послетку, очекује се и уградња нове опреме у постојећим или новим објектима (у комутационим центрима или приступним уређајима).

Табела бр. 6.2. – Прописана међусобна растојања траса инфраструктуре

Ред. број	Врста подземног или надземног објекта	Паралелно вођење или приближавање (м)	Укрштање (м)
1.	Водоводне цеви	0,6	0,5
2.	Цевоводи одводне канализације	0,5	0,5
3.	Цевоводи топловода	0,3	0,2
4.	Цеви гасовода	0,4	0,4
5.	Од енергетских каблова - до 10kV - преко 10kV	0,5 1,0	0,5 0,5
6.	Од регулационе линије зграда у насељу	0,5	0,5
7.	Од доње ивице насипа железничких пруга, путева и аутопутева	5,0	
8.	Од инсталације и резервоара са запаљивим и експлозивним горивом	1,5	
9.	Од блокова ТК канализације	0,5	0,2
10.	Од упоришта енергетских водова до 1kV	0,8	без механичке заштите
11.	Од упоришта енергетских водова до 1kV	0,3	са механичком заштитом
12.	Од упоришта енергетских водова преко 1kV без непосредног уземљења	0,8	
13.	Код неуземљених дрвених упоришта	0,5	
14.	Код бетонских и челичних уземљених упоришта преко 1 kV са непосредним уземљењем	15,0	
15.	Гасовод - дистрибутивна мрежа	0,5 (0,3) мин.	0,5 (0,3) мин.

Приликом ових инвестиционих активности, али и приликом радова на осталој инфраструктури мора се водити рачуна о следећим условима:

- обезбедити заштиту постојеће телекомуникационе инфраструктуре (кабловске канализације, подземних каблова и надземне мреже),

- приликом реконструкције улица извршити реконструкцију постојеће или изградњу нове кабловске мреже где већ постоји кабл положен директно у земљу или је потребно полагање новог кабла,
- планирати коридоре за изградњу телекомуникационе инфраструктуре, на локацијама где иста није изграђена,

Поштовати прописана растојања траса телекомуникационе инфраструктуре са трасама других комуналних инсталација дата у табели.

Мобилна телефонија

Стратегија развоја мобилне телефоније мора бити усклађена са одрживим развојем града, његовим комуникационим, економским, еколошким, просторним и другим специфичностима. Нужно је обезбедити инфраструктуру мобилне телефоније за довољно, сигурно, квалитетно и економично задовољење потреба свих корисника.

Конкретно, потребно је изградити довољан број радио базних станица потребних за квалитетно пружање савремених и тражених услуга, формирати нове радио-релејне коридоре који се у потпуности или делом простиру преко подручја дефинисаног планом и побољшати квалитет и квантитет протока масовнијом имплементацијом ГПРС технологије.

Већина изграђених објеката мобилне мреже има привремен карактер, јер се због потребе оптимизације рада мобилне мреже локације могу и мењати. Позиције нових базних станица нису фиксне, обзиром на то да ће њихова коначна локација бити дефинисана у припреми за њихову реализацију, а зависи од могућности закупа потребног простора, имплементираних технологија и других техничких и урбанистичких захтева. Проширење и осавремењавање мобилне мреже је сталан процес, обзиром да се број корисника и сервиса стално повећава.

Објекте мобилне телефоније генерално лоцирати према плановима оператера. Објекти за смештај базних централа, контролора базних станица, антенских стубова и носача, могу се градити у оквиру објеката, у зеленим површинама и слободног простора. Условима за пројектовање и изградњу, обухватити правила и препоруке надлежних оператера, као и важећих техничких закона и прописа (Закон о заштити од нејонизујућег зрачења, Правилник о границама излагања нејонизујућим зрачењима, Закон о радиодифузији и Закон о системима веза). Објекти за смештај мобилне телекомуникационе опреме могу се постављати на постојећим објектима (на крову или фасади, што излази из габарита објекта).

6.5. Енергофлуиди

Према попису становништва, станова и домаћинства из 2011.г. на подручју Плана живи 81.399 становника у 32.611 станова (26.822 домаћинства). Пројектовани број становника за плански период до 2025.г. је 85.754 становника.

Држава Србија донела је прописе о енергетској ефикасности зграда и прихватила Европске декларације о максимално дозвољеној емисији CO₂ и NO_x па се планира смањење инсталисане снаге извора топлотне енергије, примена обновљивих извора топлотне енергије и гашење извора топлотне енергије са погонским горивом угљем.

У периоду до 2025.г., планира се изградња дистрибутивне гасоводне мреже за 12.000 стамбених јединица, инсталисање обновљивих извора за 1.600 стамбених јединица, изградња локалних топлотних извора за 15.000 стамбених јединица и стагнација дистрибуције топлотне енергије из централног извора топлотне енергије.

У подручјима у којима су топловодни и гасоводни систем у контакту омогућити корисницима слободан избор система на који ће се прикључити.

Дистрибуција природног гаса

Први ниво дистрибуције природног гаса за притисак до 50 бара задржава се у садашњем обиму.

За други ниво дистрибуције природног гаса, за притисак до 12 бара, планира се доградња гасовода према уговору о стратешком партнерству са „Србијагас“-ом и то:

- Градски гасоводни прстен од парка „Багдала“ до улице Јасички пут, дужине 4.012м;
- Разводни градски гасовод „Запад“ од Железничке улице до МРС „Глободер“, дужине 5.418м на подручју Плана и дужине 6.930м ван подручја Плана;
- Разводни градски гасовод „Север“ од улице Јасички пут до МРС „Јасика“, дужине 1.000м на подручју ГУП-а и дужине 800м ван подручја Плана;
- Разводни градски гасовод „Југ“ од Улице Војводе Степе до МРС „Купци“, дужине 1920+3180м на подручју Плана и дужине 14.200м ван подручја Плана;
- Разводни градски гасовод „Југоисток“, од Улице Расинске у Крушевцу до МРС „Каоник“ у Каонику, дужине 500м на подручју плана и дужине 17.300м ван подручја плана;
- Прикључни гасовод за МРС „Колонија“, дужине 320м;
- Прикључни гасовод за МРС „Исток“, дужине 200м;
- Прикључни гасовод за МРС „Болница“, дужине 500м;
- Прикључни гасовод за МРС „Мерима-стара“, дужине 700м;
- Прикључни гасовод за МРС „Рубин“, дужине 630м;
- Прикључни гасовод за МРС „Читлук“, дужине 210м;
- Прикључни гасовод за МРС „Касарна ЦЛ“, дужине 50м;
- Прикључни гасовод за МРС „Југопревоз“, дужине 50м;
- Мерно-регулациона станица „Колонија“, капацитета 2.000Sm³/h;
- Мерно-регулациона станица „Расадник 2“, капацитета 4.000Sm³/h;
- Мерно-регулациона станица „ВП дом“, капацитета 2.000Sm³/h;
- Мерно-регулациона станица „Исток“, капацитета 4.000Sm³/h;
- Мерно-регулациона станица „Болница“, капацитета 4.000Sm³/h;
- Мерно-регулациона станица „Стара Мерима“, капацитета 2.000Sm³/h;
- Мерно-регулациона станица „Рубин“, капацитета 1.000Sm³/h;
- Мерно-регулациона станица „Читлук“, капацитета 2.000Sm³/h;
- Мерно-регулациона станица „Касарна ЦЛ“, капацитета 500Sm³/h;
- Мерно-регулациона станица „Југопревоз“, капацитета 500Sm³/h.

Исталисани капацитет свих планираних мерно-регулационих станица је 20.500Sm³/h.

Постојећа МРС „Багдала“ пресељава се на локацију МРС „Болница“.

Реални капацитет свих планираних мерно-регулационих станица је 12.000Sm³/h.

За трећи ниво дистрибуције природног гаса за притисак до 4 бара, планира се изградња полетиленске дистрибутивне гасоводне мрежене (ДГМ) у свим улицама на подручју ГУП-а према уговору о стратешком партнерству са „Србијасгас“-ом и то:

- ДГМ „Прњавор“, дужине 35км;
- ДГМ „Аеродром“, дужине 20км;
- ДГМ „Центар“, дужине 80км;
- ДГМ-„Запад“ (Читлук, Бегово Брдо, Лазарица и Вучак), дужине 40км.

Дистрибуција топле воде 110/75°C

За дистрибуцију топле воде 110/75°C на подручју Плана планирају се следећи објекти:

- Реконструкција централног топлификационог система (замена топовода и топлотних станица) за нови температурни режим, топле воде 110/75°C;
- Постепени прелазак централне градске котларнице са погонског горива мрки угаљ на природни гас, капацитета до 50 MW;
- Прелазак блоковске котларнице „Расадник“ са погонског горива мазут на природни гас, капацитета до 9,0 MW;
- Прелазак локалне котларнице „Лазарица“ са погонског горива мрки угаљ на природни гас, капацитета до 1,2 MW;
- Пресељење постојеће контејнерске гасне котларнице са локације „Парк“ на локацију „Колонија“, капацитета до 4,5 MW, уз могућност евентуалног проширења до максималног капацитета од 17,3 MW;
- На локацији између хотела „Даби“ и Геронтолошког центра омогућити да се у плановима нижег реда предвиди локација за котларницу од 17,3MW.

Топлотни извори за погонско гориво могу користити и друге видове обновљиве енергије уз испуњење и других услова.

Дистрибутивни капацитет свих извора топлотне енергије је око 70MW, за 11.000 стамбених јединица. Називни капацитет свих извора топлотне енергије ЈКП „Градска топлана“ је 89,8 MW.

7. ПОДЕЛА НА ЦЕЛИНЕ ЗА ДАЉУ ПЛАНСКУ РАЗРАДУ

7.1. Планови генералне регулације

Генерални урбанистички план, као стратешки развојни план са општим елементима просторног развоја даље ће се разрађивати плановима генералне регулације, којима је обухваћено цело грађевинско подручје.

Табела бр. 7.1. – Називи и приближна површина обухвата планова генералне регулације

Р.бр.	Назив плана	Површина (ха)
1.	План генералне регулације «Центар»	396
2.	План генералне регулације «Југ»	819
3.	План генералне регулације «Запад 1»	814
4.	План генералне регулације «Запад 2»	1.009
5.	План генералне регулације «Север»	1.110
6.	План генералне регулације «Исток 1»	400
7.	План генералне регулације «Исток 2»	475
8.	План генералне регулације «Исток 3»	741
9.	План генералне регулације «Исток 4»	408
10.	План генералне регулације «Исток 5»	1.365
Укупно		7.537

Обзиром да се просторном организацијом предвиђа одређивање нових површина јавне намене за реализацију планских решења потребна је израда планова генералне регулације и/или разрада плановима детаљне регулације у складу са Законом о планирању и изградњи или посебним прописима.

Називи и приближна површина обухвата планова генералне регулације приказани су табеларно.

7.2. Опис граница планова генералне регулације

7.2.1. План генералне регулације ЦЕНТАР

Граница се описује у смеру казаљке сата и за ПГР Центар почиње од раскрснице УЛ.Кнеза Милоша и Ул. Бруски пут па према северу иде Ул. Бруски пут, затим скреће према северозападу Ул. Хајдук Вељковом, до раскрснице са Ул. Достојевског, затим према западу Ул. Достојевског, до раскрснице са ул. Косовском. Од те раскрснице граница иде према северу Ул. Новом Косовском до раскрснице са Ул. Иве Андрића, затим наставља према западу Ул. Иве Андрића до раскрснице са Ул. Багдалски венац, где се ломи према северу иде Ул. Багдалски венац до раскрснице са Ул. Његошевом. Наставља према западу до раскрснице са Ул. Војводе Мишића, којом даље иде према северу до раскрснице са Ул. Краља Милутина, па истом улицом, пресецајући Ул. Цара Лазара све до раскрснице са Ул. Цанкаревом, затим наставља према североистоку Ул. Цанкаревом до раскрснице са Ул. Железничком, ломи се према западу Ул. Железничком до моста на Гарском потоку, затим према северу потоком до железничке пруге Сталаћ - Краљево. Одавде граница скреће према истоку железничком пругом до укрштања са Ул. Уроша Предића, тј. границе КО Крушевац и КО Бивоље, затим се ломи према југу границом КО Крушевац и КО Бивоље, до границе војног комплекса и даље према југу и истоку границом војног комплекса (односно целине 2.1. који обухвата) до Ул. Омладинске, па наставља том улицом према југу до раскрснице са Ул. Балконском, коју пресеца и даље Ул. Шумадијском до раскрснице са УЛ. Водовданском, затим скреће према истоку до раскрснице са Булеваром Николе Пашића, одакле иде према југу дуж Булевара до раскрснице са Ул. Кнеза Милоша, онда скреће према западу до раскрснице са Ул. Бруски пут одакле је и почела.

ПГР Центар обухвата урбанистичке целине: 2.4., 2.3., 1.3., 1.4., 2.5., 2.6., 2.7., 2.8., 2.10., 2.9., 2.11., 2.12., 2.13., 1.5., 1.6., 1.1., 1.2., 2.2., 2.1. у делу КО Крушевац, КО Бивоље и КО Лазарица.

7.2.2. План генералне регулације ЈУГ

ПГР Југ почиње од раскрснице Ул.Кнеза Милоша и Ул. Бруски пут иде према истоку улицом Кнеза Милоша до раскрснице са Ул. Аеродромском, па скреће према југу улицом Аеродромском до раскрснице са улицом Жртава фашизма, а затим према југоистоку даље улицом Аеродромском пресецајући реку Расину до границе ГУП-а. Граница ПГР-а затим прати границу ГУП-а у истом правцу, пресецајући Бруски пут, одакле и даље прати границу ГУП-а у правцу северозапада до границе КО Пакашница и КО Крушевац, којом наставља даље према северу Ул. Багдалски венац до раскрснице са Ул. Иве Андрића. Даље улицом Иве Андрића према истоку до раскрснице са Ул. Новом Косовском, па се ломи према југу до раскрснице са Ул. Достојевског, одакле скреће према североистоку улицом Достојевског до раскрснице са Ул. Хајдук Вељковом, затим се ломи се Улицом Хајдук Вељковом и Бруски пут до раскрснице са Ул. Кнеза Милоша, одакле је и почела.

ПГР Југ обухвата урбанистичке целине: 4.1., 4.2., 4.3., 4.4., 4.5., 4.6., 4.7., 4.8., 4.9., 9.1., 9.2., 9.3., 9.5., 9.4., у делу КО Крушевац, КО Мудраковац, КО Пакашница и КО Липовац, обухватајући енклаве означене са 9.в. и 9.г., као и коридор западног обилазног правца.

7.2.3. План генералне регулације ЗАПАД 1

ПГР Запад 1 почиње од раскрснице Багдалки венац и Иве Андрића и према југу ул. Багдалски венац и иде границом КО Крушевац и КО Пакашница, до границе ГУП-а. Наставља границом ГУП-а до тремеђе граница КО Пакашница КО Вучак и КО Лазарица, затим такође границом ГУП-а према северу до пута к.п.бр.1418 КО Вучак, наставља тим путем према северу до границе грађевинског подручја којом наставља према северу до Вучачког потока. Наставља потоком према североистоку до Ул. Цара Лазара коју пресеца и поклапајући се са границом грађевинског подручја наставља према истоку до Гарског потока. Граница се враћа узводно према југу до моста на железничкој прузи Сталаћ - Краљево и даље до моста на Гарском потоку у Ул. Железничкој, скреће према истоку до раскрснице улица Железничке и Цанкареве одакле наставља према југу улицом Краља Милутина до раскрснице са Ул. Пећком затим улицом Војводе Мишића до раскрснице са Ул. Његошевом, где скреће према истоку овом улицом до Ул. Багдалски венац затим наставља према југу до Ул. Багдалски венац и Ул. Иве Андрића одакле је и започела.

ПГР Запад 1 обухвата урбанистичке целине: 5.1., 5.2., 5.3., 5.4., 5.5., 5.6., 5.7., 5.8., 5.9., 5.10., 5.11., 10.1., 10.2., 10.3., 10.4. у делу КО Крушевац, КО Пакашница, КО Лазарица, КО Вучак, КО Читлук и КО Бивоље.

7.2.4. План генералне регулације ЗАПАД 2

ПГР Запад 2 почиње у јужном делу ГУП-а од пресека границе ГУП-а са путем к.п.бр.1418 КО Вучак и прати границу ГУП-а према западу и северозападу пресецајући државни пут 2.А реда бр.207, даље такође границом ГУП-а према северу, пресецајући пругу и државни пут 1.А бр.5, скреће према североистоку и даље северном границом ГУП-а (обалом Западне Мораве) до ушћа Гарског потока у З. Мораву. Наставља према југу узводно током Гарског потока до пресека границе грађевинског подручја са Гарским потоком, па скреће према западу границом грађевинског подручја, а затим према југу границом грађевинског подручја пратећи Вучачки поток, даље границом грађевинског подручја све до пута к.п.бр.1418 КО Вучак и даље тим путем до границе ГУП-а одакле је и почела.

ПГР Запад 2 обухвата урбанистичке целине: 10.5., 10.6., 10.7., 10.8., као и енклаве 10.Г., 10.Д., 10.Ж., 10.Е. и делове КО Лазарица, КО Читлук, КО Јасика, КО Кукљин, КО Пепељевац, КО Вучак.

7.2.5. План генералне регулације СЕВЕР

ПГР Север почиње од ушћа Гарског потока у З. Мораву и иде према истоку десном обалом реке Западне Мораве односно границом ГУП-а до границе КО Шанац и КО Бивоље, па том границом према југу до тремеђе КО Шанац, КО Бивоље и КО Макрешане, затим граница наставља границом КО Бивоље КО Макрешане до државног пута 1.А бр.5, чијом северном границом се ломи према североистоку до тремеђе истог са к.п.бр.2609/1 и 2609/4 КО Макрешане, одакле скреће према југу пресецајући северну обилазницу тј. државни пут 1.А бр.5, до железничке пруге Сталаћ - Краљево код к.п.бр.2615 КО Макрешане. Затим скреће према југозападу пресецајући поток Биљевац и Реку расину јужном границом планиране алтернативне саобраћајнице до тремеђе к.п.бр.3428/1, 881/3 и 881/4 КО Бивоље, тј.границе грађевинског подручја, одакле наставља према југу левом границом

одбрамбеног насипа реке Расине прати границу грађевинског подручја према југоистоку до реке Расине, тј. границе КО Дедина и КО Бивоље, наставља узводно током реке Расине до моста на железничкој прузи Сталаћ - Краљево. Граница се ломи према северозападу пратећи железничку пругу до тремеђе к.п.2196/1, 2202/1 и 3391/1 КО Бивоље, обухватјући к.п.2201/1, 2202/2, 2203, 2204, 2205/1, 2205/2, 2201/6, 2201/5, 2201/4, 2201/3 и 2201/8 КО Бивоље, па даље северном границом пута к.п.бр.2206/3 до пруге Сталаћ - Краљево, пресеца планирану источну обилазницу, наставља према западу пругом до моста на Гарском потоку. Гарским потоком наставља низводно према северу до ушћа у Западну Мораву одакле је и почела.

ПГР Север обухвата урбанистичке целине: 6.1., 6.2., 6.3., 6.4., 6.5., 6.6., 6.7., 6.8. и делове КО Јасика, КО Читлук, КО Лазарица, КО Бивоље, КО Шанац, КО Макрешане, КО Дедина и КО Крушевац.

7.2.6. План генералне регулације ИСТОК 1

Граница ПГР-а почиње у јужном делу од пресека границе ГУП-а и државног пута 2.Б реда бр.415, тј. Ул. Аеродромска, иде према северу том улицом до раскрснице са Ул. Кнеза Милоша. Наставља у истом правцу Булеваром Николе Пашића до раскрснице са Ул. Вудовданском, ломи се према западу Ул. Видовданском до раскрснице са Ул. Шумадијском. У истом правцу наставља Ул. Шумадијском до Ул. Балканске и даље Ул. Омладинском према северу до границе војног комплекса чијом северном границом скреће према западу до границе КО Крушевац и КО Бивоље и даље том границом према северу до железничке пруге, којом се враћа према југу до моста на реци Расини. Граница наставља источном обилазницом према југу пресецајући државни пут 2.А реда бр.215 (Ул. Паруновачка), наставља према југу планираном источном обилазницом до државног пута 2.Б реда бр.415 (Ул. Аеродромска), тј. до места одакле је и почела.

ПГР Исток 1 обухвата урбанистичке целине: 3.1., 3.2., 3.3., 3.4., 3.5., 3.6., 3.7., 3.8 и делове КО Крушевац, КО Бивоље, КО Паруновац, КО Мало Головоде, КО Мудраковац и КО Велико Головоде.

7.2.7. План генералне регулације ИСТОК 2

Почиње у западном делу ПГР-а од железничког моста, наставља према северу низводно Расином до границе КО Деина КО Бивоље, где скреће према западу границом грађевинског подручја до западне границе одбрамбеног насипа реке Расине. Наставља према северу до планиране алтернативне саобраћајнице уз аутопут. Јужном границом ове саобраћајнице наставља према североистоку пресецајући реку Расину и поток Биљевац до пруге Сталаћ - Краљево код к.п.бр. 2615 КО Макрешане, затим се ломи према југу железничком пругом до тремеђе са к.п.5855 и 5866 КО Макрешане, где скреће према истоку пресецајући пругу до државног пута 1.Б реда бр.38 (Ул. Савска). Наставља према југу Ул. Савском пресецајући КО Макрешане и КО Дедина и поток Дединац, све до раскрснице са Ул. Михајла Пупина, где се ломи према истоку до укрштаја са индустријским колосеком, па према југу прати колосек до тремеђе КО Бивоље КО Дедина КО Паруновац, скреће према истоку северном границом к.п.4187 КО Текије до Ул. Сибињанин Јанка, па том улицом наставља према југу до раскрснице са државним путем 2.А реда бр.215 (Ул.Паруновачка) па скреће према западу до укрштаја са индустријским колосеком. Граница наставља према југу, источним границама катастарских парцела и то: 37/1, 96, 97, 98, 842/1, 845/1, 845/2, 844/1, 852, 854/1, 860/3, 860/1, 898, 863, 862,870, 869/1, 869/2, 867/1, 1276/2, 1276/1, 1275/3, 1275/2 све у КО Паруновац, обухватајући их до границе грађевинског подручја па том границом скреће према западу до планиране источне обилазнице, па према северу источном

обилазницом до моста на реци Расини и даље реком до железичког моста одакле је и почела.

ПГР Исток 2 обухвата урбанистичке целине: 7.1., 7.2., 7.3., 7.4., 7.5. и 7.6. и делове КО Бивоље, КО Макрешане, КО Дедина, КО Капиција, КО Текије и КО Паруновац.

7.2.8. План генералне регулације ИСТОК 3

Граница ПГР-а почиње у северном делу од пресека државног пута 1.Б реда бр.23 са границом ГУП-а, наставља према истоку границом ГУП-а па према југу такође границом до пресека граница КО Макрешане и КО Дедина, затим иде према западу границом катастарских општина до пресека исте са државним путем 1.Б реда бр.38 (Ул.Савска), одакле се ломи према северу до тромеђе Ул. Савске и к.п.5861 и 5860/2 КО Макрешане, па према западу до железничке пруге и према северу до тромеђе пруге и к.п. 2555 и 2615 КО Макрешане, одакле граница иде према северу границом к.п.2609/5 и 2609/2 пресецајући алтернативну саобраћајницу и планирани аутопут. Среће према западу северном границом планираног аутопута до границе КО Макрешане и КО Бивоље, па том границом према североистоку до тромеђе КО Бивоље, КО Макрешане и КО Шанац, од те границе према северу границом КО Бивоље и КО Шанац до границе ГУП-а, тј. реке Западне Мораве, даље границом ГУП-а према североистоку до укрштаја са државним путем 1.Б реда бр.23, одакле је и почела.

ПГР Исток 3 обухвата урбанистичке целине: 8.1. и енклаве 8.А. и 6.Б. и делове КО Шанац и КО Макрешане.

7.2.9. План генералне регулације ИСТОК 4

Граница ПГР-а почиње у северном делу од пресека државног пута 1.Бреда бр.38 (Ул.Савска) и граница КО Дедина и КО Макрешане, иде према истоку границом КО Макрешане и КО Дедина до пресека исте са границом ГУП-а, па том границом према југу до границе КО Дедина и КО Текије, наставља према југозападу границом ГУП-а тј. границом катастарских општина и наставља границом катастарских општина према западу до пресека са границом грађевинског подручја. Наставља границом грађевинског подручја према југу до тромеђе к.п.4154, 4155 и 4151/2 КО Текије, па скреће према западу јужним границама к.п.4151/2 4151/3 4151/5 до границе КО Текије и КО Дедина, тј. раскрснице Ул.Сибинјанин Јанка и Ул. Саве Мркаља. Наставља према југоистоку ул. Сибинјанин Јанка до тромеђе к.п.4226, 4190/1 и 4187 КО Текије, скреће према западу до индустријског колосека тј. тромеђе КО Бивоље КО Дедина КО Паруновац, одакле наставља према северуиндустријским колосеком пресецајући Ул. Растка Петровића до Ул. Михајла Пупина, па даље према западу до раскрсниц Ул. Михајла Пупина и Ул. Савске (државни пут 1.Б реда бр.38). Наставља према северу пресецајући поток Дединац све до границе КО Дедина и КО Макрешане, тј. одакле је и почела.

ПГР Исток 4 обухвата урбанистичке целине: 8.2. и енклаве 8.Б и 8.В. и делове КО Дедина и КО Текије.

7.2.10. План генералне регулације ИСТОК 5

Граница ПГР-а почиње у северном делу од границе КО Дедина и КО Текије, тј. Ул. Сибинјанин Јанка (Ул.Саве Мркаља) иде према истоку јужним границама к.п.4151/5, 4151/3 и 4151/2, до границе грађевинског подручја, затим наставља према северу истом до границе са КО Текије и КО Дедина. Од тог пресека наставља границом катастарских

општина према истоку, до границе ГУП-а, затим наставља према југу границом ГУП-а, пресецајући Ул. Добромирску и Ул.Капицијску (државни пут2.Б реда) и даље према југу и западу границом ГУП-а пресецајући ул. Милана Коњовића и даље такође границом ГУП-а до источне обилазнице. Ломи се према северу планираном обилазницом до к.п.3118, до границе грађевинског подручја где скреће према истоку и прати границу грађевинског подручја, затим скреће према северу источним границама к.п.1285, 1275/2, 1275/3, 1276/1, 1276/2, 867/1, 869/2, 869/1, 870, 863, 862, 3135(пут), 898, 860/1, 860/3, 854/1, 852, 844/1, 845/2, 845/1, 842/1, 98, 97 и 96 КО Паруновац. Ломи се према западу јужним границама к.п.95 и 94 Ко Паруновац, до индустријског колосека, којим наставља према северу до укрштаја са државним путем 1.А реда бр.215 (Ул. Паруновачка), којом скреће ка истоку до раскрснице са Ул. Сибињанин Јанка и том улицом наставља према северу до места одале је и почела.

ПГР Исток 5 обухвата урбанистичке целине: 8.3., 8.4., 8.5., 8.6., 8.7. и енклаве 8.Г., 8.Д. и 8.В. и делове КО Текије, КО Капиција, КО Паруновац и КО Мало Головоде.

8. ОПШТИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПЛАНСКОГ ПОДРУЧЈА

8.1. Општи услови заштите природе и природних добара

Заштита и унапређење природе, природних добара и предела

Увидом у Централни регистар заштићених природних добара, Завод за заштиту природе утврдио је (Решење о условима заштите природе 03.Бр.:019-298/2 од 25.09.2013.год) заштићена природна добра:

- Споменик природе „Храст Расина“ (*Quercus robur* L.), Одлука о проглашењу заштите Споменика природе „Храст Расина“ (*Quercus robur* L.), („Службени лист града Крушевца“, бр.4/2010);

Услови заштите природе морају се поштовати при реализацији и имплементацији планских решења.

Завод за заштиту природе Србије је 1990. године израдио Предлог за заштиту просторне културно - историјске целине Лазарица - Лазарев град.

У складу са издатим Решењем констатовано је да подручје које се налази у обухвату Плана није део еколошке мреже, у складу са Уредбом о еколошкој мрежи („Сл. гласник РС“, бр.102/2010), и да нема објеката геонаслеђа, према Инвентару геонаслеђа Србије из 2005. и 2008.године. Међутим, имајући у виду позицију двеју река, Западне Мораве и Расине, коју ови речни токови имају у односу на просторни обухват Плана, обе реке својим приобаљем представљају елемент еколошке мреже Републике Србије утврђен Уредбом о еколошкој мрежи.

Обавеза је инвеститора извођења радова, да уколико у току извођења радова наиђе на природно добро које је геолошко – палеонтолошког или минералогско – петрографског порекла, а за које се претпоставља да има својство споменика природе, о томе обавести министарство надлежно за послове животне средине и да предузме све мере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица.

Опште мере заштите природних вредности на подручју Плана:

- обавезна је заштита специјске и екосистемске компоненте биодиверзитета;
- обавезно је очување шумских површина, аутоктоне вегетације, групе стабала, солитарних стабала, живица, међа и шибљака;
- обавезно је планско организовање риболова и риболовног туризма;
- реализација инфраструктурних коридора мора бити прилагођена природним структурама и условима, тако да утицај на преоне карактеристике буде што мањи;
- обавезне су мере еколошке компензације у циљу ублажавања штетних последица на природу (мере санације и рехабилитације, успостављање новог локалитета).

Мере заштите еколошке мреже:

- забрањено је уништавање и нарушавање станишта и дивљих врста;
- забрањена је промена намене површина под природном и полуприродном вегетацијом;
- забрањена је промена морфолошких и хидролошких особина подручја од којих зависи функционалност коридора;
- обавезне су мере за спречавање, смањење, контролу и санацију свих облика загађења;
- обавезно је успостављање континуалне зелене површине чија структура и намена подржава функције коридора.

Мере за очување, унапређење и заштиту предела:

- обезбедити одрживо коришћење природних ресурса, очување разноврсности, јединствености и визуелни квалитет природе (предела);
- пределе (пејзаже) валоризовати, заштитити и унапредити према европској конвенцији заштите пејзажа, преко планова нижег реда за просторне целине;
- применити интегративног модела успостављања система зелених зона и коридора и њихово повезивање у мреже;
- успостављање биолошких веза између заштићених подручја и осталих површина. Ове, пре свега структурне везе не морају да представљају затворен линијски систем, већ могу сразмерно еколошким захтевима да се састоје од серије животних простора или међусобно комбинованих различитих предеоних елемената. Речни екосистеми имају низ погодности за рекреацију, туризам и риболов. Рудерални екосистеми имају значајну фитосанациону и улогу продукције кисеоника. Напуштене пољопривредне површине треба претворити у друге типове екосистема, као што су пољозаштитни појасеви или сађени шумски комплекси;
- нега и уређивање предела обухвата и нова пошумљавања нарочито на ерозијом угроженим локалитетима и ниским бонитетним класама земљишта чиме ће се повећати вредност предела.

Мере уређивања и коришћења шума и шумског земљишта

План заштите, унапређивања стања шума обухвата:

- унапређивање стања шума и шумских екосистема;
- очување аутохтоног флористичког и фаунистичког састава;
- попуњавање и реконструкцију високих разређених и деградираних шумских састојина, у складу са шумско-привредним основама;
- индиректну и директну конверзију и реконструкцију изданаčkih шума у високе шумске састојине;
- унапређивање стања постојећих приватних шума индиректном и директном конверзијом очуваних, изданаčkih шума у високе шумске састојине.

8.2. Општи услови заштите непокретних културних добара и амбијенталних целина

План заштите и ревитализације третира градитељску баштину на нивоу стратешког планирања, а на основу евиденције објеката и целина са споменичким вредностима.

На основу Закона о културним добрима планиране мере заштите односе се и на културна добра која уживају претходну заштиту до проглашења за културно добро.

Општи услов заштите је ревизија постојећих урбанистичких планова, односно израда одговарајуће урбанистичке документације.

У зонама заштите потребно је остварити (где год је то могуће) услове за продужетак или ревитализацију првобитне намене. Објектима или целинама које су неповратно изгубили своју првобитну намену, функцију или садржаје могу се одредити нове функције, под условом да не захтевају радикалне измене архитектонског, а нарочито спољашњег изгледа, или урбане матрице целине. Нове намене и садржаје треба детаљно анализирати и доследно планирати, у зависности од локације градске зоне.

Посебану пажњу у заштити, који треба решити планским документима је регулација саобраћаја у заштићеним целинама и контактним зонама. У даљој планској разради подручја која садрже историјске целине, димензионисати саобраћајнице, тротоаре, паркирање и сл., до мере коју омогућавају просторни услови, наслеђена урбана матрица и утврђене вредности градитељског наслеђа из ранијих епоха.

Приликом израде урбанистичких планова, односно урбанистичких пројеката, треба наставити рад на детаљној валоризацији евидентираних објеката и целина градитељског наслеђа, који се налазе у зонама планирања и који ће се на погодан начин интегрисати у савремени живот, уз дефинисање мера правне и техничке заштите, као и ревитализације.

Планирање условљава посебан третман заштићених зона и објеката, кроз опште мере заштите, што обухвата:

- очување аутентичности објеката и простора у границама заштите;
- уклањање неодговарајућих објеката и садржаја;
- спровођење мера правне и техничке заштите, подразумевајући конзерваторске и рестаураторске интервенције код објеката који су угрожени, односно код којих су преправкама умањене споменичке вредности;
- стварање неопходних услова за савремено коришћење објеката;

- евентуална изградња нових објеката у зонама заштите, на основу и у оквирима урбанистичких планова, урбанистичких пројеката и програма ревитализације, израђених у складу са Генералним урбанистичким планом;
- забрана рушења заштићених и евидентираних објеката, без обзира на њихово грађевинско стање;
- санација и адаптација у складу са савременим потребама, али уз поштовање режима заштите и предходно утврђених конзерваторских услова од стране надлежне службе заштите;
- обрада слободних простора и површина, који сачињавају одређене амбијенте такође треба да се обухвате даљом планском разрадом.

За спровођење мера техничке заштите објеката и амбијената у заштићеним зонама посебно се утврђује обавеза примене аутентичних материјала, архитектонских детаља, колорита, и то код свих интервенција које могу да угрозе или деградирају споменичка својства објеката. За све појединачне објекте у границама плана који се задржавају прописују се мере заштите и степен интервенција.

8.2.1. Преглед утврђених непокретних културних добара и добара која уживају предходну заштиту

Генерална валоризација градитељског наслеђа на подручју плана дата је следећим списком категорисаних, проглашених заштићених и евидентираних културних добара.

Списак археолошких локалитета на подручју плана:

- Крушевац, локалитет „Лазарев град“
- Читлук, локалитет „Конопљара“
- Крушевац, локалитет „Шанац“
- Крушевац, локалитет фабрика „22.јули“
- Крушевац, локалитет фабрика „14 Октобар“
- Крушевац, -Јасички пут, источно од фабрике „Цепак“
- Крушевац, Бивоље, локалитет „Селиште“
- Мудраковац, лева обала Расине
- Паруновац, локалитет „Крушак“
- Дедина, лок.двориште ОШ „Бранко Радичевић“
- Дедина, локалитет „Турско гробље“
- Дедина, локалитет „Браник“
- Макрешане, локалитет „Саставци“
- Макрешане, локалитет „Тепелија“
- Макрешане, локалитет „Река“
- Макрешане, локалитет „Старо гробље“
- Макрешане, локалитет „Старо село“
- Макрешане, локалитет „Јазбине/Орнице“

- Макрешане, локалитет „Чаир“
- Макрешане, локалитет „Џидовско гробље“
- Макрешане, локалитет „Дуга њива“.

Категорисана и проглашена непокретна културна добра:

- Црква Светог Стефана – Лазарица са крушевачким градом - споменик културе од изузетног значаја.
Одлука о отврђивању непокретног културног добра у „Сл.гласнику СРС“, бр.14/79; Решење о отврђивању за опште народно добро и стављање под заштиту државе заједно са околином Лазарице и Куле цара Лазара, бр.226/47 од 9.09.1947.г., Завод за заштиту и научно проучавање споменика културе НР Србије.
- Зграда окружног начелства- споменик културе од великог значаја.
Одлука о утврђивању непокретног културног добра „Сл.гласник СРС“, бр.14/79, Решење о стављању под заштиту зграде, бр.181/70 од 12.05.1970.г., донето од стране Завода за заштиту споменика културе Краљево.
- Грчки шор са Беговом кућом-просторно културно-историјска целина од великог значаја.
Одлука о утврђивању у „Сл.гласнику СРС“, бр.14/79, Решење о утврђивању Бегове куће са архитектонском целином Грчки шор за споменик културе бр.179/67 од 5.07.1967.г. донето од стране Завода за заштиту споменика културе Краљево.
- Симића кућа-споменик културе од великог значаја-Ул.Мајке Југовића бр.2.
Одлука о утврђивању у „Сл.гласнику СРС“, бр.28/83, Решење о утврђивању за непокретно културно добро-споменик културе бр.45/76 од 26.05.1976. донето од стране Завода за заштиту споменика културе Краљево.
- Меморијални комплекс „Слободиште“- просторна културно историјска целина од великог значаја.
Одлука о утврђивању у „Сл.гласнику СРС“, бр.28/83; Одлука о проглашењу меморијалног комплекса Слободиште бр.633-2/91 од 19.06.1991.г. СО Крушевац

Проглашена непокретна културна добра:

- Уметничка галерија - културно добро споменик културе - Ул. Мајке Југовића бр.12
Одлука о проглашењу за културно добро-споменик културе, зграда у Ул.М.Југовића бр.12, са спољним и унутрашњим обележјима неоренесансе и сецесије 01 бр.633-1/82 од 26.03.1982.г. донета од стране Скупштине општине Крушевац.
- Споменик Косовским јунацима- културно добро споменик културе.
Одлука о проглашењу споменика косовским јунацима у Крушевцу за културно добро-споменик културе бр.633-1/91 од 28.05.1991.г. донета од стране Скупштине општине Крушевац.

Добра која уживају претходну заштиту:

(146 објеката)

- Кућа у ул. Цара Лазара ББ (Ратка Пешића бр. 155), Читлук (к.п.бр.269/2 КО Пепељевац)
- Кућа Зоре Вучковић у ул. Цара Лазара ББ (Ратка Пешића бр. 151), Читлук (к.п.бр.270 КО Пепељевац)
- Кућа Милке Смиљковић у ул. Цара Лазара ББ (Ратка Пешића бр. 58), Читлук (к.п.бр.1725/1 КО Читлук)

- Кућа Николе Ћирића у Читлуку (к.п.бр. 1384 КО Читлук)
- Споменик палим борцима НОБ-а у Читлуку (к.п.бр.2048 КО Читлук)
- Кућа Љубише Аврамовића у Читлуку (к.п.бр.1675 КО Читлук)
- Кућа Павловића у Читлуку
- Кућа Мирјане Сакић у улици Цара Лазара ББ (к.п.бр. 1912 КО Лазарица)
- Лазаричка чесма у ул. Цара Лазара (к.п.бр. 5938/1 КО Крушевац)
- Кућа са локалом у ул. Цара Лазара бр. 135 (к.п.бр. 1183 КО Крушевац)
- Кућа са локалом у ул. Цара Лазара бр. 128 (к.п.бр. 120 КО Крушевац)
- Кућа са локалом у ул. Цара Лазара 98 – 100 (к.п.бр. 124 КО Крушевац)
- Кућа у ул. Цара Лазара бр. 92 – 94 (к.п.бр.126/1 КО Крушевац)
- Објекат у ул. Цара Лазара бр. 90 (к.п.бр. 127/1 КО Крушевац)
- Кућа са локалом у ул. Цара Лазара бр. 83(к.п.бр. 1152/3, 1152/8 КО Крушевац)
- Објекат у ул.Цара Лазара бр. 65–69 (к.п.бр.1146/2,1146/3,1146/13 КО Крушевац)
- Чесма Добра вода у ул. Цара Лазара (к.п.бр. 136 КО Крушевац)
- Кућа са локалима у ул. Цара Лазара бр. 66 (к.п.бр.137/2 КО Крушевац)
- Зграда са локалима у ул. Цара Лазара бр. 55 – 63 (к.п.бр.1145/1, КО Крушевац)
- Низ кућа са локалима у ул. Цара Лазара бр. 44-46, 48-50, 52-54 (к.п.бр.141, 142, 143, 144 КО Крушевац)
- Објекат у ул. Цара Лазара бр. 40-42 (к.п.бр.145/1 КО Крушевац)
- Зграда у ул. Цара Лазара бр. 26 (к.п.бр. 152/1 КО Крушевац)
- Кућа у ул. Цара Лазара бр. 23 (к.п.бр.183 КО Крушевац)
- Кућа у ул. Цара Лазара бр. 17 (к.п.бр. 186 КО Крушевац)
- Чесма Цара Лазара са остацима хамама (к.п.бр.2288 КО Крушевац)
- Зграда легата Милића од Мачве у ул. Цара Лазара бр. 8 (к.п.бр. 164/1 КО Крушевац); Продавница пољопривредног алата и хербицида у ул. Цара Лазара бр. 6 (к.п.бр 161/1 КО Крушевац)
- Мензулана у улици Цара Лазара бр. 1 (к.п.бр. 193/1, 193/2 КО Крушевац)
- Низ магацина и складишта у Јастребачкој улици ББ (к.п.бр.159 КО Крушевац)
- Стара Мерима (к.п.бр.149/1 КО Крушевац)
- Млинска индустрија Б. Перишић (угаона зграда) Јасички пут 66 (к.п.бр.210 КО Крушевац)
- Старе зграде фабрике 14. Октобар (к.п.бр.1/1 КО Крушевац)
- Низ објеката на Газиместанском тргу бр. 4-18 (к.п.бр. 215, 216, 217, 218, 219 КО Крушевац)
- Урошева чесма у Југ Богдановој улици (к.п.бр. 284 КО Крушевац)
- Зулина чесма у Југ Богдановој улици (к.п.бр. 2282/1 КО Крушевац)
- Кућа у Југ Богдановој улици бр. 21 (к.п.бр. 290 КО Крушевац)

- Вучја чесма у Југ Богдановој улици (к.п.бр. 4/2 КО Крушевац)
- Железничка станица у Железничкој улици бр. 9
- Дом Косаре и Моме Манасијевића у Бријановој ул. бр. 2-14 (к.п.бр. 351 КО Крушевац)
- Хотел и биоскоп Европа у Балканској ул. бр. 4 (к.п.бр. 675 КО Крушевац)
- Низ објеката у Балканској улици 13-31
- Зграда Националне службе запошљавања у Балканској улици бр. 33 (к.п.бр.361 КО Крушевац)
- Стара зграда касарне Цар Лазар (к.п.бр.2395 КО Крушевац)
- Кућа у Душановој улици бр. 9 (к.п.бр.602/1 КО Крушевац)
- Кућа у Душановој улици бр. 13 (к.п.бр.601/2 КО Крушевац)
- Кућа на углу ул. Острва Вида и Станка Гавриловића бр. 8 (560/1 КО Крушевац)
- Зграда у Видовданској бр. 11 (к.п.бр. 1773/1 КО Крушевац)
- Кућа у Ломиној улици бр. 9 (к.п.бр. 1809 КО Крушевац)
- Кућа у Ломиној улици бр. 12 (к.п.бр. 1805 КО Крушевац)
- Низ од четири куће у Таковској улици бр. 7-13 (к.п.бр.722, 721, 719, 718 КО Крушевац)
- Кућа у Чолак Антиној улици бр. 37 (к.п.бр 710/1 КО Крушевац)
- Кућа у Чолак Антиној улици бр. 11 (к.п.бр.694 КО Крушевац)
- Обретење главе Цара Лазара (зидна сл. композиција) у згради Дома синдиката на Тргу Косовских јунака бр. 6
- Зграда позоришта и Културног центра у Видовданској ул. бр. 26 (к.п.бр. 1654/1 КО крушевац)
- Споменик ратницима и народу крушевачког краја страдалим у ослободилачким ратовима Србије 1912-1918. испред цркве Светог Ђорђа (к.п.бр.2316/2 КО Крушевац)
- Црква Светог Ђорђа улица Доситејева бр.1 (к.п.бр.1696 КО Крушевац)
- Споменик Мајка Србија и мајка Грчка на Тргу Костурнице ББ (к.п.бр. 1582/1 Ко Крушевац)
- Стара зграда Института за крмно биље
- Трг Костурница бр.40 (к.п.бр.2447/1 КО Крушевац)
- Родна кућа Милоја Закића, Расинска бр. 97, Прњавор,(к.п.5758 КО Крушевац)
- Касарна Расина у Паруновцу
- Стари Војно технички завод Обилићево у оквиру корпорације Трајал, улица Паруновачка ББ, Паруновац, (к.п.бр. 37/1 КО Паруновац)
- Зграда Старе Железничке станице у Паруновачкој ул. ББ, Паруновац, (к.п.бр. 1/1 КО Капиција)
- Кућа у Косанчићевој улици бр. 62 (к.п.бр. 1592/1 КО Крушевац)

- Кућа у Косанчићевој улици бр. 13 (к.п.бр. 1682 КО Крушевац)
- Кућа у Косанчићевој улици бр. 9 (к.п.бр. 1675/1 КО Крушевац)
- Кућа у Косанчићевој улици бр. 7 (к.п.бр. 1669/1 КО Крушевац)
- Кућа у Косанчићевој бр. 30 (к.п.бр. 1628 КО Крушевац)
- Зграда Народног универзитета у Косанчићевој бр. 4 (к.п.бр. 898 КО Крушевац)
- Кућа у Косанчићевој улици бр. 2 (к.п.бр. 899 КО Крушевац)
- Зграда у улици Мајке Југовића бр. 1 (к.п.бр. 900/1 КО Крушевац)
- Кућа у улици Мајке Југовића бр. 3 (к.п.бр. 900/2 КО Крушевац)
- Кућа у ул. Мајке Југовића бр. 7 (к.п.бр. 901/3 КО Крушевац)
- Историјски Архив у улици Мајке Југовића бр. 6 (к.п.бр. 848/4 Ко Крушевац)
- Кућа у улици Мајке Југовића бр. 14 (к.п.бр. 843/1 КО Крушевац)
- Кућа у улици Мајке Југовића бр. 11 (к.п.бр. 903 КО Крушевац)
- Кућа у улици Мајке Југовића бр. 24 (к.п.бр. 917 КО Крушевац)
- Кућа у улици Мајке Југовића бр 28 (к.п.бр. 921/2 КО Крушевац)
- Кућа у улици Мајке Југовића бр. 37 (к.п.бр. 1471 КО Крушевац)
- Кућа у улици Мајке Југовића бр. 59 (к.п.бр. 1402/3 КО Крушевац)
- Угао ул.Мајке Југовића бр.19 и Обилићеве бр.20 (к.п.1501/1 КО Крушевац)
- Споменик Првом мају на Багдали
- Кућа у Обилићевој улици бр. 22 (к.п.бр. 1501/2 КО Крушевац)
- Кућа у Обилићевој улици бр. 24 (к.п.бр. 1502 КО Крушевац)
- Кућа у Обилићевој улици бр. 27 (к.п.бр.895 КО Крушевац)
- Кућа у Обилићевој бр. 30 (к.п.бр. 1504 КО Крушевац)
- Кућа у Обилићевој улици 36а (к.п.бр. 1507/2 КО Крушевац)
- Кућа у Обилићевој ул. бр. 36 (к.п.бр. 1507/1 КО Крушевац)
- Зграда у Кајмакчаланској улици бр. 2 (к.п.бр. 1637 Ко Крушевац)
- Кућа у Кајмакчаланској улици бр. 9 (к.п.бр. 888/2 КО Крушевац)
- Кућа у Обилићевој улици бр. 44 (к.п.бр. 1510 КО Крушевац)
- Кућа у Обилићевој улици бр. 56 (к.п.бр. 1513 КО Крушевац)
- Кућа у Обилићевој улици бр. 58 (к.п.бр. 1514/1 КО Крушевац)
- Кућа у Обилићевој улици бр. 60 (к.п.бр. 1515/1 КО Крушевац)
- Зграда у Топличиној улици бр. 14 (к.п.бр. 1622/1 КО Крушевац)
- Зграда Гимназије у Топличиној улици бр. 1 (к.п.бр. 1620/1 КО Крушевац)
- Кућа у Обилићевој бр.61 (к.п.бр. 1607/1 КО Крушевац)
- Кућа у Обилићевој улици бр. 62 (к.п.бр.1547/1 КО Крушевац)
- Зграда у Обилићевој улици бр.76 (к.п.бр. 1556 КО Крушевац)

- Зграда у Обилићевој улици бр. 67 (к.п.бр. 1606/1 КО Крушевац)
- Кућа у Обилићевој улици бр. 73 (к.п.бр. 1598 КО Крушевац)
- Кућа у Обилићевој улици бр. 92 (к.п.бр. 1565/2 КО Крушевац)
- Кућа у ул. Веселина Николића бр. 42 (к.п.бр. 1447/3 КО Крушевац)
- Кућа у ул. Веселина Николића бр. 49 (к.п.бр.1494/2 КО Крушевац)
- Кућа у Косовској улици бр. 63 (к.п.бр. 1457 КО Крушевац)
- Кућа у Косовској улици бр. 38 (к.п.бр. 1390 КО Крушевац)
- Комплекс зграда Старе Болнице у Косовској бр. 16 (к.п.бр.1365 КО Крушевац)
- Кућа у Пећкој улици бр. 47 (к.п.бр. 1338 КО Крушевац)
- Кућа у Балшићевој бр. 24 (к.п.бр. 1140 КО Крушевац)
- Објекат и вењак - купола у Балшићевој бр. 19 (к.п.бр. 1044/1 КО Крушевац)
- Кућа у Балшићевој улици бр. 10 (к.п.бр. 1143 КО Крушевац)
- Кућа Љубисава Матића у Балшићевој бр. 8 (16) (к.п.бр.1146/7 КО Крушевац)
- Кућа у Страхињићевој улици бр. 2 (к.п.бр.1030 КО Крушевац)
- Кућа у Страхињићевој бр. 5 (к.п.бр. 174/3 КО Крушевац)
- Кућа у Страхињићевој улици бр. 6 (к.п.бр. 1028 КО Крушевац)
- Кућа у Страхињићевој улици бр. 7 (к.п.бр. 979/1 КО Крушевац)
- Кућа у Страхињићевој улици бр. 11 (к.п.бр. 983 КО Крушевац)
- Кућа у Страхињићевој улици бр. 12 (к.п.бр. 1025/1 КО Крушевац)
- Кућа у Страхињићевој улици бр. 14 (к.п.бр. 1024/1 КО Крушевац)
- Кућа у Југовићевој улици бр. 24 (к.п.бр. 982 КО Крушевац)
- Кућа у Југовићевој улици бр. 22 (к.п.бр. 981 КО Крушевац)
- Кућа у Југовићевој улици бр. 7 (к.п.бр. 968 КО Крушевац)
- Кућа у Миличиној улици бр. 17 (к.п.бр. 231/1 КО Крушевац)
- Кућа у Миличиној улици бр. 7-9 (к.п.бр. 230/1 КО Крушевац)
- Зграда у Газиместанској бр. 27-27а-29 (к.п.бр. 237/1, 237/2 КО Крушевац)
- Низ објеката у Газиместанској бр.7-25
- Стара Пошта (Управа јавних прихода), Трг Д. Стефана бр. 2 (к.п.бр.253 КО Крушевац)
- Кућа на Тргу Деспота Стефана бр. 8 (к.п.бр. 252/1 КО Крушевац)
- Зграда на Тргу Деспота Стефана бр. 12 (к.п.бр. 235 КО Крушевац)
- Кућа у улици Деспота Стефана бр. 14 (к.п.бр.234 КО Крушевац)
- Зграда на Тргу Деспота Стефана бр. 24 -24а (к.п.бр. 966 КО Крушевац)
- Кућа на Тргу Деспота Стефана бр. 28 (к.п.бр. 958 КО Крушевац)
- Кућа на Тргу Деспота Стефана бр. 30 (к.п.бр. 957 КО Крушевац)

- Зграда Поште у Немањиној улици бр. 2
- Зграда на углу Немањине 7 -13 и Обилићеве бр.1 (к.п.бр. 843/7, 843/6, 843/5, 843/4, 843/3, 843/2, КО Крушевац)
- Кућа у Немањиној улици бр. 14 (к.п.бр. 952/1 КО Крушевац)
- Кућа у Немањиној улици бр. 20 (к.п.бр. 946/2 КО Крушевац)
- Кућа у Јакшићевој улици бр. 10 -12 (к.п.бр. 994/3, 994/4 Ко Крушевац)
- Кућа у Јакшићевој улици бр. 11 (к.п.бр.951 КО Крушевац)
- Кућа у Јакшићевој улици бр. 9 (ст. бр. 7) (к.п.бр. 956/2 КО Крушевац)
- Кућа у Јакшићевој улици бр. 1 (к.п.бр. 960 КО Крушевац)
- Кућа у Владетиној улици бр. 3 (к.п.бр.994/1 КО Крушевац)
- Зграда Народног музеја на Тргу Стубалских јунака бр.15 (.бр.978 КОКрушевац)
- Споменик жртвама Првог и Другог светског рата у Дедини
- Кућа Живорада Живића у Дедини (к.п.бр.2082/1 КО Дедина)
- Кућа Братислава Гајића у Макрешанима (к.п.бр.5427 КО Макрешане)
- Кућа Миће Миливојевића у Макрешанима
- Спомен-чесма у селу Макрешане.

Методолошки поступак евидентирања објеката градитељског наслеђа одвија се као континуирани процес, у складу са Законом до проглашења за културно добро, тако да списак није коначан. Подразумева се да ће се евидентирати нови објекти, а већ евидентирани ће се проглашавати за споменике културе, или категорисати.

8.2.2. Степени заштите

На основу споменичке валоризације утврђена су четири степена заштите:

I степен заштите

Односи се на објекте који су утврђени за непокретна културна добра - споменике културе, археолошка налазишта, знаменита места, просторно културно историјске целине.

Предузимање мера заштите - извођење радова у циљу заштите и презентације могуће је искључиво на основу услова и сагласности службе заштите.

II степен заштите

Односи се на објекте споменичких вредности који ће бити утврђени за културно добро. На њима се могу предузимати радови у циљу санације, рестаурације или враћања у првобитно стање и адаптација. Све наведени радови могу се изводити на основу посебно утврђених услова и одобрених рестаураторских пројеката од стране Службе заштите.

III степен заштите

Спроводи се на објектима архитектонских, урбанистичких и амбијенталних вредности који имају статус предходне заштите. На овим објектима се могу вршити слободне интервенције у смислу њихове рестаурације и адаптације, а према условима Службе заштите.

IV степен заштите

Спроводи се на историјским објектима који су изгубили аутентичност ранијим адаптацијама. На овим објектима могу се, вршити слободне интервенције у смислу реастаурације и адаптације, али је дозвољена и могућност нове градње, по условима Службе заштите, у циљу уклапања у амбијент.

Контролисане интервенције

Односе се на савремене објекте у оквиру амбијенталних целина. На овим објектима, као и на објектима који су од интереса за заштиту, интервенције треба да буду контролисане, извођене по условима Службе заштите, у циљу уклапања у амбијент.

Уклањање без могућности градње

Елаборатом заштите градитељског наслеђа урађеног за потребе израде ГУП-а Крушевац (јануар 2014.г.) од стране надлежне Службе заштите (Краљево), предлаже се један број објеката за уклањање у циљу презентације споменика и њихових амбијената (неусловне и запуштене куће у непосредној околини НКД-црква Светог Стефана са Крушевачким градом).

Мере техничке заштите археолошких локалитета

- За споменик културе од изузетног значаја и његову заштићену околину надлежан је искључиво Републички завод за заштиту споменика.
- За радове било које врсте на споменику културе од изузетног значаја и његовој заштићеној околини, морају се прибавити услови и сагласност Републичког завода за заштиту споменика културе.
- Забрањује се неовлашћено копање на археолошким локалитетима, одношење камена и земље као и прикупљење археолошког материјала са локалитета.
- Забрањује се просипање и одлагање отпадних и штетних материјала, складиштење и стварање дивљих депонија.
- Извођење грађевинских радова и промена облика терена, дозвољавају се само након обезбеђених археолошких истраживања, уз презентацију налаза.
- На месту случајног налаза и на парцелама које се граниче са археолошким локалитетима обезбедити стручан надзор (археолог) приликом извођења земљаних радова.
- Уколико се током извођења земљаних радова (инфраструктура, објекти) наиђе на до сада непознати археолошки локалитет (добра која уживају предходну заштиту закона), извођач радова је дужан да без одлагања прекине радове и обавести надлежни Завод за заштиту споменика културе.
- Извођач/Инвеститор је у обавези да предузме мере заштите како налаз не би био уништен и оштећен, и да се сачува на месту и положијају у коме је откривен.
- Даље извођење грађевинских радова и промена облика терена могу се дозволити након предходно обезбеђених археолошких истраживања, уз презентацију налаза, услове и сагласност службе заштите.
- Забрањује се одношење надгробних споменика и прекопавање гробова на некрополама, као и било која врста измештања споменика без услова и сагласности службе заштите.
- Инвеститор објекта дужан је да обезбеди средства за истраживање, заштиту, чување, публикавање и излагање добра које ужива претходну заштиту које се

открије приликом изградње инвестиционог објекта – до предаје добра на чување овлашћеној установи заштите.

Мере техничке заштите објеката народног градитељства

За категорисана и утврђена непокретна културна добра:

- Мере техничке заштите за утврђена непокретна културна добра опште и у најширем смислу одређене су самом Одлуком, односно Решењем о утврђивању.
- Власници, односно корисници непокретног културног добра (у тексту: НКД) дужни су да пре преузимања било које врсте интервенције на објекту (инвестиционо одржавање, реконструкција, адаптација, санација и ревитализација) поднесу надлежном Заводу за заштиту споменика културе, Захтев за добијање, Решења о преузимању мера техничке заштите, као и да исто доставе надлежној Урбанистичкој служби како би она издала Акт о урбанистичким условима.
- Власници, односно корисници објеката дужни су да по добијању Решења о предузимању мера техничке заштите надлежног Завода за заштиту споменика културе, израде пројектну и пратећу техничку документацију у свему према датим условима, као и да на исту прибаве Решење о сагласности надлежног Завода за заштиту споменика културе.
- Мере техничке заштите првенствено се издају у циљу враћања објеката у аутентично стање.
- За све објекте служба заштите издаваће посебне мере заштите, која ће зависити од намене објекта, стања у коме се налази и потреба власника или корисника.
- На објектима где се по процени стручњака надлежног завода за заштиту споменика културе могу дозволити одступања од аутентичног габарита, као и изворног изгледа, мере заштите су такве да не дозволе одступања која би битно нарушила изглед објекта.
- Мере техничке заштите за добра која уживају предходну заштиту у складу са Законом о културним добрима истоветне су као и за утврђена културна добра, али су третман и могућност интервенисања на објектима шири и дају више алтернатива.

Мере техничке заштите, интервенције и други радови на споменицима културе и њиховој заштићеној околини, непокретним културним добрима, археолошким налазиштима, знаменитим местима, просторно културно историјским целинама и објектима који уживају предходну заштиту могу да се изводе само уз предходно издате услове и сагласности од стране надлежне Службе заштите и на начин утврђен Законом о заштити културних добара.

Саставни део документационе основе Генералног урбанистичког плана Крушевца је „Елаборат заштите културног и градитељског наслеђа“, који је израдио надлежни Завод за заштиту споменика културе Краљево, за потребе ГУП-а, јануара 2014.г. и допуна издатих услова бр.1268/2 од 20.10.2014.г.

8.3. Заштита животне средине

8.3.1. Мере за ограничавање негативних и увећање позитивних утицаја на животну средину

У циљу заштите и унапређења животне средине на Планском, контактном и ширем подручју, Стратешком проценом утицаја на животну средину су дефинисане мере за ограничење негативних и повећање позитивних утицаја на животну средину. Мере су дефинисане на основу процене постојећег стања природних и створених вредности, капацитета животне средине, планираних садржаја и идентификације могућих извора загађења на подручју обухваћеном Генералним урбанистичким планом, контактних зона и широј просторној целини.

Приликом дефинисања мера заштите животне средине узета је у обзир хијерархијска условљеност Плана и Стратешке процене утицаја, па су у мере заштите уграђене смернице докумената вишег хијерархијског нивоа, које се односе на предметно подручје. У мере су интегрисани услови и мере заштите надлежних предузећа и организација прибављених за потребе израде Плана и Стратешке процене утицаја.

Ваздух

Заштита ваздуха на подручју Генералног урбанистичког плана Крушевца 2025. спроводи се у циљу спречавања кумулативних ефеката негативних утицаја планираних садржаја са негативним утицајима из окружења: саобраћајница, зоне становања, радне зоне и зоне привређивања. Заштита и очување квалитета ваздуха на подручју Генералног урбанистичког плана, обухвата мере превенције и контроле емисије загађујућих материја из свих извора загађења (покретних и стационарних), како би се спречио и умањило њихов утицај на квалитет ваздуха и минимизирали потенцијално негативни ефекти на животну средину и здравље становништва. Планом је предвиђено стварање услова за реализацију планираних намена, инфраструктурно и комунално опремање и уређење подручја, што подразумева временски ограничене утицаје на квалитет ваздуха у фази припремних и осталих радова на реализацији планираних пројеката, садржаја, али и негативне утицаје од изабраних енергената који могу имати сложени карактер, кумулативно и синергијско дејство на квалитет ваздуха.

Заштита квалитета ваздуха и спречавање емисије у ваздух спроводи се у складу са:

- Законом о заштити ваздуха („Сл. гласник РС”, бр.36/09 и 10/13-30);
- Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух („Сл. гласник РС”, бр.71/10 и 6/11-исправка);
- Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл. гласник РС”, бр.11/10, 75/10 и 63/13);
- Уредбом о методологији прикупљања података за Национални инвентар емисије гасова са ефектом стаклене баште („Сл. гласник РС”, бр.81/10);

Смернице и мере заштите ваздуха:

- контрола и одржавање емисије загађујућих материја у ваздух у законски дозвољеним границама на подручју Генералног урбанистичког плана Крушевца 2025.г.;

- реконструкција градских и осталих саобраћајница за меродавно саобраћајно оптерећење;
- подстицање коришћења еколошки прихватљивијих енергената, обновљивих извора енергије и увођење енергетске ефикасности;
- смањење броја индивидуалних котларница и ложишта, ширење система централизованог снабдевања енергијом, ширење гасификационог система;
- обострано/једнострано озелењавање саобраћајница свих рангова и категорија и озелењавање свих површина у функцији саобраћаја (паркинг-простора, платоа);
- реконструкција постојећих и реализација нових зелених површина свих категорија;
- сви постојећи и планирани производни и други погони, који представљају изворе аерозагађивања у обавези су да примене најбоље доступне технике и технологије у циљу спречавања и смањена емисије штетних и опасних материја у ваздух и животну средину;
- за случај прекорачења граничних вредности нивоа загађујућих материја у ваздуху, предузети додатне техничко-технолошке мере како би се концентрације загађујућих материја свеле у прописане вредности;
- у рубним деловима планског подручја, према пољопривредним површинама извести заштитни појас од груписаног листопадног дрвећа и жбуња;
- извршити озелењавање планског подручја, аутохтоним дрвенастим и жбунастим, брзорастућим врстама, отпорним на загађење, при чему треба избегавати алергене врсте;
- реконструкција постојећих и реализација нових пројеката (објеката, технологија, инфраструктуре) потенцијалних загађивача ваздуха, могућа је уз поступак процене утицаја на животну средину, у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 114/08);
- обавезан је мониторинг квалитета ваздуха, објављивање резултата праћења и информисање јавности и надлежних институција, у складу са важећим Законом подзаконским актима;
- стална едукација и подизање еколошке свести о значају квалитета ваздуха и животне средине.

Посебне мере заштите ваздуха:

Оператер стационарног извора загађивања ваздуха у обавези је:

- да спроведе мере за смањење загађивања ваздуха у поступку пројектовања, градње и редовног рада (коришћења) и мора га одржавати и спровести мере тако да не испушта загађујуће материје у ваздух у количини већих од граничних вредности емисије;
- у случају прекорачења граничних вредности емисије, оператер је дужан да прилагоди рад новонасталој ситуацији или обустави технолошки процес како би се емисија свела у дозвољене границе у најкраћем року;
- за случај да се у процесу обављања делатности могу емитовати гасови непријатних мириса, оператер је дужан да примењује мере које ће довести до редукције мириса

и ако је концентрација емитованих материја у отпадном гасу испод граничне вредности емисије;

- за планирани, новоизграђени или реконструисани стационарни извор загађивања за који није прописана обавеза израде студије о процени утицаја на животну средину, оператер је дужан да пре пуштања у рад прибави дозволу.

Воде

У хидролошком погледу на простору Генералног урбанистичког плана издвајају се делови водотока реке Западне Мораве на северу (северна граница плана), део водотока реке Расина са ушћем у Западну Мораву, као и неколико потока који из јужних делова простора Генералног плана пролазе кроз градски простор и уливају се у реку Западну Мораву.

Воде и водно земљиште са приобалним земљиштем заузима површину од 164ха, односно 2,2% укупне површине Плана, а општа карактеристика је недовољно регулисана корита река и потока и неуређеност водног земљишта, што имплицира недовољну искоришћеност овог простора.

Заштита и унапређење квалитета површинских и подземних вода заснована је на мерама и активности којима се њихов квалитет штити и унапређује преко мера забране, превенције, обавезујућих мера заштите, контроле и мониторинга, у циљу очувања квалитета живота, живота живог света, постизања стандарда квалитета животне средине, смањења загађења, спречавања даљег погоршања стања вода и обезбеђење нешкодљивог и несметаног коришћења вода за различите намене, све у складу са:

- Законом о водама („Сл. гласник РС”, бр.30/10 и 93/12);
- Уредбом о утврђивању Водопривредне основе РС („Сл.гласник РС”, бр.11/02);
- Уредбом о класификацији вода („Сл. гласник СРС”, бр.5/68 и 33/75-др.закон);
- Уредбом о категоризацији водотока („Сл. гласник СРС”, бр. 5/68);
- Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС”, бр.67/11 и 48/12);
- Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС”, бр.50/12);
- Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС”, бр.35/11);
- Уредбом о програму систематског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма Ремедијационе вредности концентрација опасних и штетних материја и вредности које могу указати на значајну контаминацију подземних вода („Сл. гласник РС”, бр.88/10);
- Правилник о одређивању граница подсливова („Сл.гласник РС”, бр.54/11);
- Правилник о утврђивању водних тела површинских и подземних вода водотока („Сл.гласник РС”, бр. 96/10);
- Правилник о хигијенској исправности воде за пиће („Сл. лист СРЈ”, бр.42/98 и 44/99);

- Правилник о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода („Сл. гласник РС”, бр. 74/11);
- Правилник о опасним материјама у водама („Сл. гласник СРС”, бр.31/82);
- Правилник о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања („Сл. гласник РС”, бр.23/94);
- Правилник о начину и минималном броју испитивања квалитета отпадних вода („Сл. гласник СРС”, бр.47/83 и 13/84 (исправка)).

У циљу заштите површинских и подземних вода, неопходно је спроводити строге мера заштите приликом планирања и реализације планираних пројеката и садржаја у границама Генералног урбанистичког плана. Стратешка процена утицаја на животну средину даје основне мере заштите вода које је неопходно даље спровести, на хијерархијски нижем нивоу (разрадити и конкретизовати кроз поступак процене утицаја на животну средину и Студију о процени утицаја на животну средину).

Заштита и унапређење квалитета површинских и подземних вода заснована је на мерама и активностима којима се њихов квалитет штити и унапређује преко мера забране, превенције, обавезујућих мера заштите, контроле и мониторинга у циљу очувања живота и здравља живог света, постизања стандарда квалитета животне средине, смањења загађења, спречавања даљег погоршања стања вода.

Смернице и мере заштите вода:

- спречавање даљег загађења река Западне Мораве и Расине, и подизање квалитета воде на виши ниво;
- квалитет пречишћених атмосферских вода, пре упуштања у реципијент, мора да одговара II класи вода;
- изградња постројења за пречишћавање отпадних вода;
- обавезно је редовно одржавање и контрола свих уређаја за третман отпадних вода;
- обавезно је постављање уређаја за континуирано мерење количине отпадних вода које се након пречишћавања испуштају у реципијент;
- обавезно испитивање квалитета отпадних вода пре и после пречишћавања у таложницима сепараторима уља и масти;
- мерења количина и испитивање квалитета отпадних вода врши акредитована (овлашћена) институција (правно лице), у складу са Законом о водама;
- обавезно је постављање пијезометара за континуално контролисање и праћење квалитета подземних вода;
- изградња канализационог система за одвођење отпадних вода као сепаратног са посебним колектором за одвођење атмосферских вода;
- проширење и реконструкција постојеће канализационе мреже и повезивање свих делова насеља на канализациону мрежу;
- изградња уређаја и постројења за третман свих технолошких отпадних вода у оквиру појединачних радних комплекса;
- уклањање „дивљих депонија” на обалама река и поштравање казнене политике из ове области, како би се спречило њихово поновно стварање;

- заштиту од поплава извести активним мерама ублажавања поплавних таласа;
- регулацију мањих водотока, треба обављати по принципима „натуралне регулације“, која подразумева што мању употребу грубих вештачких интервенција (кинетирања корита, облагања целог попречног профила каменом и бетоном итд.) како би се у целисти очували водени екосистеми и непосредно приобаље;
- при регулацији водотока у зони насеља, поред функционалних критеријума, применити и урбане, естетске и друге услове, који оплемењују животну средину;
- са површина за паркирање и осталих површина на којима се може очекивати појава зауљених атмосферских вода, обавезно је каналисање и третман истих у сепаратору таложнику до захтеваног нивоа, пре упуштања у реципијент (атмосферску канализацију);
- забрањено је прање возила, машина, опреме и уређаја у водама и на водном земљишту река на подручју Плана.

Посебне мере заштите вода - обавезе носиоца пројеката/оператера:

- носиоци пројеката и оператери - генератори отпадних вода који испуштају отпадне воде непосредно у реципијент дужни су да обезбеде пречишћавање отпадних вода до нивоа који одговара граничним вредностима емисије, односно до нивоа којим се не нарушавају стандарди квалитета животне средине реципијента (комбиновани приступ), узимајући строжији критеријум од ова два;
- носиоци пројеката и оператери генератори отпадних вода, који отпадне воде испуштају у реципијент или јавну канализацију дужни су да изграде погоне или уређаје за пречишћавање отпадних вода до захтеваног нивоа;
- носиоци пројеката и оператери генератори отпадних вода, који отпадне воде испуштају у јавну (насељску) канализацију дужни су да од надлежног органа општинске управе исходују Акт о испуштању отпадних вода у јавну канализацију;
- носиоци пројеката и оператери генератори отпадних вода, који отпадне воде испуштају у реципијент и јавну (градску, насељску) канализацију, дужни су да поставе уређаје за мерење, да врше континуирано мерење количине отпадних вода, да контролишу и испитују биохемијске и механичке параметре квалитета отпадних вода и да извештај о извршеним мерењима квартално достављају јавном водопривредном предузећу, министарству надлежном за послове заштите животне средине и Агенцији за животну средину;
- носиоци пројеката и оператери генератори отпадних вода, који имају уређаје за пречишћавање отпадних вода у обавези су да испитују квалитет отпадних вода пре и после пречишћавања, да обезбеде редовно функционисање уређаја за пречишћавање отпадних вода и да воде дневник њиховог рада;
- носиоци пројеката и оператери генератори отпадних вода у обавези су да изврше накнаду за загађивање вода (за непосредно или посредно загађивање воде), а који испуштају отпадне воде у сопствену канализацију, водоток, канале, врше сакупљање, одвођење и пречишћавање отпадних и атмосферских вода системом јавне канализације, испуштају на пољопривредно, грађевинско или шумско земљиште загађујуће супстанце које на непосредан или посредан начин загађују воде, производе, односно увозе ђубрива и хемијска средства за заштиту биља и уништавање корова, као и детерџенте на бази фосфата.

Земљиште

Мере заштите земљишта обухватају систем праћења квалитета земљишта и његово одрживо коришћење, у складу са:

- Законом о пољопривредном земљишту („Сл. гласник РС”, бр.62/06, 65/08 и 41/09);
- Правилник о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања („Сл. гласник РС” бр.23/94).

Ове мере се спроводе кроз:

- обавезно планирање и спровођење превентивних мера заштите приликом коришћења земљишта за све делатности за које се очекује да ће знатно оштетити функције земљишта;
- обавезно управљање отпадом у складу са Законом о управљању отпадом и подзаконским актима;
- обавезно управљање отпадним водама на планском подручју.

Смернице и мере заштите земљишта обухватају следеће обавезе:

- даље ширење насеља вршити у складу са правилима дефинисаним Генералним урбанистичким планом и заустављање бесправне изградње у угроженим зонама и локацијама;
- приликом изградње нових објеката и легализације постојећих, обавезно је прикључење на постојећу канализациону мрежу;
- у случају непостојања канализационе мреже у делу насеља у ком се гради објекат, као прелазно решење су дозвољене искључиво водонепропусне септичке јаме;
- реконструкција постојеће канализационе мреже у складу са меродавним оптерећењима, како би се спречило изливање отпадних вода у земљиште;
- организовано управљање отпадом на подручју Плана које подразумева прикупљање, примарну селекцију, транспорт и одлагање на санитарну депонију;
- контрола управљања отпадом и отпадним водама у оквиру појединачних радних и индустријских комплекса;
- ремедијација и рекултивација напуштених и локација угрожених историјским загађењем;
- у циљу контроле животне средине на комплексима постојећих и планираних пројеката, прописивања, спровођења и контроле мера за заштиту животне средине, обавезно је покретање поступка процене утицаја на животну средину пред надлежним органом за заштиту животне средине и доношење одлуке о изради /не изради Студије о процени утицаја на животну средину на основу Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 114/08).

Посебне мере заштите земљишта од загађивања и деградације

- носилац пројекта/оператер (продавац или купац) је у обавези да изради извештај о стању земљишта, а за сваку трансакцију земљишта, на коме се дешава или се дешавала потенцијално загађујућа активност;
- носилац пројекта/оператер, потенцијални загађивач је одговоран за загађивање животне средине и у случају ликвидације или стечаја предузећа или других правних лица, складу са Законом;
- носилац пројекта/оператер, потенцијални загађивач или његов правни следбеник, обавезан је да отклони узрок загађења и последице директног или индиректног загађења животне средине и сноси укупне трошкове, који укључују трошкове ризика по животну средину и трошкове уклањања штете нанете животnoj средини;
- носилац пројекта/оператер, потенцијални загађивач у обавези је да изради Извештај о стању земљишта;
- Извештај о стању земљишта мора бити издат од стране стручне организације, акредитоване за узорковање и испитивање земљишта и воде према SRPS, ISO/IEC 17025 стандарду;
- Извештај о стању земљишта мора да садржи историјску основу локације, која је доступна из службених евиденција, хемијске анализе за одређивање концентрације опасних материја у земљишту, ограничене у првом реду на материје које су повезане са активношћу на локацији, а које могу довести до контаминације, ниво концентрација опасних материја које имају утицај на стварање значајног ризика по људско здравље и животну средину, ниво контаминације радионуклидима;
- носилац пројекта/оператер који деградира животну средину дужан је да изврши ремедијацију или санацију деградиране животне средине, у складу са пројектима санације и ремедијације на које ресорно Министарство даје сагласност;
- програм ремедијације мора садржати: идентификацију контаминираниог подручја, начин уклањања опасних материја са контаминиране локације (деконтаминација), начин спречавања ширења материја опасних по животну средину у дужем периоду, утврђен програм мониторинга медијума животне средине, ограничавање коришћења загађене локације (рок);
- за локацију за коју је потребно извршити ремедијацију, потребно је детаљно истраживање и успостављање мониторинга до завршетка ремедијације;
- пројекат ремедијације и ремедијационог поступка, у складу са врстом и типом загађења, мора садржати: поређења могућих варијантних решења у погледу ремедијационог поступка и разлога за избор најповољнијег, опис планираних активности у погледу ремедијацијаног поступка (физички, хемијски, биолошки третман или комбинација ових поступака), односно њихове технолошке и друге карактеристике, приказ врста и потребне количине енергије и енергетата, воде, сировина, потребног материјала за реализацију пројекта, методологије третирања свих врста отпадних материја из ремедијационог поступка (прерада, рециклажа, одлагање), приказ утицаја на животну средину изабраног пројектног ремедијацијаног поступка;
- на земљиштима чији је биљни покривач девастиран или деградиран, а која се не користе за пољопривреду и шумарство треба планирати вегетацију у складу са условима терена;

- очување плодности и поправљање бонитета, еколошко газдовање и унапређивање пољопривредних површина;
- забрана, ограничење и прописивање услова за делатности које могу загадити земљиште;
- усвајање програма перманентне едукације и промовисање правилне примене агротехничких мера у пољопривреди;
- успостављање система контроле стања, квалитета и плодности земљишта у зонама интензивне пољопривредне производње;
- регулација водотокова (посебно бујичарских) и спровођење мера заштита од поплава.

Еколошка компензација

Мере компензације се дефинишу са циљем ублажавања штетних последица реализације планских решења на животну средину и здравље људи на подручју Плана. Како је циљ компензације на подручју Плана заштита животне средине, здравља људи и квалитета живота, локалитете за формирање нових зелених површина треба утврдити на основу процене вероватноће, обима и карактера могућих негативних утицаја постојећих и планираних садржаја на животну средину. Компензацију зеленила треба спровести тако да допринесе смањењу емисије загађујућих материја и прашине, као и смањењу нивоа буке и побољшању пејзажних карактеристика подручја.

Мере компензације:

- промовисати пејзажно уређење појединачних парцела;
- успоставити појасеве заштитног зеленила у контактним зонама просторних целина;
- извршити биолошку рекултивацију свих деградираних локација и зона;
- формирати појас зеленила дуж планираних и постојећих саобраћајница у складу са локацијским условима;
- одабир врста приликом формирања заштитног појаса вршити на основу анализе и валоризације постојећег зеленила на подручју Плана и окружењу;
- приликом формирања заштитног зеленила избегавати алохтоне, инвазивне и алергене врсте биљака, заступљеност аутохтоних врста не треба бити испод 50%;
- повезати јавне зелене површине у јединствен систем зеленила.

Врсте веома отпорне на загађења, које се често користе за стварање заштитних појасева су: *Acer rubrum*, *Cornus mas*, *Corylus colurna*, *Platanus sp*, *Gleditsia triacanthos*, *Populus deltoides*, *Robinia pseudoacacia*, *Pyracantha coccinea*, *Sorbus japonica*, *Juniperus sp*, *Juglans nigra*, *Quercus robur*, *Populus nigra*, *Amorpha fruticosa*, *Ribes sp*, *Ligustrum ovalifolium*, *Sophora aucusparia*, *Rosa canina*, *Tilia americana*, *Hedera helix*, *Ulmus campestris*, *Chamaecyparis lawsoniana*, *Thuja occidentalis*, *Abies concolor*, *Alnus glutinosa*, *Acer platanoides*.

Заштита од буке и вибрација

Опште мере заштите становништва од буке у животној средини, обухватају одређивање акустичних зона Одлуком о мерама за заштиту од буке („Сл. лист града Крушевца“, бр. 8/2012), у складу са наменом простора и граничним вредностима индикатора буке у тим зонама. У складу с тим утврђују се:

- тихе зоне – заштићене целине и зоне са прописаним граничним вредностима од 50 dB(A) у току дана и 40 dB(A) у току ноћи у којима је забрањена употреба извора буке који могу повисити ниво буке и обухватају: зоне индивидуалног становања, зоне и локације спорта и рекреације и зеленила, локације вртића и школских објеката, туристичке зоне и локације, локације објеката здравства;
- остале зоне – зоне са мерама за отклањање извора буке и мерама заштите од буке и обухватају: туристичка подручја, индустријске зоне и локације, зоне вишепородичног и индивидуалног становања са привређивањем, појасеви државних путева и градских саобраћајница, школске зоне, занатска, трговачка, административно-управна зона са становима, зона дуж аутопута, магистралних и градских саобраћајница, индустријска, складишна и сервисна подручја и транспортни терминали без стамбених зграда.

Заштита од буке на подручју Плана мора бити интегрални део акустичног зонирања подручја града Крушевца и спроводиће се у складу са:

- Законом о заштити од буке у животној средини („Сл. гласник РС” бр. 36/09 и 88/10);
- Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивања индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Сл. гласник РС”, бр.75/10);
- Правилником о дозвољеном нивоу буке у животној средини („Сл. гласник РС”, бр. 72/10);
- Правилником о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке („Сл. гласник РС”, број 72/10);
- Одлуком о мерама за заштиту од буке („Сл. лист града Крушевца”, бр. 8/2012).

Заштита животне средине од буке за планско подручје обухвата: планирање мера и услова заштите од буке у животној средини, мерење буке у животној средини и слободан приступ информацијама о стању буке у животној средини.

Носиоци пројеката/оператери који у обављању привредне делатности емитују буку, одговорни су за сваку активност којом се проузрокује изложеност буци изнад прописаних граничних вредности. Носиоци пројеката/оператери који обављањем делатности утичу или могу утицати на изложеност буци, дужни су да:

- обезбеде учешће у трошковима заштите од буке у животној средини у оквиру инвестиционих, текућих и производних трошкова;
- обезбеде праћење утицаја својих делатности на нивое и интензитете буке у животној средини;
- обезбеде спровођење одговарајућих мера заштите од буке;
- спроведу мере звучне заштите при пројектовању, грађењу и реконструкцији објеката саобраћајне инфраструктуре, индустријских објеката, стамбених, стамбено-пословних и пословних објеката;
- спроведу услове и мере којима се штетни ефекти буке могу спречити, смањити или отклонити (у поступку процене утицаја пројеката на животну средину вреднују се могући непосредни и посредни штетни ефекти буке на животну средину и здравље становништва и утврђују се услови и мере којима се штетни ефекти буке могу спрешити, смањити или отклонити);
- спроведу мере заштите од буке у складу са законом којим се уређује интегрисано спречавање и контрола загађивања животне средине, као услов за рад постројења и активности за које се издаје интегрисана дозвола;

- у поступку техничког прегледа за остале објекте мора се утврдити испуњеност услова и мера заштите од буке односно звучне заштите;
- да на прописан начин обезбеде мерење буке, израду извештаја о мерењу буке и сноси трошкове мерења буке у зони утицаја (мерење буке у животној средини обавља организација овлашћена од стране ресорног Министарства).

Потцелине са мерама за отклањање извора буке и мерама заштите од буке на подручју Плана су потцелине „Север“ – потцелина привређивања, и појасеви дуж саобраћајница на планском подручју. Акустично угрожене су зоне „Центар“, „Исток 3“, „Исток 4“, „Исток 5“, „Југ“ и „Запад 2“.

Смернице и мере заштите од буке:

- реализација саобраћајница се мора спровести на начин који обезбеђује добру проточност саобраћаја;
- формирање заштитног зеленог појаса/заштитних баријера (антизвучне баријере) у оквиру планског подручја;
- озелењавање паркинг површина, у складу са одредбама Плана;
- формирање заштитног зеленог појаса на границама комплекса планираних пројеката;
- озелењавање дуж интерних саобраћајница на начин који не умањује видљивост и безбедност саобраћаја (ниско растиње);
- извори буке морају поседовати исправе са подацима о нивоу буке при прописаним условима коришћења и одржавања као и упутствима о мерама за заштиту од буке (атест, произвођачка спецификација, стручни налаз о мерењу нивоа буке);
- извори буке се изузетно могу користити и ако прелазе дозвољене граничне вредности у случају елементарних непогода и других непогода, отклањања кварова који би могли изазвати веће материјалне штете, али само за време док те околности постоје о чему је корисник дужан да обавести Одељење за инспекцијске послове;
- мерење буке врше стручне организације, овлашћене од стране ресорног министарства задуженог за послове заштите животне средине које уједно и прописује услове и методологију мерења буке.

Табела бр. 8.1. - Смањења јачине звука приликом стварања заштитног појаса зеленила

ЈАЧИНА ЗВУКА (dB)			ШИРИНА И ВИСИНА ПОЈАСА, ТИП ЗЕЛЕНЕ ПОВРШИНЕ И ВРСТЕ
Пре појаса	Иза појаса	Разлика	
76,7	69	7,7	ширина 10 m и висина 5 m, дрворед и жива ограда: <i>Tilia sp</i> , <i>Ligustrum sp</i> .
80	74	6	ширина 11 m и висина 8 m, стабла: <i>Tilia sp</i> .
83	75,6	7,4	ширина 10 m и висина 8 m, дрворед и жива ограда: <i>Tilia sp</i> , <i>Ligustrum sp</i> .
77,7	66,1	11	ширина 36 m и висина 12 m, група дрвећа и жбуња

Табела бр. 8.2. - Смањење загађења приликом стварања заштитног појаса зеленила

Смањење (%) загађења иза заштитног појаса ширине 50м

Честице		SO ₂	CO ₂	Феноли
У ваздуху	23 %	14 %	37 %	36 %
У земљи	64 %	30 %	35 %	25 %

Врсте веома отпорне на загађења, које се често користе за стварање заштитних појасева су: *Acer rubrum*, *Cornus mas*, *Corylus colurna*, *Platanus sp*, *Gleditsia triacanthos*, *Populus deltoides*, *Robinia pseudoacacia*, *Pyracantha coccinea*, *Sorbus japonica*, *Juniperus sp*, *Juglans nigra*, *Quercus robur*, *Populus nigra*, *Amorpha fruticosa*, *Ribes sp*, *Ligustrum ovalifolium*, *Sophora aucuparia*, *Rosa canina*, *Tilia americana*, *Hedera helix*, *Ulmus campestris*, *Chamaecyparis lawsoniana*, *Thuja occidentalis*, *Abies concolor*, *Alnus glutinosa*, *Acer platanoides*.

Заштита од нејонизујућег зрачења

Заштита од нејонизујућих зрачења обухвата услове и мере заштите здравља људи и заштите животне средине од штетног дејства нејонизујућих зрачења, услове коришћења извора нејонизујућих зрачења и представљају обавезне мере и услове при планирању, коришћењу и уређењу простора. Заштита од нејонизујућег зрачења спроводиће се у складу са одредбама:

- Закона о заштити од нејонизујућег зрачења („Сл. гласник РС”, бр.36/09).

Нејонизујућа зрачења су електромагнетска зрачења која имају енергију фотона мању од 12,4eV и обухватају:

- ултраљубичасто или ултравиолетно зрачење (таласне дужине 100-400nm),
- видљиво зрачење (таласне дужине 400-780nm),
- инфрацрвено зрачење (таласне дужине 780nm - 1 mm),
- радио-фреквенцијско зрачење (фреквенције 10kHz - 300GHz),
- елетромагнетска поља ниских фреквенција (фреквенције 0-10kHz),
- ласерско зрачење,
- ултразвук или звук чија је фреквенција већа од 20kHz (и ако се не ради о ЕМ зрачењу).

Обавезне мере заштите од нејонизујућих зрачења:

- обавезна је примена средстава и опреме за заштиту од нејонизујућих зрачења;
- обавезна је контрола степена излагања нејонизујућем зрачењу у животној средини и контрола спроведених мера заштите од нејонизујућих зрачења;
- обавезно је систематско испитивање и праћење нивоа нејонизујућих зрачења у животној средини;
- обавезно је одређивање услова за коришћење извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса;
- обавезно је обезбеђивање организационих, техничких, финансијских и других услова за спровођење заштите од нејонизујућих зрачења;

- обавезно је вођење евиденције о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса;
- обавезно је означавање извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса и зоне опасног зрачења;
- обавезно је спровођење контроле и обезбеђивање квалитета извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса;
- обавезна је примена средстава и опреме за заштиту од нејонизујућих зрачења;
- обавезна је контрола степена излагања нејонизујућем зрачењу у животној средини и контрола спроведених мера заштите од нејонизујућих зрачења;
- обавезно је информисање становништва о здравственим ефектима излагања нејонизујућим зрачењима;
- обавезно је информисање становништва о мерама заштите и обавештавање о степену изложености нејонизујућим зрачењима у животној средини;
- у циљу контроле животне средине, контроле и заштите здравља становништва од извора нејонизујућег зрачења, прописивања, спровођења и контроле мера за заштиту животне средине и здравља становништва, за реализацију објеката/уређаја извора нејонизујућег зрачења, потребно је покретање поступка процене утицаја на животну средину пред надлежним органом за заштиту животне средине и доношење одлуке о изради /не изради Студије о процени утицаја на животну средину за планиране пројекте потенцијалне изворе нејонизујућег зрачења у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна роена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Сл.гласник РС“, бр.114/08).

Управљање отпадом и амбалажним отпадом

Управљање отпадом на подручју Плана мора бити део интегралног управљања отпадом на локалном и регионалном нивоу и спроводиће се у складу са:

- Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС“, бр.36/09 и 88/10);
- Законом о амбалажи и амбалажном отпаду („Сл. гласник РС“, бр.36/09);
- Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Сл.гласник РС“ бр.56/10);
- Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл. гласник РС“, бр.92/10);
- Правилником о обрасцу Документа о кретању опасног отпада и упутству за његово попуњавање („Сл. гласник РС“, бр.114/03);
- Правилником о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије („Сл. гласник РС“, бр.98/10).

Стратегија управљања отпадом за период 2010-2019. године, („Сл. гласник РС“, бр. 29/10) представља основни документ који обезбеђује услове за рационално и одрживо управљање отпадом на нивоу Републике Србије:

- одређује основну оријентацију управљања отпадом за наредни период, у сагласности са политиком ЕУ у овој области и стратешким одређењима Републике Србије;
- усмерава активности хармонизације законодавства у процесу приближавања законодавству ЕУ;
- идентификује одговорности за отпад и значај и улогу власничког усмеравања капитала;
- поставља циљеве управљања отпадом за краткорочни и дугорочни период;
- утврђује мере и активности за достизање постављених циљева.

Опште мере управљања отпадом - надлежни орган Града Крушевца:

- доноси Локални план управљања отпадом, обезбеђује услове и стара се о његовом спровођењу;
- уређује, обезбеђује, организује и спроводи управљање комуналним, односно инертним и неопасним отпадом на својој територији;
- уређује поступак наплате услуга у области управљања комуналним, односно инертним и неопасним отпадом;
- издаје дозволе, одобрења и друге акте у складу са Законом;
- води евиденцију и податке доставља ресорном Министарству;
- врши надзор и контролу примене мера поступања са отпадом у складу са законом.

Посебне мере управљања отпадом - обавезе оператера постројења:

- за постројења за која се издаје интегрисана дозвола припрема се и доноси План управљања отпадом;
- за постројења чија је делатност управљање отпадом и за која се издаје интегрисана дозвола или дозвола за управљање отпадом, доноси се Радни план постројења за управљање отпадом;
- произвођач или увозник чији производ после употребе постаје опасан отпад у обавези је да тај отпад преузме после употребе без накнаде трошкова и са њима поступи у складу са Законом.

Произвођач отпада/оператер дужан је да:

- сачини план управљања отпадом и организује његово спровођење, ако годишње производи више од 100 t неопасног отпада или више од 200 kg опасног отпада;
- прибави извештај о испитивању отпада и обнови га у случају промене технологије, промене порекла сировине, других активности које би утицале на промену карактера отпада и чува извештај најмање пет година;
- преда отпад лицу које је овлашћено за управљање отпадом ако није у могућности да организује поступање са отпадом;
- карактеризација отпада врши се само за опасан отпад и за отпад који према пореклу, саставу и карактеристикама може бити опасан отпад, осим отпада из домаћинства;
- транспорт опасног отпада врши се у складу са прописима којима се уређује транспорт опасних материја, у складу са дозволом за превоз отпада и захтевима који регулишу посебни прописи о транспорту (ADR/RID/ADN и др);

- забрањено је одлагање и спаљивање отпада који се може поново користити;
- забрањено је разблаживање опасног отпада ради испуштања у животну средину;
- управљање посебним токовима отпада, (истрошене батерије и акумулатори, отпадна уља, отпадне гуме, отпад од електричних и електронских производа, флуоросцентне цеви које садрже живу, полихлоровани бифенили и отпад од полихлорованих бифенила (PCB), отпад који садржи, састоји се или је контаминиран дуготрајним органским загађујућим материјама (POPs отпад), отпад који садржи азбест, отпадна возила, отпад из објеката у којима се обавља здравствена заштита и фармацевтски отпад и отпад из производње титан диоксида) се врши сходно законским одредбама и релевантним подзаконским актима.

За обављање делатности управљања отпадом прибављају се дозволе и то: дозвола за сакупљање отпада, за транспорт отпада, за складиштење и третман отпада и за одлагање отпада. За обављање више делатности једног оператера може се издати једна интегрална дозвола. Дозволе за складиштење, третман и одлагање отпада издају се на период од 10 година.

Поступање са комуналним отпадом – мора бити у складу са Локалним планом управљања отпадом. Сакупљање, транспорт, третман и одлагање комуналног отпада са подручја Плана мора бити организовано преко надлежног комуналног предузећа. За ефикасно и еколошки прихватљиво управљање отпадом на подручју Плана, потребно је:

- успоставити сакупљање, транспорт и одлагање комуналног отпада преко надлежног комуналног предузећа, у складу са Локалним планом управљања отпадом;
- поставити судове (контејнере, корпе) за сакупљање отпада уз поштовање принципа примарне селекције отпада;
- редовно прање контејнера и корпи и транспорт отпада са локација у складу са условима надлежног комуналног предузећа;
- планирани објекти свих категорија који имају туристичку, спортско-рекреативну и комерцијално-услугну намену морају имати посебне просторије за привремено одлагање смећа (комуналног отпада). Величина просторије се утврђује према броју корисника, а приступ овом простору мора бити везан за приступни пут (преко рампе за приступ комуналног возила). Просторије се налазе у оквиру објеката, као засебне, без прозора, са електричним осветљењем, са тачећим местом за славину, холендером и Гајгер сливником са решетком;
- у блоковима где није могуће организовати посебну просторију за привремено одлагање комуналног отпада, обавезна је изградња објеката за смештај судова за привремено одлагање комуналног отпада. Минимални габарити објеката за привремено одлагање отпада, за смештај једног контејнера, износе 2,5x2,0м, чисте унутрашње висине од 2,20м. Објекат се поставља на бетонску подлогу, подигнут минимум 15цм због прања. Конструкција, зидови, кровна конструкција и покривач су дрвени. Фасадна облога је од дрвених талпи, постављених тако да штите од ветра, а да омогућавају проветравање;
- комунални отпад, на микролокацијама ће се прикупљати постављањем корпи за смеће на локацијама окупљања (одморишта, паркинзи, шетне стазе);
- стандард за сакупљање отпада, карактеристика комуналног отпада (кућног смећа) је суд - контејнер, запремине 1100л, габарита 1,37x1,45x1,45м. Апроксимативно, један контејнер се поставља на 800м² корисне површине (1000м² бруто површине

за стационарну намену). Чврст отпад са карактеристикама секундарних сировина (папир, картон, стакло, пластика) и други рециклабилни отпад је потребно организовано прикупљати у посебним контејнерима (жичани за папир, картон и пластику, затворени контејнери за стакло).

Управљање амбалажним отпадом - опште мере за управљање амбалажним отпадом се спроводе у складу са:

- условима заштите животне средине које амбалажа мора да испуњава за стављање у промет,
- условима за управљање амбалажом и амбалажним отпадом,
- обавезом извештавања о амбалажи и амбалажном отпаду.

Посебне мере за управљање амбалажним отпадом:

- обавеза произвођача, увозника, пакера/пуниоца и испоручиоца је да обезбеди простор за преузимање, сакупљање, разврставање и привремено складиштење амбалажног отпада ако укупна годишња количина амбалажног отпада (стакло, папир, картон и вишеслојна амбалажа са претежно папир-картонском компонентом, метал, пластика, дрво, остали амбалажни материјали) прелази 100 t;
- обавеза оператера је прибављање дозволе за управљање амбалажним отпадом;
- обавеза оператера система, произвођача, увозника, пакера/пуниоца, испоручиоца и крајњег корисника, достављања извештаја о управљању амбалажним отпадом;
- амбалажа коју није могуће поново употребити, као ни поновно искористити путем рециклаже, биоразградње или контролисаног спаљивања, постаје амбалажни отпад намењен за одлагање;
- амбалажа мора бити пројектована и произведена тако да када постане амбалажни отпад омогући рециклажу материјала употребљених у производњи те амбалаже у одређеном масеном проценту;
- амбалажа се идентификује и означава према природним својствима амбалажних материјала који су коришћени у њеној производњи да би се олакшало сакупљање, поновна употреба и поновно искоришћење, укључујући и рециклажу, компостирање, биоразградњу и искоришћење у енергетске сврхе. Амбалажа носи одговарајућу ознаку или на самој амбалажи или на етикети, а уколико величина амбалаже то не дозвољава, на приложеном упутству;
- произвођач, увозник, пакер/пуниоцац и испоручилац дужан је да бесплатно преузме отп од секундарне или терцијарне амбалаже на захтев крајњег корисника;
- крајњи корисник који набавља робу од произвођача, увозника, пакера/пуниоца и испоручиоца може отпад од секундарне или терцијарне амбалаже оставити непосредно на месту набавке или га касније бесплатно вратити;
- произвођач, увозник, пакер/пуниоцац и испоручилац дужан је да, на захтев крајњег корисника, бесплатно преузме амбалажни отпад који није комунални отпад, а потиче од примарне амбалаже, уколико за такву амбалажу није прописан посебан начин преузимања и сакупљања;
- крајњи корисник је дужан да прикупи, складишти, одложи или проследи комунални амбалажни отпад, у складу са законом којим се уређује управљање отпадом и законом којим се уређује комунална делатност;

- крајњи корисник је дужан да комунални амбалажни отпад разврстава и/или одвојено складишти, тако да не буде измешан са другим отпадом, како би могао да буде прослеђен или враћен, сакупљен, поново искоришћен, прерађен или одложен у складу са законом којим се уређује управљање отпадом;
- забрањено је прослеђивање или враћање амбалажног отпада који није комунални отпад комуналним предузећима, осим када за то постоји закључен уговор;
- крајњи корисник мора да обезбеди да амбалажа и амбалажни отпад који није комунални отпад, који се прослеђује или враћа, не буде загађен опасним или другим материјама које нису садржане у упакованој роби, а које чине поновно искоришћење или рециклажу немогућом или изводљивом једино по несразмерно вишем трошку;
- крајњи корисник, као држалац отпада, мора да обезбеди да се са амбалажним отпадом, који је загађен опасним или другим материјама које нису саставни део упаковане робе, поступа у складу са законом којим се уређује управљање отпадом.
- Произвођач, увозник, пакер/пунилац и испоручилац дужан је за амбалажу коју ставља у промет:
- да обезбеди да комунално предузеће редовно преузима комунални амбалажни отпад;
- да редовно преузима и сакупља амбалажни отпад који није комунални отпад од крајњих корисника;
- произвођач, увозник, пакер/пунилац и испоручилац може без дозволе ресорног министарства да прикупља амбалажни отпад, уколико се ради о сопственој повратној амбалажи која је враћена од крајњег корисника, а није више погодна за поновну употребу;
- трговац на велико као крајњи снабдевач и/или трговац на мало није дужан да обезбеди прописано управљање амбалажним отпадом ако се ради о амбалажи на којој постоји декларација претходног снабдевача о томе да он гарантује управљање амбалажним отпадом или ако се ради о амбалажи на којој постоји посебан знак путем кога оператер гарантује да је та амбалажа укључена у његов систем управљања;
- произвођач и увозник хемикалије дужни су да, о сопственом трошку, од трговца прикупе повратну амбалажу у коју је била смештена та хемикалија и настао амбалажни отпад.

Управљање опасним отпадом

До реализације националног постројења за физичко-хемијски третман опасног отпада и регионалног складишта опасног отпада, управљање опасним отпадом вршиће се у складу са важећим Законом и подзаконским актима.

Заштита од хемикалија и хемијског удеса, интегрисано спречавање и контрола загађивања животне средине

Заштита од хемијског удеса (одредбе SEVESO II Директиве), односно изненадног и неконтролисаног догађаја који настаје ослобађањем, изливањем или расипањем опасних материја, обављањем активности при производњи, употреби, преради, складиштењу, одлагању или дуготрајном неадекватном чувању.

SEVESO постројење - постројење у којем се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна опасна материја у једнаким или већим количинама од прописаних, (где се опасне материје производе, користе, складиште или се њима рукује). Постројење укључује сву опрему, објекте, цевоводе, машине, опрему, алате, интерне колосеке и депое, складишта и осталу пратећу опрему у функцији постројења.

Оператери SEVESO постројења, према количинама из Листе опасних материја и њихових количина и Листе својстава и класа опасних материја и њихових количина, у обавези су да израде:

- Политику превенције удеса по достављању Обавештења надлежном органу ресорног Министарства - Оператери SEVESO постројења нижег реда;
- Извештај о безбедности и План заштите од удеса - Оператери SEVESO постројења вишег реда.

Оператер SEVESO постројења је у обавези да, уколико се деси хемијски удес на локацији одмах о хемијском удесу обавести ресорно Министарство, јединицу локалне самоуправе и органе надлежне за поступање у ванредним ситуацијама у складу са прописима којима се уређује заштита и спашавање.

Оператери SEVESO постројења нижег реда у обавези су да израде документ Политика превенције удеса и да Министарству, пре израде Политике превенције удеса, доставе Обавештење.

Оператери SEVESO постројења вишег реда у обавези су да израде и доставе Министарству Извештај о безбедности и План заштите од удеса.

Оператери који нису Севесо постројење а који имају на својој локацији (комплексу) значајне количине опасних материја, у циљу заштите од хемијског удеса у обавези су да поступају у складу са Законом о ванредним ситуацијама („Сл. гласник РС“ бр. 111/09).

План заштите од хемијског удеса града Крушевац (Екстерни план заштите од удеса) је обавезан документ који локална самоуправа мора донети на основу Плана заштите од удеса оператера који се налазе на њеној територији, у складу са Законом о ванредним ситуацијама („Сл. гласник РС“ бр. 111/09).

Процена ризика у случају настанка хемијског удеса

На територији Крушевца постоје потенцијално ризична постројења, објекти, локације и комплекси, на којима може доћи до хемијских удеса већих размера. Главни разлог је наслеђена кофликтност намена у простору (директан контакт индустрије и зона становања), стање у постојећим индустријама и карактеристике заступљених технологија. У ризична индустријска постројења сврставају се сва постројења у којима се користе или складиште опасне материје (Законом прописане количине), код којих може доћи до удеса већих размера.

Остала постројења и погони представљају комплексе са потенцијалним ризиком од пожара, акцидентног изливања мањих количина хазардних материја, изливања отпадних вода и сличних акцидената и сврставају се у постројења са малим и веома малим ризиком, односно ниским степеном ризика од настанка хемијског удеса.

Становништво је угрожено могућим удесима у великим хемијским комплексима који због просторног положаја представљају знатну, још увек неквантификовану опасност за поједине делове градског подручја Крушевца. Транспорт опасних материја обавља се друмским и железничким саобраћајем. Главни токови саобраћаја су:

- у друмском саобраћају, главни токови опасних материја одвијају се коридорима за теретни саобраћај, а делом и саобраћајницама у градском ткиву,
- у железничком саобраћају, главни токови опасних материја одвијају се између станица Сталаћ-Пожега, Сталаћ-Ниш и железничкој станици Крушевац, која представља међустаницу на прузи Сталаћ-Краљево-Чачак-Пожега.

Отклањање опасности од индустријских удеса мора се спровести добро организованим, опремљеним и оспособљеним системима заштите и спасавања. Спровођењем превентивних мера и дефинисањем планова заштите од удеса, предузимају се све активности за отклањање могућности настанка удеса, чиме ризик на одређеном простору постаје прихватљив. Обавеза свих оператера, у чијим се постројењима налазе, Законом и осталом нормативом, утврђене количине опасних материја је да израде План заштите од хемијског удеса.

Заштита од хемијских удеса и загађивања животне средине при производњи, превозу и складиштењу опасних материја у постојећим и планираним постројењима и инсталацијама оствариваће се превентивним мерама. Оне обухватају активности које је потребно спровести у индустријским постројењима и на коридорима превоза опасних материја, а у циљу смањења могућности настанка удеса и могућих последица. Решавање проблема управљања еколошким ризиком при транспорту опасних материја зависиће од динамике реконструкције и ревитализације постојећих и реализације планираних саобраћајница, на основу чега ће се трасе превоза опасних материја утврђивати градском нормативом (посебним градским одлукама у складу са Законом и планом намене простора).

У начелу, за превоз опасних и штетних материја дозвољено је користити деонице аутопутева и државних путева првог и другог реда које пролазе кроз подручја нижих густина становања и мање насељености. Ограничење се не односи на превоз нафтних деривата у цистернама капацитета до 10t.

Обавезне мере заштите животне средине од хемикалија

У циљу заштите здравља људи и животне средине на подручју града Крушевца обавезно је:

- успостављање интегрисаног управљање хемикалијама;
- класификација, паковање и обележавање хемикалија;
- интегрални регистар хемикалија;
- регистар хемикалија које су стављене у промет;
- ограничења и забране производње, стављања у промет и коришћења хемикалија;
- увоз и извоз одређених опасних хемикалија;
- исходовање дозвола за обављање делатности промета и дозволе за коришћење нарочито опасних хемикалија;
- исходовање дозволе за стављање у промет детергената;
- успостављање систематског праћења хемикалија;
- обезбедити доступност података и надзор.

Обавезе оператера (лица) која управљају хемикалијама:

- оператер који управља хемикалијама треба да предузима мере да би се избегао штетни утицај хемикалија по здравље људи, животну средину и имовину;

- произвођач, увозник или даљи корисник који ставља хемикалију у промет процењује опасна својства те хемикалије пре стављања у промет и о томе обавештава остала правна и физичка лица у циљу руковања хемикалијом на безбедан начин;
- опасна хемикалија се замењује безбеднијом алтернативом када год је то могуће;
- свака хемикалија и одређени производи морају бити класификовани (класификује их произвођач, увозник или даљи корисник), обележени и паковани у складу са законом и прописима донетим на основу њега (обавеза снабдевача хемикалија);
- опасна хемикалија је хемикалија која се може класификовати у најмање једну од класа опасности;
- оператер - произвођач, увозник, дистрибутер или даљи корисник, који ставља у промет хемикалије (снабдевач) дужан је да води евиденцију о хемикалијама (податке о идентитету, даљим корисницима и количинама које су испоручене у календарској години, као и податке о класификацији и обележавању) најмање 10 година;
- снабдевач је дужан да достави безбедносни лист (на српском језику), сваком другом дистрибутеру или даљем кориснику, када ставља у промет опасну хемикалију, као и хемикалије за које је утврђено да изазивају последице по здравље људи и животну средину;
- снабдевач није дужан да достави безбедносни лист за опасну хемикалију намењену општој употреби, ако је за ту хемикалију достављено довољно информација о безбедности, заштити здравља људи и животне средине, осим ако то не захтева даљикорисник или дистрибутер;
- снабдевач је дужан да врши измене и допуне садржаја безбедносног листа у складу са новим сазнањима о хемикалији и да исти достави сваком у ланцу снабдевања коме је та хемикалија испоручена у претходних 12 месеци;
- оператер (произвођач, увозник, дистрибутер и даљи корисник) је дужан да складишти опасне хемикалије на начин да се не угрози живот и здравље људи и животна средина, а са њиховим остацима и празном амбалажом поступа у складу са прописима којима се регулише управљање отпадом;
- снабдевач одређених врста, односно количина опасне хемикалије дужан је да обезбеди лице које се стара о правилном управљању тих хемикалија;
- интегрални регистар хемикалија које се налазе на тржишту Републике Србије води Агенција за заштиту животне средине као електронску базу података;

Интегрални регистар хемикалија састоји се из:

- Регистра хемикалија,
- Регистра биоцидних производа,
- Података о средствима за заштиту биља.

Заштита од биоцидних производа

Биоцидни производи – активне супстанце или смеша која садржи једну или више активних супстанци, чија је намена да хемијски или биолошки уништи, одврати, учини безопасним, спречи деловање или контролише непожељне организме, разврставају се у врсте према:

- начину коришћења,
- организму на који делују,
- простору у којем се користе,
- предмету, односно према површини која се третира.

Обавезни услови и мере за коришћење биоцидних производа:

- биоцидни производ се може ставити у промет и користи се ако је за њега издато одобрење за стављање у промет и ако је класификован, обележен, пакован и има безбедносни лист;
- за доношење решења о упису биоцидног производа у Привремену листу произвођач или увозник биоцидног производа подноси захтев Агенцији за хемикалије;
- у случају непредвиђене појаве непожељних организама који не могу бити сузбијени другим средствима или биоцидним производом за који је донето решење о упису биоцидног производа у Привремену листу или издато одобрење, може се издати Привремена дозвола за стављање у промет биоцидног производа. У привременој дозволи одређују се услови за ограничено и контролисано коришћење биоцидног производа.

Агенција, на основу податка који се достављају за доношење решења о упису биоцидног производа у Привремену листу, за издавање одобрења или привремене дозволе, води Регистар биоцидних производа, који је саставни део Интегралног регистра хемикалија.

Интегрисано спречавање и контрола загађивања животне средине

Циљ интегрисаног спречавања загађивања животне средине је да се:

- смањи или минимализује емисије у све медијуме животне средине,
- успостави висок ниво заштите животне средине,
- минимализује потрошња сировине и енергије,
- поједностави и ојача улога контролних органа власти,
- укључи јавност у свим фазама процеса (Архуска конвенција).

Интегрисано спречавање и контрола загађивања животне средине, према Закону о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Сл. гласник РС” бр. 135/04), засновано је на начелу предострожности, начелу интегрисаности и координације, начелу одрживог развоја, начелу хијерархије управљања отпадом, начелу „загађивач плаћа” и начелу јавности. Оператер новог постројења у обавези је да аплицира за интегрисану дозволу пре добијања дозволе за употребу. Начелом „загађивач плаћа” обезбеђује се да загађивач мора:

- сносити пуне трошкове последица својих активности,
- трошкове настале угрожавањем животне средине,
- трошкове за угрожавање и ризик по животну средину,
- трошкове уклањања штете нанете животној средини,
- трошкове враћања локације у задовољавајуће стање животне средине после затварања постројења или престанка обављања активности.

Оператер ИППС постројења (према Листи активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола) у обавези је да:

- за ново постројење поднесе Захтев за издавање интегрисане дозволе, пре добијања дозволе за употребу;
- за постојеће постројење, према року за прилагођавање до 2015. г.;
- надлежност за издавање интегрисане дозволе је у зависности од тога који орган издаје одобрење за градњу (грађевинску дозволу) одређује се ко је надлежни орган за интегрисану дозволу;
- BREF документ даје информације о специфичном индустријском сектору или пољопривредном сектору, техникама и процесима заступљеним у том сектору, свим постојећим емисијама у воду, ваздух и земљиште као и генерисаним отпадом, у зависности од производних капацитета, техникама које се разматрају у одређивању ВАТ.

8.3.2. Еколошка валоризација простора

Валоризација простора је извршена на основу обавезујућих смерница Просторног плана града Крушевца и вишекритеријумског вредновања варијантних решења простора у границама Генералног урбанистичког плана, а пре свега са аспекта:

- обавезујућих смерница планова и докумената вишег реда (пре свега ППГ Крушевца и ППР Србије, ППППН инфраструктурног коридора аутопута Е-761 деоница Појате-Прељина),
- просторно-положајних карактеристика могућих еколошких зона и појасева простора у границама Плана,
- постојећег стања, могућих намена простора и подела на зоне у границама Плана,
- постојеће и планиране инфраструктурне опремљености и комуналне уређености,
- захтеваних услова и смерница заинтересованих органа, организација и предузећа,
- битних (кључних) потенцијала и општих и посебних ограничења у простору.

Резултат валоризације је еколошка матрица простора у границама плана, која омогућава:

- доношење и спровођење одлука којима ће бити обезбеђена уравнотеженост просторног и економског развоја (одрживог развоја);
- имплементацију мера превенције, санације, контроле, унапређивања, заштите и мониторинга животне средине;
- одрживо коришћење природних ресурса и очување природних вредности животне средине;
- успостављање превентивне (еколошке) заштите простора, а на основу процењених потенцијалних утицаја, негативних и позитивних ефеката на животну средину (констатација изведена на основу критеријума за вредновање предложених намена и могућих ефеката у простору и животној средини);
- заштиту ваздуха од загађивања и побољшање квалитета (избор најприхватљивијих енергената, централизовано загревање, повећање енергетске ефикасности, коришћење обновљивих извора енергије, развој саобраћајне матрице, система зеленила, техничких мера заштите (ефикасна филтерска постројења), потпуног

Еколошка целина „Крушевац 1“

Представља простор обухваћен Генералним урбанистичким планом, у коме су заступљене различите намене, комплекси, објекти и технологије, садржаји, функције (односно зоне становања различитих густина, индустријске зоне, радни комплекси, јавне намене и функције, зеленило, саобраћај, комунална инфраструктура, спорт и рекреација). Начин коришћења и управљања простором у постојећем стању, представља потенцијални извор неконтролисаних утицаја са могућим иреверзибилним последицама по животну средину и укупни еколошки капацитет. Изразита еколошка осетљивост и условљеност ове еколошке целине намеће обавезу превентивног планирања и успостављања услова и правила уређења и грађења тј. одговорног управљања простором, планирања и регулације на нижим хијерархијским нивоима.

Ова еколошка целина представља валоризовано подручје описано границама Генералног урбанистичког плана, при чему границе Плана представљају истовремено и границе еколошке целине. Специфичност валоризације је свеобухватна анализа и процена директних и индиректних, посредних и непосредних просторно и временски дистрибуираних утицаја стратешког карактера у границама еколошке целине, као и њеног утицаја на непосредно и шире окружење, пре свега:

- на могуће промене услова у животној средини саме еколошке целине „Крушевац 1“ са негативним последицама по квалитет ваздуха, квалитет воде река Расине и Западне Мораве, квалитет земљишта, степен изложености нејонизујућим зрачењима, потенцијалне појаве акцидената, здравље становништва и културног наслеђа и културних добара,
- на могуће промене услова у непосредном и ширем окружењу, односно негативне последице и ефекти по животну средину и еколошки капацитет целина и зона окружења.

Посебно осетљиве и повредиве су:

- зоне становања, комплекси и локације школства, дечје заштите, здравства,
- зоне зеленила, комплекси и локације спорта и рекреације,
- зоне водотокова,
- зоне и локације непокретних културних добара.

Зоне, комплекси и локације, потенцијални извори негативних утицаја:

- индустријске и радне зоне, комплекси и локације,
- комуналне зоне, комплекси и локације,
- зоне утицаја државних путева I реда и фреквентне градске саобраћајнице.

Еколошка целина „Крушевац 1“ – подручје ГУП-а, у СПУ ППГ Крушевца и ППГ Крушевца представља најбоље понуђено и прихваћено решење, при чему представља јединствен простор са планираном разрадом кроз планове нижег реда (планови генералне регулације и планови детаљне регулације) који морају садржати превентивне инструменте заштите животне средине, односно процене стратешких утицаја на животну средину и урбанистичке параметре уређења, грађења, опремања и организације простора који обезбеђују процедуру одлучивања и услове за контролу, очување, мониторинг и заштиту животне средине. За реализацију пројеката (објеката, технологија, постројења, радова) морају садржати инструменте директне заштите животне средине (спречавање и минимизирање потенцијално штетних утицаја и негативних ефеката по животну средину) и мониторинг стања животне средине и здравља становништва.

Опште мере заштите животне средине, као обавезујући оквир из Стратешке процене утицаја Просторног плана града Крушевца:

- обавезно је поштовање прописаних урбанистичких параметара;
- обавезно је исходовање и поштовање услова надлежних органа и институција при реализацији планираних намена, објеката, функција, садржаја, радова и инфраструктурних система;
- обавезно је комунално и инфраструктурно опремање еколошких потцелина, у циљу спречавања потенцијално негативних утицаја на земљиште, подземне и површинске воде, и здравље становништва;
- обавезан је избор еколошки прихватљивих енергената и технологија за производњу енергије;
- обавезно је рационално коришћење енергије, већа употреба обновљивих извора енергије и повећање енергетске ефикасности;
- обавезно је озелењавање и пејзажно уређење зона и локација, сагласно локацијским условима и еколошким захтевима, уз стриктно поштовање принципа аутохтоности у зонама заштите културних добара;
- обавезно је управљање отпадом;
- обавезно је управљање отпадним водама;
- обавезан је предтретман свих технолошких отпадних вода до захтеваног нивоа пре упуштања у реципијент (канализациону мрежу или водоток);
- обавезно је пречишћавање свих комуналних и осталих отпадних вода;
- обавеза је изградња уређаја и постројења за пречишћавање отпадних вода;
- картирати посебно вредне примерке зеленила и сачувати предеону аутохтоност;
- дозвољено је контролисано увођење "нових" врста у циљу оживљавања простора;
- обавезно је одржавање, уређење и унапређење квалитета пољопривредног земљишта које подразумева: комасацију, добровољно груписање земљишта и мелиорације (изградњу и одржавање система за одводњавање и наводњавање, рекултивацију, претварање необрадивог у обрадиво пољопривредно земљиште, побољшање квалитета обрадивог земљишта (агромелиорације) и друге мере уређења пољопривредног земљишта);
- препорука је увођење поступка еколошке компензације у простору.

Сходно свим претходним условљеностима, обавезујућим смерницама, општим мерама и посебним условима и мерама надлежних институција, извршена је еколошка валоризација ове целине и предложена је еколошка матрица као предлог за даљу разраду на нивоу еколошких потцелина и еколошких појасева.

У оквиру ЕКОЛОШКЕ ЦЕЛИНЕ „КРУШЕВАЦ 1“ издвојене су следеће еколошке потцелине и појасеви:

- Еколошка потцелина „ЦЕНТАР“
- Еколошка потцелина „ЈУГ“
- Еколошка потцелина „ИСТОК 1“
- Еколошка потцелина „ИСТОК 2“

- Еколошка потцелина „ИСТОК 3“
- Еколошка потцелина „ИСТОК 4“
- Еколошка потцелина „ИСТОК 5“
- Еколошка потцелина „СЕВЕР“
- Еколошка потцелина „ЗАПАД 1“
- Еколошка потцелина „ЗАПАД 2“
- Еколошки појас „ЗАПАДНА МОРАВА“
- Еколошки појас „РАСИНА“
- Еколошка појас „САОБРАЋАЈНИЦА“.

ЕКОЛОШКА ПОТЦЕЛИНА „ЦЕНТАР“

обухвата централну градску зону и стамбено мешовиту зону. Централна градска зона представља културно историјско и административно језгро града и карактерише је разноврсност намена: становање високих густина, концентрација јавних функција (објекти управе и администрације, објекти културе и школства), културно-историјских објеката и амбијенталних целина, комерцијалних делатности, као и већи део градских спортских садржаја. Околицу ове зоне чине три трга: Трг Мира на северозападном делу зоне, Трг Косовских јунака и Трг Костурница на југоисточном делу зоне, који заједно са контактним трговима, Тргом Младости и Тргом Фонтана чине линеарни градски центар. Градска стамбено мешовита зона у просторном смислу непосредно се наслања на централну градску зону, а основна карактеристика је заступљеност различитих намена: становања свих типова, комерцијалних и привредних делатности. У овим зонама које граде потцелину „Центар“ налазе се аутобуска и железничка станица, као и градска болница, васпитно-поправни дом, пијаце (зелена, сточна, робна) и др.

ЕКОЛОШКЕ ПОТЦЕЛИНЕ „ИСТОК 1“ И „ЗАПАД 1“

Обухватају опште стамбене зоне са западне и источне стране централне зоне које карактерише породично и вишепородично становање мањих густина, као и диспозиција објеката и комплекса са комерцијалним садржајима и привредним делатностима, дисперзно распоређених у оквиру ових зона, као идентификовани насељски и специјализовани центри у оквиру ових зона. Зона „Запад 1“ својим јужним делом захвата и део пољопривредног земљишта. Са тенденцијом стварања што флексибилнијег простора и подизања квалитета живота, планира се увођење комерцијалних и привредних делатности, спортско рекреативних, као и садржаја пратећих компатибилних намена.

Обавезне мере заштите еколошких потцелина „Центар“, „Исток 1“ и „Исток 2“:

- реализација пројеката (објеката, садржаја и радова) мора садржати инструменте директне заштите животне средине (спречавање и минимизирање потенцијално штетних утицаја и негативних ефеката по животну средину), због чега је обавезан поступак процене утицаја за пројекте, радове и објекте који могу утицати на квалитет и капацитет животне средине у складу са важећом законском регулативом и Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 114/08);

- приликом изградње нових објеката и легализације постојећих, обавезно је прикључење на постојећу канализациону мрежу;
- обавезно је поштовање прописаних правила уређења и правила грађења;
- обавезно је исходавање и поштовање услова надлежних органа и институција при реализацији планираних намена, објеката, функција, садржаја, радова и инфраструктурних система;
- обавезно је комунално и инфраструктурно опремање у циљу спречавања потенцијално негативних утицаја на земљиште, подземне и површинске воде и здравље становништва;
- обавезно је рационално коришћење енергије, већа употреба обновљивих извора енергије и повећање енергетске ефикасности;
- обавезно је озелењавање и пејзажно уређење, сагласно локацијским условима и еколошким захтевима, уз стриктно поштовање принципа аутохтоности;
- избор врста садног материјала прилагодити основној функцији – заштити од штетних утицаја и поправљању предеоних и пејзажних вредности (аутохтоне, брзорастуће, декоративне врсте високих, средњих лишћара и четинара, жбунасте врсте и травне површине);
- успоставити комунални ред и одржавати комуналну хигијену;
- успоставити мониторинг – праћење стања квалитета ваздуха, вода, земљишта и нивоа буке у оквиру ових еколошких потцелина;
- обавезно је максимално уклапање планираних садржаја у специфични контекст окружења и функционално и пејзажно повезивање са суседним еколошким потцелинама и непосредног и ширег окружења;
- обавезно је пејзажно уређење и заштита форланда реке Расине од свих облика угрожавања, загађивања и деградације;
- обавезно је адекватно управљање отпадом;
- обавезан је предтретман свих технолошких отпадних вода до захтеваног нивоа пре упуштања у реципијент (канализациону мрежу или водоток);
- обавезно је пречишћавање свих комуналних и осталих отпадних вода;
- препорука је увођење поступка еколошке компензације у простору.

ЕКОЛОШКА ПОТЦЕЛИНА „СЕВЕР“

Претежна намена у еколошкој потцелини „Север“ јесте привредна делатност, али се планом омогућава изградња објеката других намена (комерцијалне и комуналне делатности, спортско рекреативни садржаји, неки од садржаја јавних функција), како би се омогућила контролисана флексибилност ових простора. Уз привредне делатности планиране су површине заштитног зеленила.

Трасе значајних објеката саобраћајне инфраструктуре: ауто пут, источна обилазница, северна обилазница пролазе кроз ову зону.

Планирана је и регулација дела корита реке Расине.

Планирано је опремање инфраструктуром целокупног подручја како би дошло и до реализације планираних садржаја. Обим развоја инфраструктуре захтева даљу планску разраду.

Северна и делови источне потцелине „Север“, налазе се на неповољним теренима за градњу у односу на ниво подземних вода, зато је пре било какве градње потребно испитивање или санација терена.

У контакту са трасом железничке пруге која пролази кроз ову зону и источном обилазницом планирана је реализација робно транспортног центра (РТЦ).

У граници ове зоне налази се локација Бивољског гробља.

Остали део ове зоне чини пољопривредно земљиште у основној намени. Оно се простире све до северне границе плана до тока реке Западне Мораве.

ЕКОЛОШКА ПОТЦЕЛИНА „ИСТОК 2“

Еколошка потцелина „Исток 2“ се у свом северозападном делу граничи са Еколошком потцелином „Север“. Постојећи комплекси предузећа у Паруновцу и Дедини чине претежну намену.

У овој потцелини, осим привредних делатности, планирано је увођење и других намена, пре свега комерцијалних делатности: уз трасу источне обилазнице и постојећи државни пут у Дедини. Уз привредне делатности планирана су површине заштитног зеленила.

Становање је заступљено у ограниченом простору уз постојећу примарну градску саобраћајницу у Паруновцу и Дедини, које се у таквој намени и обиму задржава.

Од осталих намена у потцелини се налази подручје посебне намене: војни комплекс „Расина“ у Паруновцу. У складу са даљим развојем и организацијом објеката за заштиту земље овај комплекс има услова да промени постојећу намену у планирану индустријску намену.

Кроз ову еколошку потцелину протиче река Расина значајним делом свога тока.

Обавезне мере заштите за еколошких потцелина „Север“ и „Исток 2“:

- спровести мере санације и рекултивације свих деградираних локација и површина (микрелокација) у оквиру радних комплекса и издвојених локација у циљу спречавања емисије прашкастих, таложних и суспендованих честица;
- загађивач који деградира животну средину дужан је да изврши ремедијацију или санацију деградираних животне средине, у складу са пројектима санације и ремедијације на које ресорно Министарство даје сагласност;
- програм ремедијације мора садржати: идентификацију контаминираног подручја, начин уклањања опасних материја са контаминираних локација (деконтаминација), начин спречавања ширења материја опасних по животну средину у дужем периоду, утврђен програм мониторинга медијума животне средине, ограничавање коришћења загађене локације (рок);
- за локацију за коју је потребно извршити ремедијацију, потребно је детаљно истраживање и успостављање мониторинга до завршетка ремедијације;
- пројекат ремедијације и ремедијационог поступка, у складу са врстом и типом загађења, мора садржати: поређења могућих варијантних решења у погледу ремедијационог поступка и разлога за избор најповољнијег, опис планираних активности у погледу ремедијацијаног поступка (физички, хемијски, биолошки

третман или комбинација ових поступака), односно њихове технолошке и друге карактеристике, приказ врста и потребне количине енергије и енергетска вода, сировина, потребног материјала за реализацију пројекта, методологије третирања свих врста отпадних материја из ремедијационог поступка (прерада, рециклажа, одлагање), приказ утицаја на животну средину изабраног пројектног ремедијационог поступка;

- сви постојећи и планирани производни и други погони, који представљају изворе аерозагађивања у обавези су да примене најбоље доступне технике и технологије у циљу спречавања и смањена емисије штетних и опасних материја у ваздух и животну средину;
- за случај прекорачења граничних вредности нивоа загађујућих материја у ваздуху, предузети додатне техничко-технолошке мере како би се концентрације загађујућих материја свеле у прописане вредности;
- смањити емисију загађујућих материја у ваздух пореклом од саобраћајних активности реконструкцијом постојећих и изградњом планираних насељских саобраћајница у складу са меродавним саобраћајним оптерећењем;
- повећати енергетску ефикасност и повећати степен коришћења еколошки прихватљивих извора енергије;
- подизање заштитног дрворедног појаса у зони гробља;
- квалитет пречишћених вода, пре упуштања у реципијент, мора да одговара II класи вода;
- обавезна је изградња уређаја и постројења за третман свих технолошких отпадних вода у оквиру појединачних радних комплекса;
- обавезно је редовно одржавање и контрола свих уређаја за третман отпадних вода;
- обавезно је постављање уређаја за континуирано мерење количине отпадних вода које се након пречишћавања испуштају у реципијент;
- обавезно испитивање квалитета отпадних вода пре и после пречишћавања у таложницима сепараторима уља и масти;
- мерења количина и испитивање квалитета отпадних вода врши акредитована (овлашћена) институција (правно лице), у складу са Законом о водама;
- обавезно је управљање отпадом, које мора бити део интегралног управљања отпадом на локалном и регионалном нивоу, у складу са Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС”, бр.36/09 и 88/10);
- повећати учешће свих категорија зелених површина, реализовати планиране и одржавати постојеће зелене површине свих категорија, према просторним и локацијским условима;
- формирати заштитно зеленило у зонама утицаја индустријских, радних и сервисних целина и зона;
- избор врста садног материјала прилагодити основној функцији – заштити од штетних утицаја и поправљању предеоних и пејзажних вредности (аутохтоне, брзорасуће, декоративне врста високих, средњих лишћара и четинара, жбунасте врсте и травне површине);
- успоставити мониторинг – праћење стања квалитета ваздуха, вода, земљишта и нивоа буке у оквиру ове зоне;

- носилац пројекта/оператер је у обавези да изради извештај о стању земљишта, а за сваку трансакцију земљишта, на коме се дешава или се дешавала потенцијално загађујућа активност;
- носилац пројекта/оператер, потенцијални загађивач је одговоран за загађивање животне средине и у случају ликвидације или стечаја предузећа или других правних лица, складу са Законом;
- носилац пројекта/оператер, потенцијални загађивач или његов правни следбеник, обавезан је да отклони узрок загађења и последице директног или индиректног загађења животне средине и сноси укупне трошкове, који укључују трошкове ризика по животну средину и трошкове уклањања штете нанете животnoj средини;
- носилац пројекта/оператер, потенцијални загађивач у обавези је да изради Извештај о стању земљишта;
- извештај о стању земљишта мора бити издат од стране стручне организације, акредитоване за узорковање и испитивање земљишта и воде према SRPS, ISO/IEC 17025 стандарду;
- извештај о стању земљишта мора да садржи историјску основу локације, која је доступна из службених евиденција, хемијске анализе за одређивање концентрације опасних материја у земљишту, ограничене у првом реду на материје које су повезане са активношћу на локацији, а које могу довести до контаминације, нивое концентрација опасних материја које имају утицај на стварање значајаног ризика по људско здравље и животну средину, ниво контаминације радионуклидама;
- за све постојеће и планиране објекте, садржаје и радове који представљају изворе загађивања, обавезно покретање поступка процене утицаја према Уредба о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Сл. гласник РС” бр. 114/08) и примена најбоље доступне технике и технологије у циљу спречавања и смањена емисије штетних и опасних материја у животну средину.

ЕКОЛОШКЕ ПОТЦЕЛИНЕ „ИСТОК 3”, „ИСТОК 4” И „ИСТОК 5”

Ове целине обухватају ободна приградска насеља а значајне површине ове потцелине су ван граница грађевинског подручја чија је основна намена углавном пољопривредно земљиште. Делове грађевинског подручја који се налазе у овим еколошким потцелинама, који су по намени породично становање малих густина, карактерише изузетна разуђеност, што указује на нерационално коришћење простора. Делови грађевинског подручја који се налазе у овим еколошким потцелинама, који су намењени породичном становању малих густина, су проширени у односу на постојеће стање, са намером рационалнијег коришћења изграђених инфраструктурних система. Ради стварања комфорнијег окружења, као допунске намене уводе се комерцијалне и привредне делатности, као и спортско рекреативни садржаји и зеленило/парковске површине. У овим еколошким потцелинама као посебне зоне издвајају се: локација аеродрома, локације посебне намене (војни комплекси, планирани окружни затвор), као и локација изворишта „Читлук” за коју је, као допунска намена, предвиђен парк, односно излетиште, аква парк и слично.

ЕКОЛОШКА ПОТЦЕЛИНА „ЈУГ”

Налази се у самом јужном делу обухвата плана. Чине је насеља Шумице, Мудраковац и Липовац са претежном наменом породичног становања од којих је насеље Шумице плански

развијано. Насеље Мудраковац, у ранијем периоду приградско насеље, временом је трансформисано у градско стамбено насеље. Насеље Липовац на крајњем југу карактерише периурбано стновање и веће површине са привредним делатностима.

Од осталих намена значајне су површине комуналних делатности: јавног предузећа Водовод и простор Мудраковачког гробља. Постојећи објекат цркве и изграђени приступни пут определили је развој становања у овој целини.

Уз део реке Расине планирани су садржаји спорта и рекреације и уређене зелене површине.

У северном делу ове зоне који је у контакту са Пакашничком шумом планирана је значајна површина зеленила и спортско-рекреативних садржаја.

Значајне површине ове зоне су ван граница грађевинског подручја чија је основна намена пољопривредно и шумско земљиште.

ЕКОЛОШКА ПОТЦЕЛИНА „ЗАПАД 2”

Наставља се на стамбену потцелину „Запад 1” и чине је насеља Читлук, делови насеља Пепељевац, Вучак и Пакашница, са претежном наменом породичног и периурбаног становања која карактеришу ниски индекси изграђености и заузетости.

У деловима насеља у заштитним зонама мреже далековода који се у великом броју протежу кроз потцелину није планирана нова изградња.

Површине за становање планиране су ради рационалног коришћења простора и постојеће инфраструктуре.

Од осталих намена значајне зоне су: као посебна намена војни комплекс Равњак и простор у Пакашници, од комуналних делатности простор трафостанице Крушевац 1, као и локација изворишта „Читлук” (раније главне црпне станице) за коју је, као допунска намена предвиђен парк, односно излетиште, аква парк и које се обезбеђује заштитном зеленилом.

Значајне површине ове потцелине су ван граница грађевинског подручја чија је основна намена пољопривредно земљиште.

Обавезне мере заштите еколошких потцелина „Исток 3”, „Исток 4”, „Исток 5”, „Југ” и „Запад 2”:

- све активности у еколошким потцелинама подлежу поступку процене утицаја на животну средину пред надлежним органом за заштиту животне средине и доношење одлуке о изради /не изради Студије о процени утицаја на животну средину, у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину (Сл.гласник РС, бр.114/2008), за потенцијално значајне изворе загађивања подземних вода;
- обавезно је поштовање прописаних правила уређења и правила грађења;
- обавезно је исходовање и поштовање услова надлежних органа и институција при реализацији планираних намена, објеката, функција, садржаја, радова и инфраструктурних система;
- обавезно је комунално и инфраструктурно опремање у циљу спречавања потенцијално негативних утицаја на земљиште, подземне и површинске воде и здравље становништва;

- приоритетна је реализација пројекта одвођења атмосферских вода са територије насеља Дедина;
- обавезно је рационално коришћење енергије, већа употреба обновљивих извора енергије и повећање енергетске ефикасности;
- обавезно је коришћење простора у складу са еколошким капацитетом;
- обавезна је заштита пејзажних и предеоних вредности и укупног диверзитета;
- забрањена је сеча и неконтролисана прореда високог растиња у циљу очувања степена шумовитости подручја, заштите од ерозије и осталих облика деградације;
- обавезан је одрживи развој еколошки прихватљивих делатности и активности шумске зоне посматраних потцелина у односу на полифункционални значај – лов, туризам, продуктивно шумарство;
- обавезно је адекватно управљање отпадом;
- обавезан је предтретман свих отпадних вода до захтеваног нивоа пре упуштања у реципијент (канализациону мрежу или водоток);
- обавезно је повећање површина под зеленилом;
- рационално коришћење и заштита високобонитетног пољопривредног земљишта;
- строго контролисана употреба хемијских препарата за заштиту биљака у циљу очувања плодности земљишта и заштите земљишта од загађивања;
- подизање заштитног дрворедног појаса у зони гробља Мудраковачког гробља;
- обавезно је подизање и очување пољозаштитних и ветрозаштитних појасева;
- обавезно је увођење поступка еколошке компензације у простору;
- заштита и нега шума, шумских комплекса, шумског земљишта и шумских екосистема;
- обавезно је формирање заштитног зеленила у циљу очувања квалитета ваздуха и заштите здравља становништва;
- обавезно је успостављање комуналног реда и одржавање комуналне хигијене.

ЕКОЛОШКИ ПОЈАСЕВИ „ЗАПАДНА МОРАВА“ И „РАСИНА“

Реке Западна Морава и Расина представљају важне еколошке репере и фактор позитивног утицаја, али и фактор ограничења, обзиром на осетљивост и неопходност примене мера заштите од потенцијалног загађивања. Еколошки појасеви трпе негативне утицаје услед:

- упуштања комуналних и технолошких отпадних вода без предтретмана,
- неконтролисане употребе хемијских средстава на пољопривредним површинама у окружењу,
- одвијања саобраћаја у непосредном окружењу водотокова (могући акциденти),
- неадекватног управљања насталим врстама отпада.

Обавезне мере заштите у еколошким појасевима „Западна Морава“ и „Расина“:

- обавезан поступак процене утицаја за све пројекте (објекте, радове – изворе могућих негативних утицаја на воде у рекама и њиховим притокама);

- обавезно је уређење форланда Западне Мораве и форланда Расине, у складу са водним условима надлежног предузећа ЈВП „Србијаводе“;
- обавезно је комунално и инфраструктурно опремање еколошких потцелина које представљају непосредно окружење еколошких појасева;
- обавезан катастар отпадних вода које угрожавају водотокове предметних појасева;
- обавезан је третман (пречишћавање) свих отпадних вода (комуналних, технолошких, потенцијално-зауљених, атмосферских) до захтеваног нивоа, пре упуштања у реципијенте;
- обавезно је спровести радове на регулацији водотока реке Западне Мораве и реке Расине, у циљу заштите подручја од бујичних вода и поплава.
- забрањено је неконтролисано депоновање свих врста отпада у еколошким појасевима;
- дозвољено је уређивање сваког еколошког појаса за специфично вишенаменско коришћење (озелењавање, пејзажно уређење, активну и пасивну рекреацију, шетне стазе, постављање мобилијара), у складу са условима надлежне водопривредне институције, условима сваке од еколошких потцелина и локацијским условима;
- обале и водотокове уредити тзв. „натуралним“ начином, што подразумева употребу материјала као што су камен и земљани затрављени насипи, као и зелени појасеви високе вегетације;
- обавезна је заштита природних компоненти окружења и очување природне стабилности и равнотеже у посматраном подручју;
- обавезно је максимално уклапање планираних садржаја у специфични контекст окружења и функционално и пејзажно повезивање са еколошким потцелинама непосредног и ширег окружења.

ЕКОЛОШКИ ПОЈАС „САОБРАЋАЈНИЦА“

Северним делом Генералног урбанистичког Плана пролази државни пут IA реда правцем Краљево-Београд, Ниш. Пут пролази кроз еколошке потцелине „Запад 2“, „Север“, „Исток 1“, „Исток 3“. Заштиту спроводити у складу са мерама и препорукама из ППППН инфраструктурног коридора Е-761 и СПУ за наведени план.

Обавезне мере заштите у еколошком појасу „Саобраћајница“:

- предвидети и обезбедити заштитни појас и појас контролисане градње;
- ограде, дрвеће и засади поред јавних путева подижу се у функцији заштите, али тако да не ометају прегледност јавног пута и не угрожавају безбедност саобраћаја;
- одабир врста приликом формирања заштитног појаса вршити на основу анализе и валоризације постојећег зеленила на подручју Плана и окружењу;
- приликом формирања заштитног зеленила избегавати алохтоне, инвазивне и алергене врсте биљака, заступљеност аутохтоних врста не треба бити испод 50%;
- заштиту ваздуха од загађивања спроводити на основу програма мониторинга, за праћење квалитета ваздуха који мора бити интегрални део мониторинга квалитета ваздуха на подручју града Крушевца;

- обавезно планирање и спровођење превентивних мера заштите приликом коришћења земљишта за све делатности за које се очекује да ће оштетити функције земљишта;
- у случају да се будућим активностима у еколошком појасу „Саобраћајница“ утиче на загађивање земљишта, носилац пројекта/оператер појединачних пројеката, потенцијалних загађивача у обавези је да изради извештај о стању земљишта који мора бити издат од стране стручне организације, акредитоване за узорковање и испитивање земљишта и воде према SRPS, ISO/IEC 17025 стандарду; носилац пројекта који деградира животну средину дужан је да изврши ремедијацију или санацију деградиране животне средине, у складу са пројектима санације и ремедијације на које ресорно Министарство даје сагласност;
- мерење буке врше стручне организације, овлашћене од стране ресорног министарства задуженог за послове заштите животне средине, акредитоване за мерење буке, које уједно и прописују услове и методологију мерења буке;
- у зонама интензивног утицаја буке, мерама компензације уз границе парцела, опционо, формирати „зелене баријере“, антизвучне панове, антизвучне мере на фасадама најугроженијих објеката;
- у циљу контроле животне средине и заштите земљишта од загађивања, у границама еколошког појаса „Саобраћајница“ при имплементацији и реализацији планираних активности, потребно је, у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 114/2008) покренути поступак процене утицаја на животну средину пред надлежним органом за заштиту животне средине у вези доношења одлуке о изради/не изради Студије о процени утицаја на животну средину.

8.4. Општи услови и мере заштите од пожара

Заштита од пожара подразумева предузимање одговарајућих мера, које се односе на више аспеката.

Урбанистичко - архитектонске мере

Објекте урбанистички и архитектонски обликовати у свему према постојећим техничким прописима за заштиту од пожара, Закону о заштити од пожара („Сл.гласник РС“, бр.11/09 и 20/15), локалном Плану заштите од пожара, као и посебним градским одлукама.

Посебна пажња се мора посветити обезбеђивању приступа објектима, растојањима и димензијама објеката, уз примену отвореног система градње, површини и висини зграда, обликовању простора за интервенцију (нарочито високих објеката), конструктивним елементима, комуникација у зградама, саобраћајнице, инсталације за воду, грејање и друге инсталације.

Мере при пројектовању саобраћајница

Приликом планирања, пројектовања и изградње саобраћајница, обавезно је:

- ширина саобраћајница у блоковском систему градње мора одговарати могућностима несметаног кретања и маневрисања ватрогасних возила;
- међусобна растојања стамбених и јавних објеката морају да одговарају степену ватроотпорности и висини тих објеката;

- ширина саобраћајница у производним објектима мора да обезбеди пролазе и излазе за евакуацију људи и имовине у случају пожара;
- приступни путеви до производних објеката морају да омогуће прилаз ватрогасним возилима до сваког објекта и њихово маневрисање за време гашења пожара;
- међусобна растојања објеката у оквиру производног комплекса морају да одговарају степену ватроотпорности објеката везано за технологију и висину објекта у односу на суседне објекте;
- ширина саобраћајница и прилаза до индустријских комплекса мора одговарати условима за пролаз и прилаз ватрогасних возила.

Израдом урбанистичких планова за делове града који су неплански подигнути саобраћајнице прилагодити важећим прописима, стандардима и правилима дефинисаним за одређени ранг саобраћајнице.

Мере при пројектовању и изградњи објеката

Организације које се баве пројектовањем, у обавези су да при пројектовању објеката разраде и мере заштите од пожара и то:

- у индустријским објектима и деловима објеката у којима се врши технолошки процес са запаљивим течностима и гасовима, експлозивним материјалима, у којима се стварају експлозивне смеше и запаљиве материје и материјали, или где се ствара прашина и запаљиви гасови;
- у јавним и објектима јавне намене (јавна управа, биоскопи, позоришта, болница, тржни центри, хотели, објекти културе, домови за децу и старе, складишта запаљивих течности и гасова, експлозива, дрвних производа, хартије, текстила, подземне и веће гараже, трафо станице, котларнице, пословне просторије и други објекти), у свему се морају применити прописане мере за заштиту од пожара;
- по завршетку радова, обавезно је прибавити сагласност надлежног органа да су пројектоване мере заштите од пожара изведене;
- у објектима у којима се предвиђа коришћење, смештај и употреба уља за ложиште или гасних котларница морају се обавезно применити технички прописи за ову врсту горива;
- стамбени објекти за вишепородично становање и објекти јавне намене морају бити обезбеђени одговарајућим средствима за гашење пожара (пожарним хидрантима, ватрогасним апаратима и др. средствима, као и уређајима за дојаву пожара);
- као и остале мере предвиђене правилницима из ове области.

По завршетку радова, обавезно је прибавити сагласност надлежног органа да су пројектоване мере заштите од пожара изведене.

Спољашња хидрантска мрежа као мера заштите од пожара

Град располаже спољашњом хидрантском мрежом са недовољним и делимично неисправним хидрантима, па их је потребно проверити и допројектовати у складу са важећим техничким прописима. Такође, уређење површинских водотока и адекватних прилаза, као алтернативних извора снабдевања водом за гашење пожара.

Ватрогасна јединица

Локална самоуправа организује службу заштите од пожара у складу са Законом о заштити од пожара („Сл.гласник РС“, бр.11/09 и 20/15) и доноси План заштите од пожара. На про-

стору Крушевца постоји једна професионална ватрогасна јединица лоцирана у јужном делу града (Бруски пут).

Према условима надлежне службе МУП-а, није планирано проширење или оснивање других јединица за територију града Крушевца. Поред евентуалне додатне функционалности новог аеродрома „Росуље“ у заштити подручја од последица пожара, могуће је и формирање нове ватрогасне јединице у ундустријској зони север.

Основна мера заштите од пожара представља осавременавање ватрогасне службе у смислу опремања и проширења према потреби и процени надлежних служби.

8.5. Општи услови и мере заштите од елементарних непогода

Заштита становништва, материјалних и културних добара од природних непогода, планира се у складу са извршеном проценом угрожености и заснива се на јачању система управљања при ванредним ситуацијама и изради интегралног информационог система о природним непогодама. На основу Закона о ванредним ситуацијама, јединица локалне самоуправе израђује План заштите и спасавања у ванредним ситуацијама.

Сеизмика

На основу карата сеизмичких хазарда Републичког сеизмолошког завода, подручје Крушевца у целини припада зони 8° МЦС, што означава условну повољност са аспекта сеизмичности и није област са сопственим турским жариштем. У односу на максимални очекивани интензитет земљотреса, заштита подразумева обавезну примену техничких прописа за изградњу на сеизмичким подручјима при пројектовању и грађењу.

Основна инжењерско-геолошка истраживања за потребе ГУП-а нису вршена, тако да је неопходно извршити детаљно истраживање инжењерско-геолошких својстава терена приликом израде урбанистичких планова нижег реда (ПГР и ПДР), којима се ближе дефинишу услови геолошке средине, својства тла, услови стабилности терена и објеката, у циљу прецизнијег дефинисања намена површина, нивелацију терена и распоред објеката.

Клизишта

На евидентираним местима појаве клизишта и ерозије извршене су мере санације (Дедина), а регистрована клизишта су у категорији критичних клизишта. Инжењерско-геолошка испитивања и категоризација терена за потребе ГУП-а нису рађена, обавезна су детаљнија инжењерско геолошка испитивања и формирање регистра клизишта за подручје ГУП-а, односно детаљнија валоризација или категоризација, на нивоу планова нижег реда, у смислу повољности терена за изградњу и утврђивања ограничења за развој инфраструктуре, нивелацију терена и услове стабилности терена и објеката. У циљу заштите од клизања тла планирано је озелењавање угрожених терена - блоковски и насељски паркови, као и адекватно одводњавање и дренажање подземних вода на неповољним и условно повољним теренима. Такође, детаљна истраживања неопходна су за прецизније дефинисање намена, услова и правила изградње, односно умањења или ограничења изградње према извршеној микросеизмичкој и инжењерско геолошкој валоризацији и категоризацији.

Ерозивни процеси

Површине са одређеним видовима ерозије на подручју Плана су захваћене процесима флувијалне ерозије (непосредна ерозија) и пролувијалним процесима на странама речних долина. Ерозивним процесима највише су захваћене површине у сливу Западне Мораве, а

заштита од ерозије подразумева сложене мере, систематску припрему и дугорочну реализацију (обухвата слив), па је предмет планова вишег реда.

Поплаве и бујице

За заштиту од бујичних поплава примењује се изградња заштитних објеката (бујичне преграде, регулације, кишне канализације) димензионисаних да пропусте велику воду дефинисаног повратног периода.

На територији рубних зона приоритетна је реализација пројекта одвођења атмосферских вода са територије насеља Дедина. Угрожене површине од бујичних водотока у сливу Расине је Гагловска река, а у сливу Западне Мораве то је Гарски и Вучачки поток и река Пепељуша. Најугроженија су насеља Паруновац, Капиција, Головоде, као и површине у зони ушћа Расине у Западну Мораву (успор се формира у атару села Макрешане и између магистралног правца и десне обале Западне Мораве).

На површинама угроженим од поплава је забрањена изградња објеката, као и депоновање било каквог отпада на обалама и у кориту водотока. Дуж обала обезбедити слободан простор за приступ машинама приликом спровођења одбране од поплава или извођења регулационих радова у кориту реке.

У складу са проценом угрожености површина од поплава и сталним праћењем падавина, водостаја и протицаја, предузимају се превентивне мере заштите, изградња заштитних објеката, регулација и уређење водотока и извођење других радова и мера, као и санација последица. Одбрана од бујичних поплава је на водотоковима ван система редовне одбране од поплава. На водама другог реда одбрану од поплава организује и спроводи јединица локалне самоуправе у складу са општим и оперативним планом за одбрану од поплава.

Заштита од поплава остварује се планирањем, изградњом, одржавањем и управљањем водним објектима за заштиту од поплава. У том циљу предвиђена је даља регулација и уређење водотокова, изградња одбрамбених насипа и малих акумулација - ретензија за задржавање поплавних таласа.

8.6. Општи услови и мере заштите од техничко-технолошких несрећа

Превентивне мере заштите од експлозија, пожара и акцидентних ситуација подразумевају строгу примену прописа који регулишу рад са експлозивним материјама, запаљивим течностима и гасовима, као и начин њиховог складиштења, превоза и промета.

Производни и пословни објекти су углавном издвојени у оквиру индустријских - радних зона, тако да постоје природне и вештачке препреке које представљају довољну удаљеност у односу на стамбене зоне, јавне и др. функције.

На подручју Плана постоје потенцијално ризична постројења-објекти и комплекси у којима може доћи до удеса већих размера (хемијска индустрија, металоперађивачка, фармацеутска, гуме и експлозив). Потенцијална опасност од хемијског удеса већих размера постоји услед друмског транспорта опасних материја кроз Крушевац, као и у случају пролома бране на Расини (ван територије ГУП-а) који би угрозио сва насељена места низводно од бране и велики проценат територије на подручју ГУП-а, тако да је од великог значаја спровођење превентивних мера и доношење планова поступања у случају удеса, акцидента или друге ванредне ситуације, као и формирањем добро организованог, оспособљеног и опремљеног система заштите и спасавања.

Превоз опасних и штетних материја врши се по правилу на деоницама државних путева првог и другог реда и то коридорима за терени саобраћај, у зонама нижих густина насељености.

8.7. Општи услови и мере заштите од ратних дејстава

Услови заштите и уређења насеља у случају рата или за потребе одбране, уграђени су у дугогодишњу и дугорочну концепцију планирања просторне организације града, размештају објеката од виталног значаја и планирању саобраћајне инфраструктуре.

Сви војни објекти у статусу - „перспективни“ неопходни су за функционисање и представљају комплексе посебне намене. Сви захтеви и услови прописани од стране Министарства одбране су уграђени у планска решења.

Објекти од значаја за заштиту од ратних разарања су склоништа. На подручју плана постоје изграђена склоништа, а планирање изградње нових склоништа одредиће се урбанистичким плановима нижег реда.

Места преласка скела на Западној Морави, третирају се у систему одбране, па је предвиђена зона забрањене градње од 50 м у њиховом непосредном окружењу, као и постављање пловних објеката на делу обале и воденог простора.

8.8. Општи услови прилагођавања стандардима приступачности

Приступачност се односи на планирање нових објеката и простора, пројектовање и изградњу и доградњу нових објеката, као и на реконструкцију и адаптацију постојећих објеката када је то могуће у техничком смислу.

Обавезни елементи приступачности су:

елементи приступачности за савладавање висинских разлика;

елементи приступачности кретања и боравка у простору – стамбене и стамбено – пословне зграде и објекти за јавно коришћење;

елементи приступачности јавног саобраћаја.

Даљом планском разрадом обезбедити услове за несметано кретање деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица у складу са Правилником о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката којим се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама („Службени гласник РС“, бр.22/15) и и уз поштовање одредби Закона о спречавању дискриминације особа са инвалидитетом („Службени гласник РС“, бр.33/06).

9. МЕРЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ИЗГРАДЊЕ

На основу Стратегије развоја енергетике, усвојених планова вишег реда и прописа из ове области, неопходно је створити услове за свеобухватан одрживи развој, повећање енергетске ефикасности и интензивније коришћење обновљивих извора енергије, уз обавезу примене мера које обезбеђују енергетску ефикасност и коришћење обновљивих извора енергије у већем обиму.

Стварање услова за повећање учешћа обновљивих извора у укупном енергетском билансу један од приоритета у стратешком планирању. С тим у вези, од великог значаја је израда студија и програма о могућности коришћења обновљивих извора на локалном нивоу.

Од посебног значаја је и промена структуре коришћења енергије у јавном сектору (образовање, култура и сл.) у циљу смањења учешћа класичних извора и повећање учешћа енергије из обновљивих извора, као и повећање енергетске ефикасности у секторима зградарства, индустрије, саобраћаја и комуналних услуга.

Обновљиви извори енергије чије је коришћење могуће на простору плана су:

- енергија Сунца, применом разних пасивних соларних система,
- енергија биомасе, прерадом отпада и остатака из пољопривредне производње,
- мале хидроелектране (МХЕ - снаге до 10MW), на Западној Морави и Расини, у оквиру планираног система каскадних акумулација, али и на основу посебних истраживања,
- геотермална енергија, уколико се приликом истраживања покаже исплативост,
- топлотне пумпе ваздух - вода, у циљу производње топлотне енергије за загревање воде и простора у домаћинствима - топлотни пријемници сунчеве енергије, а примена ових уређаја могућа је и при ниским температурама ваздуха (-25°C),
- енергија ветра, уколико развојне стратегије или истраживања покажу оправданост.

Препоруке за постизање енергетске ефикасности

Позиционирање и оријентацију парцела и објеката прилагодити принципима пројектовања енергетски ефикасних зграда, у складу са микроклиматским условима. Најпогоднији облик локације је правоугаоник, са широм страном у правцу исток-запад и ужом страном у правцу север - југ.

Равни терени су погодни за организацију, али на јужној страни не постављати високе објекте, чија сенка може угрозити суседне објекте.

Нагиб терена има утицај на планирану густину изградње, тако да се на северним нагибима терена примењују мање густине изграђености са већим удаљеностима између објеката.

При пројектовању и изградњи објеката, у циљу повећања енергетске ефикасности обавезна је примена одговарајућих прописа за уштеду енергије и топлотну заштиту, енергетски ефикасних технологија, енергетски ефикасних материјала, система и уређаја, што треба да доведе до смањења укупне потрошње примарне енергије, а у складу са прописима из ове области (Правилником о енергетској ефикасности зграда, „Сл. гласник РС“, бр.61/11 и Правилником о условима, садржини и начину издавања сертификата о енергетским својствима зграда, „Сл. гласник РС“, бр.69/12 и др.).

Мере за унапређење енергетске ефикасности

Опште мере за унапређење енергетске ефикасности:

- рационална употреба квалитетних енергената и повећање енергетске ефикасности у производњи, дистрибуцији и коришћењу енергије код крајњих корисника енергетских услуга,
- рационално коришћење необновљивих природних и замена необновљивих извора енергије обновљивим где год је то могуће,
- побољшање енергетске ефикасности и рационално коришћење енергије на нивоу града – у јавним комуналним предузећима, установама и јавним објектима у надлежности града применом мера на грађевинском омотачу, систему грејања и унутрашњем осветљењу;
- подизање нивоа свести крајњих корисника о енергетској ефикасности, потреби за рационалним коришћењем енергије и уштеди која се може постићи спровођењем информативних капања о енергетској ефикасности;

Европска директива ЕУ 2002/91/ЕС о енергетској ефикасности зграда има за циљ повећање енергетских перформанси јавних, пословних и приватних објеката доприносећи ширим циљевима смањења емисије гасова са ефектом стаклене баште. Ова директива је дизајнирана да задовољи Кјото протокол и одговори на питања из Зелене књиге ЕУ о сигурном снабдевању енергијом. Овом директивом се постављају минимални захтеви енергетске ефикасности за све нове и постојеће зграде које пролазе кроз велике преправке.

Посебне мере за унапређење енергетске ефикасности:

- извођење грађевинских радова на свим објектима у границама Плана, у циљу повећања енергетске ефикасности - боља изолација, замена прозора, ефикасније грејање и хлађење;
- подизање нивоа свести крајњих корисника о енергетској ефикасности, потреби за рационалним коришћењем енергије и уштеди која се може постићи спровођењем мера енергетске ефикасности;

- побољшање енергетске ефикасности јавне расвете - замена старих сијалица и светиљки новом опремом која смањује потрошњу;
- побољшање енергетске ефикасности водовода и канализације - уградњом фреквентних регулатора и пумпи са променљивим бројем обртаја;
- побољшање енергетске ефикасности даљинског грејања изградњом модерних подстанца и уградњом термостатских вентила.

Програм енергетске ефикасности Града Крушевца 2015. - 2018.г., усвојен је у децембру 2014. године.

10. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА

10.1. Даља планска разрада

Генерални урбанистички план је основ за израду планова генералне регулације.

Спровођење Генералног урбанистичког плана, као стратешког документа, условљено је благовременом припремом и доношењем планова генералне регулације.

Планови генералне регулације израђују се за делове насеља у оквиру грађевинског подручја и одређене су овим планом као целине за даљу планску разраду.

10.2. Реализација плана

Реализација стратешких опредељења и генералних решења ГУП-а, захтева усаглашавање и имплементацију у средњорочне и годишње програме уређивања и развоја града.

10.3. Повољност терена за изградњу

Основне геолошке, хидро-геолошке и остале карактеристике терена дате су у оквиру поглавља 2 Извод из концепта плана, тачка 2.1. Природне карактеристике подручја, а детаљно су анализирани у оквиру остојећег стања Концепта плана, који је саставни део документационе основе.

При даљој примени плана узети у обзир елаборат Сеизмичке регионализације територије Крушевца, Сеизмичке микро регионализације урбанистичког подручја Крушевца (Сеизмолошки завод СРС, Београд, 1990.г.), као и тематске карте и документациону основу Просторног плана Града Крушевца, из 2011.г. (тематске карте природних карактеристика) и проценити неопходност даљих, односно додатних истраживања.

10.4. Изградња у зонама заштите

Могућност градње у зонама заштите мора бити преиспитана у даљој планској разради.

Површине у оквиру зоне заштите, означене су неком од намена из разлога затеченог стања или остављања могућности за партерно уређење и изградњу објеката који нису у супротности са условима заштите.

10.5. Енклаве грађевинског подручја

Енклаве грађевинског подручја су последица затеченог стања на терену, односно изграђених објеката. Изграђени објекти се задржавају. Интервенције на објектима су могуће искључиво ради побољшања санитарно хигијенских услова.

10.6. Урбана обнова

Даљом планском разрадом могуће је предвидети урбану обнову блокова као целине у којима би се на тај начин омогућило рационалније коришћење земљишта и увођење садржаја који подижу квалитет коришћења (слободне површине, простор за игру деце, паркирање и др.).

10.7. Праћење промена у простору

Неопходно је успоставити континуиран процес анализирања и преиспитивања актуелности Плана, као и усаглашености и валидности планских решења са променама у простору и важећим прописима.

За ефикасно спровођење и праћење промена у простору неопходна је квалитетна и ажурна организација геопросторних података. Информациону основу о просторним подацима формира и унапређује Дирекција за урбанизам и изградњу ЈП Крушевац, као надлежна стручна организација за просторно и урбанистичко планирање, посебно у смислу повезивања са информационим системима других јавних предузећа и служби Градске управе."

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

10.8. Генерални план Крушевца 2021 („Сл. лист општине Крушевац“, бр. 4/05) примењиваће се до ступања на снагу Плана генералне регулације.

Ступањем на снагу Плана генералне регулације, престају да важе одредбе Генералног плана Крушевца по целинама за које се донесе План генералне регулације.

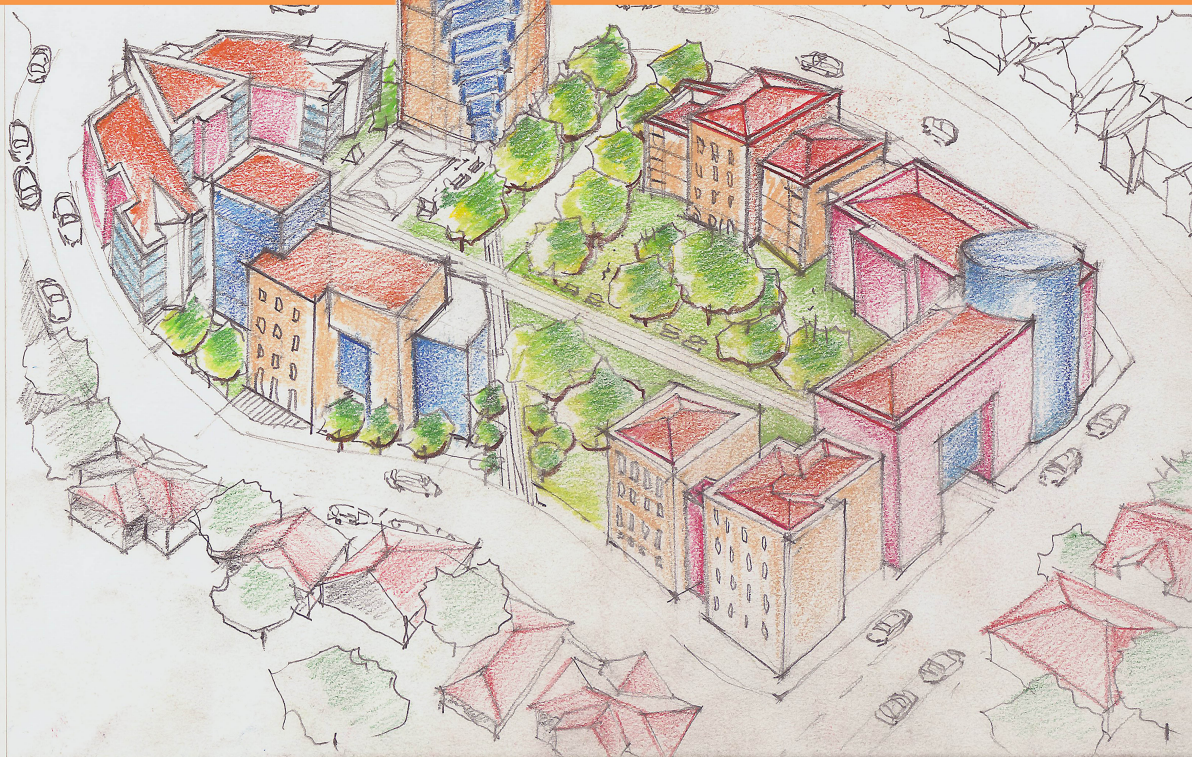
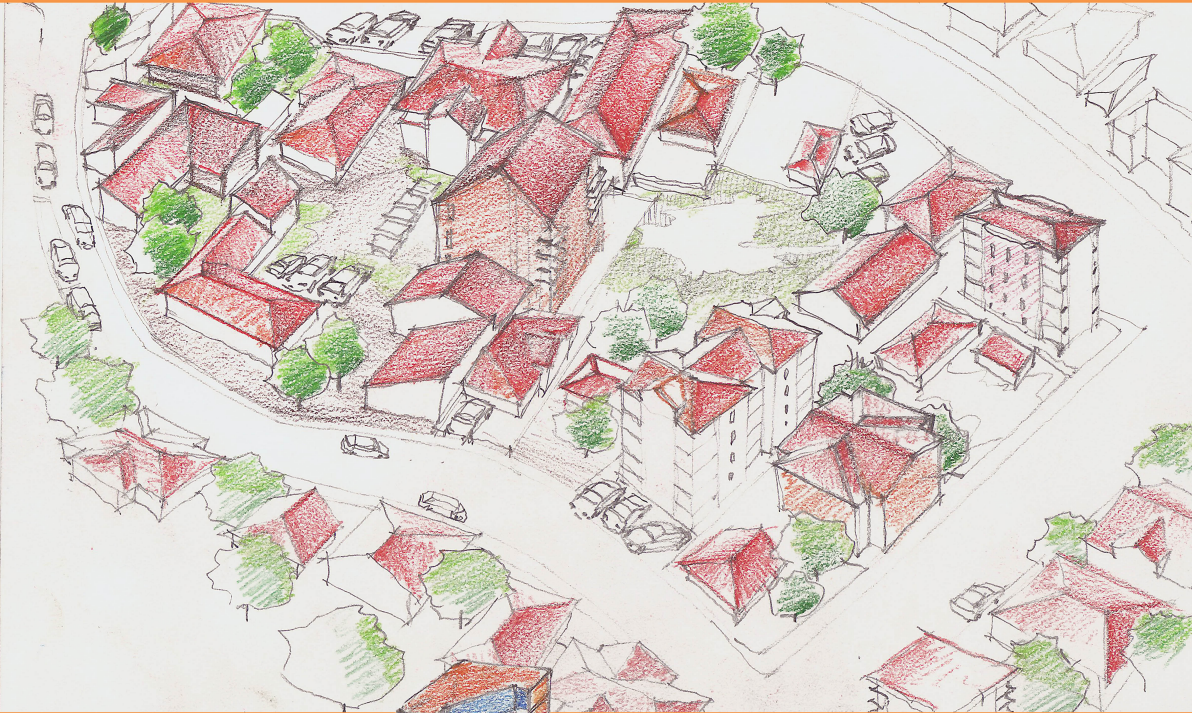
10.9. Овај План ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном листу града Крушевац".

СКУПШТИНА ГРАДА КРУШЕВЦА

I Број 350-297/15

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ

Живан Николић

Графички прилози у овом елаборату усаглашени су са текстом Генералног урбанистичког плана Крушевац 2015 који је донет на седници Скупштине града Крушевца дана 25.06.2015.године под I бр.350-297/15 и објављен у „Службеном листу града Крушевца“, број 3/15.

Обрађивач: ДИРЕКЦИЈА ЗА УРБАНИЗАМ И ИЗГРАДЊУ ЈП

руководилац израде:

БИЉАНА ТИМОТИЈЕВИЋ АРСИЋ,
дипл.инж.арх.

помоћник директора за техничке послове:

АЛЕКСАНДАР ЦВЕТКОВИЋ дипл.инж.ел.

директор:

ВОЈКАН ТУТУЛИЋ, дипл.инж.арх.

Графички део елабората чини саставни део Генералног урбанистичког плана Крушевац 2025, I бр. 350-297/15.

СКУПШТИНА ГРАДА КРУШЕВЦА

ПРЕДСЕДНИК

Живан Николић